Twenty - Ninth day of the Sixth Session of the
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY.

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 25th August 1971.

The House met at Three of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

I. ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

RAYALASEEMA DEVELOPMENT BOARD

401—

*112 Q —Sri Poola Subbiah :— Will hon the Deputy Chief Minister be Pleased to state :

a) Whether the Rayalaseema Development Board is going to be statutority recognised ; and

b) if so when ?

The Deputy Chief Minister (Sri J. V Narasinga rao)

a) b), Government propose to consider the matter, if necessary, after watching the working of the Planning & Development Board for Rayalaseema for some time more.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :— (ఎర్రగొండపాలెం) స్టాట్యుటరీబోర్డు చేయడం ఆలోచనలో ఉన్నదన్నారు. ఇంకా ఎన్ని సంవత్సరాలు పట్టుతుంది ? తొందరలో ఎందుకు చేయరు ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— ప్రత్యేక లాభాలు ఏమి ఉన్నవో తెలియదు. ఇప్పటికి సక్రమంగా కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నవి. ఈ బోర్డు మొన్ననే constitute చేశాము; ఆలోచించి తరువాత అవసరమనుకుంటే చేదామనుకొన్నాము —

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— (దర్శి) దీనిలో ఒంగోలుతుంచి రెండు తాలూకాలు చేర్చియున్నారు. recomic గా worst గా ఉండియున్న drought taluk. దర్శి తాలూకా కూడ చేర్చుటకు ఆలోచిస్తారా? చేర్చకపోతే మార్కాపురం, గిద్దలూరుకు ఏమి preference యిస్తున్నారో అటువంటి ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ. జె వి. నరసింగరావు :— ఆ రెండు తాలూకాలు రాయలసీమ డిస్ట్రిక్ట్సు లోనే ఉన్నవి.

శ్రీ జి. శివయ్య :— (పుత్తూరు) రాయలసీమ మహాసభవారు స్టాట్యుటరీ పవర్సుతో ఏర్పాటు చేయాలని తీర్మానం చేశారు. Within these two year's time, the Government might have sufficiently gained experience and knowledge about these things. Therefore, will the Government consider by the end of this financial year to constitute a Board with statutory powers,

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— ప్రత్యేక లాభాలు ఉంటే ప్రభుత్వ దృష్టికి తెండి. అది ఆలోచనలో ఉన్నది, లేదనికాదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— (చీరాల) ఇక్కడ వెనకబడ్డ ప్రాంతమని తెలంగాణా రీజియనల్ కమిటీ అని ఉన్నది, రాయలసీమ జిల్లాలకు రాయలసీమ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు అన్నారు. కాని కోస్తా జిల్లాలలో కూడ తరచు క్షామానికి గురిఅయ్యే మెట్ట తాలూకా లున్నవి వాటి ప్రత్యేక పరిస్థితి ఆలోచించడానికి ప్రభుత్వం ఏదైనా ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— ప్రత్యేకంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు కేటాయించిన 10% లో ఆ ప్రాంతానికి 2 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాలి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— అట్లాంటి బోర్డు ఏర్పాటు చేస్తారా? పక్షపాతం ఎందుకు ?

శ్రీ జె వి. నరసింగరావు :— అవసరం అని అనుకొనడంలేదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— అవసరమని మేము చెబుతున్నాము. వారికి ఎంత అవసరమో మాకూ అంతే అవసరం.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— (సోంపేట) తెలంగాణాకు రీజియనల్ కమిటీ ఉన్నది. రాయలసీమకు డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు ఉన్నది సర్కార్సులో వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలకు బోర్డు అవసరం లేదని ప్రభుత్వం నిర్ణయానికి వచ్చినట్లు సెలవిస్తున్నారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— అవసరం అనుకోవడం లేదు. అట్లాంటిది ఉంటే ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినప్పుడు సమగ్రంగా ఆలోచించి చర్యలు తీసుకోబడతాయి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న ;— ఉత్తర సర్కార్సు, కోస్తా జిల్లాలు బేక్‌వర్డ్ ఏరియాస్‌కు సంబంధించి డెవలప్‌మెంటు బోర్డు అవసరం ప్రభుత్వ దృష్టిలో లేదన్నారు. ఇప్పుడైనా అవసరం ఉన్నదని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— అక్కడ డెవలప్‌మెంటు అవసరమని ప్రత్యేకంగా డబ్బు కేటాయించబడుతోంది. బోర్డు అవసరమని ప్రభుత్వం అనుకొనలేదు. Backward areas కు యిచ్చిన 10% లో 2 కోట్లు ప్రత్యేకంగా ఆ జిల్లాలకు కేటాయించాము.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— (సిరిసిల్ల) అధ్యక్షా ప్రస్తుతం అన్ని రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డుకు ఏమి అధికారాలు ఉన్నవి. వారు చేసిన నిర్ణయాలకు ఎటువంటి విలువ యిస్తున్నారు:

Sri J. V. Narasing Rao :— To prepare a long-term plan for the eradication of famine in Rayalaseema ; to consider and advise the Government in regard to schemes pertaining to development of Rayalaseema as may be included in the Fourth Five-Year Plan or in the Annual Plans ; to recommend further measures that may be necessary to accelerate the pace of development of Rayalaseema ; to review the progress in respect of the development of schemes pertaining to Rayalaseema.

ఈ తీరుగా వారు కావాలని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చారు. పాలిసి మేటర్స్ తప్ప మిగతా విషయాలలో, ప్రణాళిక సిద్ధం చేసేటప్పుడు కూడ వారిచ్చిన సలహాలు పాటి స్తున్నాము. ఆ విషయాలలో బోర్డు సక్రమ పద్ధతిన పనిచేయడం చూచి చాల ఆనం దిస్తున్నాము.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :— (నర్సపూర్) ప్రభుత్వం ఒక దృక్ప ధంతో ఉన్నట్లు కనబడుతోంది. రాయలసీమకు ఒకబోర్డు తెలంగాణాకు రీజియనల్ కమిటి అనే సమస్య కాకుండ మొత్తంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఒకే బోర్డు ఏర్పాటు చేయాలి. ఉత్తర దక్షిణ సర్కారు జిల్లాలలో పరిస్థితులు యింతకంటె దారుణంగా ఉన్నవి కాబట్టి అక్కడ యింకొక బోర్డైనా పెట్టాలి, లేకపోతే యీ రాష్ట్రం అంతటికీ ఒకే బోర్డు పెట్టాలి.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— వెనుంబడిన ప్రాంతాలకు ప్రత్యేక సౌకర్యాల కల్పించడం, అందరికీ సమాన అవకాశాలు కల్పించడం ముఖ్యమైన కార్యక్రమం. రాయలసీమకు 38 నుంచి వ్యవహారం జరుగుతోంది. ఒక బోర్డు 49 వరకు పనిచేసింది. అది క్షామపీడిత ప్రాంతం గనుక దానికి చరిత్ర ఉన్నది. లోగడ ఒకబోర్డు ఉన్నది. అది fuuction చేసింది. తరువాత Development Board అవసరమని గుర్తించి యీ చర్య తీసుకొన్నాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఉత్తర సర్కార్సుకు చరిత్ర లేదా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— క్షామ పీడిత చరిత్ర అని చెప్పాను. అది కోస్తా జిల్లాలలో లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అది damaging statement అండీ —

శ్రీ కె. రామనాధం :— (ముదినేపల్లి) తెలంగాణా రీజియనల్ కమిటి ఉన్నది. రాయలసీమకు డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు ఉన్నది. కాని సర్కార్సులో డెవలప్‌మెంట్ గురించి ఎవరు ఆలోచిస్తారు. అక్కడ development యొక్క future గురించి రెండుకోట్లు యిస్తున్నామని చెబితే సర్కార్సును ఏమి డెవలప్ చేస్తారు?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— అక్కడ వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలకు 2 కోట్లు యిచ్చామని మనవి చేశాను. వేరేఉద్దేశం కాదు ప్రభుత్వం అన్ని ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందాలనే చర్యలు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి వి. కె. రావు,— తెలంగాణా, రాయలసీమకు, ప్రత్యేక సదుపాయాలు కలగజేయాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. ఈ పరిస్థితులలో సర్కారు జిల్లాల వారిని third class citizen గా చూడదలచుకున్నారు? ఒక సీరియస్ warning గవర్న మెంటుకు యివ్వదలచుకొన్నాను. సర్కార్సు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుండి విడిపోయి ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఏర్పడి తమ హక్కులు కాపాడుకొనుటకు పూనుకుంటారని హెచ్చరించ దలచుకున్నాను. సర్కారు జిల్లాల వారిని, అమాయకులక్రింద నోరులేని వారిగా చూస్తున్నారు. లేనిచో అక్కడ వారికి కూడ ప్రత్యేక బోర్డు ఏర్పాటు చేయా లని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— మిత్రుని మాటలు విన్నతర్వాత అమాయకులని ఎవరైనా అనుకోగలుగుతారా? రాయలసీమకు పూర్వచరిత్ర ఉంది. అది క్షామ పీడిక ప్రాంతం. దానిప్రకారం రాయలసీమకు డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు పెట్టాము. మేము ఒక దృక్పథం పెట్టుకొన్నాము. ఎక్కడ వెనుకబడిన ప్రాంతాలున్నా, దానిని అభివృద్ధి చేయాలని ఎక్కడ వెనుకబడిన ప్రజలు ఉన్నా, వారికి తగిన సౌకర్యాలు కలుగజేయాలని ఆ పద్ధతి ప్రకారం 10 పర్సెంట్ శాతం కేటాయించి వినియోగించాలని అనుకొన్నాము. సర్కారు జిల్లాలలో ఉన్న వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు 2 కోట్ల రు.లు ఇంతవరకు ఖర్చుచేస్తూ వచ్చాము. ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో కూడ అది ఉంది. ఇంకా ప్రత్యేకంగా ఏదైనా కావాలంటే తర్వాత ఆలోచించాలి,

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— (పరచూరు) సర్కారు జిల్లాలకు 10 పర్సెంట్‌లో ఆ పర్సెంట్ ఖర్చుపెడుగున్నాము. గతసంవత్సరంరాయలసీమ డెవలప్‌మెంటుబోర్డుకు 4 కోట్లు ఎలాట్ చేశారు. తెలంగాణా స్పెషల్ డెవలప్‌మెంట్‌కు తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీకి 9 కోట్లు ఇచ్చారు. సర్కారు జిల్లాలలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి 2 కోట్లు ఇచ్చామని చెబుతున్నారు. ఆ 2 కోట్ల రు లు సర్కారుజిల్లాలలో ఎక్కడ ఏవిధంగా ఖర్చుపెట్టారో సెలవిస్తారా? పెద్దమనుషుల ఒడంబడిక ప్రకారం తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీ ఏర్పడింది. ఏ పరిస్థితులు ఆధారం చేసుకొని రాయలసీమ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు ఏర్పాటు చేశారు అవే పరిస్థితులు ఆధారం చేసుకొనే సర్కారుజిల్లాలలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధిక ఎందుకు బోర్డు చేయరు అని అడుగుతున్నాను

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— మేము ప్రత్యేకంగా దానికి కేటాయించింది మనవి చేశాను. ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే ఎంత ఖర్చు అయినది, దేనిపైన ఖర్చుఅయినది చెబుతాను. తప్పకుండా సర్కారు జిల్లాలలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఆ మొత్తం ఖర్చు చేయబడుతుంది. ఇకముందు కూడ ఖర్చు చేస్తాము.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— ఏ పరిస్థితులైతే ఆధారం చేసుకొని రాయలసీమ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు ఏర్పాటు చేశారో, అవే పరిస్థితులు సర్కారు జిల్లాలలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఉన్నవి. ఆ ప్రాంతాలకు కూడ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు ఏర్పాటు చేయటానికి ఎందుకు ఆలోచించటంలేదు ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— విశాఖ శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో అక్కడ వెనుకపడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి గిరిజన కార్పొరేషన్ ఉంది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :— (పాతపట్టణం) రాయలసీమ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డుకు 4 కోట్లు ఇచ్చారు, దానిలో షెడ్యూల్డ్ కులాలకు ఏదైనా బెనిఫిట్ ఉందా? లేక జనరల్‌గా 4 కోట్లు ఖర్చుపెట్టటానికి ఇచ్చారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— ఆ బోర్డువారు ఏ తీరుగా రెకమెండ్ చేస్తే ఆ తీరుగా ఖర్చు పెడతారు.

శ్రీ ధి. నరసింహం :— (ఉదయగిరి) అధ్యక్షా, ఇటీవల నెల్లూరు వెనుకబడిన ప్రాంతంగా ప్రకటించారు. రాయలసీమ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డులో — నెల్లూరు జిల్లాను కూడ చేర్చటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— అటువంటి ప్రయత్నం ఏమి లేదు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— రాయలసీమకు చరిత్ర ఉందని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. ఎపుడో బ్రిటీష్ పీరియడ్‌లో 1880లో ఫేమిన్‌కమిషన్ ఏర్పాటు చేసినపుడు రాయలసీమ జిల్లాలతోపాటు కనిగిరి కందుకూరు తాలూకాలు కూడ ఫేమిన్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియా అని డిక్లేర్ చేశారు. కాబట్టి కనిగిరి కందుకూరు తాలూకాలకు కూడఆచరిత్ర ఉన్నదికదా.......

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— తర్వాత ప్రశ్న......Shall we restrict ourselves to this question only...I do not mind if we carry on with this question only for full one hour. I have no objection. If you all feel that this question should take one hour, I have no objection We have already taken 15 minutes.

Sri A. Madhava Rao :— This is an important question, and we have supplementaries to riase.

Mr. Deputy Speaker :— There may be several supplementaries. Members on this side and also on that side want to put questtions. I feel very much for the attitude you are taking. I wish you all co-operative.

Sri A. Madhava Rao :— Co-operation is always there. We want some information which he is not giving.

DEVELOPMENT OF DUGARAJAPATNAM FORT

402—

*833 Q.—Sri P. Venkatasubbiah (Sullurupeta) :— Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

whether the Government of Andhra Pradesh will consider to develop the Dugarajaptnam port in Nellore District ?

Sri J. V. Narasinga Rao :— No, Sir.

శ్రీ బి. పాపిరెడ్డి :— (అల్లూరు) ఈ దుగ్గరాజపట్నం ఓడరేవు దచ్చివారి కాలంలో చాలా ప్రాస్పరస్‌గా ఉండినదని అంటారు. దానిని తిరిగి పునరుద్ధరించటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— అక్కడ పోర్ట్ లేదు. అటువంటి అవకాశాలు లేవు.

Sri G. Sivayya :— This is the first place where the Britishers landed in Nellore District and from there they conquered the whole of India. Will the Government therefore consider its mportance and develop it as a port ?

Sri J. V. Narasing Rao :— It is all backwaters of Buckingham canal. It is not on sea-shore. There is no proposal to develop it as a port.

Sri G. Sivayya :— Is the Government afraid that this port might be used by some other foreign country, as the Britishers did ?

Sri J. V. Narasing Rao: — We cannot think like that.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— విశాఖపట్నం, కాకినాడ మినహాయించి యీరాష్ట్రములో ఎక్కడైనా ఒక చిన్న పోర్ట్‌నైనా డెవలప్ చేయటానికి ప్రభుత్వంముందు పథకం ఉన్నదా ?

శ్రీ జె వి. నరసింగరావు :— కేంద్రప్రభుత్వంవారి సహకారంతో కాకినాడ పోర్ట్, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంచేత మచిలీపట్నంపోర్ట్ డెవలప్ చేయటానికి 4 వ ప్రణాళికలో తీసుకోబడినవి. ఈ కార్యక్రమం సక్రమంగా జరుపుకొంటే సరిపోతుంది.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— కాకినాడ, విశాఖపట్నంగాక మినహా వాటిని గురించి అడిగాను.

శ్రీ జె, వి, నరసింగరావు :— అది లేదని చెప్పాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— అది ఆలోచించరా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జె, వి. నరసింగరావు :— ఆలోచించి తుదినిర్ణయం తీసుకోబడింది. వీటిని మాత్రమే నాలుగవ ప్రణాళికలో చేర్చబడినవి.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు :— మా కాకినాడ పోర్ట్ ఎంతమటుకు డెవలప్ చేశారో ఆ వివరాలు చెప్పగలరా?

శ్రీ జె. వి, నరసింగరావు :— 100 లక్షలు వారు ఇదివరకే ప్రణాళికలో ఒప్పుకున్నారు. 20 లక్షలు 70-71 లో ఇచ్చారు. ఆ మొత్తం ఖర్చు పెట్టబడింది.

Dredging operation, survey and investigation work, navigational aids, etc.

Sri G. Sivayya :— I had a discussion with the port officials at Kakinada recently. Some products of Chittoor District are being diverted from Madras and other ports. Will the Government take a little interest to divert the commodities to be sent from Kakinada port, so that the port will be developed.

Sri J. V. Narasinga Rao :— We are trying our level best.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :— (విశాఖపట్టణం-2) విశాఖపట్టణం పోర్ట్‌లో ఖాళీలేక నాలుగు అయిదు ఓడలు నాలుగైదు రోజులు, 10 రోజులు కూడ ఉండిపోతున్నాయి. ప్రక్కన ఉన్న భీమునిపట్టణం పోర్టును అభివృద్ధి చేసినట్లయితే ఈ రద్దీ తగ్గడానికి, అక్కడ ఉన్న జనానికి పనులు దొరకడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ విషయాలు ప్రభుత్వం ఆలోచించిందా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— భీమునిపట్నం అభివృద్ధి అయ్యే అవకాశాలు లేవు. విశాఖపట్టణమును అత్యధికంగా అభివృద్ధి చేయాలని హార్బర్ స్కీమ్ శ్రద్ధ తీసుకోబడింది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— (అనకాపల్లి) ఇప్పుడు మనస్టేట్‌లో ఉన్న టొబాకో మొదలైనటువంటి కొన్ని యెక్స్పోర్టు కమోడిటీస్ ను గుంటూరు వగైరా ప్రాంతాలనుంచి మద్రాసుకు డైవర్ట్ చేయడంవల్ల విశాఖపట్టణం పోర్ట్‌కు వచ్చే ఆదాయం, స్టేట్ ఎక్సైజ్ డ్యూటీస్. రెవిన్యూ మన యిన్కం తగ్గిపోతున్నాయని ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినదా? వస్తే దానిని ఎవర్ట్ చేయడం కోసం ప్రయత్నాలు చేస్తారా?

శ్రీ జె వి నరసింగరావు :— చాలవరకు కాకినాడ పోర్ట్‌ద్వారా కూడ తీసుకుపోయె ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. సాధ్యమైనంతవరకు కాకినాడ పోర్ట్‌కు విశాఖపట్టణంకు ఆ కమోడిటీస్ రప్పించే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము.

FUNDS FOR CATCHING OF MONKEYS IN GRAMAPANCHAYATS

403—

*151—Sri K. Anjina Reddy (Hindupur) :— Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

a) whether there is any provision in the Gramapanchayat Act or in the rules framed there under allowing the Gramapanchayats to spend some amount on catching of monkeys ;

b) if so, the number of Gram panchayats in which the amount was spent on catching of monkeys in Anantapur District ;

c) if not, how many Panchayats especially in Hindupur Taluk of Anantapur District have misappropriated the Panchayat funds showing false vouchers on monkey catching (at the rate of Rs. 6 on one big monkey at Rs, 3 on a small monkey) ; and

d) what action has been taken on those sarpanches who have misused the public funds and on the officials who issued such circular and also on the Executive Officer Panchayats who encouraged such fraud ?

The Minister for Transport deputised the Minster for Panchayat Raj and answered the question (Dr. M, N. Lakshminarasiah).

a) There is no specific provision as such but the expenditure on catching of monkeys will fall under section 55 (XXVII) of the Gram Panchayat Act 1964.

b) 16 (Sixteen gram panchayats).

c) It is reported that there is no misappropriation.

d) Does not arise.

శ్రీ కె. అంజనిరెడ్డి :— 16 గ్రామ పంచాయతీలు దానిని ఉపయోగించుకొన్నా యని చెప్పారు. మిస్అప్రొప్రియేట్ కాదవడానికి ఏవిధంగా సరిపోతుంది. మొత్తం వాళ్ళు ఉపయోగించుకొన్నారు. ఒక కోతిని పట్టడానికి 6 రూపాయలు, చిన్నకోతిని పట్టడానికి 3 రూపాయలు ఉపయోగించి దానివి దుర్వినియోగం చేసినప్పుడు దానికి సంబంధించిన ఆఫీసర్స్ పైన ఏమి యాక్షన్ తీసుకొన్నారు అంటే దానికి జవాబు చెప్పలేదు.

డా. ఎమ్. ఏన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— మిస్అప్రొప్రియేషన్ కాదు.

The expenditure is allowed and they incurred the expenditure There is no misappropriation.

శ్రీ ఎన్. రాములు :— 16 పంచాయతీలలో ఎన్ని కోతులు పట్టుకొన్నారు. ఎంత సొమ్ము ఖర్చుపెట్టారు?

డా, ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— 7,350 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టారు. పెద్ద కోతికి 6 రూపాయలు, చిన్న కోతికి మూడు రూపాయలు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయరాజు :— (నర్సపూర్) మొదటి ప్రశ్నకు జవాబు చెపుతూ నో స్పెసిఫిక్ ప్రొవిజన్ అన్నారు. రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా కొబ్బరి తోటలు ఉండే ప్రాంతంలో కోతులు చేసే అల్లరి, నష్టం యింతా అంతాకాదు, సర్వనాశనం అవుతున్నాయి. అందుచేత స్పెషల్ ప్రొవిజన్ పంచాయితీలకు క్లియర్‌గా కలిగించి పంచాయితీలకైనా పూర్తి అధికారం యివ్వాలి లేకపోతే అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంట్‌వారు కోతుల నిర్మూలనకు స్పెషల్ ప్రొవిజన్ కలుగజేసుకొని కొంత గ్రాంట్‌కూడ అలాట్ చేసి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం యున్నది అనుకుంటాను, ఆ రకంగా ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుందా?

డా॥ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— స్పెషల్ ప్రొవిజన్ అక్కరలేదు. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి రూల్స్‌లో సబ్‌సెక్షన్ 55, 57 లో ఉన్నది.

The gram panchyats can allot certain sums in such things.

శ్రీ ఎమ్ వెంకటనారాయణ :— (ఏలూరు) సాధారణంగా కోతుల పట్టేదానికంటె రైతాంగానికి గ్రామాలలో చాల పెద్దబెడద ఎలుకలను పట్టుకోవడం చాల అవసరం. ఎలుకలు, పందికొక్కులను పట్టుకొంటారా? దేశం అంతటా ఉన్నాయి, అట్లాంటి పందికొక్కులను చాల జాగ్రత్తగా అక్కడగాని, యిక్కడగాని పట్టడానికి కావలసిన యంత్రాంగాన్ని నిర్మిస్తారా?

డా॥ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— గ్రామపంచాయతీ ఒకవేళ అనుకుంటే దిని కూడ చేయవచ్చు,

To promote the safety of health, comfort, life etc.,

ఆ నేష్టి ఆఫ్ హెల్త్‌లో వస్తుంది, పందికొక్కులను పట్టుకోడానికి ప్రొవిజన్ ఉన్నదని అనుకుంటాను,

శ్రీ కె. అంజనిరెడ్డి :— అక్కడ ఉన్నటువంటి పంచాయితీ ఆఫీసర్ ఆ ప్రాంతాలలో కోతులు లేకపోయినప్పటికి కూడ ఆ ప్రకారం వోచర్స్ వ్రాయించి అర్థం వారు తీసుకోవడం, అర్థం పంచాయితీ సర్పంచ్‌లు ఉపయోగించుకోవడం. మిస్‌అప్రొప్రియేషన్ చేశారని స్పెసిఫిక్‌గా యిచ్చాము. మిస్‌అప్రొప్రియేషన్ లేదు. రూల్ ప్రకారం ఉపయోగించుకుంటారు అంటే అర్థం ఏమిటి? మా ప్రాంతంలో కోతులే లేవు. ఎలేనటువంటి ప్రాంతంలో కోతులను పట్టినట్లు రిసీట్స్ అన్నీ క్రియేట్ చేశారు.

Dr. M. N. Lakshminarasayya :— I shall read the relevant sentence. 'The Collector, Anantapur, has reported that there was no misappropriation of Panchayat funds...''

శ్రీ పి. సి. కేశవరావు :— (సంతనూతలపాడు) పట్టుకొన్న కోతులను ఏమి చేశారు. ఫారెన్ కంట్రీకి ఎక్స్‌పోర్ట్ చేశారా? ఎక్స్‌పోర్టు చేస్తే ఫారన్ ఎక్స్‌చేంజ్ ఎంత సంపాదించారు?

డా. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— వాటిని తీసుకొనిపోయి అడవులలో తీసుకపోయి విడిచిపెట్టి వచ్చినారు,

श्री बदरी विशाल पित्ती :— यहाँ के बन्दरों को भी पकड़ने का इन्तेजाम किए हैं क्या ?

डा. ए. एन. लक्ष्मी नरसैया :— सिटी में है सो बन्दरों को भी पकड़ सकते हैं ।

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— (పరచూరు) కోతులకు ఫారెన్‌లో మంచి మార్కెట్ యున్నది. Instead of leaving them in the forest, will the Government consider the question of exporting all these monkeys to other countries to earn foreign exchange?

డా. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— ఈ గ్రామ పంచాయితీకి అటువంటి పవర్స్ లేవు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— (చీరాల) పట్టుకొన్న కోతులను అడవులలో వదలి పెట్టారు అని చెప్పారు. దానికి ఎంత ఖర్చు అయిందో చెపుతారా?

డా. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— పెద్ద కోతికి 6 రూపాయలు, చిన్న కోతికి మూడు రూపాయలు అని చెప్పారు. అందులోనే వస్తుంది యిదంతా.

Sri D. Venkatesam (Kuppum):— Hither to we were exporting several things to foreign countries. Has there been any export of monkeys to foreign countries ?

Dr. M. N. Lakshminarasayya :— It is a different question which I cannot answer.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అసలు పంచాయతీరాజ్ నిండా కోతులు ఉన్నాయి. ఈ కోతులను తీసిపారేస్తేనే యింక అక్కడ ఏమి ఉండేది? దీనికి సమాధానం చెప్ప గలరా?

డా. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— కొండేలు పీకుతాయి.

శ్రీ మాలే వెంకటనారాయణ :— (ఏలూరు) పెద్ద కోతి చిన్న కోతి అని రేట్ దేనిని బట్టి నిర్ణయించారు? పెద్ద కోతి చిన్న కోతి నిర్వచనం ఏమిటి?

డా. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— సైజును బట్టి.

PROTECTED WATER SUPPLY SCHEME TO NARSAMPET TOWN

404 —

*280–Sri T Purushotham Rao (Wardhanpeta) :— Will the hon Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

a) when was the protected water supply scheme taken up in Narasampet Town, Warangal District ; and

b) When the Government propose to complete the said scheme ?

The Minister for Panchayat Raj (Sri T. Ramaswamy)

a) The Protected Water Supply scheme for Narsampet in Warangal district was taken up during January, 1967.

b) The Scheme is expected to be completed by the end of January, 1972.

ABOLITION OF CRAFT SECTIONS IN HIGH SCHOOLS

405—

*1259 Q.—Sri R Mahananda :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

a) whether there is any proposal to abolish the Craft Sections like Drawing and Weaving in high schools of the State ; and

b) if so, the reasons therefore ?

The Minister for Education (Sri P. V. Narasimha Rao) :

a) No, Sir.

b) Does not arise.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— (దర్శి) బి. కి నో అన్నారు. డ్రాయింగ్, కాటేజ్ యిండస్ట్రీస్ వీవింగ్ యిలాంటివన్నీ తీసి చేయాలనే ఆలోచన ఉన్నదా? ఏ. ఇ. ఓ.ను ఎదో ఒపీనియన్ అడిగారు. To abolish weaving and drawing......

Sri P. V. Narasimha Rao :— We have asked for information allright, but not for abolition.

ఎలా జరుగుతూ యున్నవి. తెలుసుకోడానికి యిన్ఫర్మేషన్ కావాలని అడిగినాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— (అనకాపల్లి) అనేక హైస్కూల్స్‌లో యింజనీరింగ్ సెక్షన్స్ ఉండేవి. వాటిల్లో క్రాఫ్ట్ టీచ్ చేసే యిన్‌స్ట్రక్టర్స్ ఉంటే వారందరు యిప్పుడు ఏపని లేకుండా కూర్చున్నారు పాలిటెక్నిక్స్‌లోనో, ఐ టి. ఐ. లోనో వాళ్ళను తీసుకొని అబ్జార్బ్ చేయడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయకూడదు?

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు :— అవును, అదే యిప్పుడు ఆలోచనలో యున్నది వర్క్ ఎక్స్‌పీరియన్స్ ప్రోగ్రామ్, డైరక్టర్ ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ తయారు చేసి యిచ్చినారు. దానిని అమలు చేయాలని పరిశీలన చేస్తున్నాము.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— (పరచూరు) అబాలిష్ చేయడానికి నిర్ణయం చేయలేదు అని అంటున్నారు. బాగానే యున్నది. కాని చాల స్కూల్స్‌లో డ్రాయింగ్ మాస్టర్స్, వీవింగ్ మాస్టర్స్ యింకా పోస్ట్స్ శాంక్షన్ కాకుండా వంతుల్లు లేకుండా ఉన్నారు. అవైనా ఫిలప్ చేయిడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు :— అన్ని స్కూల్స్‌లో పరిస్థితి ఒకేరకంగా లేదు. కనుక ఏమి యున్నది ఏమి లేదు అనేది ముందు యిన్ఫర్మేషన్ తెప్పించిన తరువాత అన్ని స్కూల్స్‌లో —

According to the syllabus there are 27 crafts out of which the schools could select individually.

దానిని సిస్టమైటైజ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు :— (సంతనూతలపాడు) రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా క్రొత్త స్కూల్స్‌కు కొన్నిటికి క్రాఫ్ట్ టీచర్స్‌ను యివ్వలేదు. ఎందువల్ల యివ్వలేదు ఇవ్వడానికి అభ్యంతరం ఉన్నదా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఇటీవల క్రాఫ్ట్ టీచర్స్‌ను ఎక్కువగా యివ్వచి పోవడం ధనాభావం వల్లనే.

శ్రీ కె. రామనాథం : — ఈ డ్రాయింగ్ టీచర్స్‌కు వారానికి రెండు పిరియడ్స్ కంటే ఎక్కువ వుండడంలేదు అంటున్నారు. ఈ టీచర్స్‌ను అనవసరంగా పోషించినట్టు అవుతుందేమో?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— పిరియడ్స్ బాగానే వున్నాయి. కాని, అది పరీక్ష సబ్జెక్టు కాదు. డ్రాయింగ్ టీచర్స్‌ను ఇటీవల ఎవరినీ వేయడం కూడా జరగలేదు ధనాభావం వల్లన రెండు సంవత్సరాలనుండి ఎవరినీ వేయలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— (సత్తెనపల్లి) ఈ క్రాఫ్ట్స్ ఏ స్కూలులో నయినా చెబుతున్నట్లుగా గవర్నమెంటుకు తెలుసా?

Sri P. V. Narasimha Rao :— That information we have called for.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య ;— చెప్పడం లేదని అక్కడ క్రాఫ్ట్స్ లేవని జీతం మాత్రం యివ్వడంలేదు. దీనిని గూర్చి ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నారు ?

Sri P. V. Narasimha Rao :— The information is called for.

శ్రీ బి. పాపిరెడ్డి :— (అల్లూరు) మామూలుగా నేర్పే క్రాఫ్ట్సే కాకుండా, కొత్త రకమైనవి పిక్‌పాకెటింగ్‌వంటివి కూడా నేర్పిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— మేము చెప్పకముందే వాటిలో నిష్ణాతులై వున్నారు.

INTRODUCTION OF COMPREHENSIVE EDUCATION BILL IN THE ASSEMBLY

406—

*1307 Q.—Sri Poola Subbaiah :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

Whether the State Government has decided to introduce a comprehensive Education Bill in the comming Session of the Assembly ?

Sri P. V. Narasimha Rao :

The comprehensive Education Bill is still under examination.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య ;— ఈ కాంప్రెహెన్సివ్ బిల్లు చాలా అవసరం. ప్రైవేట్ కాలేజెస్‌లోను ఎయిడెడ్ స్కూల్సులోను చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. ఈకాంప్రెహెన్సివ్ బిల్లును తీసుకునచ్చి, యీ అన్యాయాలను అన్నింటినీ నరిచేయడానికి ప్రభుత్వం వెంటనే ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అవసరమనే అనుకుంటున్నాము. పరిశీలన చేస్తున్నాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— ప్రభుత్వానికి ఇది అవసరమని తెలుసు. ఐనప్పుడు తప్పకుండా ఆ బిల్లును తీసుకురావాలిగదా. ఎందుకు తీసుకు రాలేదు? ఎప్పుడు తీసుకు వస్తారు?

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు :— తప్పకుండా తీసుకువస్తాం. పరిశీలనలో వుంది

Sri P. Subbiah :— When is the Bill comtting ?

Mr. Deputy Speaker :— He is not comming. Any number of tmes you ask you will get the same reply.

Sri P. Subbiah :— It is not a question of commission or ommission. It is an act of necessity.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— తెస్తాను, తెస్తాను అంటున్నారు. చాలా ఆశ చూపిస్తున్నారు. ఎలక్షన్సు దగ్గరకు వస్తున్నవి. ఇది లాస్టు సెషన్. వస్తుంది. వస్తుంది అని గోడమీద సినిమా ఎడ్వర్‌టైజ్‌మెంట్‌లాగా అంటున్నారుతప్ప ఇంత వరకూ తీసుకురాలేదు. అసలు ఆ బిల్లు వస్తుందా!

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఈ సెషన్‌లో వచ్చే పరిస్థితి కనిపించడం లేదు.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— ఈ ఎడ్యుకేషన్ బిల్లు — నేను ఎం. ఎల్. ఏ. అయిన దగ్గరనుండి 'అండర్ కన్సిడరేషన్' అని అంటూనే వున్నారు, తీసుకువం అంటు న్నారు. ఎప్పుడు వచ్చేట్లు? ఆలస్యానికి కారణమేమిటి? ఆ బిల్లును తీసుకురావడంలో ప్రతిబంధకా లేమిటో చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— మేము ఎడ్యుకేషన్ బిల్లు అనేది పాస్ అవు తుందని అనుకున్ననాడు వారు ఎం. ఎల్. ఏ అయినారు. ఆ తరువాత. చాలా కార్య క్రమం జరిగింది. ఒక స్పెషల్ ఆఫీసర్ కావాలన్నారు డి. పి. ఐ ఇందులో ఎంతో కృషి జరిగింది. దీనికొక సమగ్ర స్వరూపం యివ్వడంలో సాధక బాధకాలు చాలా వున్నాయి. ఆషామాషీగా తేవడంకాదు, అనేక విషయాలు పరిశీలించవలసి వున్నది.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు :— (వేమూరు) గత అయిదు సంవత్సరాలనుండి అనేకమంది గౌరవ సభ్యులు వారిదృష్టికి యీ విషయాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించి తీసుకున్న స్టెప్స్ ఏమిటి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— చెప్పాను. Sir, the need for the Education Bill was first realised some 3 or 4 years ago ఇదంతా చాలా జాగ్రత్తగా, పరిశీలన చెయ్యాలని, ఎంతో కృషి చేయవలసి వుంటుం దని డి. పి. ఐ గారు ఒక స్పెషల్ ఆఫీసర్ అవసరమని చెప్పారు. అది పరిశీలనలో వుండగా, ఇవాళ పరిస్థితులనుబట్టి, ఎక్కువ ఖర్చు చేయడానికి అవకాశం లేదని, సెక్రె టేరియెట్ లెవెల్‌లోనే దీనికి సంబంధించి అంతా సమకూర్చి చేయడం ప్రారంభిం చాము. ఇదంతా జరిగి పదిమాసాలు దాటింది. మొదటి డ్రాఫ్ట్ తయారయినది ఇంకా యీ విషయంలో యితర డిపార్టుమెంట్సును సంప్రదించవలసిన విషయాలెన్నో వున్నాయి ఆ పరిశీలన జరుగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— డ్రాఫ్ట్ బిల్లులోని కంటెంట్స్ ఏమిటి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— డ్రాఫ్ట్ లెవెల్‌లో కన్‌టెంట్స్ ఏమని చెప్పగలం.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :— నాలుగైదేళ్ళనుంచి చెబుతున్నారు. డిమాండుమీద మాట్లాడేటప్పుడు మేము గట్టిగా చెప్పాము. ఇంక నాలుగు మాసాలే వున్నది. టైము సరిపోతుందనే అనుకుంటాను, కనీసం ఇప్పుడు చెప్పినట్లుగా, శ్వేత

పత్రం పెట్టినా కొంత అర్థం చేసుకోవచ్చు. మళ్లీవారు విద్యామంత్రి అవుతారో, లేదో - ఆయన వుండగానే చేస్తే, ఆయనకే ఆ గౌరవం లభిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— నేను విద్యామంత్రిగావున్నా, లేకపోయినా సభ్యులు సభ్యులుగావున్నా, లేకపోయినా, నేను తీసుకురాకపోయినా నా సక్సెసర్స్ తీసుకు వస్తారనే నమ్మకం నాకువుంది.

Sri G Sivaiah :— What are the main features of the comprahensive Education, Bill under consideration of the Government?

Sri P. V. Narasimha Rao :— The Preamble, I think, if I remember right, says that the Bill is intended to regulate and control the educational activities in the State. That is generally the thing. Ofcourse, I am not able to recapitulate all those contents in the Preamble but these two functions are there.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— గవర్నమెంటు ప్రైవేటు ఓనర్స్ వత్తిడిని నిరోధించడానికిగల ధైర్యం రానంతకాలం యీ బిల్లు రాదని అనుకోమంటారా?

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు :— అనుకోవద్దు అంటాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— వస్తుందంటారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— వారు మోటివ్స్ ఎట్రిబ్యూట్ చేస్తున్నారు. కాలయాపనకు వారుచెప్పే కారణం కరెక్టు కాదని చెబుతున్నాను. పరిశీలనలో వున్నది. దీనిలో చాలా సాధకబాధకాలు వున్నాయి.

డాక్టర్ టి. వి యస్. చలపతిరావు :— (విజయవాడ- ఈస్టు) ఇప్పటికి మూడు నాలుగు సెషన్స్‌నుంచి మంత్రిగారు పదేపదే చెబుతున్నారు - ఎడ్యుకేషన్ బిలు వస్తుందని. We don't mind it.........

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు :— నేను వస్తుంది, వస్తుందని వూరకే చెప్పడం లేదు, సభ్యులు అడిగిన తరువాత, చెప్పాను. వారు అడగడం జరుగుతున్నది.

డాక్టర్ టి. వి యస్. చలపతిరావు :— ప్రొసీడింగ్సు చూడండి. ఇదిగో ఇదిగో తెస్తున్నాం అని వారే చెప్పారు.

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు :— అడిగితే జవాబు చెప్తున్నాను.

డాక్టర్ టి. వి యస్, చలపతిరావు :— తమంతటతామే చెబుతున్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— బడ్జెట్ సందర్భంలో చెప్పడం జరిగింది. ఇందులో చాలా సాధకబాధకలున్నాయి. అడిగినప్పుడల్లా చెప్పడం జరిగింది. నా అంతట నేను చెప్పింది ఎప్పుడూ లేదు.

డాక్టర్ టి. వి యస్ చలపతిరావు :— తెలుగులో 'చస్తేధాకా వుండు పెళ్ళి చేస్తాను' అనే సామెత వుంది. Why not the hon. Minister be pleased to

take this House into confidence and tell us : "For these reasons, I am not able to bring the Bill now" If there are any difficulties, let us share. We will certainly rise to the occasion to help him.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— సర్దెనీ, సర్, నన్ను నమ్మండి. సాధకబాధకాలు చాలా వున్నాయి.

శ్రీ పి. వి. కె రావు :— వస్తుంది వస్తుంది అని వారు అంటున్నారు, ఇంకా రాదేమి అని మేము అంటున్నాము. దానికి సమాధానం చెప్పడం లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— (సోంపేట) వస్తుందని మా అంతట మేము చెప్పలేదు అంటున్నారు, అడిగితే చెప్పాను, అని అంటే అడిగితే చెప్పడానికి, వారంతటవారు చెప్పడానికి, అందులో భేదమేమైనా వుందా? ఇప్పుడు యీ సెషన్‌లో రాదన్నారు. అసలు ఎన్నికల తరువాతనైనా యీ బిల్లు ప్రవేశపెట్టే అవకాశం మంత్రిగారికి ఉంటుందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :.... అదే నేమా చెబుతున్నాను. ఒక స్పష్టమైన వాగ్దానం చేస్తున్నాను . ప్రవేశపెడతానా నేను ప్రవేశపెడతాను, ప్రవేశపెట్టనూ, నా తరువాత వచ్చే విద్యామంత్రిగారు, ప్రవేశపెట్టడానికి అనువుగా తయారుచేసి వదిలిపెట్టి పోతాను

శ్రీ జి లచ్చన్న :— ప్రవేశపెట్టితే నేనే ప్రవేశపెడతానంటున్నారుకదా. ఇది 71 వ సంవత్సరంలో జరిగే హామీయా లేక 71 వ సంవత్సరం జరిగిన తరువాత వస్తుందంటారా?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— మంత్రిగారు చెబుతున్న సమాధానాలనుబట్టి యీది యిప్పటో వచ్చేటట్లు కనిపించడం లేదు ఇది వచ్చేలోపుగా ప్రయివేటు కాలేజీలనూ, ఎయిడెడ్ స్కూల్సునూ స్వాధీనం చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు :— స్వాధీనం చేసుకోడానికి వీలులేదు అది కాన్‌స్టిట్యూషనుకు వ్యతిరేకం, రెగ్యులేట్ అండ్ కంట్రోలు మాత్రమే మనం చేయగలుగుతాము. ఇందులో చాలా విషయాలు వస్తాయి చాలా కఠినమైన విషయాలలో యిది ఒకటి, ఈ చాప్టరు వున్నది .. రెగ్యులేషన్ అండ్ కంట్రోల్ అవ్ ప్రయివేట్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌కు, యిందులో సాధకబాధకాలున్నాయని చెప్పాను నీ, వాటిని అధిగమిస్తున్నాము, తప్పకుండా అది జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

DOWNGRADING THE POSTS OF DISTRICT EDUCATIONAL OFFICERS

407—

*1309 Q.—Sri Poola Subbaiah :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

a) whether the posts of District Educational Officers in the State are going to be down-graded ; and

b) if so, what are the reasons therefor ?

Sri P. V. Narasimha Rao :

a) No, Sir.

b) Does not arise.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య ;.... ఈ డి. ఇ. ఓస్. డెప్యూటి డైరెక్టర్స్ కేడర్ అని ప్రభుత్వానికి తెలుసు. వారికి డెప్యూటి డైరెక్టర్సు అని పేరు పెట్టితే తప్పు ఏమిటి ? డి. ఇ. ఓస్ అంటే వారి హోదా తగ్గిందని వారు కంప్లయింటు చేయలేదా?

శ్రీ పి, వి. నరసింహారావు :... వారు ఏమీ అనుకోవడం లేదు.

Sri Poola Subbaiah :— They have represented that their nomenclature is of the Deputy Director and their rank is of that of the Deputy Director now. Therefore, why have you down-graded their posts ?

Sri P, V. Narasimha Rao ;— The posts of Deputy Directors are created in the officerd of the Director of Public Instruction In the districts, they are called District Educational Officers. They are inter-changeable and the cadre is the same. So far as I know, nobody has any grievance.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :.... డౌన్ గ్రేడ్ చేయడం లేదంటున్నారు డిస్ట్రిక్ట్ ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసరును. పోనీ డిగ్రేడ్ చేస్తున్నారా ?

- జవాబు లేదు -

IMPLEMENTATION OF THE 'COMPULSORY PRIMARY EDUCATION ACT'

408—

1304 Q.—Sri Poola Subbaiah :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

a) whether the State Government proposes to implement the compulsory Primary Education Act, 961 strictly ; and

b) if so, from when ?

Sri P. V. Narasimha Rao :

a) The Andhra Pradesh Primary Education Act, 1961 for the enforcement of compulsory Primary Education came into effect from 10-4-1961 throughout the State excepting the scheduled areas The Scheme has been gradually extended from the 6 to 7 years age group in 1961-62, to 6 to 11 years age group in 1965-66, thus bringing the entire age groug of 6-11 years contemplated by the said Act, under its fold by the end of Third Five Year Plan.

b) Does not arise.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య :—గ్రామసీమలలో అది అమలు జరగడం లేదు. 6-11 సంవత్సరాల ఏజ్ గ్రూప్‌వారికి కంపల్సరి విద్యావిధానం అమలు జరగడంలేదు. మంత్రిగారికి ఆ విషయం తెలుసా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహరావు :—మనం అనుకున్నంతవరకూ రావడం లేదని నాకు తెలుసు. కాని ఎంతసేపటికి వారికి నచ్చచెప్పి, మిడ్ డే మీల్సు మొదలైన కార్యక్రమాలద్వారా వారు ఎక్కువగా వచ్చేటట్లు చేయడమే కాని చట్టములో వున్న నిర్బంధానికి సంబంధించిన ప్రవిజన్సుమాత్రం అమలు చేయడం జరగలేదు. అది సమంజసం కాదనుకున్నాము. కాబట్టి యింతవరకూ ఆ పని జరగలేదు.

శ్రీ వావిలాలగోపాలకృష్ణయ్య :— మనం కాన్‌స్టిట్యూషనును పరమవేదంగా భావిస్తున్నాముకదా. అందులోని 45 వ ఆర్టికల్ ప్రకారం యిట్లా వుంది.

"The State shall endeavour to provide, within a period of ten years from the commencement of this Constitution, for free and compulsory education for all children until they complete the age of fourteen years."

ఆ ప్రామిస్‌ను మనం అమలు చేయవల్లెనా, కాన్‌స్టిట్యూషను వయలేట్ చేసినట్లేనా ?

Sri P. V. Narasimha Rao — It is said: "The State shall endeavour......" We are the first who have endeavoured, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- సోషలిస్టు పాట్రిన్ అంటున్నాము. కాన్‌స్టిట్యూషను అమోఘం అంటున్నాము. మరి దానిని అమలు చేయుటానికి వ్యతిరేకిస్తున్నాము ఎందుకు ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహరావు :— వ్యతిరేకించలేదు డైరెక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్స్‌లో ఎండివర్ అన్నారు. మన తరపునుండి చేయవలసిన మానవ ప్రయత్నం చేసినాము. తీసుకువెళ్ళి జైలులో పెట్టడం మాత్రం చేయదలచుకోలేదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— పది సంవత్సరాలలోపుగా 14 సంవత్సరాల ప్రాయం వరకూ చదువు చెప్పాలన్నారు. దానికి ఏమి చేశారు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— 6 నుండి 11, 11 నుండి నుండి 14 వరకూ రెండు అంచెలుగా చేద్దామనుకున్నాము. ఇందులోవున్న యిబ్బందులవల అందరికీ చెప్పాలన్నాము. కానీ 11-14 వరకూ పోయే పరిస్థితి యింకా కాలేదు. మొదట దీనిని స్టెబిలైజ్ చేయవలసిన అవసరమున్నది.

శ్రీ జి లచ్చన్న :— కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను ఎప్పుడు అమలు చేశారు అంటే ఫలానా సమయం నుంచి అమలు చేశామంటారు. సక్రమంగా అందరూ చదువుకునే అవకాశం లేదని తెలుసునా అంటే నాకు తెలుసును, కానీ చాలవంతవరకు చదలచుకోలేదంటారు? దీనినిబట్టి కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను అనే పేరు మార్చదలచుకున్నారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— కంపల్సరీ అనే పేరు మార్చడంలేదు, కానీ కంపల్షన్ అనే పద్ధతి యిప్పుడే మనం అంత ఖచ్చితంగా అమలుచేస్తే దానివల్ల పరిణామం మనం అనుకొన్నట్లు రాకపోగా యింకొక విధంగా రావచ్చునని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. కనుక ఆ నిర్బంధాన్ని అమలుజరప దలచుకోలేదు.

శ్రీ జి లచ్చన్న :— అయితే, కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషనును అమలుపరచలేక పోతున్నామని అంగీకరిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అమలుపరచలేదని అంగీకరించే పరిస్థితి లేదు. దానికి కావలసిన చట్టం చేసినాము. రూల్సు చేసినాము. చట్టంద్వారా నిర్బంధించి శిక్షలు వేయదలచుకోలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను అమలు జరిపామని చెప్పడం ఎందుకు? రెండవప్రక్క అమలు కాలేదంటే అమలు కాలేదు, పోయింది అని చెప్పడం ఎందుకు?

శ్రీ పి. వి, నరసింహారావు :.... కేసులుపెట్టి జైలుకు పంపించడం తప్ప తక్కిన చర్యలన్నీ తీసుకుంటున్నాము. మధ్యాహ్నపు భోజనం వున్నది.

శ్రీ జి, లచ్చన్న :— జైలుకు పంపడం తప్ప మిగతా ఏచర్యలు ద్వారా యీ కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను అమలు చేయదలచుకున్నారో చెబుతారా? ఒక ప్రక్క ఒప్పుకోవడం, రెండవ ప్రక్క కాదనడం ఏమిటిది?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను విధానం అమలు పరుస్తున్నాము, అది నూటికి నూరుపాళ్ళు అని చెప్పడానికి వీలులేదు. ఒకచోట 80 పర్సంటు, యింకొకచోట 80 పర్సంటు యింకొకచోట 70 పర్సంటు యిట్లా వున్నది. పరిస్థితులు బాగాలేనిచోట అంతకంటే తక్కువ కూడ వుండవచ్చు. అన్నిచోట్ల కూడా ఒకవిధంగా అమలు జరుగుతోందనడానికి వీలులేదు. చైతన్యం ఎక్కువగా వుండేచోట వాలంటరీగా వస్తున్నారు. చైతన్యం తక్కువ వున్నచోట, బీదరికం వున్నచోట తక్కువగా వస్తున్నారు, మధ్యాహ్న భోజనం యివ్వడంద్వారా, పుస్తకాలు యివ్వడంద్వారా ప్రోత్సాహం కల్పి చవలసి వస్తున్నది. ఇది ఇన్సెంటివ్స్‌ద్వారా చేయాలికాని పనిష్మెంట్సుద్వారా కాదనేది ప్రభుత్వ విధానమని మనవి చేస్తున్నాను. పనిష్‌మెంటు యిచ్చి చేసే విధానం బాగుండదని అనుకున్నాము.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య :— 6.14 సంవత్సరాల మధ్య వున్న మైనర్సు —పిల్లలు చెల్లు లేబరుగా పనిచేస్తున్నారు, వీరు చదువుకు వెళ్ళాలని వున్నప్పుడు ఎంప్లాయర్సు వీరిని పనిలోకి పెట్టుకోకూడదనేది అమలు చేస్తున్నారా? కొన్ని ప్రభుత్వ అండర్ టేకింగ్సులో కూడా పిల్లలు పనిలోకి వెళ్ళడం సంభవిస్తున్నది, ఆ విషయం కూడా ఆలోచించారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటులో ఆ ఆలోచన ఏమి వుంటుంది? చైల్డు లేబరు — పని చేయడం జరిగితే దానికి సంబంధించిన చట్టాలు ఉంటాయి. వాటిని అమలు చేయడం వేరే పద్ధతిలో జరుగుతుంది కానీ విద్యాశాఖకు సంబంధించినంతవరకూ కంపల్సరీగా అందరికీ చదువు చెప్పాలని వున్నది, ఇది అమలు చేయడంలో కంపల్సరీ అంటే శిక్షలువేయడం తప్ప యిన్సెంటివ్స్ అన్నీ యిస్తున్నాము. వీలైనంతవరకూ ఎన్రోల్‌మెంటు పెంచడానికి మెరుగుపరచడానికి కూడ ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

కంటిన్యూడ్.

श्री बदरी विशाल पित्ती :— ४०६४ गाँवों में प्राथमिक पाठशालायें नहीं है। क्या वहाँ एक्ट लागू नहीं किया गया।

श्री पि. वी. नरसिंग राव :— ४००० है या क्या मुझे अच्छी तरह याद नहीं।

श्री बदरी विशाल पित्ती :— यह आप ही ने एक प्रश्न के उत्तर में कहा था।

श्री पी. वी. नरसिंहा राव :— हो सकता है। एजेंसी एरियाज और शेड्यूल्ड एरियाज है जहाँ एक्ट लागू नहीं किया गया। जिस समय यह कानून बना था उसी समय एक्ट वहाँ लागू नहीं किया गया। उस के बाद वहाँ एक्ट लागू करने के बारे में विचार नहीं किया गया। इस पर भी सोच कर सकते हैं।

శ్రీ ఎన్. రాములు :— కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను స్కీము క్రింద విద్యార్థులను కంపల్సరీగా స్కూల్సుకు వచ్చేట్లు చేసే బదులు ఉపాధ్యాయులు చెప్పడం కంపల్సరీ చేయాలని ఉద్దేశమా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— వచ్చిన వారికి ఉపాధ్యాయులు చదువు చెబితే అదో పనివేలు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— ఈ కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషన్ స్కీము ప్రవేశపెట్టక ముందు పిల్లలను ఇంటింటికి పోయి పిలుచుకురావడానికి ప్రతి స్కూలుకు కండక్టర్లు ఉండేవారు. ప్రస్తుతం అటువంటివారు లేరు, తిరిగి అటువంటి ఉద్యోగాలు ప్రవేశ పెడతారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఇదివరకువున్నవారు ఉన్నారనుకుంటాను. ప్రతి స్కూలుకు దండక్టరు ఉండాలంటే ఈ ధనాభావంలో కష్టం.

శ్రీ ప్రగాడ కోటయ్య :— కంపల్సరీ స్కీము లేనప్పుడే వారుండేవారు. అటువంటి ఫెసిలిటీ కూడా లేకుండా కంపల్సరీ స్కీము ఎట్లా విజయవంతం కాగలదు?

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు :— కంపల్సరీ స్కీముకు పూర్వం ఎన్ని స్కూలున్నాయి. ఇప్పుడు ఎన్ని ఉన్నాయి అనేది చూడకుండా చెబితే ప్రయోజనంలేదు.

శ్రీ జి లచ్చన్న :— వేసిన ప్రశ్నను డైవర్ట్ చేస్తే ఎట్లా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :... డబ్బుంటే చేయవచ్చును,

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :.... కనీసం ఇంటికిపోయి పిల్లలను పిలవడానికి మార్గమైనా లేకపోతే పిల్లలు రావడానికి ఇండ్యూస్‌మెంట్ ఏమిటి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :.... మీరూ మేమూ వారికిపోయి చెప్పాలి. ప్రచారం చేయాలి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :.... ప్రచారంతో సరిపోతుందా?

Sri G. Sivaiah :— The compulsarv Education Act is in force Under the provisions of the Act, the Government has to take action against those parents who do not send their children to Schools ? Whether the Hon'ble Minister is taking any action againat such of them or keeping quite as it is a human problem ? When the Act it inforce, is it not the duty of the Home Minister and the Education Minister to take the necessary action?

Sri P. V. Narasimha Rao :— The Act no where says that such parents would be derertrently punished. But they are punishable under certyin circumstances.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— కంపల్షన్ లేకుండా ఇన్‌సెంటీవ్స్ పెడుతున్నాం అన్నారు. మిడ్ డే మీల్సు ఒకటి అని చెప్పారు. మిడ్ డే మీల్సు చాలాచోట్ల సరిగా లేవు. కొన్నిచోట్ల అది తిన్నవారు చచ్చిపోయారు కూడా.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— మిడ్ డే మీల్స్ ప్రోగ్రాం నూతన పద్ధతుల్లో ఈ సంవత్సరంనుండి ప్రారంభమవుతోంది, ముందుగా చూస్తూ ఉంటాము.

We are organising Central Kitchens in the State as Pilot programme and this will be taken up in the whole State subject to permisssion of funds. Mid-day meals programme is going to be streamlined shortly.

శ్రీ టి వి. రాఘవులు :—(గోపాలపురం) నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యా విధానం క్రింద సాలీనా మనం ఖర్చు చేస్తే డబ్బు ఏమైనా పెరుగుతూ వచ్చిందా? పిల్లల సంఖ్య పెరుగుతోందా? దాని అభివృద్ధిపట్ల ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన కృషి చేస్తున్నారా? 6-14 సంవత్సరాల వరకు మనం ఇప్పుడు చేస్తున్నాం అన్నారు. 11-14 సంవత్సరాల పిల్లల గురించి ఎస్టిమేట్స్ ఏమైనా తయారు చేసినారా? ఈ ట్రెండ్స్ మీద స్పెషల్‌గా స్టడీ చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు :— వారు చెప్పిన సూచన బాగానే ఉంది. దానికి కావలసిన స్టడీ చేయవలసి ఉంటుంది, అది చేయిస్తాను. ఒక ప్రదేశంలో ఒకటవ క్లాసు నుంచి ఎట్లా పెరుగుతూ వచ్చిందో సమాచారం తెప్పించాము. అది మావద్దఉంది. ఒక కాన్ఫరెన్సు జరుగుతూంటే తెప్పించాము. ఎట్లా మెరుగుపరచాలనేది నిర్ణయం చేస్తాము, డబ్బు ఎంత పెంచుతూ వచ్చామో చెప్పలేను. ఎన్రోల్‌మెంట్ ఇతరత్రా పెరుగుతూ వచ్చిందని చెప్పడానికి ఆధారాలున్నాయి.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ బాపూజీ :— (భోనగిరి) కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను స్కీము అమలు చేయడానికి తీసుకుంటున్న ప్రాక్టికల్ స్టెప్స్ ఏమిటి? శిక్షించడానికి ఉన్న ప్రొవిజనును అమలు చేయడం లేదన్నారు.

Sri P. V. Narasimha Rao :— In connection with the introduc. tion of compulsory Education Seheme, as many as 14,300 additional teachers were appointed during these three to four years.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ బాపూజీ :- టీచర్లను అప్పాయింట్ చేయడంకాదు. నేను అడిగేది ఒకటి, వారు చెప్పేది మరొకటి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఈ స్కీం వచ్చిన 14300 స్కూల్సు పెంచి టీచర్లను క్రొత్తగా వేసామని చెప్పాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ బాపూజీ :— ఆ ఏరియాలో ఉన్నవారు కంపల్సరీగా వెళ్ళి ఎడ్యుకేషన్ తీసుకోవాలనేది లా. ఆ ప్రాంతంలో ఏ విద్యార్థి ఎడ్యుకేషన్ తీసుకోకుండా ఉండకూడదనేది ఎన్‌ఫోర్స్ చేయడానికి ఏమి చేస్తున్నారు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—చట్టం ప్రకారం వారిని జైలుకు పంపవచ్చును, మరొక ప్రొవిజను లేదు. మనం స్కూలును ఇవ్వాలి. ఉపాధ్యాయుని ఇవ్వాలి. రెండూ ఇచ్చాం,

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— (రాజంపేట) ఇంత కాలంగా కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను అమలు జరిగింది. ఎన్నో రకాల పద్ధతులు అనుసరించాము.

You said that we have not been able to make any head-way.

Sri P. V. Narasimha Rao :— Why do you put the words in my mouth which I have not used at all.

శ్రీ జె. లచ్చన్న :— హెడ్‌వే చేయలేదు అనలేదు కాని పూర్తిగా అమలు కాలేదన్నారు,

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— సంపూర్ణమైన సక్సెస్ కాలేదని వారు ఒప్పుకున్నారు ఇంతవరకు అనుసరించిన పద్ధతులవల్ల కలిగిన ప్రయోజనం గురించి మంత్రిగారివంటి తెలివికలవారిచేత ఏమైనా ఇవాల్యుయేట్ చేయించారా? అటువంటి ఇవాల్యుయేషన్ రిపోర్టు తెప్పించి ఏ పద్ధతులు అనుసరించాలా ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— తప్పకుండా చేస్తాం. ఫిగర్స్ తెప్పిస్తున్నాం. అవి వచ్చిన తరువాత అవసరమైతే చేస్తాం.

DEVELOPMENT OF DRY CULTIVATION IN THE STATE

409—

*1381 Q.—Sri Dhanekula Narasimham (Udayagiri) :— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

a) the names of districts which have been selected for the the development of dry cultivation in the State-; and

b) the details of the programme that would be taken up there?

The Minister for Agriculture (Sri Kakani Venkatarathnam)

a) Hyderabad and Anantapur districts.

b) Answer is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE VIDE CLAUSE (b) OF L. A. Q. No. 1381 (STARRED) PUT BY Sri D. NARASIMHAM, S. No. 409

This scheme envisages development of an area of 8,000 acres over a period of 4 years by adopting dry farming practices in a phased programme. Groups like jowar bajra, castor, greengram etc. are to be grown under rainfed conditions. Soil conservation practices like (i) contour bunding (2) terracing (3) gully plugging (4) formation of farm ponds (5) adoption of water harvesting measures (6) afforestation and grass land development (7) minor irigation through digging of new wells and renovation of ol dwells (8) introduction of sprinkler irrigation (9) distribution of seeds, fertilisers and pesticides (10) use of improved agricultural implements (11) arranging demostrations in cultivators'
holdings (12) imparting field training to farmers (13) supply of milch animals etc. are the programmes included in the scheme.

2. Every year the area of operation is to cover 2000 acres Since it was taken up in Ibrahimpatnam during the last quarter of 1971-72, an area of 600 acres only could be covered.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— ఎ..హైదరాబాదు, అనంతపురం జిల్లాలలో బి..సమాధానం సభా సమక్షంలో ఉంచబడింది.

శ్రీ డి. నరసింహం :— ఏ ఆధారలతో ఈరెండు జిల్లాలను ఎన్నిక చేసారు? ఇతర జిల్లాలలో మెట్టసాగుకు అనుకూలమైన భూములు లేవని అనుకుని ఈ విధంగా ఎన్నిక చేసారా?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— రెండు జిల్లాలలో ఎక్స్‌పెరిమెంట్ చేస్తున్నాం. దీని ఫలితాలను అనుసరించి మిగతా జిల్లాలలో చేసే విషయిం ఆలోచిస్తారు?

శ్రీ సి. సుబ్బారాయుడు :— అక్కడ చేస్తుందేది ఏమిటి? ఇంతవరకు చేసినది ఏమిటి?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— మూడు సంవత్సరాలైతే కాని దాని ఫలితం తేలదు. అంతవరకు ఏమి చెప్పలేం.

శ్రీ సి. సుబ్బారాయుడు :— (తాడిపత్రి) అక్కడ జరిగే కార్యక్రమం చెప్పండి.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— గౌరవ సభ్యులు అనంతపురం జిల్లావారు మెరక వ్యవసాయానికి సంబంధించి కొన్ని ప్రయోగాలు చేస్తున్నారు. ఆ ప్రయోగాలలో బాగా లోతుకు దున్నడం పంటివి ఉన్నాయి. రిపోర్టు ఇచ్చాము. దాని ఫలితం మాత్రం మూడు సంవత్సరాలైతే కాని చెప్పలేం అన్నారు.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :— ఏ సాయిల్స్ పైన పరిశోధిస్తున్నారో అది తెలియివ్వండి.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— వేరే ప్రశ్న వేస్తే మనవి చేస్తాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఎక్స్‌పెరిమెంట్స్ హైదరాబాదు, అనంతపూర్‌లలో చేస్తున్నామన్నారు, వ్యవసాయశాఖామంత్రిగారు డెవలప్మెంటు బోర్డు కోస్తా జిల్లాలలో లేదనే కారణంచేత ఎక్స్‌పెరిమెంటు చేయకూడదనుకున్నారా? లేకపోతే అక్కడ అనేక మెట్టతాలూకా లున్నాయి. ఏదయినా ఒక తాలూకాలో ఎక్స్‌పెరిమెంటు చేయడానికి సూటబుల్ లాండు లేదనుకున్నారా?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం : – అక్కడ ఉన్న తాలూకాలలోనే చేస్తున్నారు....

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మంత్రిగారు నా ప్రశ్న గ్రహించలేదు. హైదరాబాదు' తెలంగాణా లోనది సెలెక్టు చేశారు. రాయలసీమలో అనంతపూర్ సెలెక్టు చేశారు' రెండింటిలో కమిటీలున్నాయి కాబట్టి సెలక్టు చేశారా? డెవలప్మెంటు బోర్డు కాబట్టి కోస్తాలో ఎక్స్‌పెరిమెంట్ చేయవలసిన అవసరం లేదనుకున్నారా? లేక అక్కడ మెట్ట ప్రాంతాలు ఎక్స్‌పెరిమెంటుకు అనుకూలంగా లేవనుకున్నారా?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— అధ్యక్షా, ఇప్పటివరకు ఆంధ్ర అగ్రికల్చరు యూనివర్సిటీ హైదరాబాదు ఏరియాకు సంబంధించి యిబ్రహీం పట్నంలో కొంతపని చేసారు. వారు అక్కడ సెలెక్టు చేయవలసినదని సెంట్రలు గవర్నమెంటువారు అడిగారు. అందువల్ల యిబ్రహింపట్నంలో అది చేస్తున్నారు. ఇండో-ఫ్రెంచి ప్యాక్టరీవారం అంతపూర్‌లో చేస్తామని అగ్రిమెంటు వ్రాసుకున్నారు. దానిని అనుసరించి అక్కడ ఎక్స్‌పెరిమెంటు జరుగుతున్నది.

శ్రీ జి లచ్చన్న :— కోస్తా జిల్లాలలో ఎందుకు చేయలేదనేదానికి సమాధానం చెప్పలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— ఈ ఎక్స్‌పెరిమెంటు చూసి అక్కడ చేస్తారని చెప్పారు.

శ్రీ జి లచ్చన్న :— మూడు రీజియన్సు అన్నప్పుడు గవర్నమెంటు అగ్రికల్చరు యూనివర్సిటీ హైదరాబాదు సెలెక్టు చేసినారు. కార్పొరేషనువారు అనంతపూరు సెలెక్టు చేసినారు. వ్యవసాయశాఖమంత్రిగారు కోస్తాజిల్లాలలో ఒక తాలూకానైనా సెలెక్టు చేయడానికి ఏమిటి అభ్యంతరం?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— (కాకినాడ) మంత్రిగారు పెట్టిన నోట్‌లో 8,160 ఎకరాలలో 4 సంవత్సరాలతో డ్రయి ఫార్మింగ్ ఎక్స్‌పెరిమెంట్ చేయాలని ఉంది.

ఇచ్చిన నోట్ ప్రకారం ఇబ్రహీంపట్నంలో 2,600 ఎకరాలు చేయాలని అన్నారు. అందులో ఇబ్రహీం పట్నంలో 600 ఎకరాలు చేశామన్నారు. అందులో అనంతపురం ఎక్కడనుంచి వచ్చింది. అనంతపురంలో ఎన్ని ఎకరాలు చేశారు? 600 ఎకరాలలో ఏ రకమైన డ్రయి ఫార్మింగ్ చేశారు? గల్లీ ప్లగింగా? స్ప్రింక్లర్ యిరిగేషను చేశాగా? గల్లీ ప్లగింగ్ అంటే ఏమిటి? స్ప్రింక్లర్ యిరిగేషన్ అంటే ఏమిటి? ఎంతవరకు చేశారు?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— 1970 వ సంవత్సరంలో అనంతపురం ఏరియాల రెడ్డిపల్లి దగ్గర ప్రారంభించారు. అది రెండవ సంవత్సరం జరుగుతున్నది ఇబ్రహీంపట్నం దగ్గర 71-72 చివర మూడు మాసాలుండదగా 600 ఎకరాలకు ప్రారంభమైనది. 2 వేల ఎకరముల పని కూడా పూర్తి కాలేదు. 4 సంవత్సరాలలో 8 వేల ఎకరాలు పూర్తి చేస్తారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— నా ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానం రాలేదు. రెండు వేల ఎకరాలు సంవత్సరానికి చేయాలని, ఏమీ చేయలేక పోతున్నాం, 600 ఎకరాలు మాత్రమే ఇబ్రహీం పట్టణంలో చేశాము అని నోట్‌లో ఉంది. అనంతపురంలో ఏమి చేశారనేదానికి సమాధానం రాలేదు. గల్లీ ప్లగింగ్ అంటే ఏమిటే స్ప్రింక్లర్ యిరిగేషన్ అంటే ఏమిటో చెప్పలేదు.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— అధ్యక్షా, అనంతపురం జిల్లాలో 1970వ సంవత్సరం 1వ తేదీ నుంచి ప్రారంభించాము, అని మనవి చేశాను. వారు వినలేదు అక్కడ చేస్తున్నారు రెండవ సంవత్సరం కూడా పని జరుగుతున్నది. 1971-72 సంవత్సరం చివర రోజులకు యిబ్రహీం పట్టణంకు 600 ఎకరాలలో పని ప్రారంభించారు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— అర్ధం కాని విషయం స్ప్రింక్లర్ యిరిగేషను గురించి చెప్పలేదు.

Sri M. Manika Rao (Thandur :— There is a last question which is very important

Mr. Depu.y Speaker :— I have not come to that.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— 12 రకాలయిన డ్రయి యిరిగేషనులో స్ప్రింక్లర్ యిరిగేషను చెప్పారు. స్ప్రింక్లరు యిరిగేషను అంటే ఏమిటి? ఏ పంటలకు ఉపయోగిస్తున్నారు? ఎక్కడ అమలు చేస్తున్నారు?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— వారికి యిచ్చిన దానిలో అన్నీ స్పష్టముగా ఉన్నాయి 12 రకాలు ఏమేమి చేయవలసినదీ దానిలో చెప్పారు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— స్ప్రింక్లర్ యిరిగేషన్ అంటే అవలంబిస్తున్న విధానం ఏమిటి? ఏ పంటలకు ఏ ప్రాంతంలో అమలు పరిచారు?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— అనంతపురం జిల్లాలో రెడ్డిపల్లి దగ్గర అది అమలుపరిచారు, ఇది గత సంవత్సరం నుంచి కూడా చేశారు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— స్ప్రింక్లరు యిరిగేషను అంటే ఏమిటి?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— భూమిలో వచ్చిన తడిని ఆరకుండా మెట్ట సాగులో పంటపండించాలని కురిసిన వర్షం దానిలో ఉండేటట్లు........

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— గొట్టాలతో పైనుంచి నీళ్ళు చల్లి సేద్యం చేస్తారు.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— ఆ పద్ధతి దీనికి సంబంధించినది కాదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— ఆ పద్ధతి ఇజ్రాయేలులో ఉంది,

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— అది కాదంటున్నారు

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— వర్షం వస్తే నీరు ఎట్లాగూ భూమిలోకి పోతుంది. స్ప్రింక్లర్ యిరిగేషనులో పైనుంచి నీరు చల్లించి వ్యవసాయం చేస్తారు. ఈ పద్ధతి ఇజ్రాయేలులో ఉంది.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— అవ్యక్త ప్రింక్లర్ యంత్రాలద్వారా చల్లించేటటువంటిది ప్రారంభించలేదు. రెండు సెట్సు తెచ్చి అక్కడ ఉంచారు. వానిని ఉపయోగించి చూడాలి దాని ప్రకారం కూడా చేయాలి. మెట్టసాగు పద్ధతితో అది కూడా ఒక భాగంగా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దానికి సంబంధించిన దానిలోనే మెట్టప్రాంతాలలో బావులను త్రవ్వడం, పాతబావులను బాగుచేయడం ఈ వ్యవహారం అంతా కూడా దానిలో ఉంటుంది.

SUPPLY OF ADULTERATED GHEE TO TIRUPATHI THIRUMALA DEVASTHANAM

414—

*731 Q.—Sri Badri Vishal Pitti (Maharj junaj) :— Will the hon Minister for Endowments be pleased to state :

a) whetger it is a fact that Fig and Cow fat was supplied to Thirupathi Thirumala Devasthanam in the name of ghee ;

b) if so, (i) the names of the persons who supplied this and (ii) the date since which it was supplied (iii) when the said supply was stopped (iv) the rate at which the same was supplied ;

c) whether any tenders were called for at that time for the supply of ghee ;

d) whether any action was taken against the persons responsible for this ; and

e) if not, why not ?

The Minister for Endowments (Sri R. Ramalinga Raju):—

a) No, Sir.

b) Does not arise.

c) The Tirumala Tirupathi Devasthanam is purchasing Ghee from T. T. D. Co-operative Stores, which called for tenders from Agmarked Ghee dealers when the Integrated Milk Project, Vijayawada was unable to supply Ghee for some period during 1970

d) and e) Do not arise.

శ్రీ ఆర్ రామలింగరాజు :— ఎ. లేదు

బి. ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

సి. టి. టి. డి సహకార స్టోర్స్ నుంచి తిరుమల దేవస్థానము నేయి కొనుగోలు చేస్తున్నది. 1970 లో కొంతకాలముపాటు విజయవాడ లోని ఇంటిగ్రేటెడ్ పాల ప్రాజక్టు నేయి సరఫరా చేయలేక పోయినపుడు ఇది అగ్ మార్కు నేతి వర్తకులనుంచి టెండర్లు కోరినది.

డి ఇ. ఈ ప్రశ్నలకు తావు లేదు.

श्री बद्री विशाल पित्ती :— १३-८-७ के समाचार पत्र दक्कन क्रानिकल में यह समाचार छपा है कि

Tirupathi August 12

Cow and pig fat were being supplied in the name of ghee to Tirupathi Devasthanam, the Revenue Minister P. Thimma Reddy said here, today.

यह सही है या गलत है। इस के अनुसार उन का उत्तर सही है या नहीं।

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :— అది మాకు సంబంధము లేదు.

श्री बद्री विशाल पित्ती :—पिग से नहीं, काओ से नहीं फिर किस से संबन्ध है। इन में यह म. है कि

Addressing a meeting of the Dharma Rakshana Sabha here on Sunday, the Minister said that when this fact came to his notice while he was Agriculture Minister he immediately took actiou and arranged to supply pure ghee from Hyderabad Milk Project.

यह जो अखबार में आया है वह किस हद तक सही है और मंत्री महोदय का जवाब किस हद तक सही है दूसरी बात यह कि जब समाचार पत्र में यह गलत इत्तेला छपी थी तो हमारे पास जो सूचना विभाग है उस का फर्ज था कि इस की तरदीद करता जब कि समाचार में उन्होंने मिनिस्टर के मुँह में गाय और सुव्वर का घी पहुंचा दिया।

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఒక చిన్న మనవి చేయాలి. ఒకప్పుడు మిల్క్ కమీషనరు దగ్గర ఫీ చాల వుంది. తిరుపతి దేవస్థానానికి కావలసిన నేతిని అక్కడ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ కొనేది. వారు టెండర్సు పిలిచేవారు. వారు ధరలు నిర్ణయము చేసేవారు. శుభ్రమైన నేయి దేవస్థానానికి తీసుకోవాలంటే అక్కడ వారి విధానాన్నిబట్టి టెండర్సు పిలుస్తున్నామని ఇంకా చౌకగా వస్తుందని కో ఆపరేటివ్ సొసైటీవారు చెప్పారు. దాని ప్రకారము గవర్నమెంటు యిచ్చే ఫీ కి ధర కొంచెము తగ్గిస్తే బాగుంటుందని మాకాము. దానికంటె తగ్గేటట్లు వచ్చినది. తరువాత విచారణ చేసే ఇతర దేశాలనుంచి లార్డ్ అనో ఏదో అంటారు. పశువుకొవ్వు ఇక్కడ సబ్బులో వాడేదానికి తెప్పిస్తున్నారు ఆ కొవ్వును నేయిగా వాడుతున్నారనే భోగట్టా తెలిసినది. దానిమీద దేవస్థానానికి చెప్పి ఈ అనుమానాలకు అవకాశము వుంది కొవ్వు కలిపి నేయిగా అమ్ముతున్నారు. ఫీ పేకర్స్ అని, అగ్ మార్క్ అనే పద్ధతిలో మీరు కొవద్దు. ఏదైనా కలిపితే దీనిని కనుక్కోవడము కష్టము. గవర్నమెంటు ఫీ తీసుకొంటే శుభ్రముగా వుంటుంది. దేవునికి వాడే ఫీ. చాల ప్రశస్తముగా వుంటుంది. అది వాడిదే. బాగుంటుందని దేవస్థానము వారికి చెప్పడము జరిగింది.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :— తిమ్మారెడ్డిగారు చెప్పినవి కరెక్టు అనుకోవాలా? రామలింగరాజుగారు చెప్పినది కరెక్టు అనుకోవాలా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— రెండూ కరెక్టే

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :— ప్రజలలో వున్న అనుమానాన్ని వారు చెప్పారు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :— జరుగుతోందని తిమ్మారెడ్డిగారు చెప్పారు కదా

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :— సాధ్యమైనంతవరకు అనుమానాలకు అవకాశము యివ్వకుండా వుండాలని వారు చెప్పారు.

శ్రీ జి లచ్చన్న :— కో ఆపరేటివ్ సొసైటీవారు టెండర్సు పిలుస్తారని ఏది తక్కువ టెండరు అయితే వారిదగ్గర నేయి తీసుకొంటున్నారని తిమ్మారెడ్డిగారు చెపుతున్నారు. ఆ తక్కువ టెండరు వారు తమకు వచ్చిన నష్టాన్ని భర్తీ చేసుకొనే దానికి కొవ్వును కలుపుతున్నారు అనే సమాచారము అందినది కాబట్టి అది మంచిది కాదని రెవెన్యూ మినిష్టరుగారు సలహా యిచ్చారు. వారు చెప్పేది నిజమేకదా. ఇప్పు కూడ తక్కువ టెండరు వచ్చిన నెయ్యే యిస్తున్నారా? లేక గవర్నమెంటు దగ్గర పుచ్చుకొంటున్నారా? ఈ నెయ్యిలో పశుకొవ్వు వగైరా కలుస్తున్నదనే కంప్లెయింటు వచ్చినదా? వస్తే దానిమీద విచారణ చేశారా?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :— మాకు ఏ విధమైన కంప్లెయింటు ఇంతవరకు రాలేదు. కాని నేయి పేరుతో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానానికి పంది, ఆవు క్రొవ్వు సరఫరా చేయబడింది అనే విషయము నిజముకాదు. తిరుమల-తిరుపతిలోని సహకారస్టోర్సు ద్వారా తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానానికి నేయి కొనుగోలు చేస్తున్నది ఈ స్టోర్సులో తిరు

మల తిరుపతి దేవస్థానము ప్రధాన వాటాదారుగా విజయవాడలోని ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇంటిగ్రేటెడ్ పాల ప్రాజక్టునుంచి కొనుగోలు చేస్తున్నది. 1970 లో కొంతకాలముపాటు ఇంటిగ్రేటెడ్ పాల ప్రాజక్టు దేవస్థానము అవసరాలు తీర్చలేక పోయినది. అప్పుడు షార్ట్ టెండర్స్ కోరి ప్రైవేటు అగ్ మార్క్ నేతి వర్తకుల నుంచి కొనుగోలు చేసినది. గవర్నమెంటు దగ్గర తగినంత సప్లయి లేనపుడు అగ్ మార్క్ నేతిని టెండర్సు మీద కొంటున్నాము. అగ్ మార్క్ అంటే ఇది పెర్ఫెక్ట్ అని గవర్నమెంటు ముద్ర. దేవస్థానానికి కాస్త లాభముగా వుంటుందని టెండర్సు పిలుస్తున్నాము కాని ఇంకొకటి కాదు. సభ్యులకు అనుమానాలు వుండనక్కరలేదని మనవి చేస్తున్నాము.

SEIZING OF ALCOHOL AT BEGUM BAZAR

416—

*751 Q.—Sri R. Mahananda (Darsi) : — Will the hon. Minister for Power be pleased to state :

a) whether it is a fact that Alcohol worth about forty thousands rupees was seized by the Police at Begum Bazar, Hyderabad in the month of January, 1971 ;

b) who was transporting this and to which place ; and

c) the action taken by the Government ?

The Minister for power (Sri V. Krishna Murthy Naidu)

a) Alcohol worth only Rs, 500/- was seized by Police on 9-1-1971 in Begumbazar.

b) M/s Prabhat Corporation, Secunderabad consigned it to Bombay.

c) Police Department have transferred the case to the Excise Department only on 8-6-1971. Further investigation is in progress

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— పోలీసు పట్టుకొన్నమాట యదార్థమే అన్నారు ఏదైనా లైసెన్సు హోల్డర్ దగ్గర కొన్నదా? వీరికి ప్రతినెల ఎంతకోటా వుంది? ఆ కోటాలో మిస్ యూజ్ చేసి ఎక్స్‌పోర్ట్ చేస్తున్నారా? ఇదివరకు ఇలాంటి ఇన్‌స్పెన్స్ వస్తే డిపార్టుమెంటు పట్టుకొని వదిలివేసినట్లు తెలిసినది: అది నిజమా? దీనిమీద ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు?

శ్రీ పి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— వీరు లైసెన్సు హోల్డర్ కాదు. వీరిదగ్గర 25 వుడెన్ కేసులను పోలీసువారు పట్టుకొన్నారు. ఆ కేసులు బొంబాయికి పంపిస్తున్నట్లు సీలు వేసి పెట్టారు.

On 9-1-1971, the Police have recovered 25 wooden cases containing 40 bottles of 50 m. ls which was suspected to contain alcohol from the All India General Transfort Corporation, Begum Bazar, Hyderabad. The case was transferred to the Excise Department on 8-6-1971 and the matter is under investigation. It is found that alcohol content is 65, 6% op. In a test conducted by

the departmental officers. The chemical analysis report has not, however, been received as yet. The cost of the spirit and the bottles is estimated to be 500 only and not as stated not as stated by the member.

దాని కంట్రోల్ ప్రైస్ 500 రూపాయలు. బ్లాక్ మార్కెటు రేటు అయితే 50 వేలు అనవచ్చును. 40 వేలు అనవచ్చును.

It is reported that from the records seized from the Transport Company, the contraband was being transported by Messrs. Prabhath Corporation, New Bhoiguda, Secunderabad, to Bombay to sell

ఆ కంపెనీ వున్నదీ లేనిదీ తెలుసుకొనే ప్రయత్నము చేశాము. ఆ కంపెనీ ఎక్కడా లేదు. తప్పుడు పేరుతో ట్రాన్సుపోర్ట్ చేస్తున్నట్లు వున్నది.

But invoices which accompanied the consignment show that the consignees are Messrs. Thakur & Co., Bombay and Messrs. Prakash Agency, Bombay.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :-- (నెల్లూరు) ఇటీవల బొంబాయిలో, ఇక్కడా, గుంటూరులో పట్టుకున్నారు. 16 కోట్ల రూపాయల ఎక్సైజ్ డ్యూటీ బోగస్ కంపెనీల నుండి నష్టం వచ్చినట్లు ప్రభుత్వానికి తెలుసా? అసలు ఈ కంపెనీలు సద్వినియోగం చేస్తున్నాయో, దుర్వినియోగం చేస్తున్నాయో విచారించటానికి ఒక కమిటీని వేస్తారా?

శ్రీ కృష్ణమూర్తి నాయుడు :-- ఇన్ని కోట్ల నష్టం వచ్చిందనేది నిజమో అబద్ధమో చెప్పడానికి ఈ ప్రశ్నకు సంబంధం లేదు కాని మిస్‌యూజ్ అవుతున్నది, నష్టం వస్తున్నది అంటే ప్రభుత్వం తగిన యాక్షన్ తీసుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎమ్. మాణిక్‌రావు :-- (తాండూరు) నేను మూడు రోజుల క్రితం ఆల్కహాల్‌కు సంబంధించి ఒక ప్రశ్న వేశాను. దానికి ఇండస్ట్రీస్ మినిష్టరుగారు సమాధానం ఇచ్చారు.

more than 32.000 litres, each company Out of ten, especially one company got 53,000 litres of alcohol; and it is my infotmation that every day 5 000 to 10,000 litres from Hyderabad is going to Madras and Bombay.

పోలీసులు ఏదో ఇమాందారి కోసం పట్టుకోలేదు. వారికి రావలసిన మామూళ్ళలో తగాదాలు రావడంవల్ల పట్టుకున్నారు. ఈనాడు ప్రతిరోజు 5 వేలనుంచి పదివేల లీటర్ల వరకు మద్రాసు, బొంబాయి వెళ్తున్నది. దానిగురించి ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది?

What effective steps does the Government propose to take to check this?

Sri Latchanna :— Who was transporting and to which place?

శ్రీ పి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— మేము చెక్కింగ్ చేస్తున్నాము. కొద్ది రోజులలోనే తగు నిర్ణయానికి వస్తాము దానిమీద చేంజెస్ వుంటాయని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ప్రభాత్ ఏజన్సీవారు ట్రాన్స్‌పోర్ట్ చేసినట్లుగా రికార్డులో వుంది. కాని అటువంటి కంపెనీ ఎక్కడా వున్నట్లు లేదనే సమాధానంలో మంత్రిగారు సంతృప్తి పడుతున్నారా? అసలు ప్రభాత్ ఏజెన్సీ పేరుతో ఎవరు దొంగవ్యాపారం చేస్తున్నారు? ఆల్కహాల్ ఈ ట్రాన్స్‌పోర్ట్ కంపెనీకి ఎక్కడున్నుంచి వచ్చింది? ఈ విషయాలన్నీ విచారించటానికి స్పెషల్ బ్రాంచి వారికి అప్పగిస్తారా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— దీనివల్ల సరైన సమాధానం రాకపోతే అప్పుడు స్పెషల్ బ్రాంచ్ ద్వారా జరిపిస్తాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఇప్పటికి సమాచారం సరిగా జరగలేదని చెబుతున్నారు కనుక ఇప్పటికైనా స్పెషల్ బ్రాంచి వారికి అప్పగిస్తారా? వెంగళరావుగారు సహకరించటానికి సిద్ధంగా వున్నారనుకొంటున్నాము

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— (ఎర్రగొండిపాలెం) ఈ సారాయి ఏ కంపెనీది? లారి ఎవరిది? ఎందుకు కేసు పెట్టలేదు?

Who is the licensee ? Whose quota is this ?

శ్రీ కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— ఇన్వెస్టిగేషన్‌లో వున్నది.

We will investigate into the case very thoroughly and book the offender ?

Sri A. Madhava Rao :— I want to know about the investigation in regard to bogus companies. I am levelling a charge that Rs, 26 crores of revenue is being lost to the Government at different stages.

Sri V. Krishnamurthi Naidu :— During investigation it was found that no such company in the name and style of Messrs. Prabhat Corporation existed for the last 10 years in House No...... ... 4749/2, New Boiguda who booked the consignment. When the Deputy Commissioner, Commercial Taxes, was addressed for the particulars of that firm, it has been reported that the proprietor of the firm is one Sri B. Narahari Rao, s/o Laxman Rao, House No. 7-2-17, Ashoknagar. Further investigation in the matter is in progress.

Sri A. Madhava Rao :— What are the effective checks to see that alcohol is not being misused ?

Mr. Deputy Speaker :— Stringent steps should be taken t find out.

Sri V. Krishnamurthy Naidu :— It is under investigation.

Sri A. Madhava Rao :— Not only with regard to this caseo are toe checks that the Government is going to adopt in regard to bogus firms?

శ్రీ కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— ఇటువంటివి బోగస్‌వి వున్నాయని మా దృష్టికి తీసుకువస్తే మేము విచారణ చేయిస్తాము.

Mr. Deputy Speaker :— How are you going to deal with these bogus firms ?

Sri C. V. K. Rao :— Who is investigating ? When was the investigation taken up ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— By Police Inspector. పోలీసులు ఆరు మాసాలు తమ దగ్గర పెట్టుకొని తరువాత ఎక్సైజ్ డిపార్టుమెంటుకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు వారు ఇన్వెస్టిగేట్ చేస్తున్నారు

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— (అనకాపల్లి) ఇటువంటివి పెద్ద ఎత్తున జరుగుతూ వుంటే ఇప్పుడు సి సి బి. ద్వారా ఎంక్వయిరీ చేయిస్తారా? What is the investigating agency ?

Mr. Deputy Speaker :— The Minister says, it was the police in the beginning, and then the Excise Department.

శ్రీ జి లచ్చన్న :— పోలీసులనుంచి ఎక్సైజ్ డిపార్టుమెంటుకు ట్రాన్స్‌ఫర్ కావడానికి కారణం పోలీసువారు మేము చేయము అని అంటే ఎక్సైజ్ డిపార్టుమెంటు వారు తీసుకున్నారా లేక వారంతటవారే మేము చేస్తామని తీసుకున్నారా?

శ్రీ కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— మొదట పోలీసువారు పట్టుకున్నారా వారి నుండి ఎక్సైజ్ డిపార్టుమెంటువారు ఇన్ఫర్మేషన్ తీసుకొని చేస్తున్నారు.

శ్రీమతి జె మేశ్వరీలయ్ :— (ఎల్లారెడ్డి) లారి ఎవరి దగ్గర వున్నది?

శ్రీ కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— లారీలో పట్టుకున్నది కాదు అలి డియా జనరల్ ట్రాన్స్‌పోర్టు కంపెని దగ్గర వుంటే పట్టుకున్నారు.

శ్రీ జి లచ్చన్న :— (సోంపేట) లారి ప్రొప్రైటరు పేరు ఎందుకు చెప్పరు?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— ట్రాన్స్‌పోర్టు కంపెని వారికి

Mr Deputy Speaker :— Was it in the lorry that it Was seized or was the alcohol seized from the Company or was it seized from the premises of the company

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— ట్రాన్స్‌పోర్టు కంపెనీలో తెచ్చిపెట్టారు. అక్కడ సీజ్ చేశారని చెప్పారు.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకరు :— అంటే వారి ఆఫీసులోనా?

श्री बदरी विशाल पित्ती :— कौनसी ट्रान्सपोर्ट कंपनी है जिस के पास से माल पकडा गया ।

మిస్టరు డిప్యూటి స్పీకరు :— విచ్ యీజ్ ది ట్రాన్స్‌పోర్టు కంపెని?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— ఆల్ యిండియా జనరల్ ట్రాన్స్‌పోర్టు కంపెనీ బేగంబజార్, హైదరాబాదు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— పట్టుబడ్డది నిజమేనని మినిస్టరుగారు అంటున్నారు, ఆ లారీ ఎవరిది? ప్రభుత్వానిదా? ఏ ట్రాన్స్‌పోర్టు కంపెనీ లారీ?

श्री बदरी विशाल पित्ती :— यह बहुत गंभीर मामला है। अगर मंत्री ठीक ठीक जवाब नहीं देते तो फिर सवार पूछने का कोई अर्थ ही नहीं रहता।

Mr. Deputy Speaker :— It is under investigation. He has information that it was in the Transport Company. He has no information about the lorry.

श्री बदरी विशाल पित्ती :— ट्रान्सपोर्ट ५ कंपनी कौनसी है अभी इस की इत्तेला नहीं है तो बाद में मालूम करके दे।

Mr. Deputy Speaker :— Have you got the lorry number ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు : — నేను మళ్ళీ చదువుతాను ....

మిస్టరు డిప్యూటీ స్పీకరు :— ఆ లారీ నెంబరు ఏమిటీ!

శ్రీమతి జే ఈశ్వరీబాయి :— రిపోర్టు తీసుకవచ్చి చదువుతున్నారు మెంబర్సు వేసిన ప్రశ్నలకు సమాధానము చెప్పాలి.... ....

Sri V. Krishnamurthy Naidu :— On 9-1-71, police have recovered 25 wooden cases containing 40 bottles each of 400 ml. It was suspected to contain alchohol. The Transport company is All India General Transport Corporation, Begum Bazaar, Hyderabad.

The case was transfersed to the Excise Department on 8-6-71 and the matter is under investigation. It is reported from the records siezed from the Transport Company, that the contraband was being transferred by Messrs. Prabhat Corporation......

డాక్టరు టి. వి ఎస్. చలపతిరావు :— (విజయవాడ-ఈస్ట్) దీనిమీద స్పెషల్ డిబేటు ఎలా చేస్తారా? ఆల్కహాల్ చాలా ప్రిషియస్ మెటీరియల్, యిది రెండవసారి, తాడేపల్లిగూడెంలో 20 వేల గ్యాలన్లు, యిప్పుడు బేగం బజారులో 40 వేల గ్యాలన్లు అంటే ఆల్ దిస్ యీజ్ వేస్ట్, ఇది ప్రభుత్వము డబ్బు. ఎందుకు యింత లాస్ జరుగుతుంది? టు అవర్స్ డిబేటు ఎలో చేయండి ....

Mr. Deputy Speaker :— That won't have any benefit.

Dr. T V. S Chalapathi Rao :— What is the benefit ? Should we not safeguard the public interest ?

Mr. Deputy Speaker :— You have drawn the attention of the hon. Minister. He is seized of the matter —

డాక్టరు టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— 7 నెలలు అయింది, యిప్పుడు ఎంక్వయిరీ అంటున్నారు.... ....

Unless the hon. Speaker is able to take a very serious view of the matter and share the fellings of the hon. members......

Mr. Deputy Speaker :— His attention was drawn and he made a reference that if necessary it will be handedover to the Special Branch.

డాక్టరు టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— వాట్ యూజ్ ది యూజ్.

Mr. Deputy Speaker :— He is siezed of the matter.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :— How is this House going to be given an opportunity to discuss and safeguard the public interest

Mr. Deputy Speaker :— He says it will be handed over to the Special Branch.

డాక్టరు టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— అట్లా గాదన్నప్పుడు తమరు ఏదైనా సూచన చేయండి, అది ప్రభుత్వము మనీ, హన్ అవర్ డిబేటు ఎలో చేయండి.

Sri C V. K Rao :— (Kakinada):— Rampant corruption and malpractices are going on. In this, according to the hon. Minister, on 9-1-71 the police siezed this and on 8-6-71, after 5 months, they have transferred the thing to the Excise Department. Within these 5 months, what is it that the police have done...This is a very serious matter in which the House must be taken into confidence and the hon. Minister should be frank enough to place all the details before the House. Therefore, permit us half an hour debate on this.

Mr. Deputy Speaker :— I do not think we have time for that.

Sri C. V. Rao :— Every body knows this Excise Department. How rampant corruption is going on.

Sri V. Krishnamurthy Naidu :— What else do they want. I said it is under investigation.

श्री बदरी विशाल पित्ती :— मेरा एक निवेदन है कि जो प्रश्न उठाए गए है उन के बारे में इनफरमेशन जमा करके उस को सदन की मेज पर मिनिस्टर साहब रखे ।

మిస్టరు డిప్యూటి స్పీకరు :— ఇక్కడ రేజ్ చేసిన విషయాల మీద మీరు ఆలోచించి యిన్ఫర్మేషన్ సేకరించి బల్లమీద పెట్టించండి.... ....

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— ఇంతకంటే యిన్ఫర్మేషన్ ఏమి లేదు. ఇన్వెస్టిగేషన్ అయిన తరువాత కావాలంటే చెబుతాను,

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఇంతకంటే యిన్ఫర్మేషన్ లేదంటున్నారు. అందువల్ల యిక వారిద్వారా యిన్ఫర్మేషన్ రాదని తెలిసోయింది. మరి అలాంటప్పుడు దీనిని వెంగళ్ రావుగారికి అప్పజెప్పడానికి సిద్ధము అవుతారా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి :.... ఇన్వెస్టిగేషన్ అవుతుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :... అయిదు మాసాలనుండి అవుతుంది, యిన్వెస్టిగేషన్, యింతే వచ్చింది. యింతకంటే ఎక్కువరాదు అందువల్ల దీనిని స్పెషల్ బ్రాంచికి రెఫర్ చేస్తారా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :... ఇన్వెస్టిగేషన్ అయిన తరువాత ఆ రిపోర్టు సంతృప్తికరముగా లేకపోతే అప్పుడు వి విల్ రెఫర్ టు ది ఎస్. బి.

Sri C. V. K. Rao :— What is the hurdle in not referring to the competent investigating police department, i. e., the Special Branch

Mr Deputy Speaker :— He is refusing that. He says that if necessary he will refer it.

Sri C. V. K. Rao :— Already 8 months have passed By now the entire alchohol must have got evaporated.

Mr. Deputy Speaker :— Our spirit is getting exhausted now.

Sri G. Latchanna :— Let him say now that he will refer it to the......

Sri C. V. K. Rao :— What is it that stands in the way of the government to refer the matter to the Special Branch to get at the truth

Mr. Deputy Speaker :— He says, if necessary......

Sri C. V. K. Rao :— Let the hon. Minister say that he will entrust the matter and let us know what is going to happen.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— అసలు పోలీస్ సీజ్ చేశారు దీనిని డిపార్టుమెంటుకు ఎందుకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయవలసి వచ్చింది? పోలీసువారు తరో యిన్వెస్టిగేట్ చేసి కేసు పెట్టడానికి అవకాశము లేదా?

మిస్టరు డిప్యూటి స్పీకరు :— పోలీసువారు చేశారు....

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— లేదు, పోలీసువారు చెకప్ చేసి యిన్వెస్టిగేట్ చేస్తుంటే, తిరిగి డిపార్టుమెంటుకు ఎందుకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయవలసివచ్చింది? తిరిగి సి. ఐ. డి. యిన్వెస్టిగేషన్‌కు పంపిస్తారా? దానికి అభ్యంతరం ఏమిటి?

Mr. Deputy Speaker :— No information city police trancefered to the Excise department.

శ్రీ పి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— కన్సరన్డ్ డిపార్టుమెంటు ఎక్సైజ్ డిపార్టుమెంటు అని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు, డిపార్టుమెంట్ ఎంక్వయిరీ జరుగాలని వారుపంపించారు

Sri C. V. K Rao :— I submit the Department has connived in this illegal transaction. Otherwise the department could not have come into the picture after 6 months. Therefore let it be referred to the police for truthful investigation.

శ్రీ జి లచ్చన్న :— పోలీసువారు పట్టుకున్న వెంటనే, యిది మాది కాదు అని ఎక్సైజ్ డిపార్టుమెంటుకు వారు ఎంక్వయిరీ జరుపకముందే, ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసి వుంటే అది వేరే పరిస్థితి. కొంత ఎంక్వయిరీ జరిగి కొంతకాలము అయిన తరువాత ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయబడిందని మినిస్టరుగారు సెలవిచ్చినదానినిబట్టి రూఢి అయింది. ఎంక్వయిరీ జరిపి మధ్యలో ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడానికిగల కారణము ఏమిటి ? పోలీసువారు ఎందుకు యీ పని చేయవలసి వచ్చిందో స్పష్టంగా సెలవిస్తారా?

Sri V. Kribnamurthy Naidu :— The case was registered under FIR 571 dated 9-1-1971 by the Police Station of Sajarayat Ganj, This case has been transferred to Excise on 8-6-71 at 2-00 p m by Sri K, Ramakrishna Murthy, Sub Inspector, Special Team, vide their letter No. Nil, dated 8-6-71 The police has transferred this case after lapse of 5 months period

Sri T, V. S. Chalapathi Rao :— What did the police do in the mean time ?

Sri C. V. K. Rao :— Why did the police take 5 months ? Why this Department comes into picture at this level. There is some thing. Therefore, we cannot trust neither the police nor this Department. Give the matter to the competent body for investigation.

Sri K. Govinda Rao :— What is the difficulty to send it to the Police Department.

Mr. Deputy Speaker :— He has informed the House......

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అదే అడుగుతున్నాము. మంత్రిగారు ఉన్న యదార్థము చెప్పాలి. జనవరిలో పట్టుకున్నారు. జూనులో ట్రాన్సుఫరు చేశారు. దానికి కారణం ఏమిటి ?

Sri C. V. K Rao :— The investigation should be done.

Sri K. Govinda Rao :— A detailed report may be placed on the table of the House.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు (వేమూరు) 5 మాసాలు జరిగిందా ఇన్వెస్టిగేషనుకు ?

Mr. Deputy Speaker :— I think you will have to get the information and submit to the House.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఏ తేదికి మాకు ఇస్తారండి?

Mr. Deputy Speaker :— You please furnish the information to why they have transferred this case to the Excise Department.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— అన్నీ మోసమంతా అందులో ఉంది. 5 నెలలు తీసుకున్నారు.

Mr. Deputy Speaker :— The Ministur will get the information and place it on the table.

Sri G. Latchanna :— When it while be placed on the table of the House, Sir ?

Sri K. Govinda Rao :— What is the time required for the Minister ?

Mr. Deputy Speaker :— It will be placed on the 28th of thi month .

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ బాపూజీ (భోనగిరి) :— అశోకనగరు ఇంటి నంబరు చెప్పారు వారి పేరు గ్రామము మొదలయిన వ్యవహారమంతా కనుక్కోమనండి మంత్రిగారిని.

The name of the person also be given including the details of his address.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— మొత్తం ఇన్ఫర్మేషను చెప్పాము,

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ బాపూజీ :— అశోకనగరు విషయంలో ఆ వ్యవహారమంతా చెప్పండి

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— పోలీసు రిపోర్టు కూడా మాకు అందివ్వాలి.

Mr. Deputy Speaker :— Now, Question Nos. 419 and 420 would be clubbed and the Minister will reply for both of them.

EXECUTION OF LOWER MANERU PROJECT

419—

*957 Q—Sarvasri C. Janga Reddy (Parkal) and T. S. Murthy (Warangal) :— Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

a) the amount of expenditure incurred for the foundation of Lower Maneru Project and the extent of work executed ;

b) whether it is a fact that in view of the fact that the removal of sand constituted 50% of the work carried out last year, it wa filled with sand against this year ; and

c) if so, the reasons for not constructing revetment in the portion where sand was removed ?

The Minister for Irrigation (Sri S, Siddha Keddy)

a) The expenditure incurred on the foundation of Lower Manair Dam to end of 6-71 is Rs. 6,62,304 -. The quantities of work done are furnished below :—

Item of work.	Quantity of work done.	
1. Excavation of sand	7,000	Cum.
2, Excavation in rock	6,129	,,
3. Stripping of top soil for earth dam foundations.	46,565	,,
4. Excavation of cut off trench	54,139	,,
5. Filling up of cut off trenches with impervious soil.	32,079	,,

b) No, Sir. The expenditure on sand excavation is only Rs. 24,500 - whereas the expenditure on the dam foundation is Rs. 6,62,304 -.

c) No revetment work is done in sand excavation of dam foundations. The excavation of sand is done mostly by open excavation.

AMOUNT SPENT ON LOWER MANERU PROJECT

420—

*958 Q —Sarvasri C. Janga Reddy and T. S. Murthy :—Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

a) the amount being spent on Lower Maneru Project during 1970-'71 and the works on which the same is being spent ;

b) whether any proposal is under consideration of the Government to wind up the Maneru S. E. Circle ;

c) whether it is a fact that dam (Katta) work will not be taken up either this year or next two years and the construction of buildings only will be attend to ; and

d) what are the reasons for delay in taking up the construction work of the dam ?

The Minister for Ifrigation (Sri S. Siddha Reddy):—

a) An amount of Rs. 70 15 lakhs was spent on Lower Maneru Project during 1970-71 and it was mainly spent on acquisition of lands for buildings. excavation of foundations and Special Tools and Plant etc.,

b) No, Sir.

c) During 1971-72 only such works which are in advanced stage will be completed and no new building progiame is contemplated for 1971-72. The question of proceeding with Manair Dam works will depend upon provision of funds in the coming years.

d) Manair Dam is a part of Pochampad Project canal system situated at M. 88 of Main Canal During IV Plan, it is intended to concentrate on main canal works upto M. 7117 as Pochampad Project is now linked up with World Bank Aid.

శ్రీ పి. జంగారెడ్డి :— మొదటి ప్రశ్నకు ఇసుక తీసినందుకు రిబేట్ ఎందుకు ఇవ్వలేదు? రెండవ ప్రశ్నలో ఎక్కువ భాగము పోచంపాడు భవనాలకు మాత్రమే అని మిగతావి ఏవి లేవన్నారు. మానేరు ప్రాజక్టు విషయంలో షిఫ్ట్ అయిన యస్. ఇ. సర్కిలు షిఫ్ట్ అయిన తరువాత అక్కడ భవనాలలో ఎవరూ లేరు

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :— సర్కిలు మూతపడింది అంటే లేదన్నాను. భవనాలలో మనుష్యులు ఉన్నారు.

శ్రీ టి. యస్. మూర్తి :— 71 వ మైలుకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. ఇది చాలా ముఖ్యమయిన ప్రాజక్టు, నాలుగవ ప్లానులోనయినా చేస్తారా ?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :— ఇదివరకే మొదలుపెట్టాము. వరల్డ్ బాంకుద్వారా నాలుగవ ప్లానులో ఖర్చుచేయాలని అనుకున్నాము. దానికి కావలసిన డబ్బు ఖర్చు చేశాము. పోచంపాడు 45 కోట్ల రూ.లు కాకుండా ఇంకా అదనంగా ఖర్చుపెట్టే పరిస్థితి లేదు.

శ్రీ టి. యస్. మూర్తి :— దీనిపయిన మాకు మంచినీరు సప్లయి ఆధారపడి ఉన్నది మాకు త్రాగడానికి మంచినీరు లేదు. తొందరగా పూర్తి చేయిస్తారా ?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :— పూర్తిగా స్టాప్ చేయకుండా నాలుగవ ప్లానులో పోచంపాడు 45 కోట్లు రూ.లకు కష్టమయింది. 30 కోట్లు రూ.లు మన ప్రణాళిక ద్వారాను, 6 కోట్ల రూ.లు రీజినల్ కమిటివారు, 9 కోట్ల రూ.లు కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఇస్తే మొత్తం 45 కోట్లు రూ.లు అయింది. ఇంకా అదనంగా ఫండ్సు కావాలంటే కష్టము.

UNFILLED SEATS IN SHORTEND B. Ed, TRAINING COLLEGE IN TELANGANA

S N. Q. No. 2489-W Sarvasri Poola Subbaiah & R. Mahananda :— Will the Hon'ble Minister for Education be pleased to state...

a) whether the unfilled seats of shortend B, Ed Training Colleges in Telangana will be filled by the applicants from Andhra area and

b) if so, whether orders to that effect will be issued ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—

a) No, Sir

b) Does not aries

షార్టు నోటీ క్వశ్చన్సు.

పి. సుబ్బయ్య :— ఇప్పుడు షార్టెండు బి. ఇ. డి. ట్రైనింగు అండర్ గోయింగ్సు ఉన్నారు. ఇక్కడ కావలసినంతమంది అప్లికేషన్సు ఇవ్వడం లేదు. కాబట్టి ఆంధ్ర ఏరియా వాళ్ళను కన్సిడర్ చేయడంవల్ల తప్పేమిటి ?

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు :— తప్పేమీ లేదు. ఉన్న సీట్లకన్నా ఎన్నో రెట్లు అప్లికేషన్సు వచ్చాయి. ఇక్కడే రిక్రూటు చేయవలసి వచ్చింది.

OPENING OF DISTRIBUTORIES TO TUNGABHADRA H. L. C IN ANANTAPUR DISTRICT

S N Q No 2491-L Sarvasri A Venkata Reddy & B. Papi Reddy (Allur):— Will the Hon'ble Minister for Irrigation be pleased to state :—

a) Whether it is a fact that the proposed distributories 14, 15 & 16 of the Thungabhadra H L C South Channel (Anantapur District) have been abandoned by Government eventhough sufficient water is available , and

b) whether Government will consider the immediate opening atlest two of these distributories keeing in view the present drought conditions in the Distriet and the larger interests of the community in the area ?

Sri S Siddha Reddy :

a) The distributories 14. 5, and 16 of the Tungabhadra High Level Canal South chanal Anantapur District have been abandoned due to inadequate supply of the water in the canal, and due to the fact that these blocks contiguous with the Anantapur Tank ayacut.

b Does not arise.

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి ;— అధ్యక్షా అనంతపూర్ పట్టణం దగ్గర బుక్కరాయ సముద్రం చెరువు ఉంది ఆ చెరువు క్రింద 2 000 ఎకరాలు ఆయకట్టు ఉంది. ఈ తుంగభద్ర ప్రాజక్టుకు దక్షిణ కాలవ, ఉత్తర కాలవ అని రెండు కాలువలు పారుతున్నాయి. ఈ దక్షిణ కాలవ అనేది అనంతపురం ఆ చెరువు ఆయకట్టులోనే పారుతూ ఉంది. ఈ చెరువుకు ప్రతి సంవత్సరం వర్షంరాక నీళ్ళు రానందువల్ల అక్కడ ఉన్న ఇంజనీరు దాన్ని బాగా ఆలోచించి ఆచెరువు క్రింద ఆయకట్టు భూమికి నీరు పారేట్టు 14, 15, 16 అనే తూములు నిర్మించడం జరిగింది. ఆ తూములకు అనగా 14 వ తూముకు 150 ఎకరాలు, 15వ తూముకు 780 ఎకరాలు, 16వ తూముకు 110 ఎకరాలు

అని ఎస్టిమేట్సు తయారుచేసి ప్లాను ఎప్రూవ్ అయి ప్రాజక్టు తయారుచేసి తీర్మానం చేశారు. మరి ఆ ఎప్రూవ్ చేసిన ఇంకనీరు మారడం కొత్త ఇంజనీర్లు రావడం ఈ ఎప్రూవ్ చేసిన ఎస్టిమేటులు అన్నీ ఎలిమినేటు చేసి ఇక్కడ ఉన్న ఏరియా ప్రాంతాన్ని కలిపి అక్కడ ఉన్న రైతులకు అన్యాయం చేయడం జరిగింది. అక్కడ ఉన్న రైతులు చాలా పేదవారు. వారు ఏమీ పలుకుబడి లేనివారు. మరి ఏమీ చేయలేక అధికారుల దగ్గరకుపోయి ఎంత మొరపెట్టుకున్నా లాభం లేక పోతున్నది ఇప్పుడు ఎక్కడన్నా అనావృష్టివల్ల, వర్షాలు లేక రైతులు చాలా ఆందోళనగా ఉన్నారు. ఇక్కడ కాలవకు దండ్లు పెట్టే స్థితిలో ఉన్నారు. వెంటనే అక్కడ మరో రెండు తూములైనా తెరచి నీరు సరఫరా చేసేందుకు మంత్రిగారు పూనుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— అధ్యక్షా హెచ్. ఎల్ సి. క్రింద కమాండులో వచ్చే ఏరియా అంతా మనం లోకలైజు చేయడం లేదు. అట్లాంటి కోరికలు చాలా ఉన్నాయి. ఇది కూడా ఆలోచనలో ఉన్నాయి

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :— ఇప్పుడు ఈ హెచ్. ఎల్ సి క్రింద డిఫరెంటు బ్రాంచెస్ కెనాల్సునుంచి కొంత పర్టిక్యులర్ లోకలైజు ఆయకట్టుకు డిజైను చేశారు. తరువాత తూములు పెట్టారు. ఇప్పుడు వెంకటరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా లోకలైజు చేయని దానికి గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా దగ్గర బాన్ అందుకొన్నది ఆ బాన్ అందుకొని తీసేయమంటున్నారు. ఎస్. ఇ గారు వారియొక్క రిపోర్టు పంపించారు. దయచేసి అది పరిశీలించి మీరు వెట్‌కు ఇచ్చినట్లయితే ఆయకట్టుకు ప్రొటెక్షను ఇవ్వటానికి అవకాశం ఉంటుంది. కనుక ఇమిడియట్‌గా అది తొలగిస్తారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్దారెడ్డి :— ఫరదర్ వాటర్ పొటరన్ లేదంటున్నారు. వాటర్ లేదు.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :— ఈ సందర్భంలో ఎస్. ఇ. గారు రిపోర్టు పంపించారు, అది మీకు తెలుసు!

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— రిపోర్టు వస్తుంది. వ్యవహారం ఏమంటే ఇప్పుడు దీని క్రింద లోకలైజు చేసిన మొత్తం ఆయకట్టు 1,12,542 ఎకరాలు. ఇందులో 4927 ఎకరాలు వెట్, 62,626 ఎకరాలు ఇరిగేటెడ్ డ్రై. దీనికి అన్నీ కలుపుకొని దాదాపు 1180 క్యూసెక్కు కావాలి.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :— డిఫరెంటు కెనాల్సు క్రింద తాడిపత్రి బ్రాంచి ఉంది. తాడిపత్రి కెనాల్‌నుంచి అవుటు 12 క్యూసెక్కు డిస్ట్రిబ్యూట్ వేస్తుంది. అదే విధంగా గుంతకల్ బ్రాంచి ఉంది.

Water is available there. The Government is not taking further localisation to get water. Keeping that in view will you life the ban ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— వారు ఏదో ఒక పర్టిక్యులర్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ క్రింద కెపాసిటీ ఉంది అన్నారు. ఏదైనా బ్రాంచి క్రింద కొత్తగా చేరితే ఇంకోదాని క్రింద తగ్గించవలసి వస్తుంది, ఒకచోట చేస్తే

To that extent we have to delete some.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :— తగ్గించడం అనేదికాదు తగ్గించడానికి కాకుండా చేయడానికి అవకాశం ఉండేప్పుడు, మీ అఫీషియల్సు ఇంజనీరులు, సూపర్ వైజర్సు, టెక్నికల్ వారు చెప్పినప్పుడు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— టెక్నికల్ వారు చెప్పినదానిని బట్టి మేము చేసేది ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :— వారు రిపోర్టు పంపించారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మంత్రిగారు చెబుతున్న సమాధానం కొంచెం డీవియేట్ అవుతున్నది. గౌరవ సభ్యుడు టెక్నికల్ అధారిటీ ఆఫ్ ది డిస్ట్రిక్టు కన్సరెండు వాళ్ళకు రిపోర్టు ఇచ్చి ఉన్నారు. అవి ఒకసారి పరిశీలన చేస్తారా అన్నదానికి ఇంత రాద్ధాంతం జరిగి పోతున్నది

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— పాలసీ వ్యవహారంలో మనం ఇచ్చేది ఏమిటి? ఇట్ ఈజు ఎ పాలసీ మాటర్. ఎంత ఏరియాకు ఇవ్వాలో అంతేగాని అంతాకావాలంటే ఎలా? అది కాదు ఇక్కడ సంగతి, మనకు ఈ హెచ్. ఎల్. సి కెనాల్ ప్రైవేటు ఏరియాకు ఎక్కువ గ్రామాలను కవర్ చేయాలనిచెప్పి పేటరన్ చేశారు. 10 వేలతో వెయ్యి ఎకరాలు అవుతుంది అంటే కావచ్చు.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :— ఎస్. ఇ. గారు రిపోర్టు పంపించారు. దానిని బట్టి చేయడానికి ఎందుకు అవకాశం లేదు. దానికి రిక్వైరు కెపాసిటీ ఉంది. అది మీరు ఎగ్జామిన్ చేస్తారా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— ఉన్న రిపోర్టు చేయటానికి నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. కాని అసలు ఇంపాసిబుల్ అంటున్నారు మనకు హెచ్. ఎల్. సి. స్కీములో ఇన్ని నీళ్ళు అని ఉంటాయి. ఆ నీళ్ళ ప్రకారం ఆయకట్టు లోకలైజు చేస్తాము అది ఇన్ని మైళ్ళు పొడవు ఉండాలి ఇంత ఆయకట్టుకు నీళ్ళు రావాలి అంటే నీళ్ళు ఎక్కువ అన్నా కావాలి. ఆయకట్టు తగ్గించన్నా తగ్గించాలి లేదా డ్యూటీ పెరగన్నా పెరగాలి. ఏదో ఒకటి ఉండాలికదా. ఇంజనీరును అలా చేయవచ్చు అంటే చేయవచ్చు అంటాడు. చేస్తే చివర వానికి తగ్గించాలి.

శ్రీ బి. పాపిరెడ్డి :— Distributories త్రవ్వారన్నారు, నీరు లేదని. అన్నారు. నీరు లేదన్న సంగతి త్రవ్విన తరువాత తెలిసిందా, అంతకు ముందు తెలిసిందా ?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :— Localisation నిర్ణయించింది 63 - లో అప్పటి localisation ప్రకారం Distributories ఏర్పాటు చేశారు.

శ్రీ. సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు :— ఈ Localisation గురించి ఒక పాలసీ లేకుండా ఉన్నది. మొదట 1/3 wet, 2/3 dry అన్నారు. కాని యిష్టం వచ్చినట్లు wet యిచ్చారు — మా తాలూకాలో అదే పరిస్థితి ఉన్నది. మీరు entire గా Our localisation policy తిరిగి ఎక్జామిన్ చేయడానికి ప్లానుకుంటారా?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :— Localisation ఉన్నది — $\frac{1}{3}$ wet, $\frac{2}{3}$ I D అను కొన్నాము ప్రత్యేకమైన కేసులు ఒక భూమి పనికి రాకపోతే minor adjustment చేసియుండవచ్చును. $\frac{1}{3}$ కంటె ఎక్కువ wet యిస్తే ఆయకట్టు పెరుగుతుంది. I. D పంటదు భూమినిబట్టి పోవాలి. అవన్నీ పరిశీలించడానికి ఆ లెక్కలు కావాలి. specific గా చెప్పడానికి వీలులేదు.

SUPPLLY OF ELECTRICITY TO PEDDANALLAKALVA VILLAGE IN GIDDALUR TALUQ

S. N. Q. No. 2490-P Sri Chappidi Vengaiah Will the Hon'ble Minister for Power be pleased to state...

a) whether Lingapuram village in Giddalur Taluq in Ongole District was electrified 5 years ago ;

b) whether its hamlet Peddanallakalva village is not electrified inspite of public demand and representations by the local M. L. A.,

c) the reasons for ignoring the hamlet villages for such a long period and

d) the approximate time by which Peddanallakalva village will be electrified ?

Sri V. Krishna Murtey Naidu :—

a) Yes, Sir

b) & c) The village is having two hamlets viz, Peddanallakalva and Hussainabad. There are 200 households and 6 agricultural wells in Peddanallakalva and 6 huts and 2 agricultural wells in Hussainabad. The two wells of the latter hamlet have been energised by extending power supply from the lines nearer to them On receipt of representations from the villagers, the other hamlet, viz , Peddanallakalva was investigated and a scheme formulated but it has proved unremunerative.

d) If the additional services are forthcoming to make the scheme remuneratiee, a remunerative scheme will be formulated and execution of works will be taken up subject to availability of budget provision.

శ్రీ వెంగయ్య :— ఈ Rural electrification లో main Villages కు తప్ప, hamlet కు స్థానం లేదు. పెద్ద నల్లకాల్వ — my native village — అక్కడ main village electrify చేసి యీ hamlet ను ఎందుకు electrify చేయ లేదు ఆ చుట్టుప్రక్కల అన్ని గ్రామాలు electrify అయినవి, ఈ ఒక గ్రామం electrify కాకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? Unremuneration అంటున్నారు. నేను వ్రాసిన ఉత్తరాలకు — We are taking up soon అని మాత్రమే రిప్లయి యిస్తున్నారు. అందుకే విధిలేక యీ short notice question యివ్వవలసి వచ్చింది-- against my conscience. కనుక యిప్పటికైనా మంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసు

కొని న్యాయం చేకూర్చమని అడుగుతున్నాను. (2) దీనిని అడుగున పెట్టడానికి ఏమైనా కారణము లున్నవా?

శ్రీ పి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— Main village electrify అయి, hamlets కాకుండా ఉన్నవి చాల ఉన్నవి Hamlets electrify చేయాలంటే 30 వేల లోపు ఎస్టిమేటు ఉండి మాటికి 20% return వస్తే తీసుకొంటాను.

శ్రీ సి హెచ్. వెంగయ్య (మార్కాపూర్) :— అది 24 వేల ఎస్టిమేటు.

శ్రీ పి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— 30 వేలకు తగ్గితే 20% return రావాలి. ఈ return వస్తే తీసుకొంటాను. Hamlets include చేశారు ఈ సంవత్సరం 30 వేల లోపు ఉన్నటువంటివి take up చేయడానికి funds లేవు. ఈసంవత్సరానికి programme nominate చేయడానికి డబ్బులేక ఆలోచిస్తున్నాము. డబ్బు యీ ప్రోగ్రాంకు అవకాశం ఉంటే ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను 24 వేలు అన్నారు ఇప్పటి ధరల ప్రకారం 28 వేలకు వచ్చింది. అక్కడ Home connections, agricultural connections కు 10% return వస్తుంది 12% remunerative గా చేయండి, అవకాశం ఉంటే కొత్తదానిలో చేస్తాము.

శ్రీ సి జంగారెడ్డి :— Eelectrified village అంటే నిర్వచనం ఏమిటి ? శివార్లపల్లెలో residential గా ఉంటున్నప్పటికీ సర్వేనెంబర్సు main villages క్రింద ఉంటాయి కనుక శివార్లపల్లెకు agricultural purposes కు elecíricity యివ్వ డానికి అభ్యంతరం ఏమిటి ?

శ్రీ పి కృష్ణమూర్తినాయుడు :— మీరే చెబితే తెలుసుకొంటాను.

శ్రీ సి జంగారెడ్డి :— ఆ పదవిలో కూర్చోపెడితే నేను చెబుతాను

శ్రీ పి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— మొట్టమొదటినుంచి main village చేస్తూ hamlet చేయాలని ఎక్కడా లేదు. main village చేసినప్పుడు సాధ్యమైనంత వరకు hamlets కూడ పూర్తి చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తూ దగ్గర దగ్గర 30 వేల రూపాయలు అయ్యేవి చేయాలని అనుకొన్నాము.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— గ్రామ విద్యుద్దీకరణ అనగా నేమి? గ్రామ శివార్లు అనేవి వేరే గ్రామాలు కాదు రైతులు residential purposes కొరకు పొలాలలో ఇండ్లు వేసుకొని ఉంటారు. సర్వేనెంబర్లు main village క్రిందనే ఉంటాయి ఆ భూములకు agriculture కు current ఎందుకు యివ్వరు ?

శ్రీ ఆర్ మహానంద :— ఈ ప్రశ్న పంపిన గౌ. సభ్యులు అయిదు సంవత్సరాలనుంచి మొత్తుకొంటున్నా ఆ గ్రామానికి current రాలేదని అడుగుతూంటే మీరు 20% remunerative కాలాలంటున్నారు main village తీసుకొన్నారు కాబట్టి యీ hamlet ను కూడ తీసుకొంటే remunerative కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది ఒక ప్రక్క Rayalaseema Development అంటు యిదేమిటి ? ఇలాంటి కేసుల్లో main village కు యిచ్చారు కాబట్టి hamlet ను కూడ include చేయాలి ఆయన గత 5 సంవత్సరాలుగా ఆ నియోజక వర్గాన్ని represent చేస్తున్నారు. అందువల్ల మంత్రిగారు consider చేస్తారా ?

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— నా ప్రశ్నకు సమాధానం రాలేదు. Electrified village అంటే అర్థం ఏమిటి ?

శ్రీ సుబ్బారాయుడు :— అధ్యక్షా, జంగారెడ్డిగారు అడిగిన ప్రశ్న చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్న. ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్‌మెంట్ మొత్తం రెవిన్యూ విలేజ్ యూజ్ యూనిట్‌గా తీసుకొని మొత్తం ఆ విలేజ్ అంతా ఎలక్ట్రిఫై చేసినపుడు — ఇవన్నీ ఎలక్ట్రిఫైడ్ అంటున్నారా? లేక ఒక ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ వేసి, స్విచ్ ఆన్ చేసి ఆ విలేజ్ ఎలక్ట్రిఫైడ్ అంటున్నారా? ఎలక్ట్రి అంటే - డిపార్ట్‌మెంటల్‌గా ఏమి నిర్వచనం ఇస్తున్నారు, రాయలసీమ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డుకో ఇది ఒక ఇంపార్టెంట్ ఇష్యూగా వచ్చింది. హేమ్లెట్స్‌ను ఎగవేసి ఇన్ని విలేజెస్ ఎలక్ట్రిఫై చేశామని చెప్పారు,

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— రెవిన్యూ విలేజ్ ఎలక్ట్రిపై చేశాము, దాని క్రింద ఉన్న హేమ్లెట్స్ అన్నీ ఎలక్ట్రిఫై అయ్యాయి అని బోర్డు చెప్పటం లేదు. గ్రామం అంటే గ్రామమే. అది సివారు అవనీవండి, మెయిన్ విలేజ్ అవనీవండి ఏ గ్రామం చేస్తే ఆ గ్రామం అయినదని ఆ గ్రామం ఇన్‌క్లుడ్ చేయటం జరుగుతుంది. ఇంతవరకు అదే పద్ధతిలో చేస్తున్నారు. కాని ఎస్టిమేట్ చేసేటపుడు రెవిన్యూ విలేజ్‌ను నామినేట్ చేశాము కాబట్టి రెవిన్యూ విలేజ్ క్రింద ఉన్నటువంటి అన్ని హేమ్లెట్స్ కూడ టేకప్ చేయాలంటే రిటరన్ రాకపోవచ్చును. ఆ విలేజ్‌యే అప్రూవ్ కాకుండా పోవచ్చును. దేనికది విడదీస్తే రిటరన్ రావచ్చును. చేయటానికి సులభసాధ్యం కావచ్చును. వారు చెప్పినట్లు గ్రామాలకు ఎక్కువగా చేయాలనే ఉద్దేశ్యం నాకూ ఉన్నప్పటికీ దీనికి ధనాభావం ఉంది. ధనాభావంవల్ల ఎక్కువగా చేయలే పోతున్నాము. డబ్బు ఉంటే - ఎంతవరకు వీలుంటే అంతవరకు చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— ఒక గ్రామానికి కరెంట్ రావాలంటే 12న్నర పర్సెంట్ రిటరన్ రావాలి. కాని సివారుకు 20 పర్సెంట్ రావాలని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయమైన విషయము, సివారుగాని మెయిన్ విలేజ్‌గాని తీసుకొన్నప్పుడు 12న్నర పర్సెంట్ ఉండాలిగాని సివారుకు 20 పర్సెంట్ అనటం అన్యాయం కదా. దానివల్ల ప్రత్యేకంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు కరువు ప్రాంతాలకు అన్యాయం జరుగుతుంది? మంత్రిగారు దానికి సమాధానం చెప్పకుండా దాటివేస్తుంటే మేము చూస్తూ ఊరుకోటం అన్యాయము.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— చూస్తూ ఊరుకోనక్కరలేదు. నామినేట్ చేసినటువంటి విలేజెస్‌కు ప్రోగ్రామ్‌లో ఉన్న విలేజెస్‌కు 12న్నర పర్సెంట్ రిటరన్ రావాలి. నామినేటెడ్ కాకుండా ఉన్నటువంటివి - అని హేమ్లెట్స్ కానివ్వండి, మెయిన్ విలేజ్ కానివ్వండి - అవి ప్రోగ్రామ్‌లో లేకపోయినా, అక్కడ ఉన్నటువంటి సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్‌గాని డివిజనల్ ఇంజనీరుగాని — Without obtaining permission from Government or the Board, they can take up the work if the estimate is less than Rs. 30,000 - and the return is 20 per cent.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఇపుడు యీ పాలసీవల్ల బాక్‌వర్డ్ ఏరియాజ్‌లో ఉన్న హేమ్‌లెట్స్‌కు తప్పని సరిగా నష్టం కలుగుతుంది. బాక్‌వర్డ్ ఏరియాస్‌ను డెవలప్ చేయటమే ప్రభుత్వ నిజమైన ఉద్దేశ్యం అయితే యీ పాలసీ సవరించి మెయిన్ విలేజెస్‌తోపాటుగా హేమ్‌లెట్స్ కూడ ఎలక్ట్రిఫై అయ్యేటట్లు చేస్తారా?

శ్రీ వి కృష్ణమూర్తినాయుడు :— ఈ హేమ్‌లెట్స్‌కు ఎలక్ట్రిఫై చేయటం కొరకె యీ 30 వేల రు.ల ఎస్టిమేట్స్ అన్న ప్రోగ్రామ్‌ను ఇవాల్యుయేట్ చేసి చేయటం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం డబ్బు లేదని బోర్డువారు చెప్పారు. కొత్తగా మనం ప్రోగ్రామ్ టేకప్ చేయటానికి కొంత డబ్బు కావాలి. అయితే లచ్చన్నగారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు బోర్డు లేదు. అదంతా గవర్నమెంట్ క్రింద ఉంది. వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు తయారుచేయవచ్చును. ఇపుడు నాకు ఆ అధికారం లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మంత్రులు వారికి ఇష్టం లేని విషయంలో — బోర్డు గవర్నమెంట్‌కుదాటి వెళ్ళిపోతున్నదని నమ్మించటానికి చాలా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. బోర్డు ఇండిపెండెంట్ బాడీ అని ఒక నాటకం ఆడి - ఒక పాలసీ నడచిపోతున్నది. అది తప్పుడు పద్ధతి. ఇదివరకు బాక్‌వర్డ్ ఏరియాస్‌కు ఒక పర్సంటేజి మామూలు రెగ్యులర్ ఏరియాస్‌కు ఒక పర్సంటేజ్ అమలులో ఉండినది ఇపుడు కేబినెట్ తీర్మానంచేసి ఆ విధానం అమలు జరవటానికి ఉన్న అభ్యంతరం ఏమిటి?

శ్రీ వి కృష్ణమూర్తినాయుడు :— సెలక్షన్ చేసినపుడు బాక్‌వర్డు ఏరియాస్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేస్తున్నాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఆ పర్సంటేజ్‌లో డిఫరెంట్ చూపిసేకదా బాక్‌వర్డు ఏరియాస్‌కు అభివృద్ధి కలిగేది. బాక్‌వర్డు ఏరియాస్‌కు ఒకటే పర్సంటేజ్ అడ్వాన్స్‌డ్ ఏరియాస్‌కు ఒకటే పర్సంటేజ్ పెడితే బాక్‌వర్డు ఏరియాస్‌కు ఏవిధంగా ఉపకారం చేయగలుగుతారు! బాక్‌వర్డు ఏరియాస్‌లో ఎలక్ట్రిసిటీ డెవలప్‌మెంట్ ఏ విధంగా జరుగుతుంది?

శ్రీ వి. వి కృష్ణమూర్తినాయుడు :— సెలక్ట్ చేసేటపుడు అది పూల్‌లో కాని బాక్‌వర్డుఏరియాస్‌కు ఎక్కువ గ్రామాలకు ఇవ్వటం జరుగుతున్నది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— నేను మీ పర్సంటేజ్ కండిషన్ గురించి అడుగుతున్నాను.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— అసలు న్యాయంగా ఇపుడు ఉన్న కాస్ట్ ఆఫ్ ప్రొడక్షన్‌బట్టి 25 పర్సెంట్ వస్తేగాని అది రెమ్యూనరేటివ్ కాదు, బోర్డుకు లాభదాయకమైన స్కీముకాదు. ఏమైతే 25 పర్సెంట్ రావాలంటే - మనం ఏ గ్రామాలూ చేయలేము. అందువల్ల 50 పర్సెంట్ రెడ్యూస్ చేసి 12న్నర పర్సెంట్ క్రింద చేస్తున్నారు ఇపుడు మీరు పర్సంటేజ్ తగ్గించమంటున్నారు. ట్రయిబల్‌విలేజెస్‌కు 8 పర్సెంట్, 6 పర్సెంట్‌క్రైనా మీరు చేయమంటే - ఆ నష్టం పూడ్చటానికి, ఆ సబ్సిడీ ప్రభుత్వం ఇచ్చుకోవాలి. అట్లా ఎన్ని చేస్తే - అన్నింటికి ఆ నష్టం బోర్డుకు ఎచ్చుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉంది. ఇపుడు నామినేట్ చేసిన గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వటానికే డబ్బు లేనప్పుడు వాటికి నష్టాలను ఇచ్చుకొనే పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం లేదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ జి. సి. తిమ్మారెడ్డి (ఆళ్ళగడ్డ) :— అధ్యక్షా, రెవిన్యూ విలేజ్ అంటున్నారు హేమ్లెట్స్ అంటున్నారు హేమ్లెట్స్‌కు బొందరి లేదు. ఒక రెవిన్యూ విలేజ్ లిస్టులో ఇన్‌క్లూడ్ అయి, శాంక్షన్ అయింది అంటే ఆ హేమ్లెట్స్‌కు అవతల ఉండే వెల్స్‌కు, ఇండస్ట్రీస్‌కు కూడ ఎలక్ట్రిసిటీ ఇచ్చి తీరాలి. హేమ్లెట్స్‌కు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వకుండా ఆ హేమ్లెట్స్‌కు అవతల ఉన్న వెల్స్‌కు కరెంట్ ఇస్తున్నారు. అది ఎట్లా జరుగుతుంది? హేమ్లెట్స్‌కు ఎలక్ట్రిఫై చేయాలంటే డబ్బులేదు. ధనాభావమని చెప్పటం సమంజసంకాదు. మెయిన్ విలేజ్‌కు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇస్తే తప్పకుండా ఆ హేమ్లెట్స్‌కు కూడ ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వాలని ఒక పాలసీ పెడితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— వారు చెప్పారుకాబట్టి ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ జె. జంగారెడ్డి :— అధ్యక్షా, నేను ఒకటి చెబుతాను. లింగాపురం, శివారుపల్లె పెద్దనల్లకాలువ లింగాపురంలో ఉన్న రైతుల సర్వేనెంబర్లు. పెద్దనల్లకాలువలో రైతుల సర్వేనంబర్లు ఒకటే మేప్‌లో ఉంటాయి. రెవిన్యూ విలేజ్ ఒక యూనిట్‌గా ఉంటుంది. ఆ లింగాపురంలో రైతులకు ఎలక్ట్రిసిటీ వస్తుంది. అదే రెవిన్యూ మేప్‌లో ఉన్నటువంటి పెద్దనల్లకాలువలో ఉన్న రైతులకు ఎలక్ట్రిసిటీ లేదు. రెవిన్యూవిలేజ్ ఒక యూనిట్‌గా ఉంటుంది. శివారుపల్లె అన్నది కేవలం నివాసం కొరకు ఏర్పరచుకొన్నది కాబట్టి ఇకముందునుంచి రెవిన్యూ విలేజ్‌ని యూనిట్‌గా తీసుకొని రెవిన్యూ మేప్ ప్రకారం అక్కడ ఇండస్ట్రీస్‌కుగాని, ఎగ్రికల్చర్‌పర్పసెస్‌కుగాని, వీధిదీపాలకుగాని ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంటుంది. రెవిన్యూ విలేజ్ కాకుండా వేరే గ్రామ పంచాయితీ ఉండదు. రెవిన్యూ విలేజ్‌నుంచి శివారుపల్లె వేరుచేయటం సరైనదికాదు. సెన్సెస్‌లో కూడ వాటిని వేరుచేసినట్లు ఉండదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— దానిని గురించి మీకు ఏదైనా సమాచారం కావాల్సితే వారిని బోర్డువారినా కలిపి తెలుసుకోండి.

శ్రీ జె. జంగారెడ్డి :— బోర్డు చుట్టూ తిరిగి నా చెప్పులు అరిగిపోయాయి.

Written Answers to Question.

INCREASED CULTIVATION OF SUGARCANE

410—

*.138 Q.—Sri Dhanenkula Narasimham:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

a) whether the Government are aware that the area of Sugarcane cultivation has enormously increased and

b) if so, whether the Government are contemplating to reduce the same ?

A :—

a) The area under sugarcane cultivation has not enormously increased.

b) The question does not arise.

CITY BUSES IN TWIN CITIES

411—

*394 Q.—Sri Dhanenkula Narasimham :—Will the hon. Minister for Transport be pleased to state :

a) the number of the city buses being operated by the R.T.C in Twin cities at present and

b) whether they will be increased ?

A:—

a) As on 1st July, 1971, 342 buses (including 23 Double Deckers and 22 Trailers) are being operated in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad.

b) Yes, Sir. Another 26 buses will also be added by the middle of Aug. 1971.

PLYING OF RTC BUSES BETWEEN HANAMKONDA AND SIDDIPET

412—

*408 Q.—Sri C. Janga Reddy :— Will the hon. Minister for Transport be pleased to state :

The reasons why buses are not being plied so far from Hanamakonda to Siddipet via Husnabad, from Medak to Hanamkonda via Siddipet and from Hyderabad to Hanumakonda via Siddipet inspite of the fact that the Government have agreed to ply R.T.C. buses in the said routes in G. O Ms. No. 946 dated 20-6-70 ?

A:— The Schemes in respect of the routes Hanumakouda to Siddipet, via Husnabad, Hyderabad to Hanamkonda via Siddipet and Husnabad, and Medak to Hanamkonda via Siddipet and Husna bad were approved by the Government on 20-6-70, and before the Corporation could obtain permits and introduce services, some private operators filed. W. P. No. 3851/70 on the file of the High Court of A. P. and an interim stay was granted by the High Court As the W P has since been dismissed by the High Court on 8-6-71, the Corporation is taking further action to introduce services on these routes, as soon as the permits are granted by the S T. A. with whom the applications for the grant of permits filed by the R. T. C. are pending.

PROPERTIES OWNED BY KOTHANDARAMASWAMY TEMPLEIN THUMISI VILLAGE

413—

*651 (1790) Q.—Sri D. Venkatesham (Kuppam) :—Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

a) what are the properties of Kothanda Rama Swamy temple Teumisi village, Kuppam Taluk Chittoor District,

b) whether any representation has been made by the trustees to renovate the temple ,

c) what are the repairs to be done to the temple immediatly,

d) what is the estimated cost for the same ,

e) whether any amount is going to be sanctioned for the renovation of the temple ;

f) if so, when ; and

g) if not, the reasons therefor ?

A:—

a) The information is placed on the Table of the House.

b A representation has been received from the Trustee on 4-7-1971 to renovate the Temple.

c & d :— The information is placed on the Table of the House.

e f & g : Generally the temples of historical, pilgrimage and architectural importance will get aid from the Common Good Fund The Commissioner has asked the Assistant Commissioner, Chittoor on 22-7-1971 to make spot enquiry in the above matter and submit a detailed report for renovation of the temple. After getting a report from the Assistant Commissioner, Chittoor the question of grant of aid for renovation of this temple will be considered

PAPER PLACED ON THE TABLE VIDE CLAUSES (a)(c) and(d)of THE LEGISLATIVE ASSEMBLY QUESTION No. 1970 STARRED

S. No. 413,

a) Immoveable properties :—

Name of the Village.	S. No.	Extent.	Nature	Name of the servicedar.
		Ac. Cents		
Thumsi	6/1	0 77	Wet	Under the posses-
Ganjarlapalli	79	4.50	Dry	sion of Archaka for the service rendered
Thumsi	12/7	0.58	Dry	do (Sweeper)
Thumsi	22/2	0.26	Dry	do (Sweeper)

Thumsi	13/4	1.51	Dry	In Trustee's possession heared out
Thumsi	7/7	1.13	Wet	
Thumsi	13/2	0,66	Wet	by the manaing
Thumsi	13/9	0.80	Wet	trustee on sharing
Thumsi	17/7	0.61	Wet	system.
Thumsi	21/1	1.18		Temple and its Komeru are situated.
	Total	12.00		

c) and d) :

Nature of repairs.	Estimated cost. Rs.
1) Repairs of walls to the front portion of Garbhalayam and its top	1,500/-
	1,500/-
2) Installation of Dhwajastambham	
3) Construction of compound wall	10,000/-
4) Erection of pillars for light	1500/-

LIFT IRRIGATION SCHEMES ON EITHER SIDES N. S PROGJECT CANALS

415—

*2253 Q,—Sri S Vemayya (Sarvepalli):— Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state :

a) whether there are proposals with the Government to sanction lift irrigation schemes to ryots on either sides of Nagarjuna Sagar Canals now ; and

b) if so what are the conditions to be imposed for sanctoning the same ?

a) Yes, Sir Lift Irrigation is contemplated under Nagarjunasagar Left Canal only,

b) 1. The area under lift irrigation shouldq e limited to na extent of Ac, 50,000 equivalent wet area on either side of the main left canal and big sized branch canals and distributaries upto Mile 72/4,

2) The lift should be to an economic height of pumping of about 50";

3, There should be no deminution to the supply of water to the legitimate ayacut lower down,

A C B ENQUIRY AGAINST TWO DEPUTY COMMISSIONERS OF EXCISE DEPARTMENT

417—

*729 Q.—Sri Badri Vishal Pitti :— Will the hon Minister for Power be pleased to state :

a) whether an enquiry has been conducted by the ACB against Sri Hammed Razvi and Sri V, Gopal Rao, Deputy Commissio ers of Excise Department ;

b) if so, the stage at which the said enquiry stands at present and whether the said persons have been placed under suspension and

c) if not, the reasons therefor ?

A :— a) Yes, Sir.

b) The charges against Sri Hameed Razvi, Deputy Commist siouer (Excise) were dropped in October 1969 and he retired ou 28-10-1969. The enquiry against Sri V. Gopal Rao another Deputy Commissioner (Exise) is in progress before the Tribunal for Disciplinary Proceedings. He has been on leave since the begining of enquiry before the tribunai for Disciplnary proceedings.

c) Sri Hameed Razvi was not kept under suspension as the charges did not warrant his suspension from service. Sri V. Gopal Rao was also not kept under suspension In the latter's case Government considered it sufficient if the Officer is excluded from performing his official duties. Since Sri V. Gopal Rao himself proceeded on leave, the need for placing him under suspension did no arise.

IRREGULARITIES IN DONI MARKETING COMMITEE

418—

*1324 Q.—Sri K. Eswara Reddy (Pathikonda) :— Will the hon Minister for Marketing be pleased to state :

a) whether the Government are aware of the fact that the businessmen of Adoni are taking 43 Kgs. of groundnut per beg instead of 40 Kgs ;

b) whether the Government are aware that they are purchasing commodities like groundnut and cotton brought by the ryots by paying two rupees less of that day's price in the name of actual weight (katakati) ;

c) whether the Government are aware that the ryots who take commodities to the market are put to various difficulties as guest house, drinking water etc.;

d) whether steps will be taken to rectify all these defects and see that the Marketing Act is properly implemented ?

A:— a) No, Sir. The groundnut is weighed 42 Kgs, per beg of which about one Kg. is accounted towards the weight of empty gunny bag and one Kg. for dirt, dust, pebbles etc.,

b) In respect of groundnut no reduction of price is effected, if foreign matter does not exceed one Kg. per bag and if it exceeds and the quality is inferior to average quality, the price is reduced proportionately, As regards cotton, no reduction is made. The commodity is put to auction and the price fetched is paid to the ryots.

c) Ryots shed and facility of drinking water for men and cattle exist at the market yard, Adoni. The Market Committee, Adoni is contemplating construction of another rest house, and provision of water facilities at various points, subject to availability of funds.

d) The Chairman, Agricultural Market Committee, has been abvised to take suitable steps to improve the facilities in the market yard.

IV BUSIGESS OF THE HOUSE.

श्री बदरी विशाल पित्ती :— काल अटेनशन से पहले मे दो विषय उठाना चाहता है। भूमि शिस्तु पर वड्डी जो वसूल किये जाने का आरडर दिया गया है उस विषय में मैं सदन में सवाल उठाया था। तब रेवेन्यु मिनिस्टर नहीं थे मैं यह समझा कि जब वे आअेगे तब उठाना चाहिए, मैं २१ तारीख को यह नोटिस स्पीकर साहब को दिया था।

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :— अगर आप आधा घंटा पहले भेजे होंगे तो वह जरूर स्वीकार किए होंगे।

श्री बदरी विशाल पित्ती :— स्वीकार करने के बाद रेवेन्यु मत्री को भेजो कोई और मंत्री जवाब देदें तो वह संतोशजनक नहीं होगा। मैं ने मुनासिब समझा कि इस को फिर सदन में उठाऊँ ...

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :— स्पीकर साहब आने तक ठहरिए।

श्री बदरी विशाल पित्ती :— नियम १९४ के तहत मे एक प्रिविलेज मोशन दिया था ...

Mr. Deputy Speaker :— I have no information. I will find ont at what stage it is. Before we disperse I will inform you at what stage it is

श्री बदरी विशाल पित्ती :— इस का महत्व यह है कि डिमांड नोट चर्चा से ५ मिनट पहले दिए जाते है ...

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :— आप ने नोटिस दी है। इस पर क्या एकशन हुवा मालूम हो जाएगा।

श्री बदरी विशाल पित्ती :— इस में नियमों का उल्लंघन हो रहा है जो डिमांड नोट यहां नहीं आए है ...

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :... इस को प्रिविलेज कमेटी को भेजना है तो भेजेंगे।

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— ఆకలి చావుల గురించి 21వ తారీఖున అడ్జర్నమెంట్ మోషన్ యిచ్చాము.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :— ఇప్పుడు అజెండాలో లేదు. నేను కనుక్కుంటాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : — ఆకలి చావులవల్ల ఏడుగురు చనిపోయారు.

Mr. Deputy Speaker :— You have raised that, Let me find out at what stage it is. Otherwise, you can raise it tomorrow.

Sri P. Subbiah :— What can become of our adjournment motion ?

Mr. Deputy Speaker :— I will have to find out. I will have to see what endorsement the hon. Speaker has made. Now the papers are not with me.

Sri P. Subbiah :— But Call attention motion is coming, That has to be clubbed......

Mr. Deputy Speaker :— You mean your adjournment motion is the same as the callattention motion.

Sri P. Subbiah :— Yes.

Mr Deputy Speaker :— You can participate then. I have no information about your adjournment motion. Unless I find out, I cannot give you any information

Mr, Deputy Speaker :— Call attention No. 4 will be taken up first, if the House allows, and then we will take up call attention motion No. 1 Both of them are not here,

Sri G, Rajaram :— They will be coming, Sir. It may be takn up as last item,

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance re : Relief for flood victims of Twin Cities.

श्री बदरी विशाल पित्ती :— अध्यक्ष महोदय । ११ महीने पहले २१ सितंबर, १९७० को वर्षा के कारण बडे पैमाने पर बरबादी हुई थी । उस में ५७ आदमी मारे गए । २० आदमी गायब हो गए । सरकार ही के अनुसार २००० झोपडियां बरबाद हुई जिन से २० लाख का नुकसान हुआ । ४००० मकानों का नुकसान पहुंचा जिस से ४७ लाख का नुकसान हुआ । सर्वजनिक संपत्ति का नुकसाव ३७७ लाख और अन्य नुकसान २१८ लाख, इस तरह कुल नुकसान १०१५ लाख का हुआ । यह सरकार ही के अंचना में बताया गया है । इस के लिए ११ लाख के राहत कार्य हुअे । १०० रूपये २०० रूपये के हिसाब से दिए गए । वह भी अब तक कई लोगों को नहीं मिले । केन्द्र से ४ आदमियों की टीम ६ नवंबर को आई । उन के आने में इतनी देर क्यों हुई । जब कि यह घटना २१ सितंबर को हुई । यह जरूरत से ज्यादा देर क्यों हुई । और दूसरा बुनयादी सवाल यह उठता है कि केन्द्र से टीम आने की आवश्यकता क्यों हुई । क्या उनको राज्य सरकार पर विश्वास नही था । निजी नुकसान ६३८ लाख का हुआ और सार्वजनिक नुकसान ३७७ लाख का हुआ उस के मुकाबले में केन्द्रीय टीम ने ४ करोड ३४ लाख ७० हजार रूपये का नुकसान बताया और ७५ लाख रूपये मकानों के लिए कर्ज और जमीन लेने के लिए २५ लाख और ३ करोड ९ लाख रूपये ड्रेनेज के लिए और सडके और पबलिक इमारतों की मरम्मत के लिए दिए गए । इस तरह १० करोड १५ लाख के नुकसान के मुकाबले में सेन्ट्रल टीम ने ४ करोड ३४ लाख रूपये दिए । इस तरह ढाई गुना का फर्क होता है । बाकी नुकसान जो ६ करोड का है वह सरकार किस तरह पूरा करना चाहती है । यह मुख्य मंत्री इस सदन को बतलाना चाहिए । २५ लाख ७० हजार जो राहत कार्य के लिए दिए गए उस में से ११ लाख खर्च हुअे बाकी १४ लाख खर्च नहीं हुए । सरकार इतनी निकम्मी है कि वह कोई ठीक काम नही कर सकती । कारणों के तलाश न करने से कोई नतीजा निकलने वाला नहीं है । अफजल सागर का नाला पाट दिया गया । नदी में सिल्ट बढता जा रहा हैं । शहर आबादी बहुत बढ गई है । उस के लेहाज से आज तक तबदीली नही हुई । इस लिए इस तरह की घटनाअें हो रही है और सरकार हैदराबाद शहर को सरकार तबाद करने के रास्ते पर जा रही है । इस का सुबुत यहं

है कि हाल ही में ६ जुलाई को जो बारिश हुई उस में इतनी मुसीबत हुई कि घरों में फिर डेढ फिट, दो फिट, तीन पानी जमा होगया। मैं ने एक वकील का घर देखा उन की तमाम किताबें खराब हो गई थीं। गोश महेल कुंटे के बिना एक गिरे हुअे घर कम घलबा निकाल कर जो डाला गया है तो उस से नाले बन्दा हो गया। यह मंत्री तो डयाली आँसू बहाते हैं। वहां जाकर वोट लेते है, रेडियों पर इस का प्रसार करते हैं। म्यान होल को निकाल कर साफ किया जाता है तो वहां छाती बरबाद मैल निकाल कर सडक पर डाल दिया जाता है। उस को हटाया भी नहीं जाता। ५ जुलाई ७१ को यह समाचार आना था कि केन्द्रीय टीम ने ४ करोड की रखम मंजूर की हैं। कहा जाता है कि चारमीनार के पास एक फलड सेकशन खोला गया है जिस में एक सुपरेनटेनडिग इंजीनियर, चार एकजिक्युट्यु इनजीनियर, एक असिटेंट इंजीनियर और १५० का अमला है। मैं वहां टेलिफून करता हूं तो कुछ भी नहीं अमला नहीं। अैसी सूरत में व्यवस्ता का प्रश्न उटता है। लिस्ट आफ विजिनेस में तो यह है कि इस का उत्तर उपमुख्य मंत्री देंगे फिर मुनिस्पल एडमिनिस्ट्रेशन कैसे इस का जवाब दे सकते हैं। ...

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :— सबजेक्ट मेटर के लेहाज से कंसर्न मिनिस्टर जवाब दे सकते हैं —

श्री बदरी विशाल पित्ती :— तो क्या उन्होंने आप से इस बात की इजाजत ली है।

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :— इजाजत तो नही लिए लेकिन शायद वह अब ...

Sri J. V Narasinga Rao :— The concerned Minister will reply The moment the notice was received, it was transferred to the concerned Department

Mr Deputy Speaker :— The information must have been gone to my office,

Sri N, Chenchuramanaidu :— This is the old call attention notice referred to me, Sir,

Mr, Deputy Speaker — He has referred to the assistance received from the Government,

श्री बदरी विशाल पित्ती :— मैं ने दो नोटिसेस दिए थे, एक ६ जुलाई के बारे में और दूसरी २१ सितंबर ७० की दुर्घटना के सबन्ध में। इस के बारे में सेक्रेटरी लेजिसलेटर से एक पत्र आया है कि यह दोनों मिला दिए गए है। अब मंत्री यह कह रहे हैं कि सिर्फ ६ जुलाई के बारे में चर्चा होगी।

Sri N. Chenchurama Naidu :— I received only one call attention notice.

Mr. Deputy Speaker :— He says that he has received only one cal attention notice ; but not the another.

श्री बदरी विशाल पित्ती :— तो फिर मुझे अवसर मिलेगा ना पूरी कहानी सुनाने का। इस को जल्द ले लीजिए क्योंकि सितंबर आने वाला है।

Mr. Deputy Speaker :— Are you so serious that your second call attention also be taken up for discussion. Now, the Minister is not in a position to answer. The second call attention given is different from the first one.

श्री बदरी विशाल पित्ती :— जो २१ सितंबर वाला है उस में कुछ बुन्यादी सवाल उठते हैं। १० करोड से ऊपर नुकसान हुआ है। केन्द्र से ४ करोड की मदद मिली इन सब बातों के बारे में उन को बतलाना होगा।

Mr Deputy Speaker :— The minister will have to give all the required information,

श्री बदरी विशाल पित्ती :— जब मैं ने इस का नोटिस दिया है ...

Mr. Deputy Speaker :— Let us take up this......

Sri J. V. Narasinga Rao :— We have got only one call attention and transferred it......

Mr. Deputy Speaker :— How much time it will take to get the information ?

Sri N. Chenchurama Naidu :— I have to send it to the Department for examination and then I have to get the information. So' I need atleast one week's time.

Mr. Deputy Speaker :— Let us have on one day.

Sri N. Chenchurama Naidu :— Let us have it on 1st September, 1971.

Mr. Deputy Speaker :— This call attention will be taken up on 1st September, 1971.

श्री बदरी विशाल पित्ती :— मैं एक निवेदन यह करूंगा और मैं ने जो नोटिस दी है उस में भी यह कह है कि सरकार जो कदम उठा रही है, जो लोन के लिए दरखास्ते आई है जो लोन दिया जा रहा है, या जो भी काम हो रहें है उन के बारे में हमें पूरी तरह इत्तेला मिल जाए तो अच्छी तरह चर्चा हो सकेगी।

Sri C. V. K Rao :— Suppose we make a wrong formality. You can waive it to arrive at a correct thing. It will help us.

श्री बदरी विशाल पित्ती :— विधान परिषद में भी यह सवाल आया था तो उन्होंने कुछ इत्तेलाअें सदन को दी थी। इस में कोई नई चीज जमा करना नहीं है। मतलब यह है कि हमारे सामने कोई ठोस इनफरमेशन आजाए तो इस पर चर्चा करने में सहूलत हो सकती है।

श्री जे. वी. नर्रासग राव :— डिसकशन के लिए इजाजत ही नहीं मिली थी ...

श्री बदरी विशाल पित्ती :— इस को प्रतिष्ठा का प्रश्न न बनाअें। यह लोक हित का मामला है। सरकार भी चाहती है कि पैसे का सदुपयोग हो और सदस्य भी यही चाहते है। मैं मुख्य मंत्री से यह पूछना चाहता हूं कि बारिस से मुतास्सिर होने वालों की मदद करने कु मामले में अैसी कौनसी चीज है जो सरकार बतलाना नहीं चाहती।

Shri C V K Rao :— Discussion was not allowed by the Deputy Speaker

అధ్యక్షులవారు మంత్రిగారికి సలహా యివ్వవచ్చు ఎంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టారో. ఏ పద్ధతిలో ఖర్చు పెట్టారో ఆ సమాచారం వారు ఇచ్చినట్లయితే మేము దానిమీద సూచనలు యిస్తాము. దానిని వారు రహస్యంగా వుంచవలసిన అవసరమేమి వచ్చింది ?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :— అప్-టు-డేట్ ఇన్‌ఫర్మేషను తెప్పించాలి కదా, దానికి టైము పట్టుతుంది.

Sri C. V K. Rao :— The Speaker can waive anything. To fecilitate the members to arrive at the correctness, is it not the duty of the Government to furnish the information? Why should they stand on formalities?

Mr Deputy Speaker :—Surely he will collect and give it on the day of the statement.

Sri C V. K. Rao :— As far as I am concerned, that has to be given to me beforehand. He agreed to Mr. Badri Vishal Pitti. He is going to reply to him. I oppose this thing. I want to know that preventive measures he has taken.

Shri J. V Narsing Rao :— The Deputy Chief Minister is not dealing with the subject. It has has already been decided that it will be given

Sri C. V. K. Rao :— The Deputy Chief Minister is taking shelter

Mr. Deputy Speaker :— Mr. Rao you are not following it He says it will take sometime

Sri C. V. K Rao :— There are so many things. I am asking only a simple thing

Mr. Deputy Speaker :— He says he will give it on 1st

Sri C V K Rao :— Here already my name is there I am asking to furnish the information on this call attention motion

Mr Deputy Speaker :— It is an adjustment

Sri C V K Rao :— My name is there I want the information He may furnish well before He is reluctant He is standing on formalities Some purdha system exists because rules did not permit

Mr Deputy Speaker :— It is postponed On the request of the House he has agreed that this will be placed on 1st Then it will be finally answered on 1st

Sri C V K Rao :— They won't even talk or they won't even laugh What is our decision ? You are there to guide us, Please insist on them,

श्री बदरी विशाल पित्ती :— मै आप के द्वारा यह निवेदन करना चाहता हूं कि यह बहुत महत्वपूर्ण चीज है। मंत्री महोदय इस को प्रतिष्ठा का प्रश्न न बनाते हुए इस की तफसील दे सकते है।

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— మంత్రిగారు వివరాలు యివ్వజాలుతారా?

Shri N. Chenchurama Naidu :- We have to get the information. నేను అప్-టు డేట్ ఇన్‌ఫర్మేషను తెప్పించి యివ్వాలి. ఇచ్చే సమాచారంలో ఏమైనా పొరపాటు వస్తే సభ్యులు మళ్ళా అడుగుతారు అందువల్ల నేను కరెక్టు యిన్‌ఫర్మేషను తెప్పించి యివ్వడానికి నాకు టైము కావాలి నేను కార్పొరేషనునుంచి ఏరోజు ఎంత ఖర్చుపెట్టారనే సమాచారం తెప్పించాలంటే నాకు టైము కావాలి. అసలు నాకు యీ నోటీసు యింతవరకూ రానేలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఎంతడబ్బు వచ్చింది ఎంత ఖర్చు చేశారు అనేది ....— యూరోపుగా చెప్పజాలతారా?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :— కాల్ ఎటెన్షను నోటీసుకు సంబంధించిన రూల్సు ప్రకారం నేను ఆ వివరాలన్నీ స్టేటుమెంటు చేసిన రోజునే చెప్పాలికాని ముందుగా ఎట్లా చెప్పాలి ?

श्री बदरी विशाल पित्ती :— ठीक है! जब मंत्रीयों का रूख है तो मुझ कुछ कहना नहीं है।

Shri K, Brahmananda Reddi :— We must give the correct information Unless there is a Call attention or a Short Notice Question, it is not possible

Mr Deputy Speaker :— There is a Call Attention

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి ;— .Then we will give. అంతే గాని ఎడ్వాన్సుగా యివ్వడమేమిటి ?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— కాల్ ఎటెన్షను తీర్మానమున్నది. నేను నోటీసు యిచ్చాను. ఆయనను సమాచారం యివ్వమంటున్నాను. ఆయన యిప్పుటు కాదంటున్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— కాల్ ఎటెన్షన్ తీర్మానం యీనాడున్నది. కానీ మంత్రిగారి దగ్గర సమాచారం లేనందున దీనిని ఒకటవ తేదికి వాయిదా వేశాము. కానీ, ఒకటవ తేదీలోగా ఎంత డబ్బు వచ్చిందనేది ....

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఇదేమి క్రొత్త విషయంకాదు. నాలుగు కోట్ల 35 లక్షల రూపాయలిచ్చారు. కొద్దిగా గ్రాంటు రూపంలోనూ, మిగతాది లోను రూపం లోనూ — రకరకాలుగా వున్నది. దానికి ఒక ప్రణాళిక తయారు చేశారు. డ్రెయినేజికి యింత, హౌసెస్‌కు యింత, రోడ్సుకు యింత అని వేశారు. ఆ కార్యక్రమం చేస్తున్నారు.

श्री बदरी विशाल पित्ती :— यह पबलिक चीज हैं, लोक हित का मामला है । जब हमारे जैसे लोगों की राय भी लोक हित के लिए कुछ काम आ सकती है तो उस से इनकार क्यों करते है ।

Shri K, Brahmananda Reddi :— When replied, it becomes the public propery We are anxious to give information to the hon, members If it is possible, he gives a statement, Naturally he must go by process, on the latest information that is available Vherefore whatever is going to be ready on that day, it can be given

श्री बदरी विशाल पित्ती :— उस वक्त तो वह देंगे ही । लेकिन सरकार के पास जो इनफरमेशय है वह पहले ही दे दें और ईस की रोशनी में कुछ सुझाव आऐं तो उस से लोगों का फाएदा होगा, हैदराबाद का फाएदा होगा, राष्ट्र का फाएदा होगा । अगर मुख्य मंत्री यह समझते है कि इस की जरूरत नहीं है तो मैं इस पर आग्रह नहीं करता ।

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఇప్పుడు కాల్ ఎటెన్షన్ నోటీసు ఉంది. మంత్రి గారు సమాధానంతో వచ్చారా, లేదా ? వాస్తవానికి ఎందుకు సమాధానం ఇవ్వకూడదు ?

Mr, Dy, Speaker :— You are not right, There are two notices given by Sri Badri Vishal Pitti, He has not received both the notices, So, he wants time to answer,

శ్రీ పి. వి. కె. రావు :— మరొక నోటీసు తరువాత ఇవ్వవచ్చును. ఇచ్చిన నోటీసుకు సమాధానం చెప్పవచ్చును కదా. పది కోట్లు అంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు నాలుగు కోట్లు అంటున్నారు. నాకు అర్థం కావడం లేదు.

Mr, Dy, Speaker :— Let us first hear his statement on the 1st and then necessary we shall call,

ii) re: Non-Construction of bridges collapsed due to cyclone in 1969 in Guntur District,

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరచూరు) :— అధ్యక్షా, 1969 వ సంవత్సరంలో బ్రహ్మాండమైన తుఫాను గుంటూరు, ఒంగోలు జిల్లాలలో వచ్చింది. మంచి కార్యక్రమాలు ప్రభుత్వం చేసారు సహాయం చేసారు. చాలా సంతోషించతగిన విషయం. 1969 లోనే చీరాల నరసరావుపేట రోడ్డుపై ఉండే బ్రిడ్జిలు పడిపోయాయి పర్చూరులో పసుమర్తి వద్ద పడిపోయాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు చూచారు రెండున్నర సంవత్సరాలు అయిపోయాయి. టెంపరరీ రిలీఫ్ క్రింద డైవర్షనరీ రోడ్డు వేయడం వర్షం వచ్చిన తరువాత కొట్టుకుపోవడం జరుగుతోంది. పసుమర్తి వద్ద మరల కొట్టుకుపోయింది. మంత్రి గారికి వచ్చిన సమాచారం నాకు తెలుసు — క్రితం నెల 29 న వచ్చింది. ప్రతి రోజు రాదాపు 300 పైగా వెహికల్స్ ప్రయాణం చేస్తూంటాయి చీరాల నరసరావుపేట మధ్య ఆర్. టి. సి బస్సులు 21-22 తిరుగుతూంటాయి. బాగా ఇన్‌కం వచ్చే రోడు ఆ బ్రిడ్జి లేనందువల్ల చాలామందికి విపరీతమైన నష్టం వచ్చింది రైతులకు రావడం పోవడం చాలా కష్టంగా ఉంది. ఆ బ్రిడ్జిలను వెంటనే టేకప్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

Sri J V, Narasing Rao :— Sir, it is true that during the cyclone in May 1969, Vadarevu stream was in extraordinary floods and caused damages to roads in several places and breaches to the existing road dam in 21/8 Chirala-Narasaraopet road and caused interruption to the traffic, but this was repaired after the floods subsided and it is being used for traffic. However, as a measure of permanent relief, the Chief Engineer, Roads — Buildings, prepared detailed estimates for high-level bridge costing 16.3· lakhs. In view of the meagre provision of 268 lakhs provided in 71-72 under plan for roads and bridges, the work of constructing the high level bridge in the place of the road dam at mile21/8 Chirala-Narasaraopet road could not be accommodated under plan. However, the high level bridge will be sanctioned by the Government when adequate funds are available. The portion of the road between Peddaenandipadu and Paturu of Guntur-Paturu road was badly damaged during the cyclone in 1969 causing breaches at 19 places including the 4 existing road dam.. All these breaches have been closed and road dams have been constructed at some of the places. All these works have been completed except 2 road dams at mile 22/2, 22/4 and 22/4, and these are 4 miles from Paturu. These 3 works have been entrusted to local Samithi President and are incomplete, but

now the works are in progress. There has been no inconvenience to traffic and even at these places of incomplete works pucca diversions have been provided and are serving the traffic. However, efforts are being made to speedily complete these works. The old bridge at mile 18/7 of old Madras road between Guntur and Paturu across Nallanada drain collapsed in floods in 1962. The Government have sanctioned 9 lakhs for the reconstruction of this collapsed bridge. The work was entrusted to the contractor, but he had backed out in 1969 and the balance of works is being executed departmentlly. The work is expected to be completed before June 1972.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— నేను యిచ్చిన నోటీసులో కొలాప్స్ అయిపోయిన రెండు బ్రిడ్జీలు గురించి చెప్పాను వాటి విషయం చెప్పలేదు. అవి కంప్లీట్ కాలేదు. పెదనందిపాడు, పర్చూరు మధ్య ఉన్నాయి. అది కంప్లీట్ కాలేదు. మా ఊరికి బండి పోవడానికి లేదు. రెండు సం ల తరువాత కూడ ఏ కార్యక్రమము చేయకపోతే ఎట్లా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— తొమ్మిది లక్షల బ్రిడ్జి సాధ్యమైనంత వరకు పూర్తి అవుతుంది డైవర్షను సరిగా ఉందని చెప్పారు. లోపం వుంటే పూర్తి చేయిస్తాము. 16 లక్షల బ్రిడ్జి విషయం మరెప్పుడైనా ఆలోచించవచ్చును.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— ఎప్పుడో ఆలోచించడము ఏమిటి ? ఆ రోడ్ మీద రోజూ నాలుగైదు వందలు వస్తాయి, ఆ ప్రాంతము ఐసొలేటైపోతుంది. మేమందరము చిలకలూరిపేట రావాలంటే ఎట్లా ?

Mr. Deputy Speaker :— He wants the work to be expedited. That is all.

Sri J. V. Narasing Rao :— I will see that there is no obstruction to traffic.

Mr. Deputy Speaker :— We will take item (3) latter on. We will now take up the Call Attention Motion pertaining to the Education Minister as he has got to attend some meeting. I will ask him to read the answer,

(iii) re: DELAY IN SANCTION OF PHYSICAL DIRECTORS IN JUNIOR COLLEGES

Sri P. V. Narasimha Rao :— It was considered that the non-teaching staff of the schools converted into junior colleges would be adequate and whenever adequate staff is required it has been proposed to sanction after getting their requirements. It has taken some time to obtain the actual requirements of non-teaching staff

including the posts of Physical Directors of each junior college. The details of actual requirements of each college have since been received from the D. P. I. The proposals are under the consideration of the Government and orders will be issued in a few days.

(iv) re: FAMINE CONDITIONS IN THE STATE AND DEATHS OF SOME PERSONS

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య (సర్వేపల్లి) :— అధ్యక్షా ఈమధ్య నిన్నా మొన్నా వర్షం వచ్చినట్లు కనపడుతున్నప్పటికి దారుణమైన క్షామం మన రాష్ట్రంలో చాలాచోట్ల ప్రబలిపోయింది. పంటలు పోవడమే కాకుండా సకాలంలో వర్షం లేనందువల్ల ఈ సంవత్సరం కరువు పరిస్థితులు వచ్చాయని తెలుస్తున్నది, ఇది ఇట్లా ఉండగా గత సంవత్సరం అసలు పండకుండా ఉన్న ప్రదేశాలు కొన్ని ఉన్నాయి. నెల్లూరు, ఇతర రాయలసీమ ప్రాంతాల విషయం పేపర్లలో చదివే ఉంటారు. ఆకలి దప్పులవల్ల అరుగురు చనిపోయినట్లు తెలుస్తున్నది, జిల్లా కలెక్టరు, వెంకన్నగారు పర్యటించినట్లున్నది. అక్కడ దేవదారు ఆకులు ఉడకబెట్టుకొని తిన్నట్లు చెప్పారు అక్కడ పర్యటన చేసివచ్చిన వెంకన్న గారిని అడిగాను చనిపోయినమాట వాస్తమేనా అని అధికారంలో ఉన్న వారుకదా — ఆకలిదప్పులవల్ల కాదన్నారు. అన్నంలేక చచ్చిపోయారన్నారు. అక్కడ ఇటువంటి పరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు దేవదారు ఆకులు, గడ్డలు, తినే అలవాటు ఉంది ఎక్సెస్‌గా తినడంవల్ల విరోచనాలు వెళ్ళి చనిపోయారన్నారు ఆకలిచేత పోయో కాదో ఎవరు నిర్వచనం చెబుతారు సరిగా? ఇటువంటి పరిస్థితులను బాగుచేయడానికి ముందుకు రావాలి కాని విరోచనాలనడం న్యాయంకాదు ఇప్పుడు కొన్ని ప్రదేశాలలో వర్షం పడ్డటు వచ్చింది. నెల్లూరు జిల్లాలో కొద్ది భాగంలో వర్షం వచ్చింది నా ఏరియాలోని సర్వేపల్లి, మనుబోలు, ముసుగూరు ఫిర్కాలలో చాలావరకు వర్షాలు లేవు. గత సంవత్సరం

(Sri G. V. Reddy in the Chair)

కూడా ఏమీ పండలేదు అందువల్ల అక్కడ కరువుపనులు మైనరు యిరిగేషను వర్క్స్ చేపట్టాలి. అంతేకాదు కనుపూరు కాలువపని చేపట్టి నామకార్థం 11 లక్షలు కాకుండా 50 లక్షలయినా మంజూరు చేస్తే అక్కడ లేబరుకు పని కల్పించడం అవుతుంది. వారికి నిత్యావసర తిండిగింజల ధరలు తగ్గించడానికి ఫెయిర్ ప్రయిస్ షాప్స్ తెరవాలి. మైనరు యిరిగేషను వర్క్స్ త్రాగునీటికి డీపెనింగ్ ఆఫ్ వెల్స్ చేసే విషయం ఆలోచించాలి. రెండువిధాలుగా ఆలోచించాలి. ఈ సంవత్సరం క్షామం వచ్చిన ఒక ఏరియా ఉంది. క్రానిక్‌గా వరుసగా రెండు మూడు సంవత్సరాలు అయిదు ఆరు సంవత్సరాలు రాయలసీమలో, నెల్లూరు జిల్లాలో కొంతభాగం క్రానిక్‌గా కరువుకు గురి అయినవి. అందుచేత టెంపరరీ మెజర్సు, పర్మనెంటు మెజర్సు కూడా తీసుకుని అక్కడ ఉన్న వర్క్స్ అన్నీ కూడా పురోగమింపచేటటు చూడాలి అది పర్మనెంటుగా సాల్వ్ చేయాలి. దారుణమయిన పరిస్థితి యింతటితో పోయిందని అనుకోడానికి వీలు లేదు. తాత్కాలికంగా రిలీఫ్ కనిపించింది. సంతోషమైన వార్త. చాలా భాగానికి రిలీఫ్ అందలేదు. ప్రభుత్వం వెంటనే కరువు మిగతాచోట్ల ఈ వర్క్స్ విషయంలో కాని ఫెయిర్ ప్రయిస్ షాప్స్ పెట్టించి చౌకధరలకు సరుకులను అందించే విషయంలో కాని తక్షణం చర్య తీసుకోవాలి. చనిపోయినవారి విషయంలో ఎందుకు చనిపోయి

నారో దర్యాప్తు చేయించి పర్మనెంటు మెజర్సు తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుదూ శలవు తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా. రాయలసీమలోనే కాదు. చాలా చోట్ల ఆకలి చావులు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. సింహ గర్జన చేసినట్లు ముఖ్యమంత్రిగారు మొన్న యిక్కడ గర్జించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ దుర్భిక్షంతో ఉన్నది, డిల్లీ వెళ్ళ బోతున్నాను శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారిని కన్విన్స్ చేస్తాను అన్నారు. కొండను త్రవ్వి ఎలుకను పట్టినట్లు ఏమి చేశారో తెలియదు కాని నిజానికి చూసేటట్లయితే రాష్ట్రం అంతా కూడా కరువు పరిస్థితులు విపరీతంగా ఉన్నాయి. ఈ శాసనసభ ముగిసే లోపల ప్రభుత్వం తగినటువంటి రక్షణ చర్యలు తీసుకోకపోతే మన అందరం కూడా చాలా సిగ్గుపడాలి. క్షంతవ్యం కాదనిపిస్తున్నది. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోనే కరువు కాటకాలవల్ల ప్రజలు ఆత్మహత్యలు చేసుకుని చచ్చిపోతున్నారని బుల్లిబాబుగారు చెప్పారు. వారు ప్రభుత్వ పక్షానికి చెందినవారే చెప్పారు. కరువు నివారణకు సమగ్రమైన కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించి అమలుపరచాలి. రూపాయికి కిలో బియ్యం అమ్ముతాం అన్నారు. ఖర్చుపెట్టడంలో కలెక్టర్సును ఎలక్షను ప్రచారం క్రింద ఏజెంట్సుగా తయారు చేస్తున్నారు ఇక్కడ రూపాయి అంటే అక్కడ రూపాయంటు న్నారు మా ఊరిలో కూడా కలెక్టరు రూపాయంటూ బాగా ప్రచారం చేసేమనిషి. ప్రచారం బాగానే ఉంది కాని అక్కడ బియ్యం కిలో రూపాయి పావలా రూపాయి ముప్పది పైసలకు అమ్ముతున్నారు. ప్రజలు బాధపడుతున్నారు. ఆ ప్రతిష్ట ప్రభుత్వా నికి వస్తుంది తగువులుండవచ్చు. కాని కరువుకు సంబంధించి ప్రభుత్వం గట్టిగా కట్టుదిట్ట చర్యలు తీసుకోవాలని తద్వారా ప్రజలను రక్షించినవారం అవుతామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు ,— అధ్యక్షా ఈ సంవత్సరం రాష్ట్రం అంతా వర్షాలు లేక ఆందోళనకరంగా ఉంది. ప్రజలు బాధపడుతున్నారు, అదృష్టాన యిప్పుడు వర్షాలు పడుతున్నాయి. రాయలసీమ జిల్లాలో ప్రతి జిల్లాలోను అంతో యింతో పడింది గాని చాలినంత పడలేదు. కొన్నిచోట్ల చెరువులలో నీరు వచ్చింది. మెట్టపైరులు విత్తనాలు వేయడానికి అందరూ పూనుకుంటున్నారు. ఈ సందర్భంలో ప్రతి సంవత్స రం రాయలసీమ జిల్లాలలో ప్రత్యేకంగా అనంతపురం జిల్లాలలో కరువు రావడం అం దరికీ తెలిసినటువంటి విషయం. మూడు సంవత్సరాలనుంచి ప్రత్యేకంగా హిందూ పురం, పెనుగొండ తాలూకాలలో కరువుకాటకాలవల్ల ప్రజలలో కొనుగోలు శక్తిలేదు. ఎవరిదగ్గరా డబ్బులేదు. అందువల్ల ఆకులు అలములు తిన్నారు. కొంతమంది మం త్రులు పోయి పర్యటన చేసి వచ్చారు, అక్కడ ఆకులు అలములు తినడంచేత డిసెంట్రీవచ్చి మెడికల్ ఎయిడ్ లేకపోవడంవల్ల చనిపోయారన్నారు. అది ఆకలిచావు కాదంటున్నారు. కాని ఆకులు అలములు తినవలసిన పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది? ధాత నామ సంవత్సరంలో కరువులో తినడానికి తిండిలేక కుక్కలను తిని ప్రాణం నిలుపు కొన్నట్లు రికార్డులో ఉన్నది. ఆకులు అలములు తినే అలవాటు అనుకోవడం ఆకలి చావులు కాదనుకోవడం పొరపాటు, చాల ప్రమాదకరమని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సం వత్సరం 8 లక్షల రూపాయలు అనంతపురం జిల్లాకు కేటాయించారు. అన్ని తాలూకా

లకు 3 లక్షలు, 16 సమితులుంటే ఒక్కొక్క సమితికి సుమారు 20 వేల రూపాయి లిస్తే ఏమి పనులు జరుగుతాయి? జమ్మలమడుగు తాలూకాలో దొమ్మనంద్యాలలో, వేప రాలలో హరిజనులు యిదేవిధముగా చచ్చారు. దానిగురించి దర్యాప్తు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఒక వార్ పుటింగ్‌మీద పనిపాట్లు కల్పించి ధాన్యం సప్లయి చేస్తే తప్ప కరువునుంచి రక్షించడానికి వీలులేదు. వర్షం వచ్చేంత వరకు పనులు కల్పించి ధాన్యం సప్లయి చేయకపోతే ఆకలిచావులు యింకా ఎక్కువవుతాయని మనవి చేస్తూ ప్రభుత్వం తక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. వెంగయ్య :— అధ్యక్షా. సుమారు నెలపై పదినది సమావేశం జరుపుకుంటున్నాం. మనకందరకు తెలిసిన విషయమే మొట్టమొదట శాసనసభ లకు వచ్చినప్పుడు ఒకరినొకరు మీకు వర్షం వచ్చిందా మీకు మంచినీటి కరువు ఉందా అని పరామర్శ చేసుకున్నాం. ఇక రెండు వారాలలో వెళ్ళబోతున్నాం. మిగతా గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నేను చెప్పకుండా కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను రెండు మాసాలు శాసనసభ సమావేశం జరుపుకుని నియోజకవర్గాలకు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ సామాన్య ప్రజలకు సమాధానం చెప్పుకోవలసిన బాధ్యత మనపైన ఉంది రోజూ కాల్ అటెన్షను మోషన్స్ తేవడం మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పడంకాదు మనం వెళ్ళే లోపల శాసనసభ్యులందరినీ సమావేశపరచి రివిన్యూ మినిస్టర్‌గారు ఈ కార్యక్రమం చేయదలచుకున్నాం, వర్షం రానందుకు ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేము కాని ఈ విపరీత పరిస్థితిని ఈ విధముగా ఎదుర్కోదలచుకున్నాం, మా కార్యక్రమం యిది మీరు అక్కడ ప్రజలకు చెప్పి సమాధానపరచండి అని చెప్పడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధముగా ఉందా? అందు వల్ల రివిన్యూ మినిష్టరుగారు కలెక్టర్సు అందరినీ పిలిపించి రిపోర్టు తయారు చేసుకుని వెళ్ళేలోపల ప్రత్యేక సమావేశం శాసనసభ్యులందరిని పిలిచి ఏర్పాటు చేసి ప్రభుత్వం చేయదలచుకున్న కార్యక్రమాలను వివరంగా చెప్పి ప్రజలను ఈ విపత్కర పరిస్థితు లలో ఆదుకోవాలని తమద్వారా మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ ఛైర్మన్ :— నాకు డిప్యూటీ స్పీకరుగారు చెప్పివుంటే సుబ్బయ్య గారిని డెఫినిట్‌గా పెర్మిట్ చేసి వుండేవాణ్ని. ఇందులో వారిపేరు లేకుండా అలా చేయడము ఎట్లా? వారికి అవకాశము యిస్తాను అని చెబుతున్నాను కదా నాట్ బిఫోర్ ది మినిష్టర్ ఈజ్ మేకింగ్ హిజ్ స్టేటుమెంటు

Sri Poola Subbayya :— I have to speak because this is an important subject, and I want to speak before the Minister makes the statement.

Mr. Chairman :— I have promised to give you an opportunity after the Minister makes the statement, to seek any clarifications but not before that because your name is not mentioned in the list before me, nor was I informed by the Deputy Speaker that you were permitted to speak.

Sri S. Vemayya :— I raise a point of Order, Sir. We have just now heard the Deputy Speaker permitting these two people who have given adjournment motions. He told the House that

these two members could participate in the discussion, because they gave notice of the adjournment motion. Just a few minutes back, he gave them permission to speak. How can the Chair deny them now the right to speak. It cannot be denied. It cannot be ruled like that.

Mr. Chairman :— The Deputy Speaker has not told me,

Sri S. Vemayya :— He promised to allow them to speak. We heard him say so. Their adjournment motion was converted into a call-attention motion.

Mr. Chairman :— Not before the Minister makes a statement. If I give an opportunity to him and do not give to others, the Chairman will come into trouble.

(At this stage, the Chairman was informed of the permission and he asked Sri P. Subbayya to speak)

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, రాష్ట్ర మొత్తముగా కరువుకాటకాలు ఏర్పడిన పరిస్థితులలో ప్రజలు ఆకలి మంటలతో బాధపడుతున్నారు. మంత్రి వెంకన్నగారు అనంతపురము వెళ్ళి స్వయముగా అక్కడ జరిగిన ఆకలి చావులను చూడడము, వారే కాకుండా కలెక్టరు, జిల్లాపరిషతు చైర్మన్ అక్కడి శాసనసభ్యులు అందరూ కూడ వెళ్ళి చూసినటు పేపరులో వచ్చిన విషయము తమకు తెలిసినదే ఎక్కువగా ఆకులు తినడమువల్ల చనిపోయారని అన్నారు. నిజామాబాదు జిల్లా బోధన్‌లోని ఒక పేటలో ఆకలిదప్పులతో ఇద్దరు చనిపోయారని దక్కన్ క్రానికల్‌లో పబ్లిష్ కాబడినది. రాష్ట్ర మొత్తముగా చాల ప్రాంతాలలో ఆకలి చావులు ఎక్కువగా వున్నవి వీటిని ప్రభుత్వము గుర్తించకుండా వచ్చినపుడు చూద్దాములే అనే పాచివేత విధానముతో వుండడమువల్ల ఈ పరిస్థితి వచ్చినది. దీనికి ప్రభుత్వముదే బాధ్యత అని ఛార్జి చేస్తున్నాను. వర్షాలు సకాలములో పడలేదు, 2 మాసాలు గడిచిపోయినవి విపరీతమైన కరువు కాటక పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నట్లు అనుకొన్నాము. ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్స్ తెరవడము, అక్కడున్న పేద ప్రజలకు పనులు కల్పించడము ప్రభుత్వ బాధ్యత కాదా? ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్స్ తెరవకపోవడము మూలముగా ఈ ఆకలి చావులకు ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులైనారు. ప్రభుత్వము తన బాధ్యతను గుర్తెరిగి ఎలాంటి కార్యక్రమాలు చేయాలనుకొంటున్నదీ శాసన సభకు హామీ యివ్వాలి? ఏమి జరిగినా ప్రభుత్వానిదే బాధ్యత అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— అధ్యక్షా గౌరవ సభ్యులు మనవి చేసినట్లు హిందూపూర్‌లో ఆకలిచావులు అని విన్నంతమాత్రానే ఇండస్ట్రీస్ మినిష్టరుగారు అక్కడకు పోయి పరిస్థితులను గమనించడము, విచారించడము జరిగింది. ఏదైనా ఒక వార్త వస్తే ప్రభుత్వము ఎంత జాగ్రత్తగా వ్యవహరిస్తోందనేది అక్కడనే కన్పిస్తున్నది. వెంటనే వెళ్ళి పరిస్థితి ఏమిటనేది విచారించారు. బోర్డు మెంబర్స్ అన్ని జిల్లాలు సంచారము చేస్తున్నారు. పరిస్థితులను గమనిస్తున్నారు. పశువుల గ్రాసానికి సంబంధించి గాని, ప్రజలకు తిండి సంబంధించి గాని, పనులు లేనివారికి పనులు కల్పించడము

విషయములోగాని ఏయే చర్యలు తీసుకోవాలి, ఏ విధమైన సహాయము చేస్తే ఇంతో అంతో పెట్టిన పైరును కాపాడుకోడానికి అవకాశము వుంటుందనేది బోర్డు మెంబర్సు అన్ని జిల్లాలు తిరిగి చూస్తున్నారు. ఇక్కడ సెక్రటరీస్‌గాని, నేనుగాని ఎప్పటికప్పుడు కలెక్టర్సుకు ఫోన్‌చేసి పరిస్థితులను తెలుసుకొనడము జరుగుతోంది. చాల అదృష్టవంతులము. గత 10 రోజులనుంచి వర్షము ఇంతో అంతో పడుతున్నది. ఎక్కడైతే పైరు ప్రాణముతో వున్నదో అవి నాటుకొనడము జరుగుతోంది మెట్టపైరుకు చాల నష్టము జరిగింది. సజ్జ, జొన్న రాగివంటివి దుర్భిక్షానికి తట్టుకోలేవు. ఈ వేసిన పైర్లు పోయినవి. వేరుసెనగ 10 కాయలు కాచేది 5 కాయలు కాస్తాయనే ఆశ వున్నది. కొన్నిచోట్ల పోయావడమకోంది. కెనాల్ రీజియన్స్‌లో వడదెబ్బ తగిలి పైర్లు ఎర్రగా వున్నవి. వర్షము పడిన తరువాత కొంచెము కళ వచ్చినదంటున్నారు పొలములో గింజ వేసిన తరువాత 4 గింజలు యింటికి వచ్చేవరకు అనేక దేవుళ్ళకు మొక్కుకోవలసివస్తుంది. కోస్టల్ ఏరియాస్‌లో పెట్టిన పైరు దక్కి ఇంటికి వస్తుందనే ఆశిస్తున్నాము. ఏమి వస్తుందనేది దేవుడు చేతులలోవుంది అని చెప్పవలసి వుంటుంది. చాల జిల్లాలలో వర్షాలు పడినట్లు చాలమంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. జొన్న వేసుకొనేవారికి అవకాశము వుంది. ఈ మధ్యలో పండే పంటలు వేసుకొనే దానికి అవకాశమువుంది. పొగాకుగాని, మిరపగాని కొత్తరకము వడుగాని వేసుకొనే దానికి అవకావము వుంది. రెడ్ శాయిల్స్‌లో ఈ పంటకి ఆశ వదులుకోవలసివస్తుంది. తిండిగింజలు సంపాదించి ఎక్కడెక్కడ ఏమి ఏర్పాటు చేశాము తమకు తెలిపిన విషయమే. ఇక్కడ అమ్మాలి, అక్కడ అమ్మాలి అంటే ఎవరు అమ్మాలి అనేది కొంచెము జాగ్రత్తగా చూసుకొని చేయవలసి వస్తుంది. అది ప్రభుత్వము మీద విమర్శలకు కారణమవుతుంది. కాబట్టి జాగ్రత్తగా చేయవలసి వుంటుంది. కొద్ది ఆలస్యము జరిగినందుకు యిబ్బంది పడకూడదు లావులు లోతు చేసుకొనడానికి తగు చర్యలు తీసుకొంటున్నాము. కేంద్రము యిచ్చిన 2 కోట్లు, స్టేటు గవర్నమెంటు యిచ్చిన 2 కోట్లు 4 కోట్లు జిల్లా కలెక్టర్లు ఇచ్చిన పరిస్థితులను గమనించి ఖర్చుపెట్టే ఏర్పాటు చేశాము. వర్షాలు పడినంత మాత్రాన ప్రభుత్వము చేసే సహాయమును విత్‌డ్రా చేస్తుందనుకోవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. వర్షాలు వచ్చి చెరువులు నిండితేగాని వేసిన నాట్లు నాటుకొని పంట దక్కదు. ప్రభుత్వము తగు జాగ్రత్తతో వాచ్ చేస్తున్నది అని, ప్రజలకు పని కల్పించే దానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను

తరువాత - హిందుపూర్‌లో చనిపోయిన విషయం మంత్రిగారు చూసివచ్చిన తరువాత మళ్ళీ ఉద్యోగులు వెళ్ళి వివరాలు తీసికొన్నారు. ముగ్గురు మనుష్యులు జబ్బుగావుండి బేదులలో చనిపోయినట్లు రిపోర్టు వచ్చింది. ఆ తరువాత - చెరువులో దొరికే గడ్డలు ఈ కాలంలో తినటం మామూలుగా జరుగుతోంది. ఆ గడ్డలు తినటం వల్ల డిసెంట్రి వచ్చిందా, జబ్బు చేయటంవల్ల చనిపోయారా, గడ్డలుతినటంవల్ల జబ్బు చేసిందా అనేది చెప్పలేని పరిస్థితివుంది. కాటకంవల్ల, గింజలు లేనిదానివల్ల ఇది వచ్చిందని రూఢిగా చెప్పే పరిస్థితి లేదని మనవి చేసున్నాను. అనంతపురంలోనేకాదు, నిజామాబాదులోనేకాదు, ఈస్ట్ గోదావరి, నెలూరులో ఇట్లాంటి పరిసితులు వున్నాయి. ఎప్పటికప్పుడు watch చేసి The Government's main job is to look after the people and the cattle in these drought days. అని చెప్పి మనవిచేస్తు సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ రామనాథం :— సెంట్రల్ టీమ్ గురించి చెప్పలేదు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— రేపు 28వ తేదిన ఢిల్లీనుండి P. T. I, U. N. I, న్యూస్ సర్వీసెస్‌వారు, దినపత్రికల ప్రతినిధులు వస్తున్నారు. వారు మూడు టీములుగా 10, 12 జిల్లాలలో తిరిగి తెలుసుకోవాలని తమంతటతామే అనుకొన్నారు. వారు ఇక్కడకు వచ్చి చూసే ఏర్పాటు చేశాము సెంట్రల్ టీమ్ గురించి మొన్న నేను ఢిల్లీ వెళ్ళినప్పుడు మాట్లాడాను దీనికి సంబంధించిన ఆఫీసరు పూళ్ళోలేరు. వారు 27వ తేదీ వస్తున్నారు. టీమ్ సంచారం చేయటానికి ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. ఫుడ్ మినిష్టరు సింధిగారు సెప్టెంబరు మధ్యలో వస్తామని చెప్పారు. ఫక్రుద్దీన్ గారిని కూడా కలుసుకొన్నాను. ఆయన వంట్లో బాగాలేదు మీరు కూడా రావాలి అంటే వీలు వుంటే రేపు నెలాఖరులో వస్తానన్నారు. వీలైనంత వరకు సహాయం చేయటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం సంసిద్ధంగా వుండని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మంత్రిగారు సెలవిస్తూ మనకు కేంద్ర ప్రభుత్వం 2 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చిందని చెప్పారు. 2 కోట్లు ఏ ఏ జిల్లాలకు ఎంతెంత కేటాయించారో చెప్పగలరా ?

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—లచ్చన్నగారు అడిగిన దానికి - నేను దర్యాప్తు చేసిన దానినిబట్టి తెలిసిందేమిటంటే ఒక్కొక్క జిల్లాకు 8 లక్షలు ఇచ్చినట్లు, ఏ works కు ఇచ్చారో తెలియదుకాని నెల్లూరు జిల్లాను మరొక జిల్లాను మినహాయించి మిగిలిన జిల్లాలకు ఇచ్చినట్లున్నది. ఆ జిల్లాలను ఎందుకు మినహాయించారు ?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— మహారాష్ట్రకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎక్కువగా — 20 కోట్ల వరకు సహాయం చేస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. మనకు తక్కువగా ఎందుకో ఇస్తున్నారు. ఇందిరాగాంధిగారిని ఎక్కువ డబ్బు కావాలని అడిగారా?

శ్రీ సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు:_అక్కడి ప్రజలు ఎందుకు ఆకులు, అలములు. గడ్డలు తింటున్నారో మంత్రిగారు ఆలోచిస్తే అక్కడ ఎంత ప్రమాద పరిస్థితి వున్నదో అర్థమవుతుంది. ఒక్కొక్క సమితిలో 30 వేలు ఇస్తే కలెక్టరు ఎలా పనులు చేయించగలరు ? కరువునుండి ఎలా రక్షించగలరు? కలెక్టరుకు కావలసిన డబ్బు ఇవ్వాలి, చౌక దుకాణాలు వెంటనే తెరిపించాలి

శ్రీమతి విమలాదేవి :— కరువుప్రాంతాలో చౌకదుకాణాలు పెట్టిన వాటిలో గోధుమలు ఇస్తున్నారు. మా ప్రాంతంలో గోధుమలు వాడరు. అటువంటిచోట్ల జొన్నలు, సజ్జలు సప్లయి చేయిస్తే అక్కడి హరిజనులు సంతోషిస్తారు.

The members of the Assembly are expressing concern about the drought conditions in various parts. The Government also are very well aware of the full facts and in spite of all these things, why should there be a team coming from Delhi to inspect and then grant. If the Government is so weak to represent the matter to the Central Government, it is most unfortunate ; does the Central Government suspect the Ministry or Assembly ? Let this Government represent our case strongly to the Centre or let them resign

శ్రీ జి. తిమ్మారెడ్డి :— చౌకదుకాణాలలో కిలో రూపాయికి అమ్మాలన్నారు. సబ్సిడీ గవర్నమెంటు ఎడ్జస్ట్ చేస్తుందని చెప్పారు. 1100 రూపాయలకు బియ్యం కొని 1000 రూపాయలకు అమ్మితే 100 రూపాయల సబ్సిడికి గవర్నమెంటు చుట్టూ తిరగాల్సి వస్తుందని రిటైల్ డీలర్స్ అంటున్నారు. కనుక ఫుడ్ కార్పొరేషన్‌కుకాని, మిల్లర్స్‌కుకాని గవర్నమెంటు నేరుగా adjust చేయిస్తె తప్ప లేకపోతే రిటైల్ డీలర్స్ ముందుకు రావటానికి భయపడుతున్నారు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— జిల్లాలకు ఇచ్చేది 3, 4 లక్షలుగా కన్పిస్తోంది, ముఖ్యమంత్రిగారు ఉదారంగా ఆరోజు 2 కోట్లు ఇస్తున్నామని చెప్పారుకదా. ఒక్కొక్క జిల్లాకు దాదాపుగా 10 లక్షలు కేటాయిస్తె చేసే పనులు స్పష్టంగా రూపొందించు కోటానికి అవకాశం వుంటుంది.

శ్రీ వెంకట్రావు :— చౌక దుకాణాలు పల్లెటూళ్ళలో open చేయలేదు. మొన్న 23 వ తేది తెనాలి దగ్గర పెదరవూరు గ్రామంలో లారిని దోచుకొన్నారు. రేపల్లి తాలూకా ఇలవరంలో నాల్గు రోజుల క్రిందట ఒక లారిని దోచుకోవటం జరిగింది. ఐ Law andOrder situation Control పోయేట్లుగా వుంది, గ్రామాలలో చౌకదుకాణాలు తెరవకపోతే law & order పూర్తిగా దెబ్బతింటుంది.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— శివయ్యగారు అంత బాధపడనక్కరలేదు. టీమ్ మహారాష్ట్రలో తిరుగుతున్నారు. సమయానికి ఢిల్లిలో లేకపోయారు. ఏ ఏ states లో డ్రౌట్ కాని, తుపానుకాని వరదలుకాని వచ్చాయో అక్కడకు ప్లానింగ్ కమీషనువారు సెంట్రల్ టీమ్‌ను పంపించి, పరిస్థితులు ఎట్లా వున్నాయో చూసి వారికి ప్రత్యేకమైన సహాయం ఇవ్వటం జరుగుతుంది

అందువల్ల యిదేమి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము మీద అనుమానము అనే మాట ఏమి లేదు, నేను మొదటనే మనవి చేశాను. అయా జిల్లాలలో వున్న పరిస్థితినిబట్టి, త్రాగే నీరు హెచ్చుగా యిబ్బంది వుండే జిల్లాలు వున్నవి. పశువుల నీటీ కొరత మేత సమస్య ప్రమాదముగా వుండే జిల్లాలు వున్నవి. వెంటనే పనులు జరుగవలసిన జిల్లాలు వున్నవి. ఇట్లా జిల్లాలయొక్క పరిస్థితులనుబట్టి ఏ ఏ జిల్లాకు ఎంత యివ్వాలనేది ఆలోచించి అంత యిచ్చారు. అశ్రద్ధ ఏమి లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అనంతపురము జిల్లానుండి వచ్చినటువంటి ఎం. ఎల్. ఏ. లతో నేను మాట్లాడాను, అక్కడ తిండిగింజలు కావలసినంత మేరకు దొరకకపోవడము వాస్తవము. గడ్డలు తినడము కొత్తదిగాదు, కొంచము బీదుకాలము వచ్చినప్పుడు అనేక రకాల గడ్డలు తినడము వుంటుంది. కలమంద గడ్డ అని చెప్పడములేదు. అక్కడ చెఱువుల్లో దొరికే గడ్డలు వున్నవి. They are somewhat edible also. అందువల్ల అక్కడ డీసెంట్రీ రావటము యీ ఆకులు అలములవల్ల వచ్చింది అనే దానికి అవకాశము లేదనే విషయము విదితమైందని మనవి చేస్తున్నాను,

శ్రీ జి. లచ్చన్న ;— ఈ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు యిచ్చే రెండు కోట్లను ఏ ఏ జిల్లాలకు ఎంతెంత కేటాయించారనే యిన్ఫర్మేషన్ లేదు.

Sri P. Thimma Reddy:—I will place the details on the table of the House in two or three days.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఎప్పుడు ?

మిస్టర్ చైర్మన్ :— 2, 3 రోజులలో పెడుతామని చెప్పారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఏదైనా డేట్ చెప్పండి, 2, 2 కలిస్తే 5 అవుతుంది.

Sri P. Thimma Reddy :— I can give day after tomorrow.

VII PAPER LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

re : Amendments to rule for posts of Attenders under Zilla Gradhalaya Samsthas under the A.P. Public Libraries Act.

Sri P, Thimma Reddi :— Sir, On behalf of the Education I beg to move on the Minister, Table under sub-section 3 of section 25 the Andhra Pradesh Public Libraries Act, 1960, a copy of G.O Ms.No.344, dated 8th February 1971 relating to the issue of amend ments to the rules for the posts of attenders under the Zilla Grandhalaya Samsthas.

Mr. Chairman :— Parer laid on the table.

VIII Personal explanation by Sri B. Ratnasabhapathi in connection with the matters relating to Agricultural University.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— మొన్న అగ్రికల్చర్ డిమాండు మీద.........

మిస్టరు చైర్మన్ :— మిస్టరు రత్నసభాపతి, మొన్న అగ్రికల్చర్ డిమాండు మీద క్లియర్ డిస్కషన్ అయిపోయింది, అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటి మీద డిస్కషన్ అయిపోయింది. That is over. The chapeter has been closed; there is no question of raising that issue again here. If there is anything you can come with another motion which is permissible under the rules. There is no question of discussion now.

Sri B. Ratnasabbapathi :— You hear me; how it arises I will say. క్వశ్చన్ ఏమంటే నేను స్పీచ్ చేశాను, దట్ యీజ్ ఓవర్. నాకంటే ముందే రెండుసార్లు పాపిరెడ్డిగారికి చాన్స్ యిచ్చారు, మదన్‌మోహన్ కొన్ని ఎలిగేషన్స్ చేశారని దానికి రిప్లయి యివ్వాలని .... He has already had his chance twice; that by itself was an unusual proeedure. తరువాత నేను ఉపన్యాసము చెప్పిన తరువాత I knew Mr. Papireddy was going to again refer to my points which I have raised. ఆ తరువాత నాతో కూడా బయట అన్నారు దానిపైన మాట్లాడబోతున్నానని, I did anticipate; it is not that I did not anticipate. అందువల్ల నేను స్పీకరు గారికి వుత్తరము వ్రాస్తున్నాను. సర్, నా.

స్పీచ్‌పైన మళ్ళీ రెఫరెన్స్ వచ్చేటు వుంది, మినిస్టరుగారు చేసినా, యింకెవరు చేసినా వారు అవకాశము యివ్వండి, ఎట్లాగో 20 వ తేదీన చేయవలసిన విషయి 21 నాటికి పోస్టుపోన్ చేయబడింది. ఆ రోజు, దురదృష్టవశాత్తు నేను వుండేదానికి వీలులేకుండా వుంది, లెట్ యిట్ బి పోస్టుపోన్డ్ టు 25 అని నేను వ్రాసుకున్నాను, వ్రాసుకుంటే నో అన్నారు. నో అన్న తరువాత కూడా నేను చేసినటువంటి వుపన్యాసముపైన రెఫరెన్స్ యిచ్చేట్లు మళ్ళీ పాపిరెడ్డిగారి చేత మాట్లాడించారు. మాట్లాడినప్పుడు నా వుపన్యాసాన్ని రెఫర్ చేస్తూ చాలా తీవ్రమైన కొన్ని అన్‌వారెంటెడ్ అబ్జర్వేషన్స్ చేశారు. I am not going into all those things. All that I say is he has made certain points which are not true. I must be given a chance to say that they are not true. I am not bothered about the sarcastic statements he has made.

Mr. Chairman :— Under what rule ?

Sri C. V. K. Rao :— Under the same rule under which Mr. Papireddy was permitted.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లెనేషన్, దానికి రూల్సు అవసరము లేదు, రెండవది, రెండుపార్లు పాపిరెడ్డిగారికి ఎట్లా ఛాన్స యిచ్చారు? ....

మిస్టరు చైర్మన్ :— ఆ రోజు జరిగిందేమంటే, యాజ్ ఫర్ యాజ్ మై నాలెడ్జ్ గాస్, వారు పర్మిషన్ కావాలన్నారు. అపోజిషన్ పార్టీస్ మిత్రులు పర్మిషన్ యివ్వడానికి వీలులేదన్నారు .... The question of Mr. Papireddy's replying to the points raised by Mr. Ratnasabhapathi — he has put it to the House.

(Interruptions — "It is not a fact")

Sri B Ratnasabhapathi :— I would ask you how the Speaker put it to the House. That itself is unusual. I have not heard of such a thing in the history of any Legislature to be adopted. It is an unprecedented and unusual situation which was created.

Mr. Chairman :— Speaker has already given his ruling. I cannot help it.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మీరు జరిగినదానికి హెల్ప్ చేయలేరు .... That is quite a different matter. వారు చేసిన అబ్జర్వేషన్స్ మీద వీరు స్టేటుమెంటు చేసుకోడానికి అవకాశము యివ్వండి అనేదే యిప్పుడు ప్రశ్న.

మిస్టరు చైర్మన్ :— ఏ రూలు క్రింద చేయాలి ?

Sri B. Ratnasabhapathi :— I am entitled for it.

Mr. Chairman :— Serious allegations regarding the Board of Management also were there. Mr. Papireddy was one of the members of the Board. Fortunately he is an M. L. A. also. He has got every right to explain.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఆయన పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్ చెప్పుకోవా. అవకాశము వుండాలి.

మిస్టరు చైర్మన్ :— రత్నసభాపతిగారు. మీరు ఒక సీరియస్ ఎలిగేషన్ ఎగెనెస్ట్ ది వైస్ ఛాన్సలర్ చేశారు ....

Sri B. Ratnasabhapathi :— Mr. Papi Reddy has got his chance not once, but twice.

మదనమోహన్‌గారు మాట్లాడినదానికి ఛాన్స్ యిచ్చారు, నేను మాట్లాడిన దానికి ఛాన్స్ యిచ్చారు....

శ్రీ జి లచ్చన్న :— వారికి ఏ పద్ధతి ప్రకారముగా, మినిష్టరుగారి రిప్లయి అయిపోయిన తరువాత ఛాన్స్ యిచ్చారో, ఆ పద్ధతి ప్రకారమే వీరికి ఛాన్స్ యివ్వండి, వారికి యివ్వడము తప్పా ఒప్పా అనే సమస్యకాదు. మంత్రిగారి సమాధానము అయిన తర్వాత ఏ పద్ధతి ప్రకారముగా గౌరవ సభ్యులకు అవకాశము యిచ్చారో. ఆ పద్ధతి ప్రకారమే వీరికి యివ్వండి అన్నదే సమస్య ...

మిస్టరు చైర్మన్ :— పాపిరెడ్డిగారు వారిమీద ఎలిగేషన్స్ ఏమి చేయలేదు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— ఐ విల్ రీడ్ అవుట్ సార్ ....

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— పాపిరెడ్డిగారు చెప్పింది ఏమిటి అనేది తీర్పుకాదు ....

Mr. Chairman :— Under what rule can I do it ?

Sri B. Ratnasabhapathi :— I am entitled to a personal explanation.

Sri C. V. K. Rao :— To defend the Agricultural University—it is the Minister that has got to do it.

Mr. Chairman :— That is over, Mr. Rao.

Sri C. V. Rao :— Since there is irregular and unconstitutional violation of rules......

Mr. Chairman :— Now you are questioning the ruling of the Speaker three days back.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— ఆ క్వశ్చన్ ఎరైజ్ కాదు ....

Sri C V K Rao :— Mr. Ratnasabhapathi has got a right.

శ్రీ పి. కోటయ్య :— రైట్ ఆర్ రాంగ్ ....

Mr. Chairman :— I am not going to allow Mr. Ratnasabhapathi to give reply ; it is unprecedented.

Sri B, Ratnasabhapathi :— A member has got a right to personal explanation ; I have got a right ; you cannot gag me,

మిస్టర్ చైర్మన్ :— పి. వి. కె. రావుగారు, కోటయ్యగారు, మీరందరు లేచి మాట్లాడితే ప్రయోజనము లేదు ....

Sri B, Ratnasabhapathi :— You cannot gag me It is an estiblished covention,

మిస్టరు చైర్మన్ :— ఎక్కడ ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఇక్కడ జరిగింది కన్వెన్షన్ .... యిక్కడ జరిగింది ....

మిస్టరు చైర్మన్ :— మీరు పూరకనే కోపవడ ప్రయోజనము లేదు, ఎందుకు కోపపడుతారు లచ్చన్నగారు ....

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— నా స్పీచ్ గురించి యింకొకరు రెఫర్ చేశారు. దాని పైన కొన్ని అభాండాలు వేశారు ....

మిస్టరు చైర్మన్ :.... ఏమి వేశారు ?

శ్రీ బి, రత్నసభాపతి :— బజారు స్పీచ్ అన్నారు .... ఏమి ఏమిటో పేపర్లో వచ్చాయి, పేపర్సువాళ్ళు అసలు విషయాలు మానివేసి యిలాంటి వ్యవహారాలు అన్ని పబ్లిష్ చేశారు. Thbre is aspersion cast on me. I have gat to make a statement here. There is a convention very well established that when a member's speech is referred to by another member, he must be given a chance to make an explanation. Therefore you cannot simply gag my voice here. You have got to give me a chance to explain myself.

Sri B. Ratnasabhapathi :— Sir, I have requested the Speaker also to give me anauthenticated copy of the speech of Mr. Pap Reddy. That also has not been given to me. Therefore, I have to depend on the newspaper only. How can I help it ?

Mr. Chairman :— He did not make any allegations,

Sri B. Ratnasabhapathi :— That is a different matter.

మిస్టర్ చెయిర్మన్ :— పాపిరెడ్డిగారు ఏమి ఆలిగేషన్సు చేయలేదు.

Sri B, Ratnasabhapathi :— My speech has been referred to and I am not going to bother myself. Let him read 101 references But I must be given a chance,

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మీకు అనుమానముంటె టేప్ రికార్డరు వెరిఫై చేయించండి.

Mr, Chairman :— Then I shall consider to-morrow,

Sri G. Latchanna :— No, no It must be done now

Sri B, Ratnasabhapathi :— Then the entire demand must be postponed. You cannot allow the demand to be voted unless you give me a chance, It is a convention. That is a convention

శ్రీ యస్. సూర్యనారాయణరాజు :— డిమాండు అయిన తరువాత చెప్పండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న ఆ డిమాండు పోస్టుపోను చేయవచ్చును.

Sri B, Ratnasabhapathi :— Let the whole Demand be postponed.

శ్రీ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :— స్పీకరుగారు ఆ రోజు పాపిరెడ్డిగారు హవుసులో లేరు కాబట్టి అవకాశం ఇవ్వాలన్నారు. అదే విధంగా పాపిరెడ్డిగారు చెప్పిన రోజున రత్నసభాపతిగారు హవుసులో లేరు. Therefore, the Member must necessarily be given a chance to explain himself, when certain aspersions are cast upon him.

Mr Chairman :— No, I am not allowing

శ్రీ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :— అప్పుడు హవుసులో కూడ యీ అగ్రికల్చరల్ యూనివర్శిటి విషయం వచ్చింది. అక్కడ అగ్రికల్చరల్ మంత్రిగారు అగ్రికల్చరల్ యూనివర్శిటి అటానమస్ బాడి అనలేదు. అటానమస్ అంటె ఇంటర్నల్ ఎఫయిర్సులో కల్పించుకోరాదు.

మిస్టర్ చయిర్మన్ :— డిస్కషను అలవు చేయదలచుకోలేదు.

Sri G Lasechanna :— No, no. You have to allow, You cannot refuse personal explanation

Mr Chairman :— No, no It cannot be

Dr T V S Chalapathi Rao :— It is an established convention

టి. వి. యస్. చెలపతిరావు :— వన్ వె ట్రాఫిక్‌గా ఉంటె ఎలాగండి.

Sri G. Latchanna :— You cannot deny

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

Sri K Govind Rao :— I am raising a point of order, Mr Deputy Speaker Under Rule 321, there is what is called Personal explanation' which is provided for A member may with the permission of the Speaker make a personal explanation although there is no question before the House

అందుచేత మేము చెప్పేవి అజెండాలో లేకపోయినా ఆయన పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషను చెప్పుకొనడానికి అవకాశం ఉన్నప్పుడు దానిని in all fairness he should be allowed an opportunity to explain his position as a personal explanation which is provided under the rules. Therefore, I would request you Sir, under this rule to allow him to express.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకరు :— 320 రూలు చూడండి. "The Speaker, after having called the attention of the House to the conduct of a member who persists in irrelevance or intedious repetition either of his own arguments or of the arguments used by other members in debate, may direct him to discontinue his speech."

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— రూలు 321 సర్.

Mr. Deputy Speaker :— That is regarding Personal explanaition. when a member makes a request for explanation makes a will have to see the speech and see whether there is anything which is derogative to to the Member concerned.

Sri B. Ratnasabhapashi :— It is not necessary. Where is it mentioned ?

Mr. Deputy Speaker :— He has raised the point of order. The rule says, "A Member may, with the permission of the Speaker make a personal explanation although there is no question before the House." And Personal explanation Sri Ratnasabhaputhi desires to give to a speech made by Mr. Papi Reddy the other day, when he was not present. Well, whether Sri Papi Reddy had referred anytning against Sri Ratnasabhapathi, it is for the Speaker to get convinced.

(Interruptions)

The Speaker before giving a ruling to the point of order of Mr. Govinda Rao will have to get convinced whether he has really made derogatory remarks.

Sri K. Govind Rao :— Then give us an opportunity to convince you.

Mr. Deputy Speaker :— I will have to call for the copy of the speech and look into it and really if there is anything said...... and the Member desires to give explanation, Let us go by rules,

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— తమ దృష్టికి ఒక విషయం తెస్తాను.

శ్రీ జి లచ్చన్న .— తమరు రూల్సు పాలా అయినప్పుడు ఏ సబ్జక్టుకు సంబంధించి ఆయన చెప్పవచ్చును.

Mr. Deputy Speaker :— I cannot understand what you mean. That is not the point of order. దానివయిన పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు ప్రకారం ఆయన చెప్పిన తరువాత అవసరమయితె స్పీకరుగారు కన్విన్సు అయితే చెప్పుకో వచ్చును.

శ్రీ. జి. లచ్చన్న :— స్పీకరుగారు కన్విన్సు అవాలనుకుంటె యీ డిబేటు ప్రస్తుతానికి పోస్టుపోన్ చేయండి.

MrDeputy Speaker :—I have to give it

Sri G, Latchanna :— It is concerned with the debate, It is concerned with the voting,

Mr, Deputy Speaker — After getting satisified only, I can give a ruling,

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— నేను స్పీకరుగారికి అసిస్టెంటు సెక్రటరిద్వారా ఒక లెటరు ఇచ్చాను In the absence of that I had to depend on the most established and renowned paper, "THE HINDU". You kindly listen to me for one second. "Mr, Papi Reddy winding up said that the allegations made by Sri Ratnasabhapathi were without basis and if any one of the charges levelled against the University are proved, I am preparen to retire from politics altogether". There is another reference to me, Sir. "Mr. Papi Reddy said : "That among the Members who were on the Board of Management of the University, there was one from Swatantra Party, Sri A. Easwara Reddy and another from Telangana Praja Samithi Mr. Baga Reddy. He would have appreciated if he had ascertained the facts from those two Members and not rely on bazaar talk." Whether I have relied on the Bazaar talk or bar talk, that is a different matter. What I say is, it is a derogatory word ... the bazar talk. In the absence of the authentic copy of his speech, I have to rely on the newspaper which has world wide reputation. Therefore ......

Mr. Deputy Speakhr :— Whether it is correct or not, we have to get convinced.

Sri B. Ratnasabhapathi :— That is a different matter; Sir,

Mr. Deputy Speaker :— You are requesting for a personal explanation.

Sri B. Rntnasabhapathi :— Yes.

Mr. Deputy Speaker :— For personal explanation, the rule says that the Speaker can give only when he is convinced. ......

Sri B. Ratnasabhapathi :— Yes. I have now produced enough material before you. I am not going to make a big speech. I am only going to read a particular document. It is the proceedings of the meeting of the Board of Management. I am not going to make a speech, I am not going to make a statement.

Mr, Deputy Speaker :— Supposing you make another reflection on Mr. Papi Reddy?

Sri B. Ratnasabhapathi :— Certainly not. Certainly not I assure you, Sir, that I will not degrade myself to that level.

Mr. Deputy Speaker :— That itself is derogatory.

Sri B Ratnasabhapathi :— The whole thing offends the dignity of the House.

Mr Deputy Speaker :— I wish that everybody keeps up the dignity of the House

Mr Deputy Speaker :— In the paper you are going to read, if there is any personal explanation in reply of the debate...

Sri B. Ratnasabhapathi :— I am not going to have any personal reference. I am only reading out the proceedings of Minutes that is also confirmed minutes of the Board of Management...

Mr. Deputy Speaker :— How does it form as personal explanation...

Sri G. Latchanna :— He is reading only to establish that he has not made any observation of Bazar talk.

Sri G. Venkata Reddy :— Sir, Sir,

Sri G. Raja Ram :— No, you cannot speak. (Many Opposition Members shouted 'No.' 'No'.

Sri G Venkata Reddy — I have every right to speak.

Mr Deputy Speaker — There is nothing in hearing him

Sri G Rajaram — I am on my legs, I must speak first

Sri G Venkata Reddy — I am the first man called upon by Chair.

Sri G. Rajaram :— I must speak first.

Mr. Deputy Speaker :— Let him (Sri G. Venkata Reddy) speak first.

Sri G. Rajaram :— In respect of calling Mr. Venkata Reddy, I am taking objection, Sir.

Sri G. Venkata Reddy :— I raise a point of Order, Sir.

Sri C V K Rao :— I raise a point of order over the point of order, Sir.

Mr Deputy Speaker :— Nothing is lost in hearing him.

Sri G. Venkata Reddy :— My point of order must be disposed of first, Sir

Sri C V K Rao :— On the very issue of permitting Mr. Venkata Reddy to speak, I raise a point of order.

Mr Deputy Speaker :— I will hear any number of points of orders. Why do not you hear me?

Sri C V K Rao — I raise an objection by raising the point of order against Mr Venkatareddy being made to speak, He was presiding over there. He took a particular stand and now he has come over here and wants to speak. In all propriety and decency, he should keep quite The decency requires, apart from rules. Now he cannot make his sword double edged.

Sri G. Venkata Reddy :— It is more unfortunate...

Mr. Deputy Speaker — He might have changed his mind.

Sri C V K Rao — He occupied a dignified position. He should come down to that level. He should keep quite and listen to the proceedings

Sri G Venkata Reddy — Please dispose of my point of order, Sir.

Mr. Deputy Speaker — Let us in all seriousness go to the business This may not solve the problem, We should be serious. We have been continuing since three days on the demand

Sri G Rajaram — Whose fault is that?

Mr Deputy Speaker — I have not said that it is the faults of anybody Let us be serious in doing the business of our own House according to Rules and conventions, Sri B Ratnasabhapathi raised an issue It was given to the Minister in advance Mr Speaker also on the other day said that had he been given some opportunity to know the details of charges, he would have done something according to rules The Minister said that it is a matter of autonomy and therefore he cannot give any answer to the charges In this way, this issue has arisen On the other day, Sri P V Narasimha Rao said that they wanted certain powers i.e. ...

Sri G Rajaram — The powers are already there

Dr T V S Chalapathi Rao — There are certain powers under Section 8 of the Act

Mr Deputy Speaker — You plsase listen to me The Minister said that certain powers are not there Mr Vavilala pointed out that there is power under which the Government can make enquiry There were instances earlier also, when the enquiries were made Now, in consultation with the Leaders of Opposition and in consultation with the Speaker, if the Government wants any opportunity to come to conclusion, nothing will be lost I will personally prefer that all the Leaders should meet and if any such procedure fcould be adopted to call for the information that could be done, if it is not In the rules That will help to solve the issue, Otherwise the Speaker is not a party and he cannot take any action So, in airness, I suggest that all the Leaders along with the Leader of the House may sit together and discuss the issue Under the rules, they are competent to do so. They can find out and call for the explanation. The charges may be wrong, as state bdy some Members,

Sri K, Brahmananda Reddy — I am very sorry, Sir All the Universities in the State have been invested with certain amount of autonomy It was the considered opinion of this House that this House or the Government should not interfere in matters of daily administration in any University In fact the House was very jealous of guarding the rights and autonomy of the Universities, If you refer to the discussions we had on the Universities Bill, you will note immediately that this House was very particular that the Government should not have a hand in the day-today administration of the Universities It is only confined to certain policy matters You may take all the Universities Acts into consideration. Therefore, Sir, the question of instituting the enquiry does not arise at all.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao — With due respect to the Chief Minister, here is a provision in the Act. Sir.

Sri K. Brahmananda Reddy :— I am confirming that there is no question of this Government instituting an enquiry into some allegations, At the same, when allegations come, certainly they are referred to, remarks are called for, they are examined by the Government and the matter is settled. That is all.

Dr. T, V, S. Chalapathi Rao :— Speaker, Sir,

Mr Deputy Speaker :— You see the latter exportion he has added i e when they are forwarded to the notice of the Government they are referred to and examined

Dr T V S Chalapathi Rao :— If you read Section 8 of the Andhra Pradesh Agricultural Universities Act, which reads like this "The Government shall have the right to cause an inspection to be made by such person or authority as they may direct in the affairs and properties of the University or any College or Institution maintained by the University and cause an enquiry to be made in respect of any matter connected therewith.

Sri K Brahmananda Reddy — I have not said that the Government have no absolute power, I say that the allegations are such that they do not require an enquiry,

Dr T V S Chalapathi Rao — He is again shifting, Sir,

నేను మనవి చేసేది — అటానమీ అనే plea మీద ప్రభుత్వం — మేము దానిని గురించి జవాబు చెప్పము అని మంత్రిగారు చెప్పడంతో తగాదా వచ్చింది. ఈ సెక్షను 8 క్రింద గవర్నమెంటుకు శ్రీ రత్నసభాపతిగారు చేసిన ఆరోపణలు వైస్ ఛాన్సెలరుకు పంపించి రిపోర్టు తెప్పించి హౌసు ఎదుట పెట్టుతామని చెప్పాలి. లేకపోతే ఎంక్వైరీ చేసి ఆలోచిస్తామని చెప్పాలిగాని ఆలాకాకుండ మంత్రిగారు defenceతో వచ్చారు — అది అటానమస్ బాడీ కనుక కల్పించుకోమన్నారు. ఇప్పుడు ఫలాని వారిని ప్రొఫెసరుగా వేయమనిగాని, వేయవద్దనిగాని, లేక ఫలానావారిని ఆఫీసరుగా వేయమనిగాని వేయవద్దనిగాని చెప్పే అధికారం శాసన సభకు లేదు. కాని ఎవరు Managing Body పైన wild allegations వచ్చినప్పుడు ఎంక్వైరీ చేయడానికి యీ ఆక్టులో ఒక సెక్షన్ ఉన్నది ఆ విధంగా ఎంక్వైరీ చేయించిన ప్రెసిడెంటు ఉన్నది. లోగడ ఆంధ్ర యూనివర్శిటీ వైస్ ఛాన్సెలరుగా ఉండిన డా॥ ఎ యల్. నారాయణగారిమీద ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు జస్టిస్ గోపాలకృష్ణనాయుడు గారిని ఎంక్వైరీకి అప్పాయింట్ చేశారు వారు యిచ్చిన రిపోర్టు టేబుల్ మీద పెట్టారు— మెంబర్సుకు సర్క్యులేట్ చేశారు. ఆ ప్రొసీజరు యిప్పుడు ఎందుకు adopt చేయరు? అని నేను సూటిగా అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— Allegations వచ్చినంత మాత్రాన ఎంక్వైరీ arise కాదు Allegations చూడాలి సీరియస్‌గా ఉంటే ఎంక్వైరీ వేయాలి అని ప్రభుత్వం ఒక అభిప్రాయానికి వచ్చినప్పుడు, ఎంక్వైరీకి వేయాలని అనుకొని వేయడం జరుగుతుంది లేకపోతే వేయడం జరగదు. In this case the Government are convinced that there is no basis for an enquiry to be instituted

డా॥ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :— Allegations తప్పో రైటో Vice Chancellor కు పంపుతామని రిపోర్టు తెప్పించి హౌస్ ముందు పెట్టుతామని చెప్పండి. అప్పుడు decide చేస్తూ చెప్పండి, అంతేగాని autonomous body కనుక జవాబు చెప్పము అని అనడం సరైనదికాదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— యూనివర్సిటీ అని కాదు ఇంకొక allegation ఏది వచ్చినా, ఏమి రిపోర్టు వచ్చింది, ఆఫీసరు ఏమి రిపోర్టు వ్రాసారు. వైస్ చాన్సెలరు ఏమి రిపోర్టు వ్రాస్తారు — These are not the matters to be placed before the House Sir.

Mr Deputy Speaker — All that he wants is to call for the information

Sri K. Brahmananda Reddy — We have called for the remarks There is no need for such slight allegations

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అసలు subject నుండి deviate అవుతున్నాము. ఇప్పుడు మనకు వచ్చిన దర్బ రత్నసభాపతిగారు తమ చేసిన speech మీద గౌ. సభ్యులు పాపిరెడ్డిగారు — యిది బజారు వార్తలమీద సభ్యులు మాట్లాడటం తప్పు అన్నారు — personal explanation కు అవకాశం యివ్వండి చెప్పుకుంటాను అని అడిగిన పాయింటును వదిలేసి side work చేసి రిపోర్టుకు అవసరం ఉందా లేదా, ఎంక్వైరీ అవుతుందా, లేదా, యివన్నీ తీసుకువస్తున్నారు అసలు విషయం రత్నసభాపతి గారికి అవకాశం యివ్వాలనేది — అది చర్చచేసి యివ్వండి, మిగతావి తరువాత చూద్దాము.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అసలు పర్సనల్ ఎక్స్ప్లనేషన్ అనేది ఎప్పుడు ? Personal explanation అంటే అర్థం ఏమిటి ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— మెంబరు పైన ఏదైనావస్తే చెప్పాలి —

శ్రీ జి లచ్చన్న :— అది వారు చెప్పేది విన్నతరువాత బోధపడుతుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అది ఏమిటి అనేది స్పీకరుకు వ్రాయాలి.

(interruption)

శ్రీ జి లచ్చన్న :— అది ఎక్కడా లేదు, కొత్తసంప్రదాయం పెట్టుతున్నారు

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : — Let me have my say, Sir.

శ్రీ జి రత్నసభాపతి :— నాకు chance లేదని బాధపడాలిగా నిగావి అరగంట నేను మాటాడారు, బాధపడడం ఎందుకు ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నేను బాధపడటం ఎందుకు ?

శ్రీ జి, రత్నసభాపతి :— Explanation యివ్వడానికి నాకు chance యివ్వాలి —

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మీకు chance యివ్వకూడదనే మేము చెప్పేది ...

తమరు చేసిన రిమార్కు కరెక్టు. (నవ్వులు) Personal explanation కు అనుజ్ఞ యివ్వటానికి యివ్వవచ్చును. తప్పులేదు. కాని దానిలో personal ఉన్నదా? Personal explanation అవసరం ఉన్నదా? allegations కొంతమంది సభ్యులు చెప్పవచ్చును, దానిని సమర్థించవచ్చును; కొంతమంది సభ్యులు దానిని వ్యతిరేకించవచ్చును, ఆ వ్యతిరేక అభిప్రాయాన్ని సమర్థించవచ్చును. అది మామూలుగా జరుగుతూ ఉంది. కాని ఏదైనా మెంబరు పైన ఒక personal allegation లేకపోతే ఒక insinuation—

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— ఎంతసేపండి, వచ్చిపోతున్నాం.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— వచ్చిపోతే, కొంచెం బయటకుపోతే అసలు యీ కర్మకాండ బాగా జరుగుతుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అంత తొందరగా బయటకుపోయే సరుకు కాదండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఏదైనా personal insinuations, allegations ఉంటే తమకు తెలియపరచాలి తమరు ఆ speech చూడాలి. చూచి నిజంగా convince అయితే పర్మిషన్ యివ్వవచ్చు. అది లేకుండ, గౌ॥ సభ్యుడు లేచి, నేను personal xeplanation చెబుతాను అంటే .. పాయింటు ఏమంటే —. ఒక allegation correct or in correct? అని కాదు --- correct కావచ్చును, incorrect కావచ్చును ఇప్పుడున్నది --- రత్నసభాపతిగారి personal explanation కు అవకాశం ఉందా అనేది మాత్రం - (interrpution)

The point is whether there is need

Shri B, Ratna Sabhapati .— I must have a chance I am not going to make any remarks,

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— గోవిందరావుగారు raise చేసిన point of order కు చెప్పాలి మీరు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— చెప్పాను .. point of order కు

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : — వారు వ్రాసి యివ్వాలి, తరువాత పర్మిషన్ ..

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— వారు వ్రాసి యివ్వమన్నారా? అబద్ధాలండి —

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి 'అబద్ధాలు' ఏమిటి? ఎప్పుడూ అదే భాషణా? కొంచెం మంచి భాషణ చేయండి .. (నవ్వులు)

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అయితే "అసత్యం" అనండి ..

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- - స్పీకరుగారు దయవస్తే oral representation అయినా వినవచ్చు written గా అయినా తీసుకోవచ్చు. written గా తీసుకుంటే safe.

శ్రీ ఉ. అచన్న :— మీరు కోరుతున్నారు ఆ పద్ధతి పెట్టమని, అయన అడగ లేదు.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— (సిరిసిల్ల) Point of order వచ్చినప్పుడు తమ observations ఆచరణలో రావాలికదా ?

Mr. Deputy Speaker :— Obsbrvation యిచ్చాను --- If he convinces me that there are personal remarks cast by Sri B. Papi Reddi.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— Clarification Sir, శ్రీ రత్నసభాపతిగారు చేసిన ఉపన్యాసం ఒక అధికారపూర్వకమైన రిపోర్టు, వార్త, పైన ఆధారపడియున్నదా, లేక బజారు ముచ్చటపైన ఆధారపడి ఉన్నదా? --- అనే విషయం వచ్చినప్పుడు స్పష్టంగా చెప్పారు --- నా పేరుతో బజారులో తెచ్చిందికాదు, వాస్తవం చెబుతున్నాము అన్నారు కాబట్టి authorisation గా చెబుతున్నప్పుడు వారు personal గా చెప్పే అధికారం లేకపోతే యిక్కడ సత్సంప్రదాయాలుండవు.

Mr. Deputy Speaker :—After I hear him, I will give my ruling I have already stated, whether I am convinced or not, after listening I should allow him. Whether I am convinced or not convinced that is a matter which I will have to decide, but for this I have to decide, but for this I have given my ruling that if the Speaker is convinced

Sri Ch Rajeswara Rao :— When the occasion arises, you should take a deci ion.

Mr. Deputy Speaker :— There is no difficulty about that.

Sri G Venkat Reddy :— Point of order, Sir.

Sri G, Rajaram (rose)

Mr. Deputy Speaker :— What is this ? He wanted to speak earlier than you and when he is on his legs should I not listen to him ? I will also hear you later. Let us hear what Mr Venkat Reddy has to say.

శ్రీ జి, వెంకటరెడ్డి : — అధ్యక్షా, మనముందు ఉన్నటువంటి సమస్య ఒకటి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది, ఇందు రత్నసభాపతిగారికి యీ టైములో పర్మిషన్ ఇవ్వవచ్చునా, లేదా అన్నది పాయింట్. దానికి సంబంధించినంతవరకు రూలు 321 యో, 231 యో ఉంది. అందులో ఏమి ఉంది? స్పీకర్ పర్మిషన్ తీసుకొని పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్ ఇవ్వవచ్చునని ఉంది, మామూలుగా ఎపుడు పర్మిషన్ తీసుకొంటారు? పర్సనల్‌గా ఒక మెంబర్‌పైన ఎలిగేషన్ చేస్తే ఆ మెంబర్ పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్ కోసం పర్మిషన్ తీసుకొంటారు. ఇపుడు రత్నసభాపతిగారు ఏదైతే హిందూ స్పీచ్ చదివారో, దాంట్లో రత్నసభాపతిగారిమీద ఎలిగేషన్ చేసినట్లు లేదు. ఎలిగేషన్

చేసినపుడు ఆ రోజు రత్నసభాపతిగారు లేరు కాబట్టి యీ రోజు వారికి పర్మిషన్ ఇస్తామంటున్నారు. ఈ రోజు రత్నసభాపతిగారు యీ హౌస్‌లో లేని ఇంకొకరిపైన ఎలిగేషన్ చేస్తారు అనుకోండి. ఆ మెంబర్ రేపు వచ్చి తనకు పర్మిషన్ కావాలి అంటారు. ఇది టరన్ ప్రాసెస్ అవుతుంది. ఇది బాడ్ ప్రిసిడెంట్ అవుతుంది. ఏదైతే స్పీకర్‌గారు నిర్ణయంచేసి పాపిరెడ్డిగారికి అవకాశం యిచ్చారో, అది పర్‌ఫెక్ట్‌గా జరిగింది. ఇపుడు రత్నసభాపతిగారికి పర్మిషన్ ఇవ్వటం అన్నది రూల్సుకు విరుద్ధము, చట్టానికి విరుద్ధము. అది ఖచ్చితంగా తమరు ఎలా చేయకూడదని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :— According to the rules, if the Speake a convinced, he can give an opportunity.

Sri G. Venkata Reddy :— If he wants, he can talk to you in your Chambers and take your permission.

Mr. Dy, Speaker :— Not necessary.

Sri G Venkat Reddy :— That is the convention and practice in Parliament also (SHOUTS OF 'NO'. 'NO')

Mr. Deptty Speaker :— So far as I understand the rule, the Speaker 'may' after hearing give an opportunity.

Sri G Venkat Reddy :— You have already given a ruling on that.

(SHOUTS OF 'NO'. 'NO'

Mr. Deputy Speaker :— I have not given. Meanwhile, I wanted to him you. I simply said the rule says if I 'may'. Therr fore, the point of order will come when I am convinced.

Sri G Venkat Reddy :— Tomorrow you can give him an oppo tunity,

Mr, Deputy Speaker :— There is no question of tomorrow. So long we are in the House and can have the things decided now and here. Why again tomorrow ?

Sri G. Venkat Reddy :— If you allow him now, it will become a bad precedent and some other member will ask for similar privielege later.

Sri Ch Rajeswara Rao :— Natural justice demands that onmust be given the opportunity for his personal explanation.

Sri G. Venkat Reddy :— If you give permission to one member now, and if he makes allegations against some other member tomorrow the other member also may ask permission feom you for giving his explanation. In that manner, the whole of our time will be spent only for that business.

Mr. Dy Speaker :— The Speaker can't go against the rules The Sgeaker can appeal that is all He can only appeal that members may not take advantage of such things, but the Speaker can't do anything against the rules. ff I am convinced then only permission will be given. There is no time-limit mentioned there.

Sri G. Venkat Reddy :— Already the Minister for Agriculture has given the reply on his Dcmand. Now, where is the question...

Sri K. Brahmananda Reddy :— Please let us know whether you are giving the permission or not.

Sri G Rajaram :— Sir, this House was generous and the hon. Speaker of this House was so benevelent that it once-I do not know why the Chief Minister has not taken objection at that time allowed one Mr. T. Nagi Reddy, MLA when he resigned to explain his position wherein he not only condemned the entire House, the entire democratic set-ud and the entire democratie system, but he talked of volence, talked of revolt and you inierated it. And now an hon member when certain reference has been made to him wants to give a personal explanation why this Chief Minister should come out with this objection ?

Sri K. Brahmananda Reddy :— I am only speaking about the rules,

Sri G. Rrjaram :— The rule is very clear,

Sri K. Brahmananda Reddy :— I am only saying that the explanation that is sought to be must be personal in the sense that if any personal insinuation or allegation is made of nature which warrants an explanation

Sri G. Rajaram :— The hon. member has assured.

Sri K. Brahmananda Reddy :— It is for the Speaker to decide We are not objecting Therefore, whether it need a personal explanation or not is for the consideration of the Speaker. Whether he looks into the speech of Mr. Papi reddy and other speaker and then comes to a concluston or whether he comes to a conclusion without another speech, it is for you. It is not for us.

Sri G. Lachanna :— If it is so, you may better adjurn the House for tomorrow.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— ఇందొక ముఖ్యమంత్రిగారు "మేము రిపోర్టు తెప్పించుకొన్నాము. మేము ఎలిగేషన్స్ గురించి ఆలోచించాము; దానిని గురించి దర్యాప్తు జరపవలసిన అవసరం లేదు" అన్నారు. ఎలిగేషన్స్ అసెంబ్లీలో పెట్టినారు. అప్పుడు మంత్రిగారు దానిని రెఫ్యూజ్ చేయలేదు. ఇపుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఎలిగేషన్స్ తెప్పించుకొని దర్యాప్తు జరిపి దానిలో మేము జోక్యం పుచ్చుకొనే పనిలేదు అన్న విషయం - అది అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెటప్‌లోకి వస్తుందా? లేకపోతే వారికి శాసనసభలో ఎలిగేషన్స్ విషయం చెప్పే అధికారం ఉన్నదా? లేదా?

Mr. Deputy Speaker :— Don't go inho 'that question. Now, we are on this issue.

Sri A. Madhava Rao :— This is a very important issue. The allegations have been made on the floor of the House. Whether it is not necessary that the findings should be placed on the table of the House.

Mr. Deputy Speaker :— Whether Mr. Ratnasabhapathi has to be allowed his personal explanation or not is the only question, and not the observations made by the Cheief Minister.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ముఖ్యమంత్రిగారుగాని - ఇతర సభ్యులుగాని చెప్పినపుడు — ఇందులో వ్రాసింది చాలా క్లియర్‌గా ఉంది. "A member may with the permission of the Speaker make a personal explanation although there is no question before the House." అంటే యీ రోజున సభలో జరుగుతున్న ఎజెండాలో ఆ సమస్య లేకపోయినప్పటికీ తమరు అటువంటి పర్మిషన్ ఇవ్వవచ్చునని చాలా స్పష్టంగా ఉంది. అందువల్ల తమరు ఆ స్పీచ్ తెప్పించుకొని చదవవలసిన అవసరం ఉందని, ప్రొసీడింగ్స్ తెప్పించుకోవాలని - అన్న సమస్యయే రాదు. If yyu are convinced, ycu can certainly permit immediately. Sir ఈ క్వశ్చన్ గురించేకాదు. ఏ క్వశ్చన్ గురించి అయినా - ఇటువంటి సమస్య ఇంకొకరికి వచ్చినపుడు తమరు సభ్యులయొక్క ఇంటరెస్ట్‌ను ప్రొటక్ట్ చేయాలి. అటువంటి సమస్య వచ్చినపుడు సభ్యులకు తమ ఎక్స్‌ప్లెనేషన్ చెప్పుకోటానికి అవకాశం ఇవ్వాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్ అన్నది సభ్యులకు సామాన్యంగా ఉన్నటువంటి హక్కు. అది ఏవిధంగా నడవాలి ఏమిటి, అన్నది తమ చేతిలో ఉంది. పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్‌కు అవకాశం ఇవ్వకపోవటం సభ్యుల సామాన్య హక్కును భంగం చేసినట్లు అవుతుంది. ఆ సామాన్య హక్కును రక్షించాలని తమరిని కోరుతున్నాను.

Mr, Deputy Speaker :— Now I have to allow the personal explanation on the basis of the paper that he has read. If the text of the paper is not correct, then what will be the position of the Speaker and what will happen to the decision that I would give.

Sri C. V, K. Rao :— Nothing will hapen.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మీకు ఆ డౌట్ ఉంటే సభ వాయిదా వేసి రేపు ఆ డౌట్ తీర్చుకోండి.

Sri C. V. K. Rao :— He has to be given an opportunity to speak.

Mr. Deputy Speaker :— If that be so, he could be given the opportunity any time even after the Demand is over. Instead of adjonrning the House, why not we do that?

Sri C, V, K. Rao :— How could that be, Sir? You have given the opportunity even to the hon. Chief Minister to but in and defend the Agricultural University.

Mr, Deputy Speaker :— I am giving you, also.

Sri C. V. K. Rao :— We request you to give the opportunity to Mr, Ratnasabhapathy to explain the position.

Mr. Deputy Speaker :— I have to get convinced......

Sri C, V. K. Rao :— There is no question of going into merits and demerits and all that. He levelled certain charges against the Agricultural University and the Government has to examine it and answer this house. What he said is constitutional and according to rules. The hon. Member saip: 'Bazaar talk,', Mr. Rathnasabhapathy wants to rebut it.

శ్రీ బి, రత్నసభాపతి :— నేను చదివినది ఒకవేళ కరెక్ట్ కాకపోతే అన్నారు పేపర్‌లో వచ్చినది ఒకటేకాదు. ఆ రోజు యిక్కడ ఉన్నటువంటి సభ్యులను కూడ వెరిఫై చేసుకొన్నాను. What appearedin these papers is totally different from the original speech. తమరికి ఆ డౌట్ అవసరం లేదని మనవి చేసుకుంటున్నాను. రెండవ పాయింట్, మీకు ఏవిధమైన డౌట్ ఉన్నప్పటికి నేను చదివే పేపర్స్ have nothing to do with the observations or insinuations he has levelled against me. I am going te show that the charges which I have levelled against the Agricultural University and the Vice-Chancellor can be substantiated and I have a doucument which is the confirmed minutes of the Bonrd of Management of the University I am only seeking permission to read one paragraph of it. నేను ఆయుఏసిన్యుయేషన్స్ గురించి మాట్లాడడం లేదు. నేను మళ్ళీ ఆ యిన్‌సిన్యుయేషన్ ఆయన పైన చేయడం లేదు. అట్లాంటి పరిస్థితికి నేను పోవడం లేదు, I am only going to read one paragraph of it

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— మొన్న చెప్పిన విషయాలు నాట్ ఫ్రమ్ బాజార్, ఫ్రమ్ డాక్యుమెంట్ అని చెప్పడానికి It means that you are defending pour allegations and not giving explanation. That is what can understand from it.

Sri C. V. K. Rao :— He wants to substantiate that what Mr. Papi Redey said that it is based on bazaar talk is not correct. He wants to contradict it.

Mr Deputy Speaker :— You don't want to give personal explanation on the observations or any remarks......

Sri B. Ratnasabhapathy :— I must disprove that this not from the Bazaar.

Mr, Deputy Speaker :— You are going on the merits of the case and not on the personal explanation. If you are going to give explanation on the personal observations made against you, there is some thing. Now you are going to say that you are going to substantiate or say that it is not from the bazaar, but you have got practical papers on which you rely.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— నాపైన కొన్ని యాస్పర్షన్స్ చేశారు.

They do not conform to the dignity of the House

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— బజార్ టాక్ కాదు అని ఋజువు చేయటానికి ఏ పద్ధతి అవలంబించాలో చెప్పండి. బజార్‌టాక్ కాదు అని. ఋజువు చేసుకోడానికి డాక్యుమేంట్ తెచ్చారు.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— గోవిందరావుగారు తీసిన రూల్ ఏమి ఉన్నది - పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్ యివ్వడానికి లేదు. ఏదైనా.........

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్ గాలిలో మాట్లాడమంటారా ?

మిష్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :— పర్సనల్ అబ్జర్వేషన్ రత్నసభాపతిగారు చెప్పేది ఉంటే - వాళ్ళ పర్సనల్ గురించి చెప్పడానికి ఈ రూల్ ఉన్నది. He now wants to say: "Not from the Bazaar, but I have got it from somewhere. I have got authentic papers which I am going to read and disprove that it is not from the bazaar" Mr Papi Reddy says that he also should be given a chance and he will prove.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మళ్ళీ మీరు వారికి ఛాన్స్ యివ్వాలి అనుకుంటే అభ్యంతరం లేదు ఇప్పుడు వీరికి ఛాన్స్ యివ్వవలసిన ధర్మం యున్నది. మూడుమార్లు యిదివరకు యిచ్చారు. ఇప్పుడు వారికి చాన్స్ యివ్వాలి. వారికి మీకు యిష్టం అయితే యివ్వండి. We are prepared to hear these things

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— ధర్మం ఉంటే తప్పక వినాలి. తప్పక అవకాశం యివ్వాలి. ఎక్స్‌ప్లనేషన్ కాకుండా సబ్‌స్టాన్షియేట్ చేస్తున్నానుగదా అంటున్నారు. బజారులో చెప్పినదికాదు. నా దగ్గర ఒక రికార్డ్ ఉన్నదని,

శ్రీ పి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— సబ్జక్టు మాటర్ అల్లా పెట్టండి. ఆ చార్జెస్ ఎంతవరకు రైట్ రాంగ్ ఏమిటి, ప్రస్తుతం చర్చలో లేదు. సభాసాంప్రదాయం గౌరవాలు దృష్టిలో పెట్టుకుంటే - బజారులో వార్త తీసుకువచ్చి చెపుతున్నారా అని వారు ఎంత గౌరవంగా చెప్పినప్పటికి, ఒక గౌరవ సభ్యుని గురించి అసెంబ్లిలో చేసిన ఉపన్యాసం ఒక ముఖ్యమైన యాలిగేషన్, ఆరోపణలో అంశాలు చెపుతున్నపుడు ఇవి ఆధారభూతమైనవి కావని, సరైన ఆధారాలులేవని ఎక్కడివో బజారు ముచ్చట చెపుతున్నారని చెప్పడంవల్ల ఆ గౌరవ సభ్యునియొక్క గౌరవానికి భంగం కలిగిర విషయం నేను చెప్పనక్కర లేదు. పత్రికలలో ఈ వార్తలు చెప్పినవారు, ఆ నోట వినేవాళ్ళు చెప్పినప్పుడు వారు బాధ్యతారహితంగా చెప్పినారు అని అర్థం వస్తుంది, ఆ వ్యక్తికి ఆ మేరకు ఏ గౌరవానికి లోటు జరిగిందో దానిని గురించి ఆయన చెప్పుకోవాలి. బజారు వార్త కాదు. నేను ఒకచోట విన్నాను. ఒక ముఖ్యమైన వార్త విన్నాను. ఒక ముఖ్యమైన రిపోర్ట్ చూచినాను. ఒక డాక్యుమెంట్ చూచినాను. అందులో మంచి చెప్పుకుంటున్నాను అంటే తప్పు ఏమి లేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :— బజారు బారకంకాదు. నాదగ్గర అథెన్‌టిక్ రికార్డు యున్నది. దానిపైన ఆధారపడి చేసినాను అని చెప్పడం వేరే ఆ అథెన్‌టిక్ రికార్డు నాకు చదవడానికి అవకాశం యివ్వండి అని అనడం వేర్. పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్ ఎక్కడ యున్నది.

శ్రీ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— చదవనిది ఎలా తెలుస్తుంది ?

శ్రీ జి లచ్చన్న :— నోటిమాట వింటానుగాని చదవడానికి అవకాశం యివ్వను అంటారు.

Mr. Deputy Speaker :— If you simply say it was not based on bazaar talk and it was based on record that he said that, that personal explanation is different from what it is now.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఆయన మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వండి అన్నీ సర్దుకుంటాయి.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— 5 నిముషాలు టైమ్ యివ్వండి.

Mr. Deputy Speaker :— If he want to give personal explanation only and if he reads that sentence only, he has an opportunity

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఏ విధంగా తాను బుజావు చేసుకోకుండా, విత్‌అవుట్ రీడింగ్ డాక్యుమెంట్ మరొక క్రొత్త పద్ధతి తెచ్చిపెడుతున్నారు Without reading out that document how can he prove it that it is not based on bazaar talk? It must be read, Sir

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— మీరు ఎందుకు భయపడుతున్నారు. ?

Mr. Deputy Speaker :— Not that-way. There is no question of 'Bh yam' or 'Prema'.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— స్పీకర్‌గారు మొన్న పాపిరెడ్డిగారికి సమయం యిచ్చేటప్పుడు చెప్పారు......

Sri B Ratnasabhapathi :— If you are patient only for 5 minutes...... మొన్న చెప్పినవి నేను ఇప్పుడు రిపీట్ చేయబోవడం లేదు.

Mr. Deputy Speaker :— My reading was something...You are now trying to substantiate your allegations...

Sri B. Ratnasabhapathy :— No, No...

Sri G. Lachanna :— It is only to say that it is not based on bazar talk.

Sri Jaipal Reddy :— Sri Ratnasabhapathy has disproeed his own arguments in that he is not going to answer his own allegations He even said that Sri Bezwada Papi Reddy has not made any allegations against him at all. He only wanted to defend his right and to defend what Sri Bezwada Papireddy and said.........

Mr. Deputy Speaker :— If Sri Ratnasabhapathy had elaborated his own viewpoint. this doubt would not have arisen......

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అందరికీ అవకాశం యిస్తున్నారుగదా, వారికి కూడా మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వండి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— వారి పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్ ఏమిటో చెప్పనివ్వకుండా యింకా ఏమిటో చెబుతూవుంటే ఎట్లా ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఆయన చెప్పేది ఏమిటో దయచేసి వినండి. అది పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్ కాదనుకుంటే అప్పుడు కొట్టివేయండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— రికార్డులోనుండి అప్పుడు తీసివేయమంటారా ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మీరు కొత్త ధర్మాన్ని మరొక దానిని పెట్టదలచుకుంటే పెట్టండి. ఆ కుర్చీకి ఆ అధికారం వున్నది. అది అసందర్భం అనుకుంటే అప్పుడు మీరు తీసిపారెయ్యవచ్చు - రికార్డునుండి కూడా, తమకు ఆ అధికారం వున్నది. ఆయన చెప్పేదివిని, అది సందర్భశుద్ధిగా లేదని మీ అంతరాత్మకు తట్టితే తీసివేయండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— నా అంతరాత్మ యిదే చెబుతున్నది. బజారులో వున్నది కాబట్టి. నా దగ్గర అథేంటిక్ రికార్డు వున్నదని......

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మీరు ఇంకో కొత్త ధర్మం తెచ్చిపెడుతున్నారు. ఆయన చెప్పేది వినడానికి మీకు ఏందుకు భయం ?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— నాకు భయం లేదు.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు :-పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్ అంటే ప్రమాదకరమైన, అభ్యంతరకరమైన విషయం అని కాదు. As a Member you give him an opportunity to explain......

Mr Deputy Speaker :— How can it be ? He has given two versions of his own observations.

Sri B. Ratnasabhapathy :— No, I have given only one version.

శ్రీ కె. వెంకటరావు :— అధ్యక్షా, ఇప్పటికి నాలుగున్నరగంటలనుండి జరుగుతున్నది. మీరు ఏదయినా డెసిషన్ యివ్వడమో, రెగ్యులర్ బిజినెస్‌లోకి వెళ్ళడమో చేయండి. సమయం వృధా అవుతున్నది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మీకు ఆక్షేపణ లేకపోతే, as a matter of grace you may permit Mr Ratnasabhapathy to explain......

(Interruptions)

Dr T V S Chalapathi Rao :—As a matter of right, not as a matter of grace No grace question

Mr Deputy Speaker :— Can I have that paper which you are going to read ?

('No, No' from Opposition benches)

Mr Deputy Speaker :— Why I made that request I shall tell you...

(Interruptions)

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఆ సాంప్రదాయాన్ని ప్రవేశపెట్టడం మంచిది కాదు. అది చైర్‌కే ఇన్‌సల్ట్

Mr Deputy Speaker :— I only wanted it to assure myself that there will be nothing insinuating against anybody

Sri Ch Rajeswara Rao :— It should not be there......

Mr Deputy Speaker :— That is why I wanted to see......

Sri B Ratnasabhapathy :— Have you no faith in our bona fides ?

Mr. Deputy Speaker : — I have.

Sri G. Sivaiah :— I want to say something. He has raised a point of order under Rule 321. We are waiting for your kind decision in this matter. I do not like the Speaker or anybody curbing the rights of Members. You decide about the point raised and we shall sit down You cannot ask a member to give you the paper and say 'I want to see it'. You are encroaching on our rights. In the Rule it is very specific. "A member may, with the permission of the Speaker......" When so many members are rising and saying something you may permit him......

Mr. Deputy Speaker :— I have to convince and assure myself that there are no personal reflections cast on anybody.

Sri G. Sivaiah :— You may take any decision you like, but you cannot ask us what we are reading from...

Sri G. Rajaram :— I invite your attention to Rule 320

Mr. Deputy Speaker :— I know that. While reading the paper no aspersions should be cast on any member.

Sri G Rajaram :— You can stop him there, if there are any, under Rule 320,

శ్రీ పర్గిగడ కోటయ్య :— సభ్యులు తమ గౌరవాన్ని యితర సభ్యుల గౌరవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని చెప్పవలసినదే చెబుతారని తమరు ఊహించాలి కాని మీరు ఏదో ప్రెజ్యూమ్ చేసి ఏదో చెప్పబోతున్నారు అనుకోవడం ఏమిటి ? అసలు యీ వేళ యీ పరిస్థితి ఏర్పడడానికి కారణం ఏమిటి ? ఈనాడు రత్నసభాపతిగారు పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషను యిచ్చుకోవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చిందనే విషయంలోకి వెడితే యిప్పుడు యింతకాలం చర్చకు అవకాశం యిచ్చివుండేవారు కాదు. Already we have gone out of the way. ఒకసారి కన్సర్న్డ్ మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పిన తరువాత అవతలి గౌరవ సభ్యులు అడిగితే ఏవిధమైన కన్వెన్షను లేకుండా మోస్ట్ అన్‌ప్రిసిడెంటెడ్ థింగ్ — పొరపాటు చేసినందువల్ల, దాని ఫలితమే యీనాడు యిన్ని గంటలసేపు దీనిని గురించిన చర్చ జరగడం అవుతోంది. ఒక తప్పు చేసిన తరువాత మరొక తప్పుకు పోవడం సర్వసాధారణంగా జరుగుతుంది. ఒకదానికొకటి వస్తుంది కానీ ఊరకనే రాదు. We have committed particularly a wrong thing. సాధారణంగా స్పీకరుగారిచ్చారు, మేము కాదని చెప్పలేముకాని — ఎక్కడా కన్వెన్షను లేదు. అన్‌ప్రిసిడెంటెడ్ థింగ్ చేశాము మంత్రిగారు రిప్లయి చేసిన తరువాత గౌరవ సభ్యులు ముందుకువస్తే మళ్ళీ తిరిగి ఉపన్యాసం చేయాలని చెప్పడం యిదివరకు మన శాసనసభలో కానీ, యితర శాసనసభలలోగాని ఎప్పుడైనా జరిగిందా అంటే జరగలేదు కాని యిప్పుడు యిక్కడ జరిగింది దానిఫలితమే యీనాడు యిక్కడ వచ్చింది. అంతేతప్ప మరొకటి కాదు. ఈ సమస్య ఎందుకు ఉత్పన్నం అయిందంటే మంత్రిగారు స్టేటుమెంటు చేసిన తరువాత మరొక సభ్యుడు స్టేటుమెంటు చేయడం......

Mr, Deputy Speaker :—Mr, Ratnasabhapathi may read out that portion which would not reflect on the member,

Sri B, Ratnasabhapathi :— In the third meeting of the Board of Management, the confirmati n of the proceedings of the Board of Management held on 20th May 1971 in regard to items 5 to 10 in the agenda for that meeting There are a number of annexures In the list of annexures is the letter which Mr, Bhoj Reddy, the Chairman of the Board of Management has written to the Board which is a part of the whole proceedings which have been confirmed Annexure IX is this :

Annexure IX :— Copy of the Chairman's Note dated 26-6-71 16-7-71 in reply to Vice-Chancellor's Note dated 16-6-71:-

Since my becoming Member and Chairman of the Board of Management, I have encountered several instances where the Member-Vice-Chancellor has attempted, in some cases quite successfully, to violate all laws to achieve the goal he has set to himself. If appears to me that the Member-Vice Chencellor has coerced the Board of Management by forcing it to take decisions on several establishment matters in order to elevate his own men to high positions in the University. When the Member-Vice Chancellor has grown so strong in the course of these six or seven years investing in himself several of the Board's power, in slow but sure doses of delegaion, it is no wonder that Registrar or Comptroller would not ever have thought of Board of Management as the highest authority While several powers were delegated to him by the Board, rightly or wrongly, he, in turn, has not chosen to delegate any of his powers (even appointment of peons) to the Heads of Institutions and thus he very much wanted it to be a one man show. The state of affairs that is obtaining now and the tactics adopted by the Vice-Chancellor in achieving his own ends, compels me to conclude that the administration is a legacy of British Imperialism. I am amazed to find this feudal and anachronistic type of administration still thriving in this free and democratic India, that this Bharat. The treatment meted out to many employees by the Member-Vice Chancellor has strengthened this view of mine. There is deliberate attempt to keep the employees in a state of insecurity and fear and far away from me,

The last para of Vice-Chancellor's note is a clear testimony to the thinking of the learned Member Vice Chancellor that he is all in all and that his word alone is law in A. P. Agricultural University. The instruction to the Registrar that he may do his duty as prescribed in the Regulation -no more and no less'-amply demons-

trates the truth that he (Registrar) has not always been doing his duty as prescribed in the Regulation - but some times more and some other times less at any rate at the instruction of the Vice-Chancellor at all times. Thus, the Registrar and Comptroller have been reduced to a position of glorified clercks to the Vice-Chancellor.

I have noted the suggestion of the learned Member-Vice Chancellor that we bury the whole matter at this stage in the wider interests of this University aud concentrate more on what we should do to build up the University. But if we bury today, it may raise its head tomorrow and so it is better we cure it rather than bury it alive.

Sd/ M. Bhoj Reddy
26-6-71,
Chairman.

While I was about to send this note, Sri Chandrasekhara Reddy, Board Member met me on 26th June 71 and after some discussion, promised to meet me again on 5th or 6th July and desired that I should not menanwhile return the file with my remarks. He has not met me again. Hence, I am sending this file today i. e. on 16th July 1971 with my remarks.

Sd/ M. Bhoj Reddy,
26-7-1971
Chairman.

"Mr. Papi Reddy, winding up said that the allegations made by Mr. Ratnasabhapathy were without basis, and "If anyone can prove any of the charges levelled against the university, I am prepared to retire from the politics altogether'

Mr. Papi Reddi said that among the M L. As. who were on the Board of management of the university there was one from the Swatantra Party (Mr. A. Easwara Reddi) and another from the Telangana Prja Samiti (Mr. M. Bagaha Reddi). He would have appreciated if those who made the allegations in the Assembly had ascertained the facts from those two and not rely on 'bazaar talk'

This is the report of the Press. I have read out from the confirmed minutes of the Board of Management. I do not have to comment on this. This itself is enough comment. So, Mr. Papi Reddy may find his conscience where it is. If he has his self-respect, he must now examine what has to be done. This is all my comment.

శ్రీమతి అనసూయాదేవి :— అది వారి ఒపినియను అవుతుంది కాని అది పొత్తు అని మనం ఎట్లా అనుకోవాలి? It is thc opinion of the Chaitman of the Board, is it not, Sir?

Sri S. Jaipal Reddy :- The hon. member who has offered personal explanation said, he is not casting any aspersion ......

Mr. Deputa Speaker :— There shall be no debate on this.

శ్రీ బి పాపిరెడ్డి :— తమాషా ఏమంటే — నేను నిజం చెప్పడానికి అడి గాను. ఆ మినిట్ ఆఫ్ డిస్సెంట్ వారు విత్‌డ్రా చేసుకున్న సంగతి రత్నసభాపతిగారికి తెలిసినట్టులేదు. They no longer form part of the proceedings of the University records Mr Bhoj Reddy has withdrawn these minutes at the 2nd August meeting వారు అగస్టు రెండవతేదీ మీటింగులో విత్‌డ్రా చేసుకున్నారు. అది బుట్టలోకి పోయింది, అక్కడనుండి బజారుకు పోయింది. అక్కడనుండి తీసుకువచ్చి నాకు అభ్యంతరం లేదంటారీయన యిస్తాడు......

Sri G. Raja Ram :— Shame, Shame

Sri B Papi Reddy :— There is nothin shameful. He has on his own accord withdrawn his remarks.

Sri K. Brahmananda Reddy :— If it is true as Mr. Papi Reddi alleges that the remarks have been withdrawn, they cannot form part of the record of this House.

Dr, T V. S Chalapathi Rao :— Under what rule it cannot form part of the proceeding ?

శ్రీ జి, లచ్చన్న :— పాపిరెడ్డిగారి స్టేటుమెంటు వల్లనే చైర్మనుగారు అట్లా వ్రాయడమనేది నిజమని తెలిపోయింది. వ్రాయడం నిజమేకాని తరువాత మేమంతా ఒత్తిడి చేసిన తరువాత విత్‌డ్రా చేసుకునా రన్నట్లుగా చెబుతున్నారు వారు విత్‌డ్రాచేసుకోవడం యిక్కడ సమస్య కాదు. ఆయన వ్రాయడం నిజమేనని వారే ఒప్పుకుంటున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఆ ఇంగ్లీషు చూస్తేనే అది భోజ్‌రెడ్డిగారిది కాదని తెలుస్తోంది.

Dr. T, V, S Chalapathi Rao :— It is an aspersion on the Chairman of the Board, Mr Bhoj Reddy, Sir. Now it is clear that there is a very good case for enquiry against the University.

శ్రీ జి లచ్చన్న :— భోజిరెడ్డిగారి ఇంగ్లీషు కాకపోతే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు వ్రాసి ఇస్తే సంతకం పెట్టారా?

Mr. Deputy Speaker :— Will the House agree to sit half na hour more ?

Sri C. V. K, Rao :— No, Sir.

Sri K. Brahmananda Reddy :— We will sit for another 15 minutes. That will be enough.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— అధ్యక్షా, ఈ డిమాండు మీద 21 మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడారు. వారు చేసిన సూచనలు చూస్తే కొంతమంది వ్యతిరేకంగా చెప్పిన వారున్నారు. ఈశ్వరరెడ్డిగారు చెలవిచ్చారు — వ్యవసాయానికి పనికివచ్చే అకులు ఫారెస్టునుంచి —

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :— కొంచెం నెమ్మదిగా చెప్పండి.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— నాకు భగవంతుడు ఇచ్చిన గొంతుక అది. ఇంతవరకు మీరు కేకలు వేస్తుంటే ఎవరైనా కాదన్నారా ? ఇంటికి నాలుగు అణాలు పుచ్చుకుని తీసుకుని పశువులను మేపుకుంటున్నారు. అడవులు నాశనమైపోతున్నాయని వారన్నారు. మాకు అర్థం కావడం లేదు వ్యవ యానికి రాయితీ ఐన భూమి. మాది న్యాయమైన ప్రభుత్వం, మర్యాద కలిగిన ప్రభుత్వం కనుక — ఐ యామ్ ఆన్ మై లెగ్స్, సర్—

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :— మాకు అర్థం కావడం లేదు. ఆయన ప్రసంగం మాకు అర్థ యేట్లు చెప్పండి మహానుభావా అంటున్నాం. ఆయన మాట్లాడ కూడదని మా అభిప్రాయం కాదు. కొంచెం ఓపికగా సమాధానం చెప్పాలని కోరు తున్నాను.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— తమరు ఎనిమిది గంటలకు క్లోజ్ చేస్తారు. నాకు టైం చాలదు. నేను క్లియర్‌గానే మాట్లాడుతున్నాను. 23 ఇక్షల ఎకరాలు డిస్ రిజర్వ్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మరొక 14 నిముషాలు కూర్చుంటే పూర్తి ఐపోతుంది

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— భూమిని ఇంకా ఎక్కువ డిస్‌రిజర్వ్ చేయాలని వారు చెబుతున్నారు. ఇంకా డిస్‌రిజర్వ్ చేస్తే అసలు వర్షాలుండవు. ఈమధ్య వర్షా లేకపోవడానికి సరైన ఫారెస్టులు లేకపోవడమే కారణమని మనవి చేస్తున్నాను. మాలె వెంకటనారాయణగారు, పూల సుబ్బయ్యగారు ఎడ్వైజరీ బోర్డులో మెంబర్లుగా ఉండి రెండు మూడు జిల్లాలు తిరిగారు. వారు మంచి సూచనలు ఇచ్చారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— వర్షాలు కురవకపోవడానికి మంచి భూములు ఫారెస్టుగా చూపించాలా ?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— మనమందరం ఫారెస్టు కాపుదల చేయవలసి ఉంది. శాసనసభ్యులమైన మనకు కూడా బాధ్యత ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. పూల సుబ్బయ్యగారు రేంజర్లు అడవులలో కష్టపడి తిరుగుతున్నారు వారికి మోటారు సైకిల్సు ఇవ్వాలి అన్నారు. ఎక్కువ రాబడి వచ్చినప్పటికి బడ్జెటులో తక్కువ పెట్టారని వారన్నారు. రెండూ ఎట్లా జరుగుతాయి? వాచర్స్ జీతాలు పెంచాలని అన్నారు. చాలా సబబైన విషయం. లా డిపార్టుమెంటులో కొంచెం ఆలస్యమైనది. మేము ఆర్థిక మంత్రిగారు, మా ముఖ్యమంత్రిగారు తప్పకుండా నిర్ణయం తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :— ఆయన మీకు ముఖ్యమంత్రికాదు. రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రి.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— మా పార్టీ, మా పార్టీ అని మీరు చెప్పకోరా? మా ముఖ్యమంత్రి అని ఎందుకు అనకూడదు? బీడీ ఆకులకు ఐదు పైసలిచ్చి ఘోరం చేసామని రణబాలి గారన్నారు. వారు 15 రోజులు స్ట్రయిక్ చేసారని అన్నారు. ఎక్కడా స్ట్రయిక్ చేయలేదు. నేను ప్రతిగ్రామం వెళ్ళి చూచాను. వ్యతిరేకంగా పిచ్చయ్యగారే చెప్పారు ఏడు పైసలిచ్చి రెండువందల ఆకులు పుచ్చుకునేవారు. 100 ఆకులకు ఐదు పైసలిస్తుంటే రెట్టింపైనది కదా. ప్రత్యేకంగా ఆకులు ఏరినందుకు కూలీలకు 100 లక్షలు ఖర్చు చేసాము మరల 100 లక్షలు ఖర్చు చేస్తున్నాము. రెండు కోట్లు ఖర్చుచేసి ఇదివరకైన నష్టం కూడా తీసుకోడంలో ఏమి అన్యాయం ఉంది? ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిచ్చినట్లుగా న్యాయమే జరిగింది తప్ప అన్యాయం జరుగలేదు మెంబర్లలో ముగ్గురు పట్టాదారులున్నారు, ఇద్దరు కంట్రాక్టర్లున్నారు. ముగ్గురు ఉద్యోగులున్నారు. వీరితో చెప్పి అన్యాయం ఉంటే సర్దుకోవచ్చును. లేనిది, ఎక్కడా జరుగనిది శాసన సభలో చెప్పడం న్యాయం కాదు.

శ్రీ ఆర్ సత్యనారాయణరాజు :— ఆ కమిటీలో శాసన సభ్యులను చేయాలని ప్రపోజలు వచ్చింది ఆలోచించారా?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— ఎంతమందిని వేస్తే మీకు సంతృప్తి ఉంటుంది?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :— ఎంతమందైనా సరవాలేదు. మీ ఇష్టం.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు 12 ఎకరాల భూమి ఉంది చుట్టూ అడవి ఉంది అంటూ చెప్పారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— 12 సంవత్సరాలుగా చెబుతున్నాము.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— ఆయన బాగా తెలిసినవారు. ప్రొసిజరుకు వ్యతిరేకంగా అంటే ఏమి చెబుతాం? పెద్ద ప్రఖ్యాతికలవారు. సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు వద్ద సర్దుబాటు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని మనవి చేస్తున్నాను రామనాథంగారు, సుబ్రహ్మణ్యంగారు మాట్లాడారు. అడవులు ఎక్కువగా పెంచాలి, డబ్బు ఎక్కువగా వచ్చినా తక్కువ ఖర్చు చేస్తున్నారు అడవులను బాగా ఇంప్రూవ్ చేయాలి అన్నారు. వారు చెప్పిన సలహాను కేబినెట్‌లో ఆలోచించి ఎక్కువగా అడవులు పెంచడానికి ప్రయత్నం నిస్తాము, ఈశ్వరిబాయిగారు ఆదిలాబాదుకు సంబంధించి చెప్పారు. 1955-56 లో పాకిస్తాను నుంచి వచ్చినవారి పునరావాసానికి పదివేల ఎకరాలు ఇచ్చారు, ఇంకా తీసి ఇవ్వాలని అన్నారు. ఇదివరకు 70 వేల ఎకరాలు 1964 కు పూర్వమే తీసి ఇచ్చాము, అడవి నాశనమైనది. ఇంకా తీసిఇవ్వడానికి వీలులేదని మనవి చేస్తున్నాను, ఉద్యోగులను పై దేశాలకు పంపి ట్రైనింగ్ ఇచ్చి అక్కడ అడవులుపెంచే విధంగా

ఇక్కడ పెంచాలని చెప్పారు. ఎందరో పై దేశాలకు వెళుతున్నారు. వస్తున్నారు అక్కడి వాతావరణం వేరు, ఇక్కడ వాతావరణం వేరు? ఉద్యోగులను పంపుతూనే ఉన్నాం. వేమయ్యగారు మాట్లాడుతూ 123 లక్షలంటే శ్రీహరికోటకు ఇచ్చిన 25 వేల ఎకరాలు కలిపి అవుతుందా అన్నారు. అది అన్యాయం. అది వేరు, ఇది వేరు. దానికి దీనికి సంబంధం లేదు శ్రీహరికోటకు చెందినది ప్రత్యేకంగా ఉంది. అది 25 వేల ఎకరాలు. మనం డిస్‌రిజర్వ్ చేసినది ఇప్పటివరకు వచ్చింది 123856 ఎకరాలు. ఇంకా కొంతరావలసి ఉంది. అది వచ్చిన తరువాత చూస్తాం వీరరాఘవరావుగారు చెప్పారు తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో మామిడి చెట్లకి పట్టాలు యిచ్చే భూములకు పర్మిషను యివ్వటం లేదన్నారు ఆ మాట నిజమే అని ఒప్పుకున్నాను కొన్ని జిల్లాలలో యిచ్చి కొన్ని జిల్లాలలో యివ్వలేదు అవి కూడా పరిశీలించి అన్ని జిల్లాలకు మైయిను భూమి మా ఫారెస్టువారికి ఏవిధమైన అభ్యంతరంలేని పద్ధతిలో ఉన్నప్పుడు ఆలోచిస్తామని మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను. చూశారూ, వెదురు ప్రత్యేకంగా పేపరు మిల్లుకే యిచ్చేస్తున్నాం ప్రజలు బాధపడుతున్నారు అన్నారు. 80 వేల టన్నులు 22 కూపులు ఉండగా అందులో దాదాపు 5,200 టన్నులు వెదురుగల ఏడు కూపులు కంట్రాక్టర్లుకు లీజుకు యిచ్చారు, అదీకాక పేపరు మిల్లుకి యిచ్చిన వాటితో కూడా ఒకటి అర్డరు చేశారు. సీనియరేజి ప్రకారం ఎవరికైనా అక్కడ రైతాంగానికి కావలసి వచ్చినప్పుడు సీనియరేజి రేటు వందవెదురకు రు. 17-50 చొప్పున 6 రూపాయలు సరుకు కూలి, 12 రూపాయలు 50 పైసలు దానికిఖరీదు, వినియోగించడానికి గవర్నమెంటు 19-1-70 న ఆర్డర్సు యిచ్చారు. అందరు పెద్దలూ చాలా విషయాలూ చెప్పారు టైములేదు మళ్ళీ వచ్చినప్పుడు మనవి చేసుకుంటాను గౌరవసభ్యులందరినీ కోరేది ఏమిటంటే యిది. నేను క్రొత్తగా మొదటిసారిగా పెట్టిన డిమాండు కాబట్టి యునానిమస్‌గా పాసు చేస్తే చాలా సంతోషిస్తానని మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి (పరకాల) :— మా దగ్గర రేటు ఫిక్సు చేసినది 4 పైసలు అయితే ఒకటిన్నర పైసలు మాత్రమే యిచ్చి ఏజెంటు కొట్టేశాడు. ఎంక్వయిరీ చేయించండి. పిచ్చయ్యగారు చెప్పినదానికి వెంటనే సమాధానం చెప్పడం జరిగింది. వారు యిచ్చిన నాలుగు పైసలు కూడా యివ్వకుండా ఒకటిన్నర పైసలు నవాబుపేట, రాఘవాపురం చైన్‌పాక, జడలపేట, నైనపాక పరకాల, ముద్దునూరు గ్రామాలలో యిచ్చారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— మంత్రిగారు ఏదయినా క్లారిఫికేషన్ చేస్తారా?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— ఇప్పుడు చెప్పవలసినది ఏమీ లేదు,

శ్రీ యస్. వేమయ్య :— అధ్యక్షా అడవి మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ శ్రీహరికోట రిహాబిలిటేషనుకి మాత్రమే యిచ్చారు కాని యితరులకు యివ్వలేదని శలవిచ్చారు. శ్రీహరికోటకు యిచ్చిన విస్తీర్ణం ఎంతో మిగతా యితరులకు యిచ్చి ఉన్న ఫిగరు చెపితే స్పష్టంగా తెలిసేది. ఇచ్చిన ఫిగర్సు కూడా జిల్లాలో శ్రీహరికోటలో యిచ్చిన

డిస్పోజెస్సు చేసిన ఏరియా లెక్కలు యిప్పటికీ తేలలేదు. అందువల్ల నేను అపాయింటు రెయిజ్ చేయవలసి వచ్చింది. క్లారిఫై చేస్తే అందరికీ క్షేమంగా ఉంటుంది. వారు గొడవ చేశారు కాబట్టి అడుగుతున్నాను.

శ్రీ రామచంద్రరావు కల్యాణి :— అధ్యక్షా మార్కెటింగ్ అగ్రో యిండస్ట్రీస్ కార్పొరేషను డిమాండుపైన 5 గురు గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడినారు. నేను గౌరవ సభ్యులకు వేరే యిచ్చిన నోట్ తో వారు తృప్తిపడినారని భావించి సంతోషిస్తున్నాను. అయితే గంగాధర్ గారు చెబుతూ ఈ 10% 30% కంట్రిబ్యూషను మార్కెటింగ్ కమిటీకి సహాయం చేయాలని చెప్పినారు. ఇంతవరకు 22 మార్కెటింగ్ కమిటీలకు రు 1 38,500 లు శాంక్షను చేశాము రు 4 42,500 లు రిలీజ్ అయినది. అదే విధముగా 1971-7 లో 9 మార్కెటింగ్ కమిటీలకు రు. 2,58 000 శాంక్షను చేశాము. రు. 41,000 లు రిలీజ్ అయినది. అదే విధముగా నిజామాబాదులో రు. 1,66 000 లు శాంక్షను చేసినాము ఇంతవరకు రు. 55 100 పని అయినది అక్కడ మార్కెటు డెవలప్మెంటు చేయడానికి 45 ఎకరముల భూమి ఆక్వయిరు చేయాలనే ఉద్దేశ్యం ఉంది. ఇంతవరకు 5 ఎకరాల భూమి ఖబ్జాలోకి వచ్చింది డెవలప్మెంటు చేయడానికి రు 15,000 లు ఖర్చు పెడుతున్నాం. ఇదే విధముగా గడ్డెన్నగారు చెప్పినారు. ప్రతి మార్కెట్ కమిటీలో రెస్ట్ హౌస్ కావాలన్నారు. భైంసాలో రు. 48,000 లు ఖర్చు పెట్టి రెస్టుహౌసు తయారు చేస్తున్నాం. అదే విధముగా 17 మార్కెట్ కమిటీలకు రెస్ట్ హౌసెస్ ఉన్నాయి 27 మార్కెట్ కమిటీలకు ప్రొపోజల్సు ఉన్నాయి. అవి ఈ సంవత్సరం లేక వచ్చే సంవత్సరంలో పూర్తవుతాయని పని చేస్తున్నాము. అదే విధముగా ఇంజనీర్స్ గురించి చెప్పినారు కరీంనగర్ డిస్ట్రిక్టులో ఒక అసిస్టెంట్ ఇంజనీరును పెడుతున్నాం ప్రతి జిల్లాలో సూపర్వైజర్సు చాలా తక్కువగా ఉన్నారు. ప్రతి ఒక జిల్లాకు పెట్టాలనే ఉద్దేశ్యము దట్ ఈజ్ అండర్ ది యాక్టివ్ కన్సిడరేషన్ ఆఫ్ ది గవర్నమెంటులో ఉంది అదే విధముగా రత్నసభాపతిగారు ఏదో సైంటిఫిక్ మెథడ్ ఆఫ్ మార్కెటింగ్ హేజ్ నాట్ బీన్ యింట్రొడ్యూస్డ్ అన్నారు. నోట్‌లో డిటెయిల్స్ యిచ్చినాము. కాటన్ గ్రేడింగ్‌లో ఆదోని, పామేరు, అదిలాబాదు, భైంసా, గ్రౌండ్‌నట్‌లో వరంగల్లు బాదేపల్లి నిజామాబాదులో గుంటూరు, పాంగ్రేడింగ్ కొరకు ఆముదాల వలస, విజయనగరం వరంగల్లు కోరట్ల ఫీ ప్రేడింగ్ ఆయిల్ కొరకు ముద్దనూరు గిద్దలూరు, విజయవాడ, సామర్లకోట, ఈ విధముగా సైంటిఫిక్ రీతిలో పని చేస్తున్నాం ఇప్పుడు అగ్రో యిండస్ట్రీస్ కార్పొరేషను గురించి కొన్ని విషయాలు చెబుతున్నాను గౌరవ సభ్యులకు గుర్తు అగ్రో యిండస్ట్రీస్ కార్పొరేషను స్థాపన అయి మూడు సంవత్సరాలయినది. బాల్యావస్థలో ఉంది దాని పని అండాజువేసి చూస్తే దాని శక్తికంటె మంచిపని అయినది

Number of wells 5,422
Number of Tube Wells, submerging pumps. ... 42
Rockblasting and others. ... 585
Tractors sold to the Farmers in Andhra Pradesh ... 1407
Distribution of G. P and Sheets ... 600 matric tonnes.

అదే విధముగా శ్రీమతి ఈశ్వరీబాయిగారు చెప్పినారు నిజామాబాదులో అగ్రో యిండస్ట్రీస్ పని చేయడం లేదని. రికార్డు చూస్తే నిజామాబాదులో 132 వెల్సు డీగ్ చేసినాము. అక్కడ 3 రిగ్సు ఉన్నాయి అవసరం ఉంటే వారికి తప్పక సహాయం చేస్తున్నాం. అదే విధముగా ఆర్. యస్. జీరో గురించి చెప్పినారు. ఈ నెలలో జీ. డీ. ఆర్. ప్రతినిధులు వచ్చి 31 కేసెస్ డిసైడ్ చేసినారు. వేరే కంట్రాక్టర్సు గురించి సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకి వ్రాసినాము. ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకొని నిర్ణయం తీసుకుంటారని మనవి చేస్తూ ఈ డిమాండును పాసు చేయాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— మార్కెటింగు కమిటీలను హైకోర్టు కొట్టేసిన తరువాత మంత్రిగారు ఎప్పుడు కాన్‌స్టిట్యూట్ చేస్తారు?

శ్రీ రామచంద్రరావు కల్యాణి:— నెక్స్ట్ మంతులో, త్వరగా.

శ్రీ యస్. వేంకయ్య :— అగ్రో యిండస్ట్రీ వారిని ఎవరైనా రైతులు దున్ని పెట్టమంటే .. నేనే ప్రయత్నం చేశాను .. 25 రూపాయలు యిస్తున్నారు. ప్రయివేటుగా ఎకరం 0 రూపాయలకు దున్నుతున్నారు. ఎవరైనా 46 రూపాయలకు చేసేది గవర్నమెంటు 56 రూపాయలు చేస్తున్నది. 10 రూపాయలు డిఫరెన్సు. ప్రయివేటువారు యిచ్చేదానికంటె గవర్నమెంటు లిబరల్‌గా ఉండి సన్నకారు రైతులను ఆదుకోవాలి. కనీసం ప్రయివేటు వారితో సమానంగానైనా తగ్గించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది.

శ్రీ రామచంద్రరావు కల్యాణి :— ప్రయివేటువారికి ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు ఛార్జెస్ లేకుండె. కార్పొరేషనువారికి ఎస్టాబ్లిష్మెంటు చార్జెస్ ఉన్నాయి. దానికొరకు ఎక్కువయినది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అగ్రో యిండస్ట్రీ బాగా జరుగుతుందని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. చార్జెస్ హెవీగా ఉన్నాయి. ఇట్లాంటి పరిస్థితిలో అక్కడ ఉండే సిబ్బందిని రిట్రెంచి చేస్తున్నారు. ఫోర్‌మన్, ఆపరేటరు. అక్కడ ఉండే చార్జిమన్‌ను 17 మందిని తీసివేశారు. నిజంగా పని చాలా బాగా ఉంటే ఎందుకు రిట్రెంచి చేస్తున్నారు?

శ్రీ రామచంద్రరావు కల్యాణి :— అవసరం లేనిచోట టెంపరరీ స్టాఫును తీసివేసినారు.

DEMAND No XX AGRICULTURE

Mr Deputy Speaker — The question is:

To reduce the allotment of Rs 8,38,05'70 for Agriculture by Rs 100/-

వ్యవసాయరంగంలో ఉత్పత్తి పెంచుటకు పేదరైతులకు మధ్యతరగతి రైతులకు సరైన ప్రోత్సాహం యివ్వడం లేదు. అప్పుడు సక్రమంగా యివ్వడం లేదు. భూస్వామి వర్గాలకే అన్ని విధాల సౌకర్యాలు కలుగచేసే ప్రభుత్వ విధానాన్ని నిరసనగా —

To reduce the allotment of Rs. 8,38,05700 for Agriculture by Rs. 100/-

అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీలో ఆశ్రిత పక్షపాతం - అవినీతి పెరిగిపోవుచున్ననూ వీటిని అరికట్టడంలో ప్రభుత్వం విఫలమవుతున్నందులకు —

To reduce the allotment of Rs. 8,38,05,700 for Agriculture by Rs. 100/-

For the failure of the Government to control the pests in Circar Districts.

To reduce the allotment of Rs 8,38,05700 for Agriculture by Rs, 100/-

To discuss the negligent attitude of the Government in supplying agricultural loans to the poor and marginal cultivators.

To reduce the allotment of Rs. 8,38,05,700 for Agriculture by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government to control the wide spread disease to paddy crops and other crops.

To reduce the allotment of Rs, 8,38,05,700 for Agriculture by Rs, 100/-

To criticise the Government for failure to supply fertilizers and time in pesticides through Government agencies on subsidy basis order to encourage the Agriculture as Industry.

To reduce the allotment of Rs. 8.38,05,700 for Agriculture by Rs. 100/-

To discuss the delay being caused to take action against the persons involved in fertilizer transport charges.

To reduce the allotment of Rs. 8,38,05,700 for Agriculture by Rs. 100/-

For not supplying good seeds and good sprayers to farmers.

To reduce the allotment of Rs. 8.38,05,700 for Agriculture by Rs. 100/-

For not supplying pesticides on subsidised rates to the Agriculturists in time to arreat pest like 'Hispa'.

The cut motions were negatived.

DEMAND No : XXI FISHERES

Mr Deputy Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,24,84,800 Fisheries by Rs.100/-

For failure in not promoting adequate help to fisher folk in the State.

To reduce the allotment of Rs. 1,24,848C0 for Fisheries by Rs. 100/-

For showing bias in giving assistance to the fisher folk in State

To reduce the allotment of Rs. 1,24,84,8C0 for Fisheries by Rs. 100/-

రాష్ట్రంలో సముద్రతీరానవున్న లక్షలాది మత్స్యపారిశ్రామికులకు గృహవసతి కల్పించలేని ప్రభుత్వ వైఖరికి నిరసనగా —

To reduce the allotment of Rs. 1,24,84,800 for Fisheries by Rs 100/-

వేర్పాపురం ఫిషింగ్ హార్బర్ నిర్మాణాన్ని వెంటనే ప్రభుత్వం పూనుకోనందుకు నిరసనగా —

To reduce the allotment of Rs. 1,24,84.800 for Fisheries by Rs. 00/-

రాష్ట్రంలోని మత్స్య పారిశ్రామికుల ఆర్థిక అభివృద్ధికి తగిన కృషిలేనందున, వారి వృత్తి పరికరాలపైన లైసెన్సు రుసుములు విధించిన ప్రభుత్వ వైఖరికి నిరసనగా —

To reduce the allotmeut of Rs. 1.24,84,833 for fishries by Rs. 100/-

For the failure of the Government to provide the communication facilities to the fishermen in Interu Village in Bandar Taluq, Krishna District.

The cut motion were negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,24,84,800 for Fisheries by Rs. 100/-

To criticise the failure of the Government for having sold the fishing rights to the private companies at Visakhapatnam depriving the legitimate rights of the poor fishermen the coastal area.

The cut motion was negatived

Sri G. Rajaram pressed for division and the House divided. Ayes 23, Noes-80, Neutrals-Nil. The cut motion was negatived

Mr. Dy. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,24,84 800 for Fisheries by Rs. 100/-

To criticise the Government for its discriminatory policy of adopting new schemes in Andhra ignoring Telangana area, though the major water source of Nizam Sagar is available for implementing schemes.

215. To reduce the allotment of Rs. 1,24,84,800. for Fisheries by Rs. 100/-

To critise the Govesnment for its failure for not providing adequate facilities to the fishermen in the coastal area in order to improve their standrad of living.

The cut motions were nehgatived,

Mr. Dy. Speaker :— The question is.

To reduce the allotment of Rs. 1,24,84,830 for Fisheries by Rs. 100/-

For not developing Nizampatnam and '(Odrevu)' as good minor ports. The cut motion was negatived.

DEMAND NO : XXII ANIMAL HUSBANDRY

Mr. Dy. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 5,61,61,000 for Animal Husbandry by Rs. 100/-

For not providing the veterinary aid to Chinagollapalem village in Bandar Taluq, Krisna District,

To reduce the allotment of Rs. 5,61,61,000 for Animal Husbandry by Rs 100/-

To criticise the Government for its failure to implement the seniority list in giving promotions to the Class IV Gazetted posts in the Milk Project, which was, prepared and communicated by the then Commissioner of Milk in 1966, giving promotions to the juniors by relaxing the Ad hoc Rules ignoring seniors causing frustration among the senior personnel.

To reduce the allotment of Rs. 5.61,61,000 for Animal Husbandry by Rs. 100/-

To criticise the Government for its failure for not taking any active measures to improve the economic conditions of the people in Telangana with regard to implementing new sehemes in dairying,

To reduce the allotment of Rs. 5,61,61,00 Animal Husbandry by Rs 100/-

To criticise the Government for its failure for not implementing the rates, giving in Andhra, to milk producers in Telangana region.

To reduce the allotment of Rs. 5,61,61,000 Animal Husbandry by Rs, 100*-

To criticise the discriminatory policy adopted by the Government in promoting Milk Societies in Andhra ignoring the Telangana region.

To reduce the allotment of Rs, 5,61,61,000 Animal Husbandry by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government in not consulting the Regional Committee while promoting Milk Corporation.

To reduce the allotment of Rs. 5,61,61,000 Animal Husbandry by Rs. 100/-

For not supplying adequate medicines to the Veterinary Hospitals.

The cut motions ware negatived.

DEMAND No. X L – FOREST DEPARTMENT

Mr. Deputy Speaker :— The question is:

To reduce the allotment of Rs. 4,86.81,000 for Forest Department by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా నర్సాపురం తాలూకా వెంప, ముత్యాలపల్లి గ్రామాలకు చెందిన ఫారెస్టు బంజర్లు డిఫారెస్టు అయినా స్థానిక బోగస్ సొసైటీలను రద్దుపర్చి స్థానిక పేదలకు పంచుటకు యింతవరకూ చర్యలు తీసుకోనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 4,86,81,000 for Forest Department by 100/-

రాష్ట్రంలో ఫారెస్టు బంజరు సాగుకు లాయికి అయినది యింకా వివిధ ప్రాంతాలలో వున్నప్పటికి ఆబంజరును డిఫారెస్టు చేసి వెంటనే ఆక్రమదారులకు, పేదలకు పట్టాలు యివ్వని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా —

To reduce the allotment of Rs. 4,86,8100 for Forest Department by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా నర్సాపురం తాలూకా వెంప, ముత్యాలపల్లి గ్రామాలకు చెందిన ఫారెస్టు బంజరు డిఫారెస్టు చేసి పేదలకు యివ్వాలని ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు చేసినను, త్వరలో ఆబంజరులను రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటుకు స్వాధీనపర్చమని ఫారెస్టు అధికారులకు స్థానిక శాసనసభ్యుడు ఎన్ని పర్యాయములు విజ్ఞప్తులు చేసినను యింతవరకూ చర్యలు తీసుకొననందులకు

To reduce the allotment of Rs. 4,86,81,000 for Forest Department by Rs. 100/-

To discuss the poticy of the Government in continuing the Forest villages not converting them into Revenue villages.

To reduce the allotment of Rs. 4,86,81,000 for Forest Department by Rs. 100/-

To discuss the failure of Government in protecting the reserve forest from destruction at the hands of village Land Lords.

The cut motions were negatived.

XLVI 4 CAPITAL OUTLAY ON SCHEMES OF AGRICULTURE IMPROVEMENT AND RESEARCH.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,35,000 for Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research by Rs. 100/-

To discuss the failure of the Government for not providing adequate facilities in research stations which are no useful to the ryots,

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :— I shall now put the main motions to vote.

The question is :— "That the Government be granted a sum not exceeding Rs 8,38,05 700 under Demand No. — Agriculture.

That the Government be granted a sum nof exceeding Rs, 1,24,84,800 under Demand No- XXI — Fisheries.

That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 5,61,61,000 — under Demand No XXII — Animal Husbandry.

That the Government be grantad a sum not exceeding Rs 2.35,000 — under Demand No. XL VI — Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research,"

(Pause)

The motions were adopted and the grants made

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 4,86,81,000 — under Demand No. XL — Forest Depatment.

That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 9,56,000 — under Demand No. LIII — Capital Outlay on Forests."

The motions were adopted and Grants made.

A—

Demand No. XIII — Police — Rs. 16,01,17500/-'

" XV — Miscellaneous Depts. — Rs, 1,85,96,000/-

" XII — Jails — Rs. 1,31,23,000/-

„ XXXVII — Territorial and Political Persons — Rs. 4,80,000/-

„ XLIV — Compensation to Zamindars — Rs 53,88,000

„ XXVIII — Privy Purses and Allowances to Releri — Rs. 30,700/-

Mr, Deputy Speaker :— The Minister for Home will move the Demand.

Sri J. Vengala Rao :— Sir. on the recommendation of the Governor, I beg to move : "That the Government be granted a sum not expeeding Rs 15,01,17,500 — under Demand No. XIII — Police," "That the Government be granted a sum not exceeding Rs 1,85,96 000 under Demand No XV Misce laneous Depatments",

Sri A. Bhagawantha Rao :— Sir. on the recommendation of the Governor' I beg to move: "That the Goverment be granted a sum not exceeding Rs. 1,31,23,000 — under Demand No. XII — Jails."

Sri P. Thimma Reddy :— Sir, on the recommendation of the Governor I beg to move : "that the Government be granted a sum not exceeding Rs. 4.80,003 — under Demand No. XXXVII — Territorial and Political Pensions."

Sir, I also beg to move : "That the Government be......

Dr. T, V, S, Chalapathi Rao : — Sir, I raise a point of order, They have not given any policy statement on Zamindari abolition and Privy Purses, How can they move the Demand. It is against the rules,

Mr. Deputy Speaker :— I think a Privilege Motion has come.

(Sri B. Papi Reddy rose to speak).

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :— It is highly objectionable. He cannot move it. It is illegal Where is the Policy Statement ?

Mr Deputy Speaker :— He can move it Afterwards the point of order will be heard

Sri P Thimma Reddy :— On the recommendation of the Governor I beg to move :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 53,88,000/- under Demand No. XLIV - Compensation to Zamindars."

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, on the recommendation of the Governer I beg to move :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 30,700/- under Demand No. XXXVIII - Privy Purses and Allowances of Indian Rulers"

(Interruptions)

Sri K Brahmananda Reddy :— Most important Demand I have moved, Sir.

Mr Deputy Speaker :— Motions moved I request the Members to move the Cut Motions

Dr T.V S. Chalapathi Rao :— It is against the Rules

Mr Deputy Speaker :— There is nothing in the rules You show me the rules

Dr T.V.S Chalapathi Rao :— No, no It is highly objection-able Where is the Policy Statement ? Why rules are made, Sir ?

Mr Deputy Speaker :— A point of order should be governed by rules Therefore, I say, there is nothing

Dr T.V S. Chalapathi Rao :— You should not allow it to be moved without a policy statement

Mr Deputy Speaker :— There is no rule for that

(Interruptions)

I tell you before the House commenced Sri Badri Vishali raised an objection.

Dr. T.V.S. Chalapathi Rao :—It is highly out of order to move a motion without the policy statement.

Mr Deputy Speaker :— No, no Sri Badri Vishalji had raised this objeetion, I told you that a privilege motion was given and it will have its own consequence, Therefore, that need not be stopped.

श्री• बद्री वि.ल पिती : अध्यक्ष । मैं आपको यह रूल बतलाना चाहता हूं :

"Rule 165 (1) : The Minister while moving a demand for a grant, shall furnish to the House an explanatory note regarding the working of the department during the year and may make a statement explaining the policy underlying the demand."

Sri G. S'vaiah :— Under Rule 163 (2)......

Sri K. Brahmananda Reddy :—Generally we give policy statements on the general demands, Revenue Minister has given already The Home Minister has given already. These are subsidiary deman3s. These are picked up by the Opposition. At the main demands like Heads of Ministers: Revenue, Home, etc., we will certainly......

Dr T V.S. Chalaparhi Rao :— With due respect to the Chief Minister, according to rules...

Sri C.V.K.Rao — The Chair should not be misled: Sir. You please see Ruie 165, Sir.

Sri K. Brahmananda Reddy :— We will consider tomorrow.

Mr. Deputy Speaker :— It is moved today. Discussion tomorrow.

Dr T.V.S. Chalapathi Rao :— If you yourself go against rules, who will safeguard the rules?

Let them make a policy statement.

Sri K. Brahmananda Reddy :— So far as my demand is concerned, it is a privy purse relating to ruler of Banganapalle.

Dr T. V. S. Chalapathi Rao :— You cannot move it without any explanatory note.

Sri K. Brahmananda Reddy : It relates to allowances to the Members of the Ruler's family - Banganapalle and allowance to palace servants and others - Banganapalle I hope in a few months, the Parliament will have an opportunity to consider what will happen to this privy purses and privileges Therefore, I request the Hon'ble Members to consider this.

Sri C. V. K. Rao :— You have to give an explanatory note Let the Demand come tomorrow

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :— Moving the demand is highly ·regular.

Mr Deputy Speaker :— Every time demands were moved with explanatory notes.

Sri K. Brahmananda Reddy :— The trouble arose because we have given the right or privilege for the Opposition Leaders to choose whatever demands they want. Generally, what we are doing before is, to give a policy statement on the main Demand. For instanc take Revenue. It consists of 15 items. If every item is picked up as a separate nemand... I do not know why they should pick up like that... However, you will get a reply of the Minister and therefore, there is no question of giving a policy statement on routine matters like this.

Sri C. V. K. Rao :— While you are moving demand you are giving explanatory note on the working of the Department......

Mr. Deputy Speaker :— Necessity was there to give under rules. Ofcourse, that need not stop the moving of the demand now.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :— The rule is very clear.

Sri K. Brahmananda Reddy :— With your permission, Sir, the Demands were already moved.

D. T.V. S. Chalapathi Rao :— Our point of order is there.

Mr. Deputy Speaker :— The rule is clear. The Minister has to give an explanatory note either orally or written.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :— There is no question of oral reply.

Mr. Deputy Speaker :— Now, the House stands adjourned till 8-30 a. m. tomorrow.

The House then adjourned till Half past Eight of the Clock on Thursday, 26th August, 1971.

STATEMENT OF THE MINISTER FOR HOME ON DEMAND No. XIII RELATING TO POLICE DEPARTMENT

Mr. Speaker, Sir,

I rise to move the Demand No. XIII relating to the Police Department,

The Budget Estimates for 1971-72 provide for a gross demand of Rs. 15,01,17,500-00 as against the Estimates of Rs. 13,62,72,700 for 1970-71.

Members are aware that maintance of Law and Order, prevention and derection of crime, are the primary and important functions of Police Department.

In the immediate past, the State has been subjected to a severe test in the maintenance of Law and Order ; the Naxalite extremist movement in the Srikakulam district and Telangana district and the agitation for Separate Telangana deserve special mention. The Naxalite movement starting initially as a movement to uphold the rights of the Girijans against exploitation by the Plains people, was captured by a band of adventurits who advocated and promoted an armed struggle with the avowed object of overthrowing the lawfully established Government through a violent revolution. Though Srikakulam formed the base for launching this struggle, because of its special geographical features, the movement slowly extended to other agency areas and Plains in the State. Another group known as Communist Revolutionories also resorted to similar type of violent activities in certain areas of Telangana districts. Both the movements assumed alarming proportions ; offences like murders-dacoities including abduction, looting property worth several lakh, of rupees were freely committed. To tackle the situation created by the Naxalites and Extremists, several steps were taken like sanctioning additional staff for strengthening intelligence measures, opening of new Police Stations with Armed men and deployment of additional Police forc. The combing operations resulted in many encounters with Naxalites in which some of the top leaders were killed The effective and sustained efforts of the Police have resulted in bringing the situation under control and in demoralising the rank and file of the Naxalites/extremists. The possible major threat to the security of the State has, thus, been averted. In this connection, I must congratulate the Police personnel for herocially facing the situation despite great personal risk and various other difficulties. I am sure they will continue to be vigilant and strive to consolidate the good results achieved so far. The Police

peronnel who have done good work have suitably been rewarded. Members of the public who have co-operaed and assisted the police have also been rewarded suitably.

The agitation which started in 1969 as a mere demand for the enforcement of safeguards for people of Telangana ultimately turned into an agitation for separate Telangana. No serious threat to public order or normal life was created last year due to this agitation except for sporadic instance.

Apart from the situation created by the Naxalite and Extremists activities, last year has been eventful in that Elections to about 16,000 Gram Panchayats and the Mid-term Poll to Lok Sabha took place in the same year—in June, 1970 and in March 1971 respectively—and the Police and had to shoulder heavy responsibility in maintaining public order during the period of Elections inspite of the tension that usually prevails during the Elections and their pre-occupation in containing the activities of the Naxalites and Extremists.

Except for the country-wide agitation for the occupation of Banjar lands in response to the Call of the Joint Council of Action of the Communist Party of India, the All-India Kisan Sabha and Bharatiya Kender Mazdoor Union and the prolonged strike of NGOs and Municipal employees, the law and order situation was normal. The cammunal situation in the State also remained almost peaceful except for three sporadic instances at Bhainsa (Adilabad) in May, 1970, at B, Kotakota in March, 1971 and at Chennur (Cuddapah) in May, 1971.

Before I proceed to give details of the crime situation in the State and the performance of the department in detection and prevention of crime, I would like to draw the attention of the Members to some of the steps taken for the strengthening and modernising the Police force and other steps taken for maintaining the morale of the Police force.

Government in their anxiety to give priority and speed up development and welfare activities in the State have not been able to pay the same attention to strengthening and modernisation of, the peaceful conditions that prevailed in the State In my statement on Police Demand in 1969-70 I referred to the sanction of schemes costing Rs. 25 lakhs as an interim measure to strengthen

the police force. The activities of the Extremists and other agitations in the recent years have high-lighted the need for strengthening the police force in the State. In fact, the agitation for separate Telangana and in connection with the activities of the Extremists, Government have been depending upon on large police forces drawn from outside the State at considerable cost to the State Exchequer. Government, have therefore, decided to spend in each of the years 1970-71 and 1971-72 a sum of Rs 50 lakhs over and above the actual expenditure in the previous year In pursuance of the above decision a sum of Rs 50 lakhs was spent in 1970-71 and in the current year so far schemes costing approximately Rs 25 lakhs have either been sanctioned or approved for sanction. The following are the important items on which additional expenditure was incurred during these years.

	1970-71 Rs. in lakhs	1971-72 Rs. in lakhs
a) Strengthening of City Police Force ...	5.27	2 00
b) Strengthening of District Executive Force ...	11.39	5.14
c) Extension of Wireless system ...	0.76	2.72
d) Purchase of vehicles	30 46	1.21
e) Strengthening of C. I. D.	3 70	1.53

Some of the important improvements or modernisation taken up to which I would like to refer, are the following :—

a) Change in the staffing pattern of police stations in the City Police :— Having regard to multifarious duties and responsibilities of a S. I. in charge of a law and order police station in the city, the staffing pattern of Law and Order Police Stations in the city has been changed to ensure that a S. I. or A. S. I. will be available at the Police Station round the clock. In addition to this, some of the important Police Stations have placed under the charge of a Circle Inspector so that he may be in over all supervision of that Police Station instead of two or three Police Stations as present. This strenghthening and staffing pattern is implemented every year stage by stage.

b) Opening of Training School for Special Branch :—A Traineing School for the training of officers and subordinates in th Special Branch work has been started with a Deputy Superintendent of Police, well experienced in this branch, as the head of the insti-

tution as the training of the staff drawn to the Special Branch hitherto followed was not quite adequate.

c) Police Tele-Communication :— At present Police Tele-Communication extends up to Circle level in the Telangana region while it is available up to sub-division level in the Andhra region. To ensure uninterrupted communication between the State Head-quarters and Circles, it has been decided to extend Tele-communication facilities to Circle level in Andhra area also. This programme which involves considerable expenditure both on staff and equipment is being implemented in a phased programme. Sanctiot has alredy been accorded for opening 30 new Radio stations an Circle headquarters. 41 more circles have to be connected by Police wireless grid. These circle are proposed to be covered in the next two years subject to availability of equipment and funds.

A post of Director of Police Communications of the status of a Deputy Inspector-General of Police was created last year to head the Police Radio Organisation who will be responsible for the survey, planning and organising a well-knit net work of police telecommunications. The ultimate aim is that every police station in the State should be connected to State headquarters by Police Wireless Grid in order to improve the communication facilities for the Police and it is the only means of maintaining contact when all other available means of communications fail.

(d) Transport:— There is a separate organisation called Police Transport Organisation charged with the duty of central purchase and maintenance of vehicles of the entire Police Department under the charge of a technical officer of the status of the Superintendent of Police. All the major repairs of the Police vehicles including body building is undertaken by this organisation.

Mobility is essential for a force charged with the responsibility of maintaining public order. There are 876 vehicles of all types in use in the Police Department. Regular replacement of vehicles which have done the prescribed mileage has not bean possible and at present there are 293 vehicles of all types which are more than ten years old requiring replacement. On a mopest estimate Rs. 70.44 lakhs is required for their replacement which can be done over a period of three to five years. Inspite of the difficult ways means position, the amounts specified below have been spent on the purchase of new vehicles and / or on replacements :—

Year	Replacement	Purchase of new vehicles
1969-70	... Rs. 12.14 lakhs	23.14 lakhs
1970-71	... Rs. 18.32 lakhs	12.14 lakhs

The above expenditure was mostly met from the lumpsum provision made by State Government for expansion and modernisation of the police force by a careful allocation of the amount made available.

There is also a Training School attached to the Police Transport Organisation to give training to the mechanics and drivers recruited to the organisation to man the vehicles and their maintenance,

The need for provision of quick means of transport for the police officers and subordinates incharge of law and order work has been keenly felt. As a first step, Government decided to provide jeeps to subdivisions in a phased programme. In the first pease, 16 Sub-Divisional Police Officers and those Deputy Superintendents of Police engaged in Naxalite duty have been provided with jeeps. The ultimate aim is to provide vehicles to Circle Inspectors and also Police Stations without the need for them to depend upon normal transport facilities available or on private vehicles of individuals. Proposals in this regard are under consideration of aGovernment.

(e) Mobile patrol :— Due to the various types of crimes committed in the twin cities, the need for intensive patrolling the areas has arisen. In order to enable the Control Room to maintain constant contact and rush police assistance wherever there is a request, mobile patrolling has been introduced in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad by patrol cars provided with VHF set Patrol cars have been provided at the rate of one vehicle for each circle. Provision of mobile patrolling in some of the important towns of the State where Control Rooms already exist is also under contemplation.

Motor cycles have also been provided for the City Police for Law and Order and Traffic duties,

Government are also contemplating introoucing patrolling by vehicles provided with V H F sets on National Highway where the

density of traffic and accident rate is high. If it proves successful, the question of extending it further will be considered.

(f) Electrification :— Electricity has been extended even to remote parts of the State. It has, however, been observed that police stations and police lines constructed several years ago have not been electrified so far in several places. Substantial amount from the lumpsum provisions has been set apart for the elecrification of police stations and police lines. A sum of Rs 3,57,900 has been remarked for the purpose during the current year.

(g) Telephones to police stations :— Telephones have not been provided to several police stations inspite of the fact that Post and Telegraph Department has extended telephone facilities to several towns and also villages. It is proposed to provide telephones to all police stations where facilities exist A sum of Rs 1,25,000 was earmarked in 1970-71 and 206 telephones have been provided. A sum of Rs 75,000 has been set apart for this purpose in the current year.

(h) Creation of additional battalion with head-quarters at Kakinada :— The need to have an additional Andhra Pradesh Special Police Battalion has been felt to save expenditure and to avoid dependence on forces drawn from outside the State. Sanction was accorded for the raising of an additional battalion in 1969-70 at a cost of Rs 39 lakhs, The full strength of the battalion has since been raised,

Financial assistance from the Central Government :—

Both, State Government and Government of India have found in the recent years, both in dealing with crime and in maintaining public order the Police Forces in the country have been handicapped due to lack of modern equipment, scientific methods and techniques of functioning. To give impetus and encouragement, Government of India have formulated a scheme of financial assistance to State Government which is in the form of loan up to 75% of the assistance and the balance as grant-in-aid to acquire equipment for the modernisation of the Police Force. The following items qualify for assistance under the above scheme :—

(1) Data processing machines for crime records, statistics and accounts.

(2) Equipment for Forensic Science Laboratories; equipment for other scientific aids to investigation

(3) Equipment for Finger Print Bureau.

(4) Equipment for centres for examination questioned documents

(5) Wireless equipment; capital expenditure on expansion of line communication including tele-printer services; wireless-equipped patrol vans for use in cities and also elsewhere in emergencies of any kind

(6) Equipment for training institutions in particular and training activities in general.

Under this scheme, the State has so far secured an assistance of Rs: 18 50 lakhs out of which Rs. 10.69 lakhs was spent and the balance is to be utilised in the current year. In the current year a tentative allocation of Rs 52 lakhs has been intimated and proposals for utilisation of this assistance are under active consideration of Government.

The major threat to the security of the State arising out of the activities of the Naxalite and Extremist has been well averted by taking a number of measures like deployment of additional force to comb the areas affected, strengthening of intelligence measures, declaration of affected areas as "disturbed areas" and systematic and sustained investigation of crimes. A master plan for the economic development of tribal areas including adequate policing of the areas on a permanent basis has been prepared by this Government and sent to Government of India. The Study Team set up by the Central Government to go into this question among other things, recommended the opening of at least three additional police outposts, six additional Police Stations and Police Circles with full wireless equipment and transport facilities to ensure adequate policing of the entire tribal area in Srikakulam district Funds ear-marked by the Central Government for the economic development of tribal areas will be diverted to meet the cost of policing of the Tribal area if the State Government are not in a position to meet the expenses. Proposals for opening of Police Stations and Outposts etc, in the tribal areas of Srikakulam district as recommended by the Central Study Team will be sent shortly for sanction of the financial assistance by the Central Government. Substantial financial assistance is expected from the Central Government not only for policing the area but also for providing residential accommodation to policemen, construction of Police Station buildings etc., in the above tribal areas.

Police Housing :

In my Statement on Police Demand for 1969-70, I mentioned that steps were being taken for the construction of buildings required for shifting the headquarters of the Superintendent of Police, Vizag North. I am glad to inform this House that the Central Study Team referred to in the previous para has also recognised the need for shifting the headquarters in the interests of efficient Police Administration of the district and recommended financial assistance to the State Government for the purpose. The Central Government have so far released Rs 50 lakhs for the construction of quarters for non-gazetted executive police personal who have to move consequent on shifting of the headquarters of District Police Office with a commitment of another Rs. 25 lakhs for 1972-73. Plans and estimates in respect of quarters for the non-gazetted police personal costing Rs. 26.88 lakhs being the first phase of the programme, have already been approved and the work is likely to be taken up shortly. Other steps for shifting the District Police Office are also being taken.

The non-gazetted executive Police personnel belonging to certain categories are entitled either to rent-free quarters of payment of house rent in lieu thereof in the mofussil. One of the factors which go towards keeping the Police force contended and disciplinedf is the provision of proper housing. So far it has been possible o provide only a little over 30% of the Police personal with Government accommodation which was also posible with the loan assis_tance given under the "Police Housing Scheme" by the Central Government. An assessment of the residential accommodation required for this class of personnel has revealed that accommodation has stil to be provided for over 27,000 personal in the entire State and the cost involved for providing such accommodation is about Rs. 24.14 crores It has not been possible for the State Government to ear mark any funds for this purpose in the past. Government are anxious to remove the back-log in regard to residential accommodation for Police personnel to enable them to live in comfort and in hygienic surroundings near their place of duty. They have therefore floated a private limited company styled "Andhra Pradesh State Police Housing Corporation Private Limited" with an authorised share capital of Rs 1 crore, The main object of the Corporation is to formulate and execute housing schemes for the benefit of the

employees of the Police Department by securing funds required from external resources in addition to the funds that Government may provide. To begin with, this Corporation will undertake the construction of quarters at Srikakulam.

Last year a sum of Rs. 34.33 lakhs was spent on the construction of quarters for the Non-Gazetted Police Personal at various places in the State.

The Government have also sanctioned estimates costing Rs. 73 03 lakhs for construction of quarters for Non-Gazetted Police Executive personnel in Hyderabad City, Visakhapatnam Town, Kurnool Town, Guntur Town, Kakinada Town and Vijayawada Town. Priority is being given to the following places and the amounts specified against each are proposed to be spent :—

Vijayawada Town	Rs. 5 00 lakhs
Kurnool Town	Rs. 2,50 lakhs
Visakhapatnam Town	Rs. 2.50 lakhs

The above works are under progress.

The Government have also approved estimates amounting to Rs. 49,54,915 which will require upward revision as the cost of amenities was not taken into account for the construction of administrative building for the Police Department and residential quarters for the Police personnel at Ongole.

Financial relief to Policemen and Officers and their families :

Government issued orders for the payment of a compensation of Rs, 10,000 to the familes of Policemen and Police Officers who may be killed in the course of performance of their duties or on account of the special nature of the job. They have also decided that the above category of personal who suffer certain well defined categories of injury in the course of actual performance of duties or on account of nature of his duties ranging from Rs. 300 to Rs. 3,500 depending upon the nature of the injury sustained. Those who suffer from grievous hurts falling under section 300, I. P. C. are eligible for Rs. 10 per day subject to a maximum of 50 days

Home Guards :

The Home Guards Organisation continues to function with 71.2 companies. The Home Guards are deployed on bandobust

duties during festivals, visits of V.I.Ps., protection of vital installations, patrol duties etc. They did a good job during the Panchayat Elections in June, 1970, the Mid-term Elections to the Lok Sabha in March, 1971 and the recent N.G.Os. strike. Experience has shown that during times of emergency their services are useful in running the essential services, as they have been trained in the various Essential Services. They were also utilise, for the Village Defence Voluntary Force training in the Naxalite affected areas in Warangal, Khammam, Visakhapatnam North Visakhapatnam South, Nellore, Krishna and West Godavari districts so far.

Civilian Rifle Training Schemes :

The Civilian Rifle Training Scheme is imparting eraining in the handling of fire arms (.22 rifles) at various centre to reliable civilians in batches, for short periods, by Police Instructors. Besides a subscription of Re. 1 training, the cost of the ammunition is also to be borne by them.

The Government of India have allotted 1,900 rifles (.22 rifles) to this State and except 90 rifles which are kept as reserve in the Armed Reserve Headquarters, the rest are distributed to the Commissioner of Police, Hyderabad City and the Superintendent of Police. There are about 94 centres and 15,674 persons have so far been trained since the inception of the scheme.

The Andhra Pradesh Police Welfare Fund and the Andhra Pradesh Policemen's Welfare Society Fund :

These two non-Goverment funds aimed at improving the living conditions of Police personnel and their families, and also of the Ministerial staff of the Police Department continue to function efficiently. The funds of the Andhra Pradesh Policemen's Family Welfare Society are raised purely through voluntary donations from the public and by conducting benefit shows and performances.

The opening balance of the Police Welfare Fund on 1st April, 1970 was Rs. 4,69,712 and it was Rs. 4,65,190-57 on 31 March, 1971. An amount of Rs. 23,543-45 was spent during the year 1970-71 on 240 patients suffering from T. B. and leprosy and by giving aid to families of police personnel who died while in service. Government accorded permission to stage benefit shows/performances in a number of districts to raise money for the above funds.

The Andhra Pradesh Police Welfare Society has established small scale industries such as a match factory at Yousufguda Police

Lines, Hyderabad City, a socks knitting centre at Hyderabad and tailoring centres in Police Lines in the State, etc., where the family members of the Police personnel work and earn wages and these centres undertake all the stitching work of the department.

The Family Welfare Society is giving financial assistance to the children of Police personnel Lower Division Clerks of Police Department who are studying in the Colleges, including professional courses. During the year 1970-71, about Rs. 32,000 was disbursed to 175 students studying in Colleges including Professional Colleges. No medical aid is given by the Society.

In almost all the Districts and Headquarters of Andhra Pradesh Special Police Battalions there are tailoring centres where family members of the police personnel work and earn wages. During the years 1969-70 and 1970-71 the number of police garments stitched by the centre is 1,42,541 and 1,41,623 respectively.

A Knitting Centre was started in 1967 at Hyderabad. There are 65 knitting machines. After training, 80 women have been employed in this unit. The work is supervised by a representative of the Employment Scheme of Industries Department. The Centre has executed orders of the Police Department to the tune of Rs. 4,20,376, 0 p. in 1969 and has been entrusted in 1970-71 work costing Rs. 2,80,131.74 p.

Police Boy's Hostels are run by the Andhra Pradesh Policemen Welfare Society at Nellore, Guntur and Amberpet (Hyderabad) for the benefit of the sons of Head Constables and Police Constables who die in harness or within five years of their retirement and these hostels at present are looking after 300 orphans. There are, on date, 75 boys at Amberpet 70 at Guntur and 53 at Nellore. The Police Boys School at Amberpet, Hyderabad is having a total strength of 590 students now.

Through the auspices of the Christian Agency for Social Action about 475 children at Amberpet, 630 at Yousufguda, 580 at Petlaburj and 350 at Begumpet are being fed with upma and milk at the above Centres every morning. The Christian Agency for Social Action Organisation has also been supplying, occasionally, clothing, plastic cups, dishes and multivitamin tablets. This is helping the families.

To provide adequate medical facilities to the Police personnel and their families, Medical Inspection Rooms have been set up in all the Police Lines in the twin cities. The Police personnel and

their families suffering from T. B. and other diseases are being given financial assistance. A separate ward is functioning in the T. B. Hospital at Nellore for the benefit of Policemen.

The Government have sanctioned Rs. 50,000 as donation for construction of an annexe to the existing Police Club, Hyderabad for the use of visiting Police Officers of and below the rank of Circle Inspectors. As the above amount was not sufficient the Government have accorded sanction for staging two benefit shows to raise further funds, to meet the expenditure towards the construction.

Steps are afoot to start cottage and small scale industries at various District Headquarters for the benefit of family members of Police personnel utilising the adhoc grant of Rs. 50,000 sanctioned in 1969-70.

General :

The Police as usual did bandobust and security arrangements during the visits of the President, Prime Minister and other dignitaries to the State.

The Andhra Pradesh Police Foot-ball Team participated in four major out-station tournments, viz., D. C. M., Durand, Rovers and Bandoodkar Gold Cup Tournment at Goa and they are runners up in the D. C. M. Foot-ball Tournment.

The Andhra Pradesh Police Foot-ball, Hockey, Volley Ball and Basket Ball Teams, which emerged as Winners in the South Zone Tournaments of the All India Police Games, 1971 held in December, 1970 at Hyderabad, participated in the All-India Police Games held at Neemuch (M P.) and gained third place in Foot-ball, Volley Ball and Basket Ball. This was the first time Andhra Pradesh Police Basket Ball Team participated in the All-India Police Games.

Four Volley Ball players and one Hockey player of our State were selected to represent the All-India Police Volley Ball and Hockey Teams.

The Andhra Pradesh Police Athletic Team participated in the V Annual State Athletic Championship, 1970 held at Hyderabad and won the Team Championship by 72 points.

During the year 1970, six officers were awarded medals for Gallantry, 3 for Distinguished service and 12 for Meritorious service.

During the year 1970, Officers' (Gazetted Officers) Training was imparted to 2 Probationary Assistant Superintendents of Police, 12 Deputy Superintendents of Police, Category II, and one Deputy Superintendent of Police, Category III, and 120 Sub-Inspectors and Reserve Sub-Inspectors and 1,800 Police Constables were trained.

The Police Force in the State, despite several handicaps, stresses and strains, efficiently handled the various law and order problems and were successful in instilling confidence in the public to a large extent.

Crime situation :

The crime situation in the State under the various categories and the performance of the department in prevention and detection is given in the Appendix.

JAI HIND

APPENDIX

Crime :

(a) A statement showing the District-wise cognizable crimes during 1970 (provisional figures) in relation to the final figures of 1969 as given in the Annual Administration Report of the Police Department for 1969 is furnished below :—

Sl. No.	District	Total Number of Cases		Remarks
		1969	1970	
1.	Hyderabad City	3,281	3429	Increase
2.	Visakhapatnam North ...	1,231	1,111	Decrease.
3.	Visakhapatnam South ...	930	742	Do
4.	East Godavari	2,064	1,771	Do
5.	West Godavari	1,260	1,385	Increase.
6.	Krishna	1,607	1,716	Do
7.	Guntur	2,045	1,773	Decrease
8.	Nellore	1,350	1005	Do
9.	Kurnool	1,780	1,661	Do
10.	Ongole	...	928	Newly formed district
11.	Anantapur	1,[illegible]68	1,167	Decrease.
12.	Cuddapah	1,124	1,051	Do
13.	Chittoor	1,967	1,797	Do
14.	Hyderabad	1,004	1,148	Increase
15.	Medak	860	814	Decrease.
16.	Mahabubnagar	1,148	1,207	Increase
17.	Nalgonda	1,132	1,240	Do
18.	Nizamabad	809	796	Decrease.
19.	Adilabad	626	523	Do.
20.	Warangal	1,225	1,076	Do.
21.	Khammam	939	1,154	Increase.
22.	Karimnagar	824	748	Decrease
23.	Railway Police, Vijayawada	5[illegible]9	575	Increase.
24.	Railway Police, Secunderabad	315	261	Decrease.
		29 210	29 078	(—) 132

The above statement reveals that in 1970 there was a decrease by 0.45% in the number of cognizable crimes under I. P. C. in the State.

(b) A statement showing the district-wise incidence of grave crimes and riotings (Provisional figures) during 1970, in relation to the figures of 1969 as given in the Annual Administration Report for the Police Department for 1969, is furnished in Annexure.

Murder :

The incidence of murders during 1970 recorded an increase of 1.46% (15 cases) with 1,043 cases as against, 1,028 during 1969 Kurnool District alone contributed 102 cases of murder during 1970. Marked fluctuations under the head are as follows :—

Increase :

Nalgonda District from 35 to 68 cases ... Increase by 33.

Kurnool District from 84 to 102 cases ... Increase by 18.

Mahbubnagar District 54 to 72 cases ... Increase by 18.

Hyderabad District 24 to 34 cases ... Increase by 10.

Cuddapah District from 92 to 100 cases ... Increase by 8.

Khammam District from 30 to 38 cases ... Increase by 8.

Decrease :

Anantapur District from 79 to 53 cases ... Decrease by 26.

Nellore District from 41 to 21 cases ... Decrease by 20.

Medak District from 41 to 24 cases ... Decrease by 17.

Chittoor District from 63 to 49 cases ... Decrease by 14.

A break-up of Murder figures on the basis of causes and motives is as follows :—

Head of Crime.		1969	1970
Murder for gain	...	75	48
Murder due to faction	...	64	68
Murder due to sexual jealousy	...	190	172
Murder due to family disputes	...	133	128
Murder due to other causes	...	566	627
		1,028	1,043

Dacoity :

130 cases of dacoity were reported during the year 1970 as against 235 cases during 1969, thus recording an appreciable decrease of 44.68% (105 eases). However the proiessional gangs from the border districts of Maharashtra State and the local Waddars still continue to operate in the border areas of Medak, Adilabad, Nizamabad and Hyderabad districts Hyderabad district alone contributed the highest number of dacoity (32) cases during 1970 which was mainly due to the activities of local professional Waddars. Marked fluctuations under this head are as follows :—

Increase :

Hyderabad District from 11 to 32 cases	...	Increase by 21
Chittoor District from 1 to 9 cases	...	Increase by 8
Medak District from 5 to 11 cases	...	Increase by 6

Decrease :

Vizag North District from 47 to 3 cases	...	Decrease by 44
Warangal District from 47 to 9 cases	...	Decrease by 38
Khammam District from 42 to 5 cases	...	Decrease by 37
Nalgonda District from 13 to 5 cases	...	Decrease by 8
Hyderabad City from 9 to 7 cases	...	Decreare by 2
Vizag South District from 1 to ... cases	...	Decrease by ...
Guntur District from 5 to ... cases	...	Decrease by ...

Robbery :

There were 167 robberies during 1970 as against 165 cases in 1969 recording an increase of 1.21% (2 cases) The increase in the incidence of robberies was mainly due to the activities of the local professionals in Hyderabad City and Hyderabad District. Marked fluctuations under this head are as follows :

Increase :

Adilabad District from 2 to 17 cases	...	Increase by 15
Hyderabad City from 22 to 36 cases	...	Increase by 14.
Chittoor District from 4 to 1 cases	...	Increase by 4.
Kurnool District from 5 to 8 cases	...	Increase by 3.

Decrease :

Warangal District from 16 to 7 cases ... Decrease by 9.

Vizag South District from 8 to 2 cases ... Decrease by 6.

Anantapur District from 5 to 1 cases ... Decrease by 4.

Karimnagar District from 12 to 8 cases ... Decrease by 4.

Cattle Thefts :

There were 636 cases of cattle thefts during the year 1970 as against 741 cases of 1969, recording a decrease of 14.17% (105 cases). Marked fluctutations under this head are as follows :

Increase :

Krishna District from 33 to 41 cases ... Increase by 8

Krunool District from 15 to 20 cases ... Increase by 5

Karimnagar District from 15to16 cases ... Increase by 1

Decrease :

Nellore District from 62 to 32 cases ... Decrease by 30

Cuddapah District from 66 to 36 cases ... Decrease by 30

Kurnool District from 67 to 54 cases ... Decrease by 13

Guntur District from 58 to 42 cases ... Decrease by 16

Riotings :

2374 cases of riotings were reported during 1970 as against 2589 cases during 1969 recording a decrease of 8.30% (215 cases). Marked fluctuations under this head are as follows :

Increase :

West Godavari District, from 83 to 141 cases ...Increase by 58.

Cuddapah District from 104 to 154 cases ...Increase by 50.

Kurnool District from 119 to 148 cases ...Increase by 29.

Anantapur District from 130 to 149 cases ...Increase by 19.

Decrease :

Hyderabad City from 124 to 93 cases ...Decrease by 31.

East Godavari District from 154 to 76 cases ...Decrease by 78.

Nalgonda District from 181 to 106 cases ...Decrease by 75.

Medak District from 151 to 90 cases ...Decrease by 61.

Karimnagar District from 124 to 67 cases ...Decrease by 57.

Railway Police, Secunderabad from 47 to 8 cases ...Decrease by 39.

Percentage of detections :

The percentage of detection of total cognizable crime under I P.C. (cases convicted to cases disposed of) at the end of 1970 stood at 53.27% as against 55.9% at the end of 1969. With the disposal of the cases pending trial and under investigation at the end of December 1970, the percentage of detection is bound to go up

Security Cases :

26.075 persons were put up under security sections during the year 1970 as against 24,290 persons during 1969, thus recording an increase of 7.76% (1885 cases). 18,926 persons were bound over during 8970 as against 19,022 during the previous year 1969.

Gambling and Immoral Traffic in Women and Girls :

To curb the social evils of gambling and immoral traffic in women and girls, effective measures continue to be takes by conducting frequent raids on gambling dens and brothel houses. In the twin cities of Hyderabad and Secunderabad and in other important towns in the State, special squads are functioning to conduct raids on gambling dens and also arrest the activities of goondas and eve-teasers. A close watch has been kept on clubs and places of gambling and ralds were conducted. Non-official Advisory Bodies have been constituted by the Government to advise the Special Police Officers on matters of general importance regarding the working on matters of general importance, regarding the working of the Suppersion of Immoral Traffic in women and Girls Act,1956. A comparative statement showing the cases booked under the Gambling Act and the Supperession of Immoral Traffic in Women and Girls Act, together with their disposals is furnished below :

Year.		Prosecuted.	Convicted.	Acquitting or discharged.	Pending trial.
Cases under Gambling Act.					
1969	...	24,789	20,692	352	3,745
1970	...	30,200	24,616	469	5.115
Cases under S. I. T. Women and Girls Act :					
1969	...	1,242	1,022	65	155
1970	...	1,819	1,616	41	162

పోలీసు శాఖ డిమాండుపై వివరణ

సభాపతి మహాశయా :

పోలీసు శాఖకు సంబంధించిన నెం. XIII డిమాండును సభవారి ఆమోదం నిమిత్తం ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

1970-71 బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 13,63,72,700 కాగా 1971-72 అంచనాలో రూ. 15,[illegible]1 17 500 వెరసి డిమాండుకు ఏర్పాటువున్నది

శాంతి భద్రతలను కాపాడటం నేరాలను నిరోధించడం, ఆచూకీ తీయడం అన్నవి పోలీసు శాఖ నిర్వహించే ప్రాథమికమూ ముఖ్యమూ అయిన కర్తవ్యాలని గౌరవనీయ సభ్యులకు విదితమే.

ఇటీవలనే శాంతి భద్రతలను కాపాడటంతో రాష్ట్రం కఠిన పరీక్షకు గురి అయింది. శ్రీకాకుళం జిల్లా, తెలంగాణా జిల్లాలలో నక్సలైట్లు తీవ్ర వాదుల ఉద్యమం, ప్రత్యేక తెలంగాణా కొరకు ఆందోళన ప్రత్యేకంగా ఉదాహరించ తగ్గవి. నక్సలైట కార్యకలాపాలు మొదట గిరిజనుల హక్కులను మైదాన ప్రాంత ప్రజల దోపిడీ నుండి రక్షించడానికి ఉద్దేశించిన ఉద్యమంగా ప్రారంభమయింది. కాని యిది కొందరు సాహసవాదుల వశమైంది. న్యాయ సమ్మతంగా ఏర్పడిన ప్రభుత్వాన్ని దౌర్జన్యపూరిత విప్లవం ద్వారా కూలద్రోయాలనే లక్ష్యంతో ఈ సాహసవాదులు సాయుధ పోరాటం రావాలని చెబుతూ అట్టి పోరాటాన్ని లేవదీశారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాకువున్న ప్రత్యేక భౌగోళిక స్వరూపాన్ననుసరించి ఈపోరాటం అక్కడ ప్రారంభమైనప్పటికీ, అది రాష్ట్రంలోని ఇతర ఏజెన్సీ ప్రాంతాలకు, మైదాన ప్రాంతాలకు కూడ నెమ్మదిగా విస్తరించింది. కమ్యూనిస్టు విప్లవ వాదులు అనబడే మరో వర్గం కూడ తెలంగాణా జిల్లాలలోని కొన్ని ప్రాంతాలలో ఇదే మాదిరి దౌర్జన్యపూరితమైన కార్యకలాపాలను ప్రారంభించారు. ఈ రెండు ఉద్యమాలు తీవ్ర రూపం ధరించాయి బందిపోటు దొంగతనాలు: స్త్రీల అపహరణ, హత్యలు, లక్షలాది రూపాయలు విలువచేసే ఆస్తిలూటీ వంటి నేరాలు విశృంఖలంగా సాగాయి. నక్సలైట్లు, తీవ్రవాదులు సృష్టించిన పరిస్థితిని ఎదుర్కొనడానికి అనేక చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. రహస్య సమాచార సేకరణ కార్యక్రమాలు పటిష్ఠం చేయడం కోసం అదనపు సిబ్బంది మంజూరయింది. సాయుధదళాలతో క్రొత్త పోలీసుస్టేషను తెరవబడ్డాయి ఆయా చోట్లకు అదనపు పోలీసు బలం సరఫరించ బడింది. గాలింపు చర్యల సందర్భంగా నక్సలైట్లతో పెక్కుసార్లు పోరాటానికి తలపడవలసి వచ్చింది. అందులో అగ్రనాయకులు కొందరు హతులయ్యారు. పోలీసుల కట్టుదిట్టమైన చర్యల అవిరళకృషి సల్పినందువల్ల పరిస్థితి అదుపులోనికి వచ్చింది. నక్సలైట్లలో, తీవ్రవాదులలో ధైర్య స్థైర్యాలు సడలిపోయాయి. ఆవిధంగా రాష్ట్ర భద్రతకు వాటిల్లిన పెద్ద ప్రమాదం తొలగిపోయింది తమకు కలగగల ప్రమాదాన్ని ఇతరమైన అనేక చిక్కులనుకూడ లెక్కజేయకుండా పోలీసు సిబ్బంది పరిస్థితిని వీరోచితంగా ఎదుర్కొన్నందుకు ఈ సందర్భంలో వారికి నా హృదయ పూర్వకమైన

అభినందనలు తెలియ జేస్తున్నాను. ఇంతవరకు సాధించిన సత్ఫలితాలను నిలబెట్టడానికి వారు ఇకముందు కూడ అప్రమత్తులై వుండగలరని విశ్వసిస్తున్నాను. ఉత్తమ కృషి చేసిన పోలీసు సిబ్బందిని తగు విధంగా గౌరవించడం జరిగింది. పోలీసులతో సహకరించి, సహాయం అందజేసిన ప్రజలను కూడ తగు రీతిగా గౌరవించడం జరిగింది

తెలంగాణా ప్రజల రక్షణలను అమలుపరచడానికి ఉద్దేశించిన కోరికగా మాత్రమే 1969 లో ప్రారంభమైన ఆందోళన తరువాత ప్రత్యేక తెలంగాణా కొరకు ఆందోళనగా పరిణమించింది. చెదురు మదురు సంఘటనలు తప్ప క్రిందటి సంవత్సరం యీ ఆందోళనమూలంగా ప్రజా శాంతికిగాని ప్రజా జీవనానికిగాని ఎట్టి ఆటంకం యేర్పడలేదు.

నక్సలైట్లు, తీవ్రవాదుల కార్యకలాపాలద్వారా యేర్పడిన పరిస్థితి దృష్ట్యానేకాక, మరొకవిధంగాకూడ గత సంవత్సరం ప్రాముఖ్యత వహించింది. ఎందుచేతనంటే 1970 జూన్ మాసంలో 16,000 గ్రామ పంచాయితీలకు ఎన్నికలు జరిగాయి. 1971 మార్చిలో లోకసభకు మధ్యంతర ఎన్నికలు జరిగాయి నక్సలైట్లు, అరికట్టే పనిలో పోలీసులు నిమగ్నులై వున్నప్పటికీ ఎన్నికల సమయాలలో సాధారణంగా సంభవించే ఉద్రిక్త పరిస్థితిని అదుపులో పెట్టి శాంతియుత పరిస్థితులను కాపాడడంలో వారు గురుతర బాధ్యతను వహించవలసి వచ్చింది.

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ, అఖిలభారత కిసాన్ సభ, భారతీయ కేంద్ర మజ్దూర్ సంఘం వీటి సంయుక్త కార్యాచరణసమితి యిచ్చిన పిలుపునను సరించి బంజరు భూములను ఆక్రమించుకోవడంకోసం దేశవ్యాప్తంగా జరిగిన ఆందోళన, దీర్ఘకాలం సాగిన ఎన్. జి. ఓ. ల, మునిసిపలు సిబ్బంది సమ్మెతప్ప రాష్ట్రంలో శాంతి భద్రతలు మామూలుగానే ఉన్నాయి. 1970 మేలో ఖైన్సా (అదిలాబాదు) లోను 1971 మార్చిలో బి. కొత్తకోటలోను, 1971 మేలో చెన్నూరు (కడప) లోను జరిగిన రెండు మూడు సంఘటనలు తప్ప మతసంబంధమైన పరిస్థితికూడ ప్రశాంతంగానే వున్నది.

రాష్ట్రంలోని నేరపరిస్థితిని, నేరాలను నిరోధించడం, ఆ చూకీ తీయడంలో శాఖ చేసిన కృషి నిగురించిన వివరాలు తెలిపేముందు, పోలీసు సిబ్బంది పటిష్ఠం చేయడానికి, ఆధునికీకరించేడానికి తీసుకున్న కొన్ని చర్యలను గురించి, పోలీసుసిబ్బంది నైతికస్థాయి పెంపొందించడానికి తీసుకున్న యితర చర్యలను గురించిసభ్యులకు తెలియజేస్తాను.

ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి, సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ప్రాధాన్యత నిచ్చి వాటిని త్వరితగతిని సాధించాలనే ప్రయత్నంలో, ముఖ్యంగా రాష్ట్రంలో శాంతియుత పరిస్థితులు నెలకొనియున్నందువల్ల యీ మధ్యకాలంలో పోలీసు సిబ్బందిని పటిష్ఠం

చేసి, ఆధునికీకరించడానికి అదే శ్రద్ధ చూపలేకపోయింది 1969-70 లోని పోలీసు డిమాండుపై నా వివరణలో పోలీసు సిబ్బందిని పటిష్ఠం చేయడానికి తాత్కాలికంగా రూ. 25 లక్షల మొత్తానికి పథకాలు మంజూరైనాయని తెలియజేశాను. ఇటీవలి సంవత్సరాలలో తీవ్రవాదుల కార్యకలాపాలు మరియు యితర ఆందోళనలు, రాష్ట్రంలో పోలీసు సిబ్బందిని పటిష్ఠంచేయవలసిన అవసరాన్ని ఎక్కువ చేశాయి. వాస్తవానికి ప్రత్యేక తెలంగాణా కొరకు జరిగిన ఆందోళన విషయంలోనూ: తీవ్రవాదుల కార్యకలాపాల విషయంలోను ప్రభుత్వం, రాష్ట్రేతర పోలీసు సిబ్బందిని ఎక్కువగా తీసుకు రావలసివచ్చింది ఇందువల్ల రాష్ట్రానికి చెప్పుకోదగ్గ ఖర్చయింది. అందువల్ల ప్రభుత్వం గడచిన సంవత్సరంలో జరిగిన ఖర్చుకన్నా 1970-71: 1971-72 సంవత్సరాలలో ప్రతి సంవత్సరం రూ. 50 లక్షల ఎక్కువ మొత్తాన్ని ఖర్చు చేయడానికి నిర్ణయించింది పై నిర్ణయానుసారం 1970-71 లో రూ. 50 లక్షల మొత్తం ఖర్చు చేయబడింది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో యింతవరకు సుమారు రూ. 25 లక్షల విలువచేసే పథకాలు మంజూరు చేయబడ్డాయి. లేదా మంజూరు నిమిత్తం ఆమోదించబడ్డాయి ఈ సంవత్సరాలలో అదనపు ఖర్చు అయిన ముఖ్యమైన అంశాలు యీ క్రింద తెలియ జేయబడ్డాయి.

		1970-71 రూపాయలు లక్షలలో	1971-72 రూపాయలు లక్షలలో
(ఎ)	నగరపోలీసు సిబ్బందిని పటిష్ఠం చేయడం ...	5.27	2.00
(బి)	జిల్లా కార్య నిర్వాహక సిబ్బందిని పటిష్ఠం చేయడం	11.39	5 14
(సి)	వైర్‌లెస్ వ్యవస్థను విస్తరింప జేయడం	0.76	2.72
(డి)	వాహనముల కొనుగోలు ...	30.46	1.21
(ఇ)	నేర పరిశోధనశాఖను పటిష్ఠం చేయడం	3 70	1.53

చేపట్టిన ముఖ్యమైన అభివృద్ధులు లేక ఆధునికీకరణలు ఈ క్రింద తెలియ చేయబడినాయి :

(ఎ) నగర పోలీసు స్టేషన్ల సిబ్బంది వ్యవస్థలో మార్పులు :— నగరంలోని శాంతి భద్రతల పోలీసు స్టేషను ఇన్‌ఛార్జిగావున్న సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరుకు వివిధరకాల విధుల బాధ్యతలు వుంటాయి. దీనిదృష్ట్యా నగరంలోని శాంతి భద్రతల పోలీసు స్టేషన్ల సిబ్బంది వ్యవస్థను మార్చడం జరిగింది. దీనిప్రకారం సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర గాని అసిస్టెంటు సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరు గాని అన్నివేళలా పోలీసుస్టేషన్‌లో లభ్యమవుతారు. దీనికి అధనంగా కొన్ని ముఖ్యమైన పోలీసుస్టేషన్లను సర్కిలు ఇన్‌స్పెక్టరు నియంత్రణ క్రింద ఉంచడం మూలంగా, ఆయన ప్రస్తుతం రెండు లేక మూడు స్టేషన్లను పరిశీలించే బదులు ఒకే స్టేషను యొక్క అన్ని కార్యక్రమాలను చూస్తారు

సిబ్బందిని పటిష్ఠంచేసే ఈ పద్ధతి దశలవారీగా ప్రతి సంవత్సరం అమలు జరుపబడుతుంది.

(బి) స్పెషల్ బ్రాంచికొరకు శిక్షణ పాఠశాల తెరవడం :— ఇంతవరకు స్పెషల్ బ్రాంచి సిబ్బందికి ఇచ్చిన శిక్షణ చాలినంతగా లేనందువల్ల, ఈ బ్రాంచిలో మంచి అనుభవంగల పోలీసు డిప్యూటీ సూపర్నెంటును సంస్థ అధిపతిగా స్పెషల్ బ్రాంచిలోని అధికారులు, తాబేదారు సిబ్బందికి శిక్షణ నిచ్చేందుకు శిక్షణ పాఠశాల ప్రారంభించబడింది.

(సి) పోలీసు టెలికమ్యూనికేషన్లు :— ప్రస్తుతం పోలీసు టెలికమ్యూనికేషను తెలంగాణాలో సర్కిలు స్థాయివరకును, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో సబ్ డివిజను స్థాయివరకును విస్తరింప జేయబడింది. రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యస్థానం - సర్కిళ్ళ మధ్య ఎడతెగని కమ్యూనికేషన్ల కొరకు టెలికమ్యూనికేషన్ల సౌకర్యాలను ఆంధ్ర ప్రాంతంలో కూడ సర్కిలు స్థాయికి విస్తరింపజేయడానికి నిర్ణయించబడింది. ఈ సిబ్బంది, సామగ్రులపై ఎక్కువ ఖర్చుతో కూడుకున్న ఈ కార్యక్రమం దశలవారి కార్యక్రమంగా అమలుపరచబడింది. సర్కిలు ప్రధాన కార్యస్థానాలలో 30 క్రొత్త రేడియో స్టేషన్లను ప్రారంభించడానికి ఇదివరకే మంజూరు ఇవ్వబడింది. 41 సర్కిళ్ళను పోలీసు వైర్‌లెస్ గ్రిడ్ ద్వారా కలుపవలసివున్నది. సామగ్రి, నిధుల లభ్యతను బట్టి ఈ సర్కిళ్ళ పని వచ్చే రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తిచేయడానికి ఉద్దేశించబడింది

పోలీసు రేడియో నిర్వహణకు, పోలీసు డిప్యూటి ఇన్‌స్పెక్టరు జనరలు హోదాగల, పోలీసు కమ్యూనికేషన్ల డైరెక్టరు పదవిని ఒక దానిని ఏర్పరచడం జరిగింది. ఆయన పోలీసు టెలి కమ్యూనికేషన్ల సర్వే, ప్రణాళిక, నిర్వహణ పనికి బాధ్యత వహిస్తారు. పోలీసులకు కమ్యూనికేషన్ల సౌకర్యాలు అభివృద్ధిపరచేందుకు రాష్ట్రంలోని అన్ని పోలీసు స్టేషన్లను పోలీసు వైర్‌లెస్ గ్రిడ్‌ద్వారా రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యస్థానానికి కలపడమే అంతిమ లక్ష్యం. లభ్యమయ్యే ఇతర విధమైన అన్ని కమ్యూనికేషన్లు చెడిపోయినప్పుడు సంబంధాలు నిర్వహించడానికి ఇదొక్కటే మార్గం.

(డి) రవాణా :— పోలీసు రవాణా సంస్థ అని పిలువబడే వేరొక సంస్థ ఉన్నది. ఇది పోలీసు శాఖ అంతటికి వాహనాలను కొనుగోలు చేయడం, నిర్వహించడంపట్ల బాధ్యత వహిస్తుంది. ఇది పోలీసు సూపరింటెండెంటు హోదాకు తక్కువ కాని సాంకేతిక అధికారి అజమాయిషీలో ఉంటుంది. బాడీ నిర్మాణంతోసహా పోలీసు వాహనాల అన్ని మరమ్మతులను ఈ సంస్థ చేస్తుంది.

ప్రజా భద్రత నిర్వహించే బాధ్యతను చేపట్టిన దళానికి ఒకచోటనుంచి మరొక చోటికి సత్వరంగా వెళ్ళడం ఎంతో అవసరం. పోలీసు శాఖలో వాడుకలోవున్న అన్ని రకాల వాహనాల సంఖ్య 876 ఉపయోగంలో ఉన్నాయి. నిర్ణయించిన

మైలేజి పూర్తి చేసిన వాహనాలస్థానే క్రొత్త వాటిని నిర్మించడం సాధ్యం కావడంలేదు అప్రస్తుతం పది ఏళ్ళకు పై బడి పని చేస్తూ మార్చవలసిన అవసరమున్న అన్ని రకముల వాహనములు 293. వాటి స్థానే క్రొత్త వాటిని నిర్మించడానికి రూ. 70.44 లక్షలు అవసరమని అంచనా వేయబడింది. ఈ పని మూడునుంచి అయిదేండ్ల కాల పరిమితిలో పూర్తి కావచ్చు. సాధన సంపత్తుల స్థితి క్లిష్టంగా ఉన్నప్పటికీ, క్రొత్త వాహనాలు కొనుగోలు చేయడానికి మరియు లేక పాతవాటి స్థానే క్రొత్త వాటిని నిర్మించడానికి ఈ క్రింద నిర్దిష్టపరిచిన మొత్తాలను ఖర్చు చేయడం జరిగింది :

సంవత్సరం		పాతవాటి స్థానే క్రొత్త వాటిని నిర్మించడం	క్రొత్త వాహనాల కొనుగోలు
1969-70	....	రు. 12.14 లక్షలు	23.14 లక్షలు
1970.71	....	రు. 18.32 లక్షలు	1'.14 లక్షలు

పోలీసు దళం విస్తరించడానికి, ఆధునికీకరణ చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిన ఏక మొత్తం కేటాయింపునుండి అధికంగా పై వ్యయం భరించబడింది.

వాహనాలు నడపడానికి, వాటిని నిర్వహించడానికి సంస్థ నియమించిన డ్రయివర్లు మెకానిక్ లకూ శిక్షణ ఇచ్చేందుకు పోలీసు రవాణా సంస్థకు ఒక శిక్షణ పాఠశాల ప్రారంభించబడింది

పోలీసు అధికారులు, శాంతి భద్రతల పనికి అజమాయిషీ వహిస్తున్న తాబేదారీ సిబ్బందికి సత్వర రవాణా సాధనాలు ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించడం జరిగింది. ప్రథమ చర్యగా, దశలవారీ కార్యక్రమం ప్రకారం సబ్ డివిజన్లకు జీపులను కేటాయించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది మొదటి దశలో 16 సబ్‌డివిజనల్ పోలీసు అధికారులకూ, నక్సలైటు కార్యకలాపాల అరికట్టే కార్యక్రమంలో నిమగ్నమైఉన్న డిప్యూటీ పోలీసు సూపరింటెండెంట్లకూ జీపులను కేటాయించడం జరిగింది. మామూలు రవాణా సౌకర్యాలు లేదా వ్యక్తుల ప్రయివేటు వాహనాలపై ఆధారపడే అవసరం లేకుండా సర్కిలు ఇన్‌స్పెక్టర్లకు పోలీసు స్టేషనకు కూడ వాహనాలు కేటాయించాలన్నదే అంతిమ లక్ష్యం ఇందుకు సంబంధించిన ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

(ఇ) సంచారగస్తీ :— జంటనగరాలలో జరిగిన వివిధ రకాల నేరాల మూలంగా, నగర ప్రాంతాలలో ఎక్కువగా గస్తీ చేసే అవసరం ఏర్పడింది. సర్వదా విషయాలు సేకరించి, పోలీసు సహాయానికి అభ్యర్థన ఉన్న చోటకు దానిని పంపే నిమిత్తం కంట్రోలు రూంకు వీలుకలిగించేందుకు వి. హెచ్ ఎఫ్ సెట్టు కలిగియున్న గస్తీ కార్లద్వారా హైదరాబాదు సికింద్రాబాదు జంట నగరాలలో సంచార గస్తీ ఏర్పాటు ప్రవేశపెట్టబడింది ఒక్కొక్క సర్కిలుకూ ఒక వాహనం చొప్పున గస్తీ కార్లు కేటాయించబడ్డాయి, ఇదివరకే కంట్రోలు రూంలు వున్న రాష్ట్రంలోని కొన్ని

ప్రధాన పట్టణాలలో సంచార గస్తీ ఏర్పాటు చేసే విషయంకూడ పరిశీలనలో ఉన్నది శాంతి భద్రతలు, రాకపోకల విధుల నిమిత్తం నగర పోలీసుకు మోటారు సైకిళ్ళుకూడ ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి

రాకపోకలు ఎక్కువగావుండేచోట, ప్రమాదాలు ఎక్కువగా జరిగేచోట జాతీయ రహదారిపై వి. హెచ్. ఎఫ్ సెట్లు ఉన్న వాహనాలద్వారా గస్తీపని ప్రవేశపెట్టాలని కూడ ప్రభుత్వం సంకల్పిస్తున్నది. అది జయప్రదమైతే, దానిని మరికొంతా విస్తరింపజేసే విషయం పరిశీలించబడుతుంది

(ఎఫ్) విద్యుదీకరణ :— రాష్ట్రంలోని మారుమూల ప్రాంతాలకు కూడ విద్యుచ్ఛక్తి విస్తరింపజేయబడింది. అయినప్పటికీ. అనేక ప్రాంతాలందు చాల సంవత్సరాలకు పూర్వం నిర్మించిన పోలీసు స్టేషన్లు పోలీసు లైన్లు ఇంతవరకు విద్యుదీకరించబడలేదని గమనించబడింది. పోలీసు స్టేషను, పోలీసు లైన్లు విద్యుదీకరణ నిమిత్తం ఏకమొత్తం కేటాయింపులనుండి ఇతోధికమైన మొత్తాన్ని ప్రత్యేకించడం జరిగింది అమలులోనున్న సంవత్సరంలో అందునిమిత్తం రూ 3 57,900 ల మొత్తం కేటాయించబడింది,

(జి) పోలీసు స్టేషనకు టెలిఫోను :— తంతి, తపాలశాఖ అనేక పట్టణాలకు, గ్రామాలకుకూడ టెలిఫోన్ సౌకర్యాలు విస్తరించినప్పటికి, అనేక పోలీసు స్టేషన్లకు టెలిఫోనులు ఏర్పాటు చేయుటం జరగలేదు. సౌకర్యాలున్న అన్ని పోలీసు స్టేషనకూ టెలిఫోనులు ఏర్పాటు చేయాలని సంకల్పించబడింది 1970-71 లో రూ 1,25,000 ల మొత్తం కేటాయించబడింది, 206 టెలిఫోనులు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి ఇందు నిమిత్తం ప్రస్తుత సంవత్సరంలో రూ. 75 000 ల మొత్తం కేటాయించబడింది

(హెచ్) కాకినాడలో ప్రధాన కార్యస్థానంతో అదనపు దళం ఏర్పాటు :- ఖర్చు తగ్గించడానికి రాష్ట్రం వెలుపలి బలాలపై ఆధారపడటాన్ని నివారించేదుకూ అదనపు ఆంధ్రప్రదేశ ప్రత్యేక పోలీసు దళం అవసరమని గుర్తించబడింది. 1969-70 లో 39 లక్షల ఖర్చుతో అదనపు దళాన్ని ఏర్పాటుచేసే నిమిత్తం మంజూరు ఇవ్వబడింది. దరిమిలా, దళం పూర్తి సంఖ్యకు పెంచబడింది,

కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఆర్థిక సహాయం

ఆధునికమైన పరికరాలు, శాస్త్రీయ పద్ధతులు, కార్యాచరణ విధానాలు కొరవడివున్నందువల్ల నేరసంబంధమైన వ్యవహారాలలోను ప్రజాభద్రతను కాపాడడంలోను దేశంలోని పోలీసు దళానికి కొన్ని యిబ్బందులు ఎదురవుతున్నట్లు రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలు రెండూ ఇటీవలి సంవత్సరాలలో గుర్తించాయి. భారత ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ప్రోత్సాహం కల్పించడానికిగాను ఆర్థిక సహాయ పథకాన్ని రూపొందించింది. దీనివల్ల సహాయంలో 75 శాతం వరకు రుణ రూపంలోను మిగిలినది సహాయక గ్రాంటుల రూపములోను ఉంటుంది. పోలీసు దళాన్ని ఆధు

నికీకరించే నిమిత్తం పరికరాలను సేకరించడానికి ఈ మొత్తాన్ని వినియోగించడం జరుగుతుంది ఈ క్రింది అంశాల విషయంలో పై పథకం క్రింద సహాయం పొందడానికి వీలవుతుంది :

(1) నేర సంబంధమైన రికార్డులు, గణాంకములు, లెక్కల విషయంలో సమాచారాన్ని ప్రాసెసింగ్ చేసే యంత్రాలు.

(2) ఫారెన్సిక్ సైన్సు లేబరేటరీల పరికరాలు పరిశోధనకు పనికి వచ్చే ఇతర శాస్త్రీయ సహాయక సాధనసామగ్రి.

(3) వేలిముద్రల శాఖకు సంబంధించిన సాధనసామగ్రి.

(4) సందేహాస్పదమైన పత్రాలను పరిశీలించే కేంద్రాల సాధనసామగ్రి.

(5) వైర్‌లెస్ పరికరాలు; టెలీప్రింటర్ సర్వీసులతో సహా లైన్ కమ్యూనికేషన్ విస్తరణపై పెట్టుబడి వ్యయము ; నగరంలోను, ఏవైన అత్యవసర పరిస్థితులలో ఇతరచోట్లను ఉపయోగించేందుకై వైర్‌లెస్ అమర్చిన గస్తీ వ్యానులు.

(6) ముఖ్యంగా శిక్షణ సంస్థలకు, మామూలుగా శిక్షణ కార్య కలాపాలకు సంబంధించిన పరికరాలు

ఈ పథకం క్రింద రాష్ట్రం ఇంతవరకు రూ. 18.60 లక్షల సహాయాన్ని పొందింది. ఇందులో రూ. 10.69 లక్షలు ఖర్చు పెట్టబడినాయి. మిగిలిన మొత్తాన్ని ప్రస్తుత సంవత్సరంలో వినియోగించవలసి ఉంది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో రూ. 5 ? లక్షల తాత్కాలిక కేటాయింపు చేసినట్లు తెలియ జేయబడింది ఈ సహాయాన్ని వినియోగించేందుకై ప్రతిపాదనలను ప్రభుత్వం త్రీవంగా పరిశీలిస్తున్నది.

నక్సలైటు తీవ్ర వాదుల కార్యకలాపాలకు గురియైన ప్రాయైంతాలను గాలించడానికి అదనపు బలగాన్ని నియోగించడం, గూఢచారిచర్యలను పటిష్టం చేయడం బాధిత ప్రాంతాలను "కల్లోలిత ప్రాంతాలు" గా ప్రకటించడం, నేరాలను క్రమబద్ధంగాను దర్యాప్తు చేయడంవంటి పెక్కు చర్యలను తీసుకోవడం ద్వారా నక్సలైటు తీవ్రవాదుల కార్యకలాపాలవల్ల రాష్ట్ర భద్రతకు వాటిల్లగల పెద్ద బెడదను నివారించడం జరిగింది. ఆదివాసీ ప్రాంతాలలో తగినంత పోలీసు బందోబస్తు ఏర్పాటుతో సహా ఆ ప్రాంతాల ఆర్థికాభివృద్ధికోసం శాశ్వత ప్రాతిపదికపై ఒక బృహత్ ప్రణాళికను ప్రభుత్వం తయారు చేసి దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపడం జరిగింది. ఈ సమస్యను పరిశీలించడానికిగాను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన పరిశీలక బృందం ఇతర విషయాలలోపాటు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఆదివాసి ప్రాంతం అంతటా తగినంత పోలీసు బందోబస్తు ఏర్పాటును కల్పించేందుకై కనీసం మూడు అదనపు పోలీసు ఔట్ పోస్టులను, ఆరు అదనపు పోలీసు స్టేషనలు, పూర్తి వైర్‌లెస్ పరికరాలు, రవాణాసౌకర్యాలతో పోలీసు సర్కిళ్ళను ప్రారంభించాలని సిఫారసు చేసింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖర్చులను భరించే

స్థితిలో లేనట్లయితే ఆదివాసీ ప్రాంతాల ఆర్థికాభివృద్ధికిగాను కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయిస్తున్న నిధులను ఆ ప్రాంతాలలో పోలీసు బందోబస్తు ఏర్పాటుకయ్యే ఖర్చును భరించడానికి మళ్ళించడం జరుగుతుంది. కేంద్ర పరిశీలక బృందం సిఫారసు చేసిన విధంగా శ్రీకాకుళం జిల్లా ఆదివాసీ ప్రాంతాలలో పోలీసు స్టేషన్లు, అవుట్ పోస్టులు మొదలైన వాటిని ప్రారంభించడానికిగాను ప్రతిపాదలను, కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహాయం మంజూరుకోసం త్వరలోనే పంపడం జరుగుతుంది. ఆ ప్రాంతలో పోలీసు బందోబస్తు ఏర్పాట్లు చేయడానికి మాత్రమే కాకుండా పైన తెలిపిన ఆదివాసీ ప్రాంతాలతో పోలీసు ప్రాంతాలలో పోలీసువారికి గృహవసతిని ఏర్పాటు చేయడం. పోలీసు స్టేషన్ల భవనాల నిర్మాణం మొదలైన వాటికికూడ కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి తగినంత ఆర్థిక సహాయాన్ని ఆశించడం జరిగింది,

పోలీసువారికి గృహ వసతి

విశాఖపట్టణం (ఉత్తరం) పోలీసు సూపరింటెండెంటు ప్రధాన కార్యస్థానాన్ని తరలించడానికి అవసరమైన భవనాలు నిర్మించడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నట్లు 1969-70 సంవత్సరానికి సంబంధించిన పోలీసు డిమాండు వివరణలో తెలియజేసి ఉన్నాను పై పేరాలో పేర్కొన్న పరిశీలక బృందం కూడ ఆ జిల్లాలో కట్టుదిట్టమైన పోలీసు పరిపాలన అవసరం దృష్ట్యా ప్రధాన కార్యస్థానాన్ని తరలించవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించి అందుకోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఆర్థిక సహాయం నిమిత్తం సిఫారసు చేసిందని ఈ సభవారికి తెలియ జేయడానికి నేనెంతో సంతోషిస్తున్నాను. నాన్‌గజిటెడ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ పోలీసు సిబ్బందికి ఇళ్ళ నిర్మాణంకోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇంతవరకు రూ. 50 లక్షలను విడుదల చేసింది. జిల్లా పోలీసు కార్యాలయ ప్రధాన కార్యస్థానాన్ని తరలించడంతో ఈ సిబ్బందికూడ తరలవలసిన అవసరం ఏర్పడింది 1972-73 సంవత్సరానికి అయ్యే ఖర్చు రూ 25 లక్షలు కార్యక్రమం మొదటి దశలో రూ 26.88 లక్షల వ్యయంతో నాన్‌గజిటెడ్ పోలీసు సిబ్బందికి ఇళ్ళ నిర్మాణ విషయమై ప్రణాళికలు అంచనాలు ఇదివరకే ఆమోదించబడినవి దానికి సంబంధించిన పని త్వరలోనే ప్రారంభించబడగలదు. జిల్లా పోలీసు కార్యాలయాన్ని తరలించడానికి ఇతర చర్యలుకూడ తీసుకోబడుతున్నాయి

కొన్ని వర్గాలకు చెందిన నాన్‌గజిటెడ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ పోలీసు సిబ్బంది అద్దెలేకుండా ఉచితంగా ఇళ్ళను పొందడానికి, జిల్లాలో దానికి బదులు ఇంటి అద్దెను పొందడానికి అర్హులై ఉన్నారు, పోలీసు వారికి సరియైన గృహవసతి కల్పించడం అనేది పోలీసు దళాన్ని సంతృప్తికరంగాను, క్రమశిక్షణలోను ఉంచడానికి తోడ్పడే అంశాలలో ఒకటై ఉంది. ఇంతవరకు 30 శాతానికి మించి కొద్దిగా మాత్రమే పోలీసు సిబ్బందికి ప్రభుత్వ వసతి గృహాలను సమకూర్చడానికి సాధ్యపడింది అది కూడ "పోలీసు గృహవసతి పథకం" క్రింద ప్రభుత్వంవారు ఇచ్చిన ఋణసహాయంతో మాత్రమే సాధ్యపడింది. ఈ తరగతి సిబ్బందికి అవసరమైన గృహవసతికి సంబంధించిన నిర్ధారణనుబట్టి రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఇంకా 27,000 ల మందికి గృహ

వసతిని కల్పించవలసి ఉందని తెలిసింది. అట్టి వసతిని కల్పించడానికయ్యే ఖర్చు దాదాపు రూ. 24.14 కోట్లు. గతంలో ఇందుకోసం ఏ విధమైన నిధులను కేటాయించడానికి గాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సాధ్యపడలేదు. పోలీసు సిబ్బంది తమ కర్తవ్య నిర్వహణ స్థలానికి సమీపంలో సుఖంగాను ఆరోగ్యప్రదమైన పరిసరాలలోను జీవించడానికి వీలుగా వారికి గృహవసతిని కల్పించే విషయమై ఉన్న ఆటంకాన్ని తొలగించడానికి ప్రభుత్వం ఆతురతతో ఉంది, అందువలన వారు రూ. 1 కోటి అధికృత వాటా మూలధనంతో "ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పోలీసు గృహ నిర్మాణ సంస్థ ప్రైవేటు లిమిటెడు" పేరిట ఒక ప్రవేటు లిమిటెడు కంపెనీని ప్రారంభించారు. ప్రభుత్వం కేటాయించినట్టి నిధులకు తోడుగా బాహ్య వనరులనుండి అవసరమైన నిధులను సేకరించి పోలీసు శాఖకు చెందిన ఉద్యోగుల ప్రయోజనార్థం గృహనిర్మాణ పథకాలను రూపొందించి అమలుపరచడమే ఈ సంస్థ ముఖ్యోద్దేశం. ఆరంభంలో ఈ సంస్థ శ్రీకాకుళంలో ఇళ్ళ నిర్మాణపు పనిని చేపట్టడం జరుగుతుంది.

రాష్ట్రంలోని వివిధ ప్రదేశాలలో నాన్‌గజిటెడ్ పోలీసు సిబ్బందికోసం ఇళ్ళ నిర్మాణంపై గత సంవత్సరం రూ. 34.33 లక్షలను ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది

హైదరాబాదు నగరం, విశాఖపట్టణం, కర్నూలు, గుంటూరు, కాకినాడ విజయవాడ పట్టణాలలో నాన్‌గజిటెడ్ పోలీసు ఎగ్జిక్యూటివ్ సిబ్బందికి ఇళ్ళ నిర్మాణంకోసం రూ. 73.03 లక్షలు ఖర్చుకాగల అంచనాలను కూడ ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. ఈ క్రింది ప్రదేశాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతున్నది. ప్రతి దానికి ఎదురుగా నిర్దిష్టపరచిన మొత్తాలను ఖర్చుపెట్టడానికి ఉద్దేశించబడింది.

విజయవాడ .... రూ. 5.90 లక్షలు

కర్నూలు .... రూ. 2.50 లక్షలు

విశాఖపట్టణం .... రూ. 2.50 లక్షలు

పై పనులు చురుకుగా జరుగుతున్నాయి

రూ. 49,54,815 ల మొత్తానికి అంచనాలనుకూడ ప్రభుత్వం ఆమోదించింది ఒంగోలులోని పోలీసు శాఖకు చెందిన పరిపాలక భవనాలు. పోలీసు సిబ్బంది, ఇళ్ళ నిర్మాణంలో సౌకర్యాల ఖర్చును లెక్కలోకి తీసికోనందున పై మొత్తాన్ని పెంచుతూ తిరిగి సవరించవలసి వుంది.

పోలీసులకు, పోలీసు అధికార్లకు, వారి కుటుంబాలకు ఆర్థిక సహాయం

కర్తవ్య నిర్వహణలో వుండగా లేదా ప్రత్యేక స్వభావముగల పనిలో ఉండగా ప్రాణాలు కోల్పోయిన పోలీసుల కుటుంబాలకు, పోలీసు అధికారుల కుటుంబాలకు

రూ 10,000 లను నష్టపరిహారంగా చెల్లించడానికి ప్రభుత్వం ఉత్తరువులను జారీ చేసింది. పై వర్గపు సిబ్బందికి, కర్తవ్య నిర్వహణలో ఉండగా లేదా వారి కర్తవ్యముల స్వభావమునుబట్టి, స్పష్టముగా నిర్వచించిన కొన్ని రకాల గాయాలు తగిలినప్పుడు ఆ గాయం తీరునుబట్టి రూ 300 నుండి రూ 3 500 వరకు నష్టపరిహారాన్ని చెల్లించడానికి కూడ ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. భారత శిక్షాస్మృతి 300 వ విభాగం క్రిందికి వచ్చే తీవ్రమైన గాయాలకు గురియైనవారు, రోజు ఒక్కంటికి 10 రూ. చొప్పున పొందడానికి అర్హులై ఉన్నారు. అయితే దీనిని 60 రోజులకంటె ఎక్కువ రోజులు పొందడానికి వీలు లేదు.

హోంగార్డులు

హోంగార్డుల సంస్థ 712 కంపెనీలతో పనిని కొనసాగిస్తున్నది. ఉత్సవసందర్భాలలోను ప్రముఖుల సందర్శన సందర్భాలలోను బందోబస్తు పనులకు ప్రధాన ఇన్‌స్టలేషన్లను రక్షించడానికి గస్తీ తిరగడం మొదలైనటువంటి కార్యకలాపాలకు హోంగార్డులను నియోగించడం జరుగుతున్నది. 1970 జూన్‌లో జరిగిన పంచాయితీ ఎన్నికల సమయంలోను, 1971 మార్చిలో లోకసభకు జరిగిన మధ్యంతర ఎన్నికల సమయంలోను, ఇటీవల జరిగిన ఎన్ జి ఓ ల సమ్మెకాలంలోను హోంగార్డులు తమ కర్తవ్యాన్ని చక్కగా నిర్వహించారు వివిధ అత్యవసర సర్వీసులలో వారు శిక్షణ పొంది ఉండడంచేత అత్యవసర సమయాల్లో వాటిని నడపడానికి వారి సేవలు ఎంతో ఉపయోగకరంగా ఉన్నట్లు అనుభవం వలన తేలింది. ఇంతవరకు వరంగల్లు, ఖమ్మం, విశాఖపట్టణం (ఉత్తరం) విశాఖపట్టణం (దక్షిణం), నెల్లూరు, కృష్ణా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో నక్సలైట్ బెడదకు గురియైన ప్రాంతాలలో గ్రామరక్షణ స్వచ్ఛంద దళం శిక్షణకు కూడ వారిని నియోగించడం జరిగింది

పౌర రైఫిల్ శిక్షణ పథకాలు

పౌర రైఫిల్ శిక్షణ పథకం ద్వారా పోలీసు ఇన్‌స్ట్రక్టర్లు వివిధ కేంద్రాలలో తుపాకులను (22 రైఫిళ్లు ఉపయోగించడంలో విశ్వసనీయులైన పౌరులకు జట్లు జట్లుగా స్వల్పకాలంపాటు శిక్షణ నివ్వడం జరుగుతున్నది. శిక్షణ పొందేవారు శిక్షణ నిమిత్తం రూ. 1 చందాను చెల్లించడమే కాకుండ మందుగుండు సామగ్రి ఖరీదును కూడ భరించాల్సి ఉంటుంది,

కేంద్ర ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రానికి 1,000 లు రైఫిళ్లను (22 రైఫిళ్ళు) కేటాయించింది. యుద్ధ రిజర్వు ప్రధాన కార్యస్థానంలో రిజర్వుగా ఉంచిన 90 రైఫిళ్ళు తప్ప మిగిలిన వాటిని హైదరాబాదు నగర పోలీసు కమిషనరుకు, పోలీసు సూపరింటెంటుకు పంపిణీ చేయడం జరిగింది. రైఫిల్ శిక్షణా కేంద్రాలు 94 ఉన్నాయి. ఈ పథకాన్ని ఆరంభించినప్పటి నుంచి ఇంతవరకు 15,671 మందికి శిక్షణ నివ్వడం జరిగింది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ పోలీసు సంక్షేమ నిధి, ఆంధ్ర ప్రదేశ పోలీసుల సంక్షేమ సంఘ నిధి

ఈ రెండు ప్రభుత్వేతర నిధులు పోలీసు సిబ్బందియొక్క వారి కుటుంబాల యొక్క పోలీసు శాఖకు చెందిన మినిస్టీరియల్ సిబ్బందియొక్క జీవన పరిస్థితులను మెరుగు పరచేందుకై ఉద్దేశింపబడినాయి. ఇవి సమర్థవంతగా కొనసాగుతున్నాయి. ఆంధ్ర ప్రదేశ పోలీసు వారి కుటుంబాల సంక్షేమ సంఘపునిధులు కేవలం ప్రజల నుంచి సేకరించిన స్వచ్ఛంద విరాళాల ద్వారాను, బెనిఫిట్ షోలు, ప్రదర్శనలను నిర్వహించడం ద్వారాను సమకూర్చబడుతున్నవి.

1-4-1970 నాటికి పోలీసు సంక్షేమ నిధి ప్రారంభనిలవ రూ 4 61.712 లు. 31-3-1971 నాటికి ఆ నిలవ రూ. 4 65 190.57 లు. 1970-71 సంవత్సరంలో. క్షయ, కుష్ఠు వ్యాధులతో బాధపడుతున్న 240 మంది రోగులకు సహాయం చేయడం ద్వారాను, సర్వీసులో ఉండగా చనిపోనపోలీసు సిబ్బంది కుటుంబాలకు సహాయం చేయడం ద్వారాను రూ, 23,543.45 ల మొత్తాన్ని ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది పై నిధులకు ద్రవ్యాన్ని సమకూర్చుకోవడం కోసం పెక్కు జిల్లాలలో బెనిఫిట్ షోలు, ప్రదర్శనలను ఏర్పాటు చేసుకొనేందుకై ప్రభుత్వం అనుమతిని మంజూరు చేసింది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ పోలీసు సంక్షేమ సంఘం హైదరాబాదు నగరలోని యూసప్ గుడా పోలీసు లైనులో అగ్గిపెట్టెల ఫ్యాక్టరీ హైదరాబాదులో మేజోళ అల్లకపు కేంద్రం రాష్ట్రంలోని పోలీసు లైన్లలో కుట్టుపని కేంద్రాలు మొదలైన చిన్నతరహా పరిశ్రమలను నెలకొల్పింది. వాటిలో పోలీసువారి కుటుంబ సభ్యులు పనిచేసి వేతనాలను సంపాదించుకుంటారు. ఈ శాఖకు సంబంధించిన మొత్తం కుట్టుపనిని ఈ కేంద్రాలు చేపడతాయి

వృత్తి విద్యాకళాశాలలలో సహా ఇతర కళాశాలలలో చదువుకొనే పోలీసు సిబ్బంది పిల్లలకు, పోలీసు శాఖకు చెందిన లోయర్ డివిజన్ గుమస్తాల పిల్లలకు, కుటుంబ సంఘం ఆర్థిక సహాయం అంద జేస్తున్నది వృత్తి విద్యాకళాశాలతో సహా ఇతర కళాశాలలలో చదువుకొనే 175 మంది విద్యార్థులకు 1970-71 లో సుమారు రూ, 32.000 మొత్తం పంపకం చేయబడింది ఈ సంఘం వైద్య సహాయం అంద జేయడంలేదు.

దాదాపు అన్ని జిల్లాలలోను, ఆంధ్ర ప్రదేశ స్పెషల్ పోలీసు బెటాలియన్ల కేంద్ర కార్యస్థానంలోను, దర్జీ పని కేంద్రాలు ఆ కేంద్రాలలో పోలీసు వారి కుటుంబాల సభ్యులు పనిచేసి వేతనాలు సంపాదించుకుంటారు. ఈ కేంద్రాల్లో 1969-70 లో 1 43 5,1 పోలీసు దుస్తులు — 1970-71 లో 1,41,6-3 పోలీసు దుస్తులు కుట్టడం జరిగింది.

1967లో హైదరాబాదులో అల్లిక యంత్రాలున్నాయి. శిక్షణ పొందిన మీదట 80 మంది స్త్రీలు ఈ యూనిటులో నియమించబడ్డారు ఈ పనిని పరిశ్రమల శాఖకు చెందిన ఉద్యోగ పథకాల ప్రతినిధి పర్యవేక్షిస్తారు. ఈ కేంద్రం 1969 లో రూ. 4 20,376.10 పైసలు విలువ చేసే పోలీసు శాఖ ఆర్డర్లను సరఫరా చేసింది. 1970-71 లో రూ. 2,80,131.74 పైసల విలువచేసే పని ఈ కేంద్రానికి అప్పగించబడింది.

సర్వీసులో ఉండగా కాని, రిటైరైన 5 ఏండ్ల లోపుగా గాని చనిపోయిన హెడ్ కానిస్టేబిళ్ళ, పోలీసు కానిస్టేబిళ్ళ కుమారుల ప్రయోజనార్థం నెల్లూరు, గుంటూరు అంబరుపేట (హైదరాబాదు) లలో పోలీసు వారి సంక్షేమ సంఘం పోలీసు బాలుర హాస్టళ్లను నడుపుతున్నది. ఈ హాస్టళ్లలో ప్రస్తుతం 300 మంది తల్లిదండ్రులులేని బాలురు ఉన్నారు. ఇప్పుడు అంబరుపేటలో 75 మంది. గుంటూరులో 70 మంది. నెల్లూరులో 53 మంది బాలురున్నారు అంబరుపేట [హైదరాబాదు] పోలీసు బాలుర పాఠశాలలో ప్రస్తుతం 590 మంది విద్యార్థులున్నారు.

క్రైస్తవ సేవా సంఘం వారి అధ్వర్యం క్రింద అంబరు పేటలో 475 మంది పిల్లలు యూసుఫ్ గుడాలో 630 మంది పిల్లలు, పేట్లబురుజులో 510 మంది పిల్లలు, బేగంపేటలో 350 మంది పిల్లలకు ప్రతి రోజు ఉదయం పూట ఉపాహారం ఇవ్వబడుతున్నవి. ఆ సంస్థవారు అప్పుడు దుస్తులు, ప్లాస్టిక్ కప్పులు, పళ్లాలు మల్టీ విటమిన్ గోలీలు కూడ సరఫరా చేస్తూవున్నారు. ఈ విధంగా సంస్థ ద్వారా పోలీసు కుటుంబాలకు ఎంతో సహాయం లభిస్తున్నది.

పోలీసు సిబ్బందికి వారి కుటుంబాలకు తగినన్ని వైద్య సదుపాయాలు సమకూర్చడానికి జంట నగరాలలో పోలీసు లైన్లన్నిటిలో వైద్య తనిఖీలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. క్షయ తదితర వ్యాధులకు గురిఅయిన పోలీసు ఉద్యోగులకు వారి కుటుంబాలకు ఆర్థిక సహాయం అందజేయబడుతున్నది. పోలీసు వారి ఉపయోగార్థం నెల్లూరులోని క్షయ ఆస్పత్రిలో ఒక ప్రత్యేక వార్డు పని చేస్తున్నది.

సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టర్లు అంతకు తక్కువ హోదాగల పోలీసు అధికారులు హైదరాబాదుకు వచ్చినప్పుడు వారి ఉపయోగార్థం హైదరాబాదులో ప్రస్తుతం వున్న పోలీసు క్లబ్బుకు అనుబంధంగా ఒక భవనం నిర్మించేందుకు ప్రభుత్వం రూ 60,000 విరాళం మంజూరు. చేసింది భవన నిర్మాణానికి పై మొత్తం సరిపోనందున అందు నిమిత్తం మరికొన్ని నిధులు సేకరించేందుకుగాను రెండు బెనిఫిట్ షోలను ప్రదర్శించేందుకు ప్రభుత్వం అనుమతి నిచ్చింది.

1969-70 లో మంజూరయిన రూ. 60,000 ల అడ్‌హాక్ గ్రాంటును వినియోగిస్తు పోలీసు కుటుంబాల సభ్యుల ప్రయోజనార్థం వివిధ జిల్లా కేంద్రాలలో కుటీర పరిశ్రమలు, లఘు పరిశ్రమలు ప్రారంభించడానికి చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి.

సాధారణ విషయాలు

రాష్ట్రానికి రాష్ట్రపతి, ప్రధాని, తదితర ప్రముఖుల రాక సందర్భంలో పోలీసు వారు ఎప్పటివలె బందో బస్తు, భద్రత ఏర్పాట్లు గావించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు పుట్ బాల్ జట్టు డి. సి. ఎం. దురాండ్, రోవర్సు టోర్నమెంట్లు, గోవాలో జరిగిన బందోడ్కర్ గోల్డు కప్ టోర్నమెంటు రాష్ట్రం వెలుపల జరిగిన ఈ నాలు ప్రధాన టోర్న మెంట్లలోను పాల్గొన్నది. డి. సి. ఎం. పుట్ బాల్ టోర్నమెంటులో వారు రన్నర్లుగా వచ్చారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు పుట్ బాల్, హాకీ వాలీ బాల్, బాస్కెట్ బాల్ జట్టు 1970 డిసెంబరులో హైదరాబాదులో జరిగిన 1971. అఖిల భారత పోలీసు క్రీడల దక్షిణ మండల పోటీలలో పాల్గొన్నాయి ఈ పోటీలలో పై జట్లు విన్నర్లుగా వచ్చాయి పైన తెలిపిన జట్లు నీమచ్ [మధ్య ప్రదేశ్] లో జరిగిన అఖిలభారత పోలీసు క్రీడలలో పాల్గొన్నాయి. పుట్ బాల్, వాలీబాల్, బాస్కెట్ బాల్ పోటీలలో మూడవ స్థానాన్ని గెలుచుకున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు బాస్కెట్ బాల్ జట్టు అఖిలభారత పోలీసు క్రీడలలో పాల్గొనడం ఇదే మొదటిసారి.

అఖిలభారత పోలీసు వాలీబాల్, హాకీ జట్లలో ఆడటానికిగాను రాష్ట్రం నుండి నలుగురు వాలీబాల్ క్రీడాకారులు, ఒక హాకీ క్రీడాకారుడు ఎన్నిక చేయబడ్డారు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పోలీసు అథెటిక్ జట్టు హైదరాబాదులో జరిగిన 1970, ఐదవ వార్షిక రాష్ట్ర అథెటిక్ ఛాంపియన్ షిప్. పోటీలో. పాల్గొన్నది. 72 పాయింటలతో టీమ్ ఛాంపియన్ షిప్ ను గెలుచుకున్నది.

1970 లో ధైర్య సాహసాలు ప్రదర్శించినందుకుగాను ఐదుగురు పోలీసు అధికార్లకు, విశిష్టమైన సేవలు చేసినందుకుగాను ముగ్గురు అధికార్లకు ప్రతిభావంతమైన సేవలొనర్చినందుకుగాను 12 మంది అధికార్లకు పతకాలు బహూకరించబడ్డాయి.

970 సంవత్సరంలో ఇద్దరు ప్రొబేషనరి అసిస్టెంటు పోలీసు సూపరింటెండెంట్లకు, 12 మంది రెండవ తరగతి డిప్యూటీ పోలీసు సూపరింటెండెంట్లకు, ఒక మూడవ తరగతి డిప్యూటీ పోలీసు సూపరింటెంటుకు ఆఫీసర్ల (గజిటెడు), శిక్షణ ఇవ్వబడింది. 120 మంది సబిన్స్పెక్టర్లు, రిజర్వు సబిన్స్పెక్టర్లకు 1,800 మంది పోలీసు కానిస్టేబిళ్ళకు కూడా శిక్షణ ఇవ్వబడింది.

ఎన్నో చిక్కులు, ఇబ్బందులు ఎదురైనప్పటికీ రాష్ట్రంలోని పోలీసుదళం వివిధ శాంతి భద్రతల సమస్యలను సమర్థవంతంగా పరిష్కరించింది ప్రజలలో ధైర్య స్థైర్యాలను ఇనుమడింపజేయడంలో పోలీసు దళాలవారు కృతకృత్యులయ్యారు.

నేరాలు

మన రాష్ట్రంలో జరిగిన ఆయా నేరాల వివరాలను గురించి, నేరాలను నిరోధించడంలోను ఆచూకీ తీయడంలోను ఈ శాఖ సల్పిన కృషిని గురించి దీనికి జతపరచిన అనుబంధంలో తెలియజేయడమైనది.

జైహింద్

అనుబంధం

నేరాలు

[ఏ] 1970 లో జరిగిన విచారణార్హమైన నేరాలను [తాత్కాలిక సంఖ్యావివరాలు] జిల్లాలవారీగా చూపే వివరణ ఈ దిగువ ఇవ్వబడింది. అందులో 1969 వ సంవత్సరానికి పోలీసు శాఖకు సంబంధించి వార్షిక పరిపాలనా నివేదికలో తెలిపిన 1969 వ సంవత్సరపు అంతిమ వివరాలు కూడ చూపబడ్డాయి :

వరుస సంఖ్య	జిల్లాల పేర్లు	మొత్తం కేసుల సంఖ్య 1969	1970	విశేషాంశములు
1.	హైదరాబాదు	 3,281	3,419	పెరుగుదల
2.	విశాఖపట్నం ఉత్తరం	 1,231	1,111	తరుగుదల
3.	విశాఖపట్నం దక్షిణం	 930	7,2	డిటో
4.	తూర్పు గోదావరి	 2,064	1771	డిటో
5.	పశ్చిమ గోదావరి	 1,260	1,385	పెరుగుదల
6.	కృష్ణా	 1,607	1,776	డిటో
7.	గుంటూరు	 2,045	1773	తరుగుదల
8.	నెల్లూరు	 1,360	1,005	డిటో
9.	కర్నూలు	 1,780	1,661	డిటో
10.	ఒంగోలు	.... —	928	కొత్తగా ఏర్పడినజిల్లా
11.	అనంతపురం	 1,168	1,167	తరుగుదల

12.	కడప	1,124	1,051	తరుగుదల
13.	చిత్తూరు	1,967	1,797	డిటో
14.	హైదరాబాదు జిల్లా	1,004	1,148	పెరుగుదల
15.	మెదక్	860	814	తరుగుదల
16.	మహబూబ్ నగర్	1,148	1,207	పెరుగుదల
17.	నల్గొండ	1,132	1,240	డిటో
18.	నిజామాబాదు	809	769	తరుగుదల
19.	అదిలాబాదు	626	523	డిటో
20.	వరంగల్లు	1,225	1,0~6	డిటో
2 .	ఖమ్మం	939	1,154	పెరుగుదల
22.	కరీంనగర్	824	748	తరుగుదల
23.	రైల్వే పోలీసు, విజయవాడ	539	575	పెరుగుదల
22.	రైల్వే పోలీసు, సికింద్రాబాదు	315	261	తరుగుదల
	మొత్తం	29,210	29,078	(—) 132

రాష్ట్రంలో, భారత శిక్షాస్మృతి క్రింద విచారణార్హమైన నేరాల సంఖ్య 1970 లో 0.45 శాతం తగ్గినట్లు పై వివరణ తెలియజేస్తుంది.

ఖూనీ:

(ఏ) 1970 లో జరిగిన ప్రతి నేరాలను, హామ్మిలను (తాత్కాలిక సంఖ్యా వివరాలు) జిల్లావారీగా చూపే వివరణ అనుబంధంలో ఇవ్వబడింది. అందులో 1969 వ సంవత్సరానికి పోలీసు శాఖకు సంబంధించి వార్షిక పరిపాలనా నివేదికలో తెలిపిన 1969 వ సంవత్సరపు అంతిమ వివరాలుకూడ చూపబడ్డాయి.

1970 లో ఖూనీలు 1.46 శాతం (15 కేసులు) పెరిగాయి. 1969 లో 1,028 జరగగా 1970 లో 1,043 ఖూనీలు జరిగాయి. ఒక్క కర్నూలు జిల్లాలోనే 1970 లో 102 ఖూనీలు జరిగాయి. ఈ శీర్షిక క్రింద హెచ్చు తగ్గులు ఈ క్రింద విధంగా వున్నాయి

పెరుగుదల

నల్గొండ జిల్లాలో	ఖూనీలు 35 నుంచి 68 కి	పెరిగాయి.	పెరుగుదల	33
కర్నూలు జిల్లా	,, 84 నుంచి 102	,,	,,	18
మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా	,, 54 నుంచి 72	,,	,,	18
హైదరాబాదు జిల్లా	,, 24 నుంచి 34	,,	,,	10
కడప జిలా	,, 92 నుంచి 100	,,	,,	8
ఖమ్మం జిల్లా	,, 30 నుంచి 38	,,	,,	8

తరుగుదల

అనంతపురం జిల్లాలో	ఖూనీలు 79 నుంచి 53 కు	తగ్గాయి.	తరుగుదల	26
నెల్లూరు జిలా	,, 41 నుంచి 21	,,	,,	20
మెదక్ జిలా	,, 41 నుంచి 24	,,	,,	17
చిత్తూరు జిల్లా	,, 63 నుంచి 49	,,	,,	14

ఖూనీలకు దారితీసిన కారణాలు, ఉద్దేశాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :

నేరము		1969	1970
1. లాభాపేక్ష	—	75	48
2. కక్షలు	—	64	68
3. లైంగిక కారణాలు	—	190	172
4. కుటుంబ తగాదాలు	—	133	128
5 ఇతర కారణాలు	—	566	627
		1,028	1,043

బందిపోటు:

1969 లో 235 కేసులు నివేదించబడగా 1970 లో 180 బందిపోటు కేసులు నివేదించబడ్డాయి. ఆ విధంగా 44.68 శాతం (105 కేసులు) మేరకు గణనీయమైన తగ్గుదల రికార్డు చేయబడింది. ఏమైనప్పటికినీ, మహారాష్ట్ర సరిహద్దు జిల్లాలనుంచి వచిన బందిపోటు వృత్తిగాగల ముఠాలు, స్థానిక వర్గాలు మెదక్, ఆదిలాబాదు, నిజామాబాదు, హైదరాబాదు జిలాల సరిహద్దు ప్రాంతాలలో కార్యకలాపాలు జరపడం

ఇంకా కొనసాగిస్తూనేవున్నారు. ఒక్క హైద్రాబాదు జిల్లాలోనే 1970 లో స్థానిక పెద్దరుల కార్యకలాపాలు జరపడంమూలంగా అత్యధికంగా బందిపోటు సంఖ్య (32 కేసులు) పెరిగింది. ఈ శీర్షిక క్రింద హెచ్చు తగ్గులు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి,

పెరుగుదల

హైద్రాబాద్ జిల్లా	11 నుంచి 32		పెరుగుదల	21
చిత్తూరు ,,	1 ,, 9		,,	8
మెదక్ ,,	5 ,, 11		,,	6

తరుగుదల

విశాఖపట్నం ఉత్తరం	47 నుంచి 3	తరుగుదల	44
వరంగల్లు	47 ,, 9	,,	38
ఖమ్మం	42 ,, 5	,,	37
నల్గొండ	13 ,, 5	,,	8
హైదరాబాద్ నగరం	9 ,, 7	,,	2
విశాఖపట్నం దక్షిణజిల్లా	1 ,,	,,	—
గుంటూరు జిల్లా	5 ,,	,,	—

దోపిడి :

1969 లో 165 దోపిడీ కేసులు జరగగా, 1970 లో 167 జరిగాయి. అంటే 1.21 శాతం (2 కేసులు) పెరిగాయి. హైద్రాబాదు నగరంలోను, హైద్రాబాదు జిల్లాలోను దోపిడీని వృత్తిగా పెట్టుకున్న సానికులైనవారి కార్య కలాపాలవలన ప్రధానంగా దోపిడీల సంఖ్య పెరిగింది. హెచ్చు తగ్గులు ఈ క్రింది విధంగావున్నాయి,

పెరుగుదల

అదిలాబాదుజిల్లా	2 నుంచి 17	పెరుగుదల	15
హైద్రాబాదు నగరం	22 ,, 36	,,	14
చిత్తూరు జిల్లా	4 ,, 8	,,	4
కర్నూలు	5 ,, 8	,,	3

తరుగుదల

వరంగల్లు జిల్లా	16 నుంచి 7	తరుగుదల	9

విశాఖపట్నం దక్షిణం	8	,,	2	తరుగుదల	6
అనంతపురం	5	,,	1	,,	4
కరీంనగర్	12	,,	8	,,	4

పశువుల దొంగతనాలు :

1969 లో 741 పశువుల దొంగతనాలు జరగగా 1970 లో 636 కేసులు జరిగాయి. ఆ విధంగా 14.17 శాతం [105 కేసులు] తగ్గాయి. ఈ శీర్షిక క్రింద తెలుపబడ్డాయి :

పెరుగుదల

కృష్ణా జిల్లాలో	33	నుంచి	41	కేసులు	పెరుగుదల	8	కేసులు
కర్నూలు జిల్లాలో	15	,,	20	,,	,,	5	,,
కరీంనగర్ జిల్లాలో	15	,,	16	,,	,,	1	,,

తరుగుదల

నెల్లూరు జిల్లాలో	62	నుండి	32	కేసులు	తగ్గుదల	30	కేసులు
కడప జిల్లాలో	66	,,	36	,,	,,	30	,,
కర్నూలు జిల్లాలో	67	,,	54	,,	,,	13	,,
గుంటూరు జిల్లాలో	58	,,	42	,,	,,	16	,,

దొమ్మీ కేసులు :

1969 లో 2,589 దొమ్మీ కేసులు నివేదించబడగా 1970 లో 2 374 నివేదించబడ్డాయి. ఆ విధంగా దొమ్మీ కేసులు 8.30 శాతం [215 కేసులు] తగ్గాయి. ఈ శీర్షిక హెచ్చు తగ్గులు ఈ క్రింద తెలుపబడ్డాయి :

పెరుగుదల

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా	83	నుండి	141	కేసులు	పెరుగుదల	58
కడప జిల్లా	104	,,	154	,,	,,	50
కర్నూలు జిల్లా	119	,,	148	,,	,,	29
అనంతపురం జిల్లా	130	,,	149	,,	,,	19

తరుగుదల

హైదరాబాదు నగరం	124	నుండి	93	కేసులు	తగ్గుదల	31
తూర్పు గోదావరి జిల్లా	154	,,	76	,,	,,	78
నల్గొండ జిల్లా	181	,,	106	,,	,,	75
మెదక్ జిల్లా	151	,,	90	,,	,,	61
కరీంనగర్ జిలా	124	,,	67	,,	,,	57
రైల్వే పోలీసు, సికింద్రాబాదు	47	,,	8	,,	,,	39

నేర పరిశోధన శాతం :

భారత శిక్షాస్మృతి క్రింద విచారణార్హమైన మొత్తం నేరాల్లో ఆచూకీ తీసి నేరాల [పరిష్కరించబడిన కేసులలో నేరస్థాపన జరిగినవి] శాతం 1969 ఆఖరు నాటి 56.0 శాతం వుండగా, 1970 ఆఖరు నాటికి 53.27 శాతం వున్నది 1970 డిశంబరు ఆఖరు నాటికి విచారణ జరగవలసివున్న, దర్యాప్తు జరుపబడుతున్న కేసులు పరిష్కరింపబడడంతో ఈ శాతం ఇంకా పెరుగుతుంది.

సెక్యూరిటీ కేసులు :

భద్రతా విభాగాల క్రింద 1969 వ వత్సరంలో 24280 మంది వ్యక్తుల విషయంలో చర్య తీసుకోబడగా, 1970 లో 26,075 మంది విషయంలో చర్య తీసుకోబడింది. అంటే 7.76 శాతం [1885 కేసులు] రికార్డు చేయబడింది. 1969 సం వత్సరంలో 1 90'' మందిని పూచీబద్ధులను చేయగా, 1970 లో 18926 మందిని పూచీ బద్ధులను చేయడం జరిగింది

జూదం స్త్రీలు-బాలికలలో వ్యభిచారం :

జూదాన్ని, స్త్రీలు, బాలికలలో వ్యభిచారాని అరికట్టడంకోసం జూద గృహాల మీద వ్యభిచార గృహాలమీద తరచుగ దాడులు జరిపి కట్టుదిట్టమైన చర్యలను తీసుకోవడం జరుగుతూవుంది. జూదగృహాలపై దాడులు జరపడానికి గుండాలు, ఆడ పిల్లలను వెన్నాడేవారి కార్యకలాపాలను అరికట్టడానికి హైదరాబాదు సికింద్రాబాదు జంట నగరాలలోను, రాష్ట్రంలోని ఇతర ప్రధాన పట్టణాలలోను ప్రత్యేక దళాలు పని చేస్తున్నాయి. జూదం ఆడే క్లబ్బులమీద తదితర ప్రదేశాలమీద గట్టి నిఘూకూడ వుంచబడి దాడులు జరుపబడినాయి. 1956 స్త్రీలు. బాలికల వ్యభిచార నిర్మూలన చట్టం నిర్వహణకు సంబంధించి. సాధారణ ప్రాముఖ్యతగల విషయాలపై ప్రత్యేక పోలీసు అధికారులకు సలహాలు యిచ్చేందుకు అనధికార సలహా మండలులను ప్రభుత్వం నియమించింది. జూద చట్టం క్రిందను స్త్రీల, బాలికల వ్యభిచార నిర్మూలనపై నమోదైన కేసులను, వాటి పరిష్కార వివరాలను తెలియజేసే తులనాత్మక వివరణ ఈ క్రింద యివ్వబడింది :

సంవత్సరం	అభియోగం తేబడినవి	నేరస్థాపన చేసినవి	వదలిపెట్టినవి లేదా విడుదల చేసినవి	విచారణ జరగవలసి వున్నవి
జూద చట్టం క్రింద కేసులు :				
1969	24,789	20,692	352	3,745
1970	30,200	24,616	469	5,115
స్త్రీల, బాలికల వ్యభిచార నిర్మూలన చట్టం క్రింద కేసులు :				
1969	1,242	1,022	65	155
1970	1,819	1,616	41	162

re : Administration of Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Act, 1966.

DEMAND No. XV — MISCELLANEOUS DEPAKTMEMTS

26. Miscellaneous Department

d. Miscellaneous

A. Administration of Andhra Pradesh

I. Administrotion of Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religions Institutions and Endowments Act, 1966.

Note on Salient Features of the Administration of Endowments Department.

NOTE ON SALIENT FE TURES OF ADMINISTRATION OF ENDOWMENTS DEPARTMENT.

The Hindu Religious & Charitable Endowments Act, 19 of 1951 was repealed under sub-section 1 of 109 of the Andhra Pradesh Charitable & Hindu Religious Institutions and Endowments Act, No. 17 of 1966) which came into force on 26-1-1967, provides for the administration, control and supervision of the Hindu Religious Institutions and Charitable Endowments all over the State of Andhra Pradesh Under Section 7 of the Endowments Act, 1966, the Commissioner shall be a corporate sole and shall have perpetual succession and common seal. According to sub-section I of section 64 (2) (a of the Act, 1966 (1) the assets which devolved under section 101 of the repealed Act, 1951 (2) balance of the Hindu Religious & Charitable Endowments Fund under section 76 of the said repealed Act (3) balance outstanding on the date of commencement of the present Act being the contribution shall be credited to the aforesaid Fund. No grants are received from Government towards the said Fund, ond no portion of the same is transferred to Government by way of receipts. The salaries and allowances of the Endowments Department are being met from the consolidated Fund of the State Government and later on recouped from the Hindu Religious and Charitable Endowments Fund. The salaries allowancds and other remuneration of the Executive Officers are being met from the temples concerned at present except those of Government servants of Gazetted rank who are paid from the Departmental Funds Even in their case the amounts spent are recouped from the temples. Therefore, the activities of this Department have no impact in fact on the revenue budget of the State Government.

The Office of the Director of Endowments of Telangana area and the office of the Commissioner, Hindu Religious & Charitables Endowments of Andhra area of the Department followed by the

enforcement of the New Act., has assumed new dimensions The entire machinery comprising the Commissioner, Joint Commissioner 4 Deputy Commiesioners and 22 Assistant Commissioners is geared up to ensure an efficient administration of Hindu Religious Institutions and their properties and provides amenities to the pilgrims.

There are 13 Institutions whose annual income exceeds Rupees One Lakh and 97 Institutions having an annual income of Rupees Twenty Thousand and not exceeding rupees one lakh, besides 103 maths. There are institutions right from the Tirumala Tirupathi Devasthanams at the top with an annual income of about Rupees five crores down to institutions with an income of a few hundreds Most of the institutions are endowed with properties consisting of mainly lands and buildings, the income from which runs upto crores of Rupees. So far as agriculture lands are concerned, there are 92,000 acres of wet land and 1,46000 acres of dry land and endowed to temples. Trust Boards consisting of non-officials are constituted for the temples to loook after their administration. Executive Officers are appointed to assist the trust boards in runing the day-to day ministration under the guidance of the Board of Trustees. There are about 500 Executive Officers in the State. Though the Govt. had sanctioned a Upper Division Clerk post for each revenue division it is practically found difficult for him to justify his existence as the duties entrusted are voluminous. He has to collect the Departmental Revenue and credit under the appropriate Heads of Account. Since the Department is subsisting on the collections made, this item of his duties is the most important. As he is the primary official to bring the Institutions and Temples under the pur. view of the Act which are not brought to the notice of this Department, the effectiveness of the Department and its finances mainly rests on his, sincere efforts.

In view of strict economy, the offices of the Deputy Commissioner, Warangal, Assistant Commissioners at Sangareddy, Nalgonda and Adilabad have been recently abolished Besides this the office of the Assistant Engineer, Endowments Department at Guntur has been abolished

There is a separate Engineering Cell attached to this Department consisting of an Executive Engineer, Sthapathi, Assistant Engineers and other staff. The Engineering Cell is in charge of preparation and scrutiny of estimates and checkmeasurement of works executed in Temples, The Engineering cell is also supervising all major works of renovation of temples, construction of

Dharmasalas and cottages, such as Sri Raja Rajeswara Swamy Temple at Vemulawada, Sri Lakshminarasimhaswamy Temple, at Yadigirigutta, Sri Venkateswara Swamy Temple at Jamalapuram, Sri Seetharamachandra Swamy temple at Bhadrachalam, Sri Bhrama, rambha Mallikarjunaswamy Temple at Srisailam etc In addition the major renovation workof Sri Tripurantakeswara Swamy Temple at Tripurantakam in Ongole District costing Rs.7.5 lakhs is directly undertaken by the Engineering cell.

Amenities and Arrangements made for the benefit of Pilgrims :

Choultries & Cottages :— At Tirupathi, Srisailam Annavaram Simhachalam, Bhadrachalam, Kalahasti, Yadagiriguitta, Vemulawada and other important pilgrimage places, there is ample accommodation proved for the pilgrims There are good number of choultries anp cottages maintained at Tirupathi, capable of accommodating 10,000 pilgrims at a time The Tirumala Tirupathi Devasthanams constructed choultries in other pilgrim centres like Srisailam Bhadrachalam, Yadagirigutta and Vemulawada.

Canteens :— Canteens are maintained on no profit and no loss basis for catering food and refreshments to pilgrims at Tirupathi, Srisailam, Simhachalam, Annavaram, Kalahasthi, Bhadrachalam, Yadagirigutta etc.

Transport :— Transport Departments are maintained at Tirupathi, Srisailam, Simhachalam, Annavaram, Kalahasthi, Bhadrachalam, Kadiri and Mahanandi.

Protected Water Supply :— There are protected water supply arranged Tirupathi, Yadagirigutta, Srisailam, Kotappakonda and other important pilgrim centres

Sanitation, Health and Medical Facilities :— General sanitation is maintained on all days in important pilgrim centres and during festive occasions wherever there are important festivals in other places through the Health Department Preventive measures are taken such as inoculation and vaccination against spreading of epidemics. Hospitals are maintained at Tirumala Tirupathi Devasthanams, Srisailam and Simhachalam

Preventive Measures against Boat Acidents :— Preventive measures are also taken against the boat accidents at Bhadrachalam Srisailam and other pilgrimage places situated by the side of the rivers with the co-operation of the Revenue and Public Works Department.

Other activities :— The surplus funds of institutions are diverted for propagation of religious tenets, establishment and maintenance of Agama Patasalas and institutions imparting instructions in Hindu Temples, Architecture, orphanages for Hindu Children, Asylums for Hindus suffering from leprosy, poor houses for destitutes, physically disabled and helpless Hindus, hospitals and dispensaries for the benefit of Hindus for giving grant-in-aid to poor sister institutions. In the case of big temples like Tirumala Tirupathi Devasthanam secular educational institutions are also run.

Training of Archakas :— Agama Patasalas to train Archakas in Agamas and Vedic Literature are maintained at Tirupathi, Simhachalam, Ponnuru, Annavaram, Dwaraka Tirumala and Bapatla An Agama examination Board has been constituted to conduct examinations in Agama Sastras and to award certificates to successfu Archakas without which they are not entitled to perform Pujas in temples.

Encouragements of Sanskrit : Oriental Colleges and Schools are maintained at Tirupathi. Besides the Sanskrit College and School run by Sri Bhavanarayana Swamy Temple, Ponnur, Guntur District Oriental Middle School run at Dwaraka Tirumala, West Godavari District, Oriental School run by Sri Durganageswara Swamy Temple, Peddkallepalli, Krishna District and the Oriental Middle School by Sri Lakshmipathi Swamy Temple, Pedamukthevi, Krishna District Oriental College, is being run at Palem Nagarkurnool, Mahboobnagar District by Sri Venkateswara Swamy Temple.

Tirumala Tirupathi Devasthanams :— The present annual income is about Rupees Five crores. Fifteen Educational Institutions are being maintained in various places of the Country, including the college at Delhi from the funds of Tirumala Tirupathi Devasthnam including college for Music & Dance Vedapathasalas, and sculpture training centres. Besides above, there are two Charitable Institutions and Dairy farms maintained. Under the origin of the Dharmaprathisthanam, the Temple is propagating the cult of Srinivasa. The second ghat road at Tirumala is in progress.

Investments : Surplus funds of Institutions are invested in income fetching deposits. Several lakhs have been invested in the State Development Loans and other Government Bonds. Temples, Maths, and Charitable Institutions are rendering incalucable service to Government in making direct investments without com-

missions in all the State Development Loans and other loans raised by statutory bodies like the Electricity Board and Road Transport Corporation.

Custody of Jewelers : Great care is taken for safe custody of Jewels under double-lock systems.

There is a Jewellery Verification Officer in the cadre of Assistant Commissioner who is assisted by a qualified Goldsmith, for appraising the Jewellery possessed by the temples.

Maintenance of Departmental Magazines · Aradhana, a magazine is being run on behalf of the Department with the assistance of temples. Its circulation is nearly 4,000. It catres information about temples and Departmental activities,

Renovation : Renovation of ancient and historic temple with meagre financial resources is one of the important activities of this Department. Grant-in-aid from the Common Good Fund to the tune of Rs. 1,54,200/- have been given for the renovation of temples Renovation works costing over several lakhs have been completed at Bhadrachalam and Srisailam.

Ghat Road costing Rs, 5.8 lakhs has been provided up the hill of Kanakadurga Ammavari Devasthanam is a recent addition

DEMAND No. XII

Speech by the Minister for Prisons while moving in Demand No. XII in Andhra Pradesh Legislative Assembly.

Mr. Speaker, Sir :

I rise to present the Budget demand under Jails for the year 1971-1972

The total demand for Jails is Rs.	...	1,30,48,000	(non-Plan)
		75,000	(Plan)
Total	...	1,31,23,000	

The amount covers the requirements of the Department for Jails, Open Air Jails, Certified Schools, Borstal School, After Care Homes, Probation System and Preventive Programmes and also includes the Plan Programme for the year The anticipated expenditure is distributed among the various programes as stated here under : ..

The total population of Sub-Jails in the State as on 21-5-1971 was 3871.

Vocational Training :

There are 4 Central Jails in the State with full time Superintendents where prisoners with sentences above one year, life termers and prisoners under death sentence are confined. The prisoners in these Central Jails are given vocational training in Carpentry, Weaving Tailoring, Black-smithy, Soap and Phenyle Making, Shoe making, Carpet making, Printing and Book Binding etc. At Central Jail, Hyderabad 10 powerlooms and at Central Jail, Rajahmundry 13 powerlooms have been installed and they are functioning now. 20 powerlooms are installed at Central Jail Warangal and electrification work for giving connection to these powerlooms is being taken up. These powerlooms may start functioning as soon as the above work is completed. At Central Jail, Visakhapatnam 18 powerlooms are going to be installed shortly. This will give training to prisoners in power weaving. In class I District Jail like Secunderabad Nizamabad, Karimnagar and Nellore also training facilities in laundry carpentry, weaving, nawar making etc., are available. Two printing Units which were started in the year 1966 at Central Prison, Hyderabad and Rajahmundry in order to engage the educated prisoners have been functioning satisfactorily under the supervision of the Printing Department. Despite the major handicaps of continuing to run the out-moded jail Industries, the department could get the income of Rs. 14.27 lakhs during 1969-70 and this year it is expected to be Rs. 15 50 lakhs. Besides training the prisoners in useful industries for their rehabilitation, much care is taken to maintain the quality in manufacture. In addition to the increasing demands from the Government Department there is also public demand for which the Department is not in a position to meet, till the existing industries are modernised. It is under the active consideration of Government to introduce small power driven machines in the existing industries and also to introduce new industries keeping in view the rehabilitation aspect and the Government and public demands.

Education in Jails :

Adult literary classes are conducted in all Central Jails. Government have recently sanctioned upgrading of the jail school into Middle schools and High Schools so that those who have a aptitude for Higher studies could pursue them within the jails. Convicts are also coached by the school Teachers for higher classes

conducted by Official and non-Official and non-Official organisa' ion. Prisoners are encouraged to pass the examinations by granting special remissions.

During the year 1970 the following number of prisoners confined in various Central Jails of the State have appeared and their results are shown against each :

Nature of study	Number appeared	Number passed
1. Telugu classes	375	260
2. Hindiexaminations	235	111
3. Urdu examinations	21	12
Total ...	631	383

Percentage of results : 61%

Libraries and Journals :

All Central Jails and Open Air Jails have been proveded with well equipped libraries. Newspapers and Magazines are regularly supplied.

Cultural and Recreational Activities :

In all Central Jails and Class I Distrrct Jails prisoners are allowed recreational and cultural activities like dramas, film shows. debates and competitions in games and sports, etc.

Canteens :

Canteens continue to run in all the Central and District Jails fcr the benefit of prisoners. Although the canteens are run on nominal profits, some jail canteens have accumulated sufficient profits and film projectors etc , could be providec out of these profits

Parole :

Under this system the period of sentence is suspended under the order of the Government to enable the prisoners to allow to see their serious illness, death or marriage of any member of their family or near relative.

Furlough :

Under this concession prisoners are reliased not exceeding two weeks under the order of the Inspector General of Prisons provided that the conduct of the prisoners in the Jail is good. The period of furlough is treated towards the sentence.

To regulate release of prisoners on parole and furlough it requires modification so as to enable expeditious disposal to meet the modern requirements of correction as to adopt the internationally accepted nomenclature and avoid confusion between one State to another. There is a proposal under consideration of Government to change the existing rule for the grant of parole and furlough. Under this proposal furlough will be granted by the Inspector General of Prisons to enable the convict to attend the emergency such as marriage, death and serious sickness of a near relative and besides the Inspector General of Prisons, the Superintendent of the Jail will sanction furlough for 3 days in certain special cases.

Instead of Parole, Home leave will be sanctioned by the Government for a period of one month at a time as a reward for his good behaviour and also to enable his rehabilitation as an useful citizen after his release.

Advisory Board :

There are advisory Boards in all the Central Jails, District Jail, Nellore and Prisoners Agricultural Colony, Anantapur, for reviewing the cases of prisoners sentenced to two years and above including lifers for premature release and for making recommendation to Government. The Advisory Board meets once in a quarter or oftener if there are cases to be reviewed. During the year under report 680 cases were reviewed by the Board and 244 cases were recommended for premature release. Of these recommended cases 60 were ordered to be released prematurely.

Family Plainning :

Prisoners in jails are encouraged family planning methods. 30 convicts have voluntarily underwent vasectomy operations.

District Jail :

There are 7 District Jails in the State. Two of them i. e., District Jails, Secunderabad and Nellore are having full time Superintendents whereas the others are managed by Mediacal Officers. Undertrial prisoners and those who are sentenced for less than one year are confined in District Jails. Most of the District Jails have agricultural operations and prisoners from rural areas are trained in improved agricultural methods The toughest problem of correction is handling of short termers. Due to their short stay in the jails, they neither acquire any skill nor can be sufficiently disciplined to prevent them from reverting to Crime. Most recidivists and short termers and an effective programme of correcting them is under contemplation and will be introduced very soon.

OPEN AIR PRISON AND AGRICULTURAL PROGRAMME

Prsioners Agricultural Coloney Anantapur :

This colony covers an area of 1427 acreas. About 412 acres of land is brought under cultivation so far. Though the Mid Pennar Canal (T. B. High level) passes through this colony much land could not be cultivated for want of funds. There was a proposal for expanding the agricultural operations at a cost of Rs, 45.30 lakhs As no funds can be provided under plan steps are being taken on piece meal one by one subject to availability of funds in the ordinary budget (Non-Plan). At present there is only one tractor for the Prisoners Agricultural Colony at Anantapur. A proposal to purchase two more tractors is under consideration. Training of Prisoners in modern agricultural implements and to make the colony a Research Centre, suitable action is being taken which form part of the original proposal. Due to scarcity of funds the colony could not be developed as thought of.

Prisoners Agricultural Colony, Moula-Ali :

This Colony is nearer to the City and a place of visit by many visitors. The extent of this colony is 232.17 acres. Of the extent of land of 232.17 acres, 100 acres of land has been reclaimed and 75 acres of land is brought under plough. 5 wells are dug and 4 Diesel pumps are put for lifting the water from the wells for irrigation. The wells are the main source for irrigation - Vegetables are chiefly grown to meet the needs of the local prison institutions. It is proposed to expand this Colony to accommodate about 400 prisoners to relieve over-crowding in Jails and to give training in improved methods of agriculture. A dairy will also be opened. Much progress could not be achieved for want of adequate funds. Recently to provide training to the prisoners in modern methods of of agriculture, one tractor has been provided.

In all the Jail gardens, about Rs. 2.52 lakhs worth of agricultural produce was realised (which mainly includes vegetables). The question of extending the Jail at Visakhapatnam and construction of staff quarters to the staff of Jail is also under consideration.

Sub-Jails :

There are 158 Sub-Jail in the State with an authorised accommodation of 3,469. Out of them 17 Sub-Jails have been temporarily closed down as some of them require urgent repairs and in others there was no population. The latest lock-up of the Sub-Jails is 3,871. The management of the Sub-Jails continued to be

under the Judicial Department subject to the general control of the Inspector-General of Prisons. Undertrial prisoners and those who are sentenced to one month and below are confined in the Sub-Jails. For better management and in order to introduce short-term training programme, it is proposed to transfer the control of the sub-jails to the Jails Department exclusively when the financial position of the State permits.

As a first step Government have already upgraded the following sub-jails as Grade II Sub-jails which are situated at prominent places in the Districts and the lock-up of which is usually more than that of the other sub-jails.

1. Sub-Jail, Grade II, Vijayawada.
2. Sub-Jail, Grade II, Chittoor.
3. Sub-Jail Grade II, Cuddapah.
4. Sub-Jail, Grade II, Guntur.

The police guards in these sub-jails have been replaced by the jail guarding force. Departmental Sub-Jail Jailors and Head Warders were also posted in these four Grade II Sub-Jails under the general programme of taking over all the Sub-Jails in phases

Borstal School :

There is one Borstal School at Viskhapatnam with an authorised accommodation of 110. The lock up on 4-1-70 was 132 whereas the present lock-up is 142 (on 25-6-71), Offenders between the ages of 16-21 years are lodged in the Borstal School, until they attain the age of 23 years Besides Education, they are also trained in Crafts like Carpentry and Tailoring. Well behaved inmates are rewarded by giving short leave to go to their homes. The visitors Committee appointed by the Government reviews the cases of inmates once in six months their recommendations for premature release (i. e., release on licence) of inmates are invariably accepted by the Inspector-General of Prisons. After such release, the inmates are helped by the Probation Officers of the Department who secure them employment.

Preventive Programe :

The scheme for Control and Eradication of Juvenile Beggary and Vagrancy which was started in the twin cities in the year 1964 wth one training unit at Hyderabad and another at Secunderabad has made remarkable progress in preventing vagrants and part-time bieggars, from becoming delinquents Upto 31-3-71 the scheme has handled 1,484 cases of vagrants and part-time beggars. 896 out of

them have been persuaded to accept Counselling and guidance programmes. The remaining 588 boys were admitted in the Two Training Units. By the end of December, 1970, 1006 boys have been rehabilitated after weaning them away from vagrant habits by securing suitable employment or further training facilities. The total expenditure so far incurred over a period of 5 years has come to about Rs. 3.45 lakhs or Rs. 58 25 per head per year which is very negligible when compared to the maintenance charges of juvenile delinquents in Certified Schools, i. e., Rs. 520 per annum. Thus the scheme is not only preventing juvenile deliqurncy, but is also reducing the expenditure to the Department by way of checking vagrancy which ultimately results in Committal to a Certified School. It is Proposed to start simlar schemes in other densely populated towns like Vijayawada, during the IV Five-Year Plan.

CERTIFIED SCHOOLS AND HOMES

The following Institutions are now functioning in State :—

Sl. No.	Name of the Institution	Authorised Accommo. dation	Population as on 25-6-19y1
1.	Junior Certified School, Hyderabad	400	402
2.	Junior Certified School, Eluru ...	450	306
3.	Senior Certified School, Hyderabad ...	400	297
4.	Girls Certified School and Auxilary Home for Girls, Hyderabad ...	100	73
5.	Reception Home for Boys, Vijayawada ...	75	60
6.	Auxiliary Home for Boys, Hyderabad...	15	38

The Reception Homes and Auxiliary Homes are intended for lodping under-trial boys and girls until their cases are decided by Courts. Children who are between the ages of 7-14 and convicted by Courts are sent to Junior Certified Schools. These children are retained in the Institutions for a minimum period of two years and for a maximum period until they attain the age of 18 years. In all the Certified Schools there are regular education classes where the children are taught according to Government syllabi and also coached for various examinations conducted by Hindi Prachar Sabha, Andhra Saraswat Parishad, Idar-Adabeyat Urdu, etc. Selected boys are also permitted to study in outside educational institutions for higher studies. During the current year, nearly 70 boys are attending outsititutions. The results are as follows :—

		Number appeared	Number passed	Percentage
1.	Oriental language examination	391	238	75%
2.	Government syllabus examinations within the school	715	531	74%
3.	Attending regular outside schools	70	68	97%

Besides edecation, vocational training in diversified crafits, scouting, band, recreational activities and moral instruction are also provided for them.

The pupils of Certified Schools are given short Home leave to visit their parents and are also released on licence prematurely depending upon the progress in their behaviour and outside conditions. After discharge, the Probation Officers of the Department follow up their cases for a period of 3 years and help them secure suitable employment.

Sometimes, children of very tender-age whose parents are either not traceable or found unfit to take care, are committed to certified schools by the courts. In such cases, it was found that what they require is more homely atmosphere than correctional treatement. Arrangements have therefore been made to transfer such tender-age children of nondelinquent nature and not requiring correetional treatement, to Balanivas run by Children Aid Society and Indira Seva Sadan run by a Philonthropic organisation where the needs of tiny tots could be looked after with greater advantage So far about 72 such children have been provided shelter in these two institutions and maintenance charges are paid to them at the rate Rs. 35 per head per month by the department.

Probation System :

The Probation System is in force in the entire State and is being attended to by 46 District Probation Officers. Besides conducting preliminary enquiry in court cases. they are also conducting social investigations in cases of release on parole, prematur, release, release on licence, etc , and also supervising probationers, ex convicts and ex pupils of Certified Schools Their services are also utilised by the Courts in tracing out the parents of run away children and in settling matrimonial disputes.

The function of probation system is mainly to provide an useful and constructive alternative to short-term detention Instead of sending a first offender to a jail for short period of

detention a court has powers to release him on probation of good conduct. According to Central Probation of Offenders Act which has been brought into force in the entire State with effect from 1st January 1971, this facility can be extended to second and third offenders also. In order to determine as to, in which cases the court can safely apply probation, the home enquires conducted by the Probation Officers and their recommendations, from the basis Moreover when a court decides to release an offender on probation he is supervised by a Probation Officer for a specified period during which period he is counselled and guided to adopt a socially acceptable behaviour. This method of treatment has many advantages. Firstly the offender remains in his natural environment and does not lose contact and ties with his family nor his job or employment. There would be no break in his normal life. Secondly, he would not be a victim of social stigma which he would acquire had he been sent to a jail. If he were to be sent to a jail for a short period, it may not be possible for him to acquire proficiency in any craft but on the contrary there is risk of his losing fear of jail and get contaminated in criminal culture. Lastly, probation treatement is cheaper than imprisonment. Maintaining a prisoner in a jail costs to Government roughly Rs. 730 per annum whereas the average cost of supervision under probation works out to Rs. 189 per annum besides other enquiry work attended to by Probation Services. In view of these advantages, probation is now largely applied in a number of cases as an alternative to imprisonment. From 1st January, 1970 to 31st December, 1970 the following work has been turned out by the Probation Officers in the State :

Number of probationers under supervision ...	810
Number of ex-pupils of Certified Schools under supervision ...	1,031
Number of ex-inmates of Borstal School under supervision ...	86
Number of ex-convicts under supervision ...	509
	2,436
Number of home enquires made	5,044

As stated earlier the Probation Officers of the State are also entrusted with conducting enquiries into cases of parole and premature release of prisoner to help the administration in arriving at correct decision. This practice which was started as an experiment about four years ago is found very helpful in application of parole and premature release processes on more scientific and progressive lines and therefore Government have decided to retain this

procedure as a permanent feature. To have intensive supervision over the work of District Probation Officers, 3 more posts of Regional Inspector of Probation have been sanctioned by Government during 1969-70 under Plan scheme in addition to the present 3 Regional Inspectors of Probation. The Headquarters of these three posts are as follows :

(1) Hyderabad (2) Kakinada and (3) Nellore. With the filling up of these posts the jurisdiction of the existing Regional Inspectors of Probation have been reduced. Thereby they can bestow more attention to the work in their region.

After-Care Home :

The State After-Care Home at Hyderabad is providing temporary shelter to prisoners released from jails, Borstals and Certified Schools until they secured employment or fixed up in productive work. It has been possible for this Home to rehabilitate a sizeable number of Co-convicts and ex-pupils through the co-operation of agencies like Discharged Prisoners Aid Society and Philanthrophists It is proposed to organise a co-operative workshop for the benefit of ex-inmates of Correctional Institutions, where discharged prisoner could be employed and paid wages until they Secure better jobs. Two boys of this Home have also been addmitted in outside school Another inmate of this Home is admitted in the Alladin Technical Institute to undergo Motor Mechanic Course. This would facilitatetheir easy rehabititation in society

Future Programmes :

The Department has prepared detailed proposals consisting about 39 schemes connected with correctional institutions and services and also 9 programmes connected with building constructions to implement the schemes. These include making available protected water supply to Central Jail, Rajahmundry, drainage system tem in jails, industrial expansion with a capital investment of about 50 lakhs with revolving fund of Rs. 50 lakhs per year to develop production to meet not only Government departmental demands but also other consuming public, opening of further Certified Schools, Reception Home, etc. One of the utmost important scheme before the Department is to construct its own emporia and to make a godown of all manufactured articles attached to the emporia itself so that quick clearance of articles could be made from the Central Office. With the expansion of industries, the necessity for booking by a separate railway siding becomes necessary and such a construction will promote industrial production in the Public Sector, Modernisation of industries and making use of

maximum prison labour is engaging serious consideration of the department as well as Government. Government is of the view that open Air Prisons should be increased with agricultural bias, limiting prison population to about 100 and introduce mechanised agricultural implements, to train prisoners in modern methods and technique of agriculture. It is the ambition of Government that a prisoner after release from prison should really find an easy approach for rehabilitating himself with the training imparted while in prison.

General :

It is gratifying to note that despite the financial handicaps and due to low priority this department has been getting, the Jail Administration with its heavy responsibility of sfae custody of offenders, who are dangerous to society, has been adopting a progressive policy of correction in line with lastest trends in criminology. This Department could achieve an industrial production of about Rs. 14 lakhs and agricultural production of Rs. 2 52 lakhs this year. It would be possible for the administration to achieve better results if sixable investments are made for improving the Jail Industries an agricuturol operations. Government is seriously considering of investing extra funds in the near future for introducing the new schemes and developing the present ones. Though there is ample man-power it is not being fully utilised for the reasons already mentioned.

The Central Bureau of Correctional services organised an inter State Study Team comprising of Correctional Officers from all part of India for observing the implementation of Children Acts. The team visited the State from 12th July to 15 July, 1970 and acquainted themselves with the procedure of Juvenile, Bureau, Juvenile Court, Certified Schools, etc.

Programme under 'Foundation Acquinas' was offered to India by the President of the International Society for Criminology, Paris. Under this programme. Dr. Hoel Mailloux, Phd. d., of the University of Montreal, Canada, visited Hyderabad also and delivered a lecture on "Juvenile Delinquency and Crime" on 16-12-1970.

The Central Bureau of Correctional Services organised an inter State Study Team comprising of Correctional Officers from all parts of India for observing the functioning of Open Air Prison. The Team visited this State during the first week of February, 1971 and studied the functioning of the Prisoners Agricultural Colonies at Moulali and Anantapur. In fact, the Prisoners Agricultural Colony Moulali is one of the oldest Open Air Prisons in India, having been started in the year 1954.

As decided by the Government of India, the year 1971 is being observed as "PROBATION YEAR" and in this connection a Seminar on "COURTS AND PROBATION" was arranged at Hyderabad on 27-28 March 1971, which was inaugurated by Mr. Justice K,V.L, Narasimham. The Seminar has suggested many useful recommendations which are under detailed examination.

With effect from 1st January, 1971, the Central Probation of Offenders Act, 1958 has now been extended to the entire State of Andhra Pradesh by completely replacing the Madras Probation of Offenders Act as adapted in Andhra Pradesh.

With a new correctional approach in dealing with offenders the pattern of jail structures, methods of training programmes and treatement of offenders the tendency of crime may decrease ultimately. The importance of study and research in the field of crime and its prevention cannot be over looked in the programme of social defence. I hope to provide necessary funds for adequate machinery for this purpose. The main difficulty the Jail Department is experiencing has been that of not attracting talented and professionally qualified young men to join the correctional services as the service conditions are not attractive when compared to other services in the State. It is hoped that Government will give proper attention to this problem and when finances permit better deal will be given to the prison service, at least to bring it on par with other services dealing with control and prevention of Crime and Security "It may not be out of place to mention here that Andhra Pradesh is the second largest State in the Country facing the problems arising out of the violent activities of extremist elements and that about 1750 extremists are confined in various jails in State. The Jail Administration which was put to unbearable strain during the past years due to admission of masses of agitators has not yet recovered and in the meantime it is put to heavy strain of taking charge of extreme elements. Although many problems are experienced in maintaining them due to various factors such as inadequate staff, defective structures etc, yet it is a matter of satisfaction that when compared to other States from where reports of rioting and firing are received day in and day out, jails in our State are run more or less peacefully and without any major untoward incident"

డిమాండు XII

ఆంధ్రప్రదేశ శాసన సభలో నెం XII డిమాండునువే ప్రశపెడుతూ జైళ్ళ శాఖ మంత్రి చేసిన ప్రసంగం.

సభాపతి మహాశయా :

1971-72 సంవత్సరానికి జైళ్ళ శాఖకు సంబంధించిన బడ్జెటు డిమాండును సభవారి పరిశీలనకు సమర్పిస్తున్నాను.

జైళ్ళ శాఖకు సంబంధించిన మొత్తం డిమాండు :

రూ.	1,30,48,000	[ప్రణాళికేతరం]
	75,000	[ప్రణాళిక]
వెరాశి రూ	1,31,23,000	

ఈ సంవత్సరం జైళ్ళు, ఆరుబయలు జైళ్ళు, ధ్రువీకృత పాఠశాలలు, బాల నేరస్థుల పాఠశాల, అనంతర రక్షణగృహం, ప్రొబేషను పద్ధతి, నిరోధక కార్యక్రమాలకు సంబంధించి ఈ శాఖ అవసరాలకు ఈ మొత్తం ఉపకరిస్తుంది ప్రణాళికా, కార్యక్రమం కూడ ఈ మొత్తంలోనే చేరివున్నది. ఈ మొత్తం ఆయా కార్యక్రమాలకు ఈ క్రింది విధంగా పంపిణీ చేయబడింది :

			రూ
1.	సబ్ జైళ్ళు, ఆరుబయలు జైళ్ళతో సహా జైళ్ళు	....	1,08,50,300
2.	ధ్రువీకృత పాఠశాల, రిమాండు గృహం	....	12,98,600
3.	ప్రొబేషను కార్యక్రమం	....	5,43,500
4.	నిరోధక కార్యక్రమాలు, ప్రధాన కార్యస్థానం సిబ్బంది	....	66,800
5.	అనంతర రక్షణ గృహం	....	2,58,700
6.	హైకోర్టు అమలు జరిపే పోలీసు బందోబస్తు చార్జీలు	....	32,000
7.	తమిళనాడు రాష్ట్రానికి చెల్లించదగు నివాసుల నిర్వహణ చార్జీలు	....	100
			1,30,48,000
	ప్రణాళికా కార్యక్రమం		75,000
			1,31,23,000

రాష్ట్రంలోని అన్ని జైళ్ళలోను 1971 ఏప్రిలు 1 నుంచి భోజన ప్రమాణం మెరుగుపరచడం అన్నది ఈ బడ్జెట్లోని ఒక ముఖ్యాంశం. అన్ని జైళ్ళలోను ఇప్పుడు ఒకేవిధమైన ప్రమాణం వర్తింపచేస్తున్నారు. ఇంతవరకు తెలంగాణా జైళ్ళలోనే ఖైదీలకు వారానికి ఒకసారి మాంసాహారం ఇస్తుండేవారు. ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని జైళ్ళలో కూడ పైన తెల్పిన తేదీనుంచి ఖైదీలకు ఆ విధంగానే మాంసాహారం ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. దీనివల్ల వ్యయం స్వల్పంగా పెరిగింది.

జైళ్లలోను, బాలల సంస్థలలోను ఉంచినవారికి భోజనం, దుస్తులు, పడకలు వైద్య సౌకర్యం, విద్య, శిక్షణ సదుపాయాల కోసం ఈ మొత్తంలో ఎక్కువ భాగం వ్యయం చేయబడుతుంది. ఖర్చు పద్దుల మూలంగా ఈ క్రింది విధంగా వర్గీకరించవచ్చును :

			రూ.
1.	భోజనం, దుస్తులు	....	62,23,900
	[illegible]	...	1,99,8000
2	వైద్య సౌకర్యం, పారిశుద్ధ్యం	...	3,77,400
3.	విద్య, శిక్షణ, వర్కుషాపు	....	12,16,400
4.	సిబ్బంది, అద్దెలు, పన్నులు, ఖైదీల రవాణా ఖర్చులు, కార్యాలయ వ్యయం వగైరా	....	41,29,400
5.	ప్రొబేషను నిర్వహణ	....	5,43,500
6.	నిరోధక కార్యక్రమం	....	66,800
7.	హైకోర్టు అమలు జరిపే పోలీసు బందోబస్తు చార్జీలు	....	32,000
8.	ప్రధాన కార్యస్థాన సిబ్బంది, అనంతల రక్షణ గృహం	....	2,58,700
9.	మద్రాసు రాష్ట్రమునకు చెల్లించదగు నివాసముల నిర్వహణ చార్జీలు		100
			1,30,48,000
	ప్రణాళికా కార్యక్రమం	...	75,000
			1,31,23,000

జైళ్ళు

ప్రస్తుతం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మొత్తంమీద 155 జెయిళ్ళు ఉన్నాయి. వాటిలో 4 సెంట్రల్ జైళ్ళు, 7 జిలా జైళ్ళు, 2 ఆరుబయలు జెయిళ్ళు, 1 స్త్రీల రాష్ట్ర జెయిలు, 141

సబ్ జెయిళ్ళు చేరి ఉన్నాయి. సెంట్రల్ జెయిళ్ళ సంఖ్య తగ్గింది. 1971 లో నిజామాబాదు సెంట్రల్ జెయిలు స్థాయిని జిలా జెయిలు స్థాయికి తగ్గించటమే ఇందుకు కారణం. సెంట్రల్ జెయిళ్ళలోను, జిలా జెళ్ళలోను గల అధికృత వసతి వాటిలో ప్రస్తుతం వున్న ఖైదీల సంఖ్య వివరాలు దిగువ పొందుపరచ బడినాయి:

	జైలు పేరు	అధికృత వసతి	ఖైదీల సంఖ్య 10-1-70	25-6-71
1	సెంట్రల్ జెయిలు, రాజమండ్రి	1,212	1,427	7,258
2	సెంట్రల్ జెయిలు, విశాఖపట్నం	762	1,181	880
3.	సెంట్రల్ జెయిలు, హైదరాబాదు	772	657	791
4.	సెంట్రల్ జైలు, వరంగల్లు	599	868	794
5	జిల్లా జెయిలు, నెల్లూరు ...	500	575	370
6.	జిల్లా జెయిలు, సికింద్రాబాదు	462	358	475
7.	జిల్లా జెయిలు, నిజామాబాదు	—	199	220
8	జిల్లా జెయిలు, మహబూబ్‌నగర్ ...	78	153	95
9.	జిల్లా జెయిలు, కరీంనగర్	98	145	101
10	జిల్లా జైలు, నల్గొండ	84	63	96
11.	జిల్లా జైలు, సంగారెడ్డి	95	82	35
12.	స్త్రీల రాష్ట్ర జైలు, రాజమండ్రి	200	34	31
13.	ఖైదీల వ్యవసాయ కాలనీ అనంతపురం	50	139	212
14.	ఖైదీల వ్యవసాయ కాలనీ మౌలాలి	55	71	96

రాష్ట్రంలోని సబ్ జెయిళ్ళలో 21—5—1971 తేదీనాటికి వున్న మొత్తం ఖైదీల సంఖ్య 3,871.

వృత్తి శిక్షణ :

రాష్ట్రంలో 4 సెంట్రల్ జెయిళ్ళు ఉన్నాయి. వీటికి పూర్తి కాలపు సూపరింటెండెంట్లు ఉన్నారు. ఒక సంవత్సరం పైగా కారాగార శిక్ష విధించబడిన వారు, యావజ్జీవ ఖైదీలు, మరణ శిక్ష విధించబడ్డ ఖైదీలను ఈ జెళ్ళలో ఉంచుతారు. ఈ సెంట్రల్

జెయిళ్ళలోని ఖైదీలకు వడ్రంగం, నేతపని, దర్జీపని కమ్మరం. సబ్బులు ఫినైల్ తయారీ పాదరక్షల తయారీ కంబళ్ళ తయారీ, ముద్రణ పుస్తకాల బైండింగు మున్నగు వృత్తుల్లో శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. హైదరాబాదు సెంట్రల్ జెయిలులో 10 మర మగ్గాలు. రాజమండ్రి సెంట్రల్ జెయిలులో 13 మరమగ్గాలు ఏర్పాటు చేయబడి పనిచేస్తూ ఉన్నాయి. వరంగల్లు సెంట్రల్ జెయిలులో 10 మర మగ్గాలు నెలకొల్పబడ్డాయి. ఈ మర మగ్గాలకు విద్యుచ్ఛక్తి కనెక్షను ఇవ్వడానికి సంబంధించిన పని చేపట్టబడుతున్నది. విద్యుచ్ఛక్తి పని పూర్తి అయిన వెంటనే ఈ మరమగ్గాలు పని చేయడం ప్రారంభించవచ్చును. విశాఖపట్నం సెంట్రల్ జెయిలులో త్వరలోనే 18 మరమగ్గాలు ఏర్పాటు చేయబడ గలవు. విద్యుచ్ఛక్తి ద్వారా జరిగే నేత పనిలో ఈ జెయిలు ఖైదీలకు శిక్షణ ఇవ్వగలదు. సికిందరాబాదు, నిజామాబాదు, కరీంనగరు, నెల్లూరులలోని 1 వ తరగతి జిలా జెయిళ్ళలో లాండ్రీ వడ్రంగం, నేతపని, నవ్వారునేత మొదలైన వాటిలో శిక్షణ సౌకర్యాలు ఉన్నాయి. విద్యావంతులైన ఖైదీలకు పని కల్పించడానికిగాను హైదరాబాదు, రాజమండ్రి సెంట్రలు జైళ్ళలో 1966 లో ప్రారంభించిన ముద్రణ యూనిట్లు రెండూ ముద్రణశాఖ పర్యవేక్షణక్రింద సంతృప్తికరంగా పనిచేస్తున్నాయి. పాత కాలపునాటి జెయిలు పరిశ్రమలను నడపడంలో ఎక్కువ ఆటంకాలు వున్నప్పటికీ 1969-70 లో ఈ శాఖ రూ. 14.27 లక్షల ఆదాయాన్ని పొందగలిగింది. ఈ సంవత్సరం రూ. 15.50 లక్షల ఆదాయం లభించగలదని ఆశించబడుతున్నది. ఖైదీల పునరావాసం నిమిత్తం వారికి ప్రయోజనకరమైన పరిశ్రమలలో శిక్షణ నివ్వడమే కాకుండా వస్తువుల తయారీలో నాణ్యత వుండేటట్లు చూడడంలో అధిక శ్రద్ధ వహించబడుతున్నది. తయారైన వస్తువులకు ప్రభుత్వ శాఖలనుండి గిరాకీ పెరగడమే కాకుండా ప్రజలనుండి కూడా గిరాకీ లభిస్తున్నది. ప్రస్తుతంవున్న పరిశ్రమలను అధునాతనం చేసేవరకు ఈ శాఖకు ఆ గిరాకీలను తీర్చే స్థితి చేకూరదు. ఖైదీలకు పునరావాసాన్ని కల్పించే విషయాన్ని, ప్రభుత్వంనుండి ప్రజలనుండి లభిస్తున్న గిరాకీని దృష్టిలో వుంచుకొని ప్రస్తుతంవున్న పరిశ్రమలలో విద్యుచ్ఛక్తితో నడిచే యంత్రాలను ప్రవేశపెట్టడానికికూడా ప్రభుత్వం శ్రద్ధతో ఆలోచిస్తున్నది.

జైళ్ళలో విద్య :

సెంట్రల్ జెయిళ్ళన్నింటిలోను వయోజన విద్యా తరగతులు నిర్వహించబడుతున్నాయి. ఉన్నత విద్యాభ్యాసంపట్ల ఆసక్తి గల వారికి జెయిళ్ళ లోపలే ఆ ఏర్పాట్లు చేయడానికి వీలుగా జెలు పాఠశాలలను మాధ్యమిక పాఠశాలలు గాను, ఉన్నత పాఠశాలలు గానుస్థాయి పెంచేందుకు ప్రభుత్వం ఇటీవల లేమంజూరు ఇచ్చింది. అధికార, అనధికార సంస్థలు నిర్వహించే ఉన్నత తరగతులకు పాఠశాల ఉపాధ్యాయులుకూడ నేర్పస్తులకు తర్ఫీదు ఇస్తారు. ఖైదీలు పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులు కావడానికిగాను ప్రత్యేక మాఫీలు ఇవ్వడంద్వారా వారిని ప్రోత్సహించడం జరుగుతున్నది

1970 సంవత్సరంలో రాష్ట్రమందలి వివిధ సెంట్రలుజెయిళ్ళలో ఉంచబడిన ఖైదీలు దిగువ తెలిపిన పరీక్షలకు హాజరయ్యారు. వారి ఫలితాలు ఆయాశీర్షికలకు ఎదురుగా చూపబడినాయి.

	అధ్యయన స్వభావం		హాజరయినవారి సంఖ్యం	ఉత్తీర్ణులైన వారి సంఖ్య
1.	తెలుగు తరగతులు	...	375	260
2.	హిందీ తరగతులు	...	235	111
3	ఉర్దూ పరీక్షలు	....	21	12
			631	383
	ఉత్తీర్ణులైనవారి శాతం	—	61 శాతం	

గ్రంథాలయాలు పత్రికలు :

సెంట్రలు జెయిళ్ళు, ఆరుబయలు జెయిళ్ళు అన్నింటికీ మంచి పుస్తకాలున్న గ్రంథాల యాలు సమకూర్చబడినాయి. దిన పత్రికలు, ఇతర పత్రికలుకూడా సరఫరా చేయ బడుతున్నాయి.

సాంస్కృతిక, నోద వికార్యకలాపాలు :

సెంట్రల్ జెయిళ్ళు, 1వ తరగతి జిలా జైళ్లు అన్నింటిలోను ఖైదీలకు నాటకాలు, చలనచిత్ర ప్రదర్శనలు, ఆటలు, క్రీడలు మున్నగు వాటిలో పోటీలవంటి వినోదకర, సాంస్కృతిక కార్యకలాపాలు ఏర్పాటు చేయబడుతున్నాయి.

క్యాంటీనులు :

సెంట్రల్ జెయిళ్ళు జిలా జైళ్ళు అన్నిటిలోను ఖైదీల ప్రయోజనార్థం క్యాంటీనులు నడపబడుతూనే వున్నాయి. ఈ క్యాంటీనులు నామమాత్రపులాభాల ప్రాతిపదికపైనే నడపబడుతున్నప్పటికీ కొన్ని జైలు క్యాంటీనులు బాగా లాభాలు ఆర్జించాయి ఈ లాభాలనుండి ఫిల్ము ప్రొజెక్టర్లు మున్నగునవి ఏర్పాటు చేయడానికి వీలు చేకూరింది.

పెరోలు :

తమ కుటుంబమందలి ఎవరైన సభ్యుడు లేదా సమీప బంధువుయొక్క తీవ్రమైన అస్వస్థత, మరణము లేదా వివాహ సందర్భంగా వారిని చూడడం కోసం ఖైదీలకు వీలు కల్పించే నిమిత్తం ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు ననుసరించి ఈ పద్ధతి క్రింద శిక్షా కాలం తాత్కాలికంగా నిలుపుదల చేయబడుతుంది.

ఫర్లో:

ఈ రాయితీ ననుసరించిజైళ్ళ ఇన్‌స్పెక్టరు జనరలు ఉత్తర్వు క్రింద రెండు వారాలకు మించని కాలపరిమితి వరకు ఖైదీలను విడుదల చేయడం జరుగుతుంది. అయితే ఇందుకు జైళ్ళలో ఖైదీల ప్రవర్తన ఉత్తమంగా వుండాలి. ఫర్లో గడువును శిక్ష క్రింద పరిగణించడం జరుగుతుంది.

పెరోలు మీద ఫర్లో మీద ఖైదీలను విడుదల చెయ్యడాన్ని క్రమబద్ధమైనట్టి విషయంలో కొన్ని మార్పులు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది, కేసులను సత్వరంగా పరిష్కరించేందుకు, సంస్కరణకు సంబంధించిన అధునాతన అవసరాలను తీర్చేందుకు వీలు కల్పించే నిమిత్తం ఈ మార్పులు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది, ఈ విషయంలో అంతర్జాతీయంగా వాడుకలో వున్న పదాలను స్వీకరించడం అవశ్యకం. అప్పుడు వేర్వేరు రాష్ట్రాలు వేరువేరు పదాలువాడే అవకాశం వుండదు. ఈ విషయాలు దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రభుత్వం పెరోలు, ఫర్లో మంజూరుకు సంబంధించి ప్రస్తుతం అమలలో వున్న నియమాన్ని మార్చే ప్రతిపాదనను పరిశీలిస్తున్నది. ఈ ప్రతిపాదన ననుసరించి అత్యవసర సంధర్భాలలో అనగా సమీప బంధువు యొక్క వివాహము మరణము, తీవ్ర అస్వస్థత వంటి సంధర్భాలలో నేరస్థులు వెళ్ళటానికి వీలుగా జైళ్ళ ఇన్స్పెక్టరు జనరలు ఫర్లో మంజూరు చేస్తారు జైళ్ళ ఇన్స్పెక్టరుకు తోడుగా జైలు సూపరింటెండెంటు కూడా కొన్ని ప్రత్యేక సందర్భాలలో 8 రోజుల వరకు ఫర్లో మంజూరు చేస్తారు,

ఖైదీ యొక్క సత్ప్రవర్తనకు ప్రతిఫలంగాను, విడదలైన పిమ్మట ఆయన ఉత్తమ పౌరుడుగా జీవితం గడుపుటకు పునరావాసం కల్పించేందుకు వీలుగాను పెరోలుకు బదులుగా ఒకేసారి ఒక నెలపాటు ఇంటికి వెళ్ళడానికి గాను ప్రభుత్వం సెలవు మంజూరు చేస్తుంది

సలహా మండలి :

శిక్షా కాలం ముగియక ముందే విడుదల చేసేందుకు వీలుగా యావజ్జీవ ఖయిదీలతో సహా రెండు సంవత్సరాలు అంతకు పైన శిక్ష విధించ బడిన ఖయిదీల కేసులను సమీక్షించేందుకు అందు నిమిత్తం ప్రభుత్వానికి సిఫార్సులు చేసేందుకు గాను సెంట్రల్ జైళ్ళన్నిటిలోను, నెల్లూరు జిల్లా జైలులోను, అనంతపురంలోగల ఖయిదీల వ్యవసాయ కాలనీలోను సలహా మండలులు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. సలహా మండలి 3 నెలల కొకసారిగాని, సమీక్షించ వలసిన కేసులు ఉన్నట్లయితే తరచుగాగాని సమావేశమవుతుంది. నివేదిక సంవత్సరంలో మండలి 680 కేసులను సమీక్షించింది. 244 కేసుల విషయంలో ఖయిదీల శిక్ష కాలం ముగియక ముందే వారిని విడుదల చేయాలని సిఫార్సు చేసింది. అందులో 60 కేసుల విషయంలో శిక్షాకాలం ముగియక ముందే విడుదల చేయ వలసిందిగా ఉత్తరువులు జారీ చేయ బడ్డాయి,

కుటుంబ నియంత్రణ:

జెయిళ్ళలోని ఖయిదీలకు కుటుంబ నియంత్రణ పద్దతులను పాటించడానికి ప్రోత్సాహం ఇవ్వబడుతున్నది. 30 మంది దోషులు స్వచ్ఛందంగా వాసెక్టమీ ఆపరేషన్లు చేయించుకొన్నారు.

జిల్లా జైళ్ళు

రాష్ట్రంలో 7 జిల్లా జెయిళ్ళు ఉన్నాయి. వాటిలో రెండింటికి అంటే సికింద్రాబాదు. నెల్లూరులలో గల జైళ్ళకు పూర్తి కాలం పనిచేసే సూపరింటెండెంట్లు ఉన్నారు, మిగతా వాటిని వైద్యాధికారులు నిర్వహిస్తున్నారు. విచారణలో ఉన్న ఖయిదీలు. సంవత్సరంలోపు శిక్ష విధించబడ్డవారు. జిల్లా జైళ్ళలో ఉంచ బడతారు. జిల్లా జైళ్ళు చాలా వరకు వ్యవసాయ కార్యకలాపాలను నిర్వహిస్తాయి గ్రామీణ ప్రాంతాలనుండి వచ్చిన ఖయిదీలకు మేలురకం వ్యవసాయ పద్ధతులలో శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది, స్వల్ప కాలిక ఖయిదీలను సంస్కరించడమనేది ఒక గట్టి సమస్య వారు జైళ్ళలో కొద్దికాలం మాత్రమే ఉంటారు. కనుక వారు ఎందులోనూ నేర్పు సంపాదించలేరు, వారు తిరిగి నేరాలకు పాల్పడకుండా నిరోధించేందుకు తగిన క్రమ శిక్షణను అలవర్చడం కూడా సాధ్యపడడం లేదు. మరల మరల నేరాలు చేసే వారిలో అధికభాగం స్వల్పకాలిక ఖయిదీలే గనుక వారిని సంస్కరించేందుకు కట్టుదిట్టమైన కార్యక్రమం ఒకటి ఆలోచనలో ఉన్నది త్వరలో అది ప్రవేశ పెట్టబడుతుంది,

ఆరుబయలు జైళ్ళు వ్యవసాయ కార్యక్రమం

అనంతపురంలో ఖయిదీల వ్యవసాయకాలనీ:—ఈ కాలనీ 1,427 ఎకరాల విస్తీర్ణం కలిగివున్నది. ఇంత వరకు దాదాపు 412 ఎకరాలు సాగు క్రిందికి తేబడ్డాయి. మధ్య పెన్నారు కాలువ (తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ) ఈ కాలనీ గుండా పోతున్నప్పటికీ నిధుల కొరత కారణంగా ఎక్కువ భూమిని సాగుచేయడానికి వీలుపడలేదు రూ, 40.30 లక్షల ఖర్చు కాగల వ్యవసాయ పనులను విస్తరింప చేయడం కోసం ఒక ప్రతిపాదన వున్నది, ప్రణాళికలో నిధుల కేటాయింపు లేదు కనుక సాధారణ బడ్జెటు (ప్రణాళికేతరం) లో నిధుల లభ్యతకు లోబడి పనులు ఒకదాని తరువాత ఒకటి చొప్పున అంశం వారీగా చేపట్టడానికి చర్యలు తీసుకోబడు తున్నాయి, అనంతపురం లోని ఖయిదీల వ్యవసాయ కాలనీకి ప్రస్తుతం ఒక ట్రాక్టరు మాత్రమే ఉన్నది. ఇంకా రెండు ట్రాక్టర్ల కొనుగోలుకు ప్రతిపాదన పరిశీలనలో ఉన్నది, ఆధునిక పరికరాలు వాడటంలో ఖయిదీలకు శిక్షణ యిచ్చి ఈ కాలనీని పరిశోధనా కేంద్రంగా రూపొందించడం అన్నది తొలుత ఉద్దేశించిన కార్యక్రమంలో ఒక భాగంగా ఉన్నది. దీనిని అమలు పరచడానికి తగుచర్య తీసుకోబడు తున్నది, నిధుల కొరత మూలంగా కాలనీ తొలుత ఉద్దేశించిన రీతిగా అభివృద్ధి చేయబడలేదు,

మౌలాలీ వ్యవసాయ కాలనీ:—ఈ కాలనీ నగరానికి సమీపంలో ఉన్నది. దీనిని ఎక్కువమంది సందర్శిస్తూ వుంటారు. ఈ కాలనీ విస్తీర్ణము 317 ఎకరాలు, దీంట్లో 100 ఎకరాల విస్తీర్ణం సేద్యార్హం చేయబడినది కాగా 75 ఎకరాలు సాగు క్రిందికి తేబడింది. 5 బావులు త్రవ్వబడినవి. సేద్యపు నీటికోసం బావుల నుండి నీరు పంపుటకు 4 డీసెలు పంపులు అమర్చబడ్డాయి సేద్యపు నీటికి బావులే ప్రధాన మైన వనరు. స్థానికంగా వున్న జైలు సంస్థల అవసరాలను తీర్చడం కోసం ప్రధానంగా ఇచ్చట కూరగాయలు పండించడం జరుగు తున్నది. జైళ్ళు క్రిక్కిరిసి వుండటాన్ని తగ్గించడం

కోసం 400 మంది ఖైదీలకు సరిపడే విధంగా ఈ కాలనీని విస్తరింప చేయడానికి ఖైదీలకు మేలురకం వ్యవసాయ పద్ధతులలో శిక్షణ ఇవ్వటానికి సంకల్పించ బడింది. ఇక్కడ ఒక పాడి క్షేత్రం కూడా ఏర్పాటవుతుంది, తగినన్ని నిధులు లేని కారణంగా ఈ పనిలో ఎక్కువ ప్రగతి సాధించ బడలేదు. ఖైదీలకు ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులలో శిక్షణ ఇవ్వడంకోసం యిటీవలే ఒక ట్రాక్టరుకూడా సమకూర్చబడింది.

జైలు తోటలు అన్నింటిలోను కలిపి రూ. 2.52 లక్షల విలువచేసే వ్యవసాయ ఫలసాయం లభించింది. ఇందులో కూరగాయలు ఎక్కువగా ఉన్నవి. విశాఖపట్టణం లోని జైలు విస్తరణ. జైలు సిబ్బందికి ఇండ్ల నిర్మాణం సమస్యకూడా పరిశీలనలో ఉన్నది

సబ్ జైళ్ళు

రాష్ట్రంలో 153 సబ్ జైళ్ళు ఉన్నాయి వాటిలో 3,489 మందికి అధికృత వసతి వున్నది. వాటిలో కొన్నిటికి తక్షణమే మరమ్మతులు ఆవసరమై ఉన్నందున కొన్నిటిలో ఖైదీలు లేనందున 17 సబ్ జైళ్ళను తాత్కాలికంగా మూసివేయడం జరిగింది సబ్ జైళ్ళలో తాజా లెక్కల ప్రకారం 3,871 మంది ఖైదీలు వున్నారు. సబ్ జైళ్ళ నిర్వహణ: యిజెళ్ళ ఇన్‌స్పెక్టరుజనరలు సాధారణ నియంత్రణకు లోబడి న్యాయ పాలనశాఖ క్రిందనే వున్నది. విచారణలోవున్న ఖయిదీలను, ఒక నెల అంతకు తక్కువ కాలం శిక్షించ బడిన ఖైదీలను ఈ సబ్ జైళ్ళలో వుంచడం జరుగుతున్నది ఉత్తమ నిర్వహణకు, స్వల్పకాలిక శిక్షణ కార్యక్రమాలను ప్రవేశ పెట్టడానికి వీలుగా, రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగు పడినప్పుడు సబ్ జైళ్ళ నియంత్రణను పూర్తిగా జైలు శాఖకు బదిలీ చేయడానికి ప్రతిపాదించ బడినది.

ప్రభుత్వం తొలిచర్యగా, జిల్లాలలోని ముఖ్య స్థలాలలో వుండి మామూలుగా ఇతర సబ్ జైళ్ళలో కంటే ఎక్కువమంది ఖయిదీలుండే ఈ క్రింది సబ్ జైళ్ళ స్థాయిని 2 వ గ్రేడు సబ్ జెయిళ్ళుగా ఇది వరకే పెంచడం జరిగింది.

(1) సబ్ జెయిలు 2 వ గ్రేడు, విజయవాడ.

(2) సబ్ జెయిలు 2 వ గ్రేడు, చిత్తూరు.

(3) సబ్ జెయిలు 2 వ గ్రేడు, కడప

(4) సబ్ జెయిలు 2 వ గ్రేడు గుంటూరు

ఈ సబ్ జెయిళ్ళలో పోలీసు గార్డులస్థానే జెయిలు గార్డు సిబ్బంది నియమించ బడినది సబ్ జెయిళ్ళన్నింటినీ దశల వారీగా స్వాధీనం చేసుకొనే సాధారణ కార్యక్రమం క్రింద ఈ నాలుగు 2వ గ్రేడు సబ్ జెయిళ్ళలోను శాఖీయ సబ్ జెయిలు జెయిలర్లు హెడ్‌వార్డర్లు నియమించ బడుతారు.

బాలనేరస్థుల పాఠశాల:

విశాఖపట్నంలో ఒక బాలనేరస్థుల పాఠశాల వున్నది ఇందులో 110 మందికి అధికృత వసతి వున్నది. ఇందులో 4-1-70 న 132 మంది వుండగా ప్రస్తుతం (25-6-71 న) 142 మంది వున్నారు. 16-21 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సుగల నేరస్థులను 23 సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చే వరకు ఈ బాలనేరస్థుల పాఠశాలలో వుంచడం జరుగుతుంది. విద్యతోబాటు వడ్రంగం, దర్జీ పనివంటి వృత్తులలో కూడ వారికి శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. సత్ప్రవర్తనగలిగిన ఖైదీలు ఇళ్ళకు పోవడానికి స్వల్ప కాలిక సెలవు మంజూరు చేయబడుతుంది, ప్రభుత్వం నియమించిన విజిటర్స్ కమిటీ ఆరు నెలలకొకసారి ఖైదీలను గురించి పరిశీలన జరుగుతుంది. ఖయిదీలకు ముందుగా (లైసెన్సుపై) విడుదలచేసే విషయమై ఆ కమిటీ చేసే సిఫారసులను జైళ్ళ ఇనస్పెక్టరు జనరల్ సర్వసాధారణంగా ఆమోదించడం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా విడుదలయ్యాక వారికి ఉద్యోగం వచ్చేటట్లు చూడటంలో శాఖకు చెందిన ప్రొబేషను అధికార్లు తోడ్పడుతారు.

నేరనిరోధక కార్యక్రమం:

బాల భిక్షాటనను, తిరుగుబోతుతనాన్ని అరికట్టి నిర్మూలనచేసే పథకమొకటి 1964 లో జంటనగరాల్లో ప్రారంభించ బడింది. ఈ పథకంక్రింద తిరుగుబోతులు పాక్షిక భిక్షకులు అయిన పిల్లలు నేరస్థులు కాకుండా నిరోధించడంలో హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదులలో వున్న రెండు శిక్షణ కేంద్రాలు గణనీయమైన కృషి చేశాయి. 31-3-71 వరకు ఈ పథకం క్రింద తిరుగుబోతులు, పాక్షిక భిక్షకులకు సంబంధించిన 1,484 కేసులు చేపట్ట బడ్డాయి, సలహా, పర్యవేక్షణ కార్యక్రమాలను అనుసరించేందుకు వారిలో 896 మందిని ఒప్పించడం జరిగింది. మిగతా 588 మంది బాలురను ఆ రెండు శిక్షణకేంద్రాలలోను చేర్చుకోవడం జరిగింది. తగు ఉద్యోగం లేదా తదనంతర శిక్షణ సదుపాయాన్ని కల్పించడం ద్వారా తిరుగుడు అలవాట్లనుండి తప్పించిన మీదట 1970 డిసెంబరు అంతమయ్యే నాటికి 1008 మంది బాలురకు పునరావాసం కల్పించడమైంది. ఇంతవరకు గత ఐదేళ్ళమంచిచేసిన కర్చు సుమారు రూ 3.45 లక్షలు అంటే ఏడాదికి సరాసరిని రూ. 58,250 లు అవుతున్నది. ధ్రువీకృత పాఠశాలలోని బాల నేరస్థుల నిర్వహణకు ఏటా సరాసరి అయ్యే రూ. 5.30 లు కర్చులో పోల్చి చూచినప్పుడు పైన తెలిపిన మొత్తం చాల స్వల్పం. ఈ పథకంవల్ల పిల్లల నేరాలను అరి కట్టడమేకాకుండా ధ్రువీకృత పాఠశాలలకు పంపే పనిలేకుండా తిరుగుబోతుతనాన్ని అరికట్టడం ద్వారా ఈ శాఖ కర్చుబాగా తగ్గుతున్నది. నాల్గవ ప్రణాళిక కాలంలో జనాభా ఎక్కువగా ఉండే విజయవాడవంటి ఇతర పట్టణాలలో ఇవేమోస్తరు పథకాలను ప్రారంభించడానికి ఉద్దేశించ బడింది.

ధ్రువీకృత పాఠశాలలు, గృహాలు

ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో ఈ క్రింది సంస్థలు పని చేస్తున్నాయి.

వరుస సంఖ్య	సంస్థ పేరు	అధికృత వసతి	15-6-1971 నాటికి ఉన్నవారి సంఖ్య
1.	జూనియర్ ధ్రువీకృత పాఠశాల హైదరాబాదు.	400	402
2.	జూనియర్ ధ్రువీకృత పాఠశాల, ఏలూరు.	450	306
3	సీనియర్ ధ్రువీకృత పాఠశాల, హైదరాబాదు.	400	297
4.	బాలికల ధ్రువీకృత పాఠశాల. బాలికల అగ్జిలియరీ హోం హైదరాబాదు	100	73
5.	బాలుర రిసెప్షన్ హోం విజయవాడ	75	60
6.	బాలుర అగ్జిలియరీ హోం. హైదరాబాదు	15	38

విచారణలో వున్న బాల బాలికలకు కోర్టులు తీర్పు ఇచ్చేవరకు వసతి కల్పించడం కోసం రిసెప్షన్ హోంలు, అగ్జిలియరీ హోంలు ఉద్దేశించ బడ్డాయి. 7 నుంచి 14 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు కలిగి వుండి కోర్టులచే శిక్షించబడిన పిల్లలు జూనియర్ ధ్రువీకృత పాఠశాలలకు పంపబడుతారు. ఈ పిల్లలు కనీస కాలంగా రెండు ఏండ్ల పాటు, గరిష్ఠ కాలంగా 18 ఏండ్లు నిండే వరకూ ఈ సంస్థలలో ఉంచబడుతారు. ధ్రువీకృత పాఠశాలలన్నిటిలోనూ మామూలు విద్యా తరగతులు వుంటాయి. ప్రభుత్వ పాఠ్యాంశాల ప్రకారం ఈ పిల్లలకు విద్యా బోధన చేయబడుతుంది. అంతేగాకుండా హిందీ ప్రచార సభ, ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు, ఇదర్-ఎ-అదేబియత్ ఉర్దూ మొదలైన సంస్థలు నిర్వహించే పరీక్షలకు కూడా శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది, వేరే విద్యాసంస్థలలో ఉన్నత విద్యనభ్యసించడం కోసం ఎంపికైన బాలురు అనుమతించ బడుతారు కూడా, ఈ సంవత్సరం వేరే సంస్థలో సుమారు 70 మంది బాలురు చదువుతున్నారు. ఆ పాఠశాలలో చదివిన వారి పరీక్ష ఫలితాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

	హాజరైనవారి సంఖ్య	ఉత్తీర్ణులైనవారి సంఖ్య	శాతం
1. ప్రాచ్య భాషాపరీక్షలు	391	298	75
2. పాఠశాలలో ప్రభుత్వ పాఠ్యాంశ పరీక్షలు	715	531	74
3. మామూలు వెలుపలి పాఠశాలలకు హాజరయ్యేవారు	70	68	97

విద్యతోబాటు వివిధ వృత్తులలో శిక్షణ, స్కౌటింగు, బ్యాండు, వినోద కార్య కలాపాలు, నైతిక బోధనకూడా వారికి ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.

ధృవీకృత పాఠశాలలలోని విద్యార్థులు తమ తల్లిదండ్రులను చూడడానికి స్వల్ప కాలిక సెలవు ఇవ్వబడుతుంది వారి ప్రవర్తనలో కలిగిన అభివృద్ధిని బట్టి, బాహ్య పరి స్థితులనుబట్టి శిక్షాకాలానికి ముందే లైసెన్సుపై వారిని విడుదల చేయడంకూడా జరుగు తుంది. వారిని విడుదల చేశాక శాఖకు చెందిన ప్రొబేషను అధికార్లు మూడేళ్ళ పాటు వారిని గమనిస్తూఅనువైన ఉద్యోగం లభించేటట్టు తోడ్పడతారు.

పిల్లలు మరీ లేత వయస్సులో వుండి, తల్లి దండ్రులు ఆరా లేకుండా లేదా పోషించడానికి శక్తి లేకుండా వున్నకొన్ని సందర్భాలలో కోర్టులు వారిని ధృవీకృత పాఠశాలలకు పంపుతాయి. అలాంటి సందర్భాలలో వారికి సంస్కరణకంటే గృహ వాతావరణమే ముఖ్యమని కనుగొనబడింది. అందుచేత నేర ప్రవృత్తి లేకుండి, సంస్క రణావశ్యకత లేని లేత వయస్సువున్న పిల్లలను శిశు సహాయ సంస్థ నిర్వహించే బాలల నివాసానికి, ఒక ధర్మసంస్థ నిర్వహిస్తున్న ఇంటా సేవాసదనానికి బదిలీ చేయ డానికి చర్యతీసుకోబడ్డాయి. ఈ సంసలలో చిన్నపిల్లల అవసరాలపట్ల ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోడానికి సావకాశముంది. ఈ రెండు సంసలలోనూ ఇంత వరకు సుమారు 72 మంది పిల్లలకు వసతి కల్పించబడింది. శాఖవారు తలసరిని నెలకు రూ. 5 లచొప్పున నిర్వహణ ఖర్చులను వారికి చెల్లిస్తున్నారు.

ప్రొబేషను విధానం

ప్రొబేషను విధానం రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అమలులో వుంది. జిల్లా ప్రొబేషను అధికార్లు 46 మంది ఈ పనిని చూస్తున్నారు. కోర్టు కేసులలో ప్రాథమిక విచారణ జరపడమే కాకుండా పెరోలుమీద విడుదల చేయడానికి, శిక్షణ ముగియకముందే విడుదలచేయడం, లైసెన్సుపై విడుదలచేయడం మున్నగు సందర్భాలలో వారు సాంఘికపరమైన పరిశీలనలుకూడ నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రొబేషనర్లు, మాజీనేరస్థులు, ధృవీకృత పాఠశాలలకు చెందిన మాజీవిద్యార్థులపై కూడ వీరు పర్యవేక్షణ జరుపుతారు. పారిపోయిన పిల్లల తల్లిదండ్రుల ఆరా తీయడం లోను, వివాహ సంబంధమైన వివాదాలను పరిష్కరించడంలోను కూడ కోర్టులు వీరి సేవలను వినియోగించుకొంటాయి

స్వల్పకాలిక నిర్బంధానికి ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రయోజనకరం. నిర్మాణాత్మకం అయిన పద్ధతి ఏర్పాటుచేయడమే ప్రొబేషను విధానంయొక్క ప్రధాన కర్తవ్యం. మొదటిసారిగా నేరం చేసినవానిని కొద్దికాలంపాటు నిర్బంధించడంకోసం జెయిలుకు పంపడానికిబదులు సత్ప్రవర్తనకు వానిని ప్రొబేషనుపై విడుదల చేయడానికి కోర్టుకు అధికారాలు ఉన్నాయి 1971 జనవరి 1 వ తేదీ నుండి, రాష్ట్రం అంతటా అమలుపరచిన కేంద్ర ప్రొబేషను నేరస్థుల చట్టం ప్రకారం, రెండవసారి మూడవసారి నేరం చేసినవారికికూడా ఈ సదుపాయం విస్తరింప చేయడానికి వీలుంటుంది. ఏయే కేసుల విషయంలో కోర్టులు యీ ప్రొబేషను వర్తింప చేయడానికి వీలుంటుందో నిర్ణయించడానికి ప్రొబేషను అధికార్లు నిర్వహించిన ఇంటి దర్యాప్తులలో వారి సిఫార్సులు ప్రాతిపదికగా వుంటాయి. నేరస్థుని ప్రొబేషనుపై విడుదల చేయాలని కోర్టు నిర్ణయించినపుడు, నిర్దిష్ట కాల పరిమితి వరకు అతడు ప్రొబేషను అధికారి పర్యవేక్షణలో ఉంటాడు. ఆ కాలంలో సాంఘికంగా ఆమోదయోగ్యమైన ప్రవర్తనను అవలంభించేటందుకు అతనికి తగు సలహా, సహాయం అందజేయడం జరుగుతుంది. ఈ సంస్కరణ విధానంలో అనేకరకమైన లాభాలు ఉన్నాయి. మొదటిది నేరస్థుడు తన సహజ పరిసరాలలోనే ఉంటూ తన కుటుంబంతో సంబంధ బాంధవ్యాలనుగాని, ఉద్యోగంగాని, వృత్తినిగాని కోల్పోకుండా ఉంటాడు. అతని మామూలు జీవితంలో అంతరాయం ఏమీ ఉండదు. రెండవది జెయిలుకు పంపివుంటే వచ్చివుండే సాంఘిక కళంకం ఈ పద్ధతివల్ల రాకుండా పోతుంది. అతనిని కొద్దికాలంపాటు జెయిలుకు పంపినట్లయితే, అతను ఏ వృత్తిలోను ప్రావీణ్యాన్ని సాధించడం సాధ్యం కాకపోవచ్చు. పైగా జెయిలు అంటే భయం పోయి నేర వాతావరణంలో కలుషితమయ్యే ప్రమాదంకూడా వున్నది. చివరిది. జెయిలు శిక్షకన్నా ప్రొబేషను పద్ధతి తక్కువ ఖర్చుతో కూడుకున్నది. ఒక ఖైదీని పోషించడానికి ప్రభుత్వానికి యేటా సుమారు రూ. 730 లు ఖర్చవుతుంది కాగా ప్రొబేషను విధానానికి సంబంధించిన ఇతర విచారణకనికాక, పర్యవేక్షణకయ్యే సగటుఖర్చు వార్షికంగా రూ. 189 లు మాత్రమే. ఈ ప్రయోజనాలదృష్ట్యా జెయిలు శిక్షకు ప్రత్యామ్నాయంగా అనేక సందర్భాలలో ప్రొబేషను విధానం సరిగా అవలంభించబడుతున్నది. 1-1-1970 నుండి 31-12-1970 వరకు రాష్ట్రంలోని ప్రొబేషను అధికారులు జరిపిన జరిపిన కృషి ఈ క్రింది విధంగా ఉంది :

పర్యవేక్షణ క్రిందగల ప్రొబేషనర్ల సంఖ్య	....	810
పర్యవేక్షణ క్రిందగల ధ్రువీకృత పాఠశాలలలోని మాజీవిద్యార్థుల సంఖ్య	....	1031
పర్యవేక్షణ క్రిందగల బాల నేరస్థుల పాఠశాలలలోని మాజీ విద్యార్థుల సంఖ్య	....	86
పర్యవేక్షణ క్రిందగల మాజీ నేరస్థుల సంఖ్య	....	509
	....	2,436
	....	5,044

ఇంతకుముందు వివరించినట్లుగా సరియైన నిర్ణయాలు గైకొనడంలో పరిపాలనా యంత్రాంగానికి తోడ్పడే నిమిత్తం ఖయిదీలను పెరోల్‌పై విడుదల గురించీ శిక్షాకాలం ముగియకముందే విడుదల గురించీ విచారణ జరిపే పని కూడా రాష్ట్రంలోని ప్రొబేషన్ అధికారులకు అప్పగింపడం జరిగింది. నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం ప్రయోగాత్మకముగా ప్రారంభించిన ఈ విధానం పెరోలుకు, శిక్షాకాలం ముగియకముందే విడుదలకు సంబంధించిన పద్ధతులను మరింత శాస్త్రీయంగాను, ప్రగతిదాయకంగాను. వర్తింపచేయడంలో మిక్కిలి ఉపయోగకరంగా ఉన్నట్లు కనుగొనబడినది అందువలన ప్రభుత్వము ఈ పద్ధతిని శాశ్వత ప్రాతిపదికపై అమలుపరచడానికి నిర్ణయించింది ప్రణాళికా పథకం క్రింద 1969-70 లో జిల్లా ప్రొబేషను అధికార్ల పనిని మరింతగా పర్యవేక్షణ జరపడంకోసం ప్రాంతీయ ప్రొబేషను ఇనస్పెక్టర్లుగా ఇప్పుడున్న మూడు పదవులకు అదనంగా మరి మూడు ప్రాంతీయ ప్రొబేషను ఇనస్పెక్టర్ల పదవులు ప్రభుత్వంచే మంజూరు చేయబడ్డాయి, ఈ పదవులకు సంబంధించిన ప్రధాన కార్యాలయాలు ఈ క్రింది కేంద్రాలలో వుంటాయి :

(1) హైదరాబాదు (2) కాకినాడ (3) నెల్లూరు

ఈ పదవులను భర్తీ చేయడంతో ఇప్పటి ప్రాంతీయ ప్రొబేషను ఇన్‌స్పెక్టర్ల అధికార క్షేత్రం తగ్గిపోతుంది. తద్వారా వారు తమతమ ప్రాంతాలలోని పనిని మరింతగా పర్యవేక్షించటానికి సావకాశం వుంటుంది.

అనంతర రక్షణ గృహం :

హైదరాబాదులోని రాష్ట్ర అనంతర రక్షణ గృహం, జైళ్ళనుండి, బాల నేరస్థుల పాఠశాలనుండి ధ్రువీకృత పాఠశాలలనుండి విడుదలయిన ఖయిదీలకు ఉద్యోగం లభించే వరకు లేదా ఉత్పత్తిదాయకమైన పని కుదిరేవరకు తాత్కాలికంగా ఆశ్రయం కల్పిస్తున్నది. విడుదలయిన ఖయిదీల సహాయక సంఘము, వదాన్యుల సహకారంతో పెక్కుమంది మాజీనేరస్థులకు, మాజీ విద్యార్థులకు, ఈ గృహం పునరావాసం కల్పించగలిగింది సంస్కరణల సంస్థలలోవుండి వచ్చిన వారి ప్రయోజనార్థం ఒక సహకార క్షేత్రాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని సంకల్పించబడింది. విడుదలయిన ఖయిదీల కోసం తగిన ఉద్యోగాలు లభించేవరకు వారిని ఈ సంస్థలో నియమించి వారికి వేతనాలు చెల్లించడం జరుగుతుంది. ఈ గృహానికి చెందిన ఇద్దరు బాలురను బయటి పాఠశాలలో చేర్చడం జరిగింది. ఈ గృహానికి చెందిన ఒక విద్యార్థిని మోటారు మెకానిక్ కోర్సు నేర్చుకోవడం కోసం ఒక లాడిన్ సాంకేతిక సంస్థలో చేర్చడం జరిగింది. దీనివలన వీరు సమాజంలో సుఖంగా పునరావాసం పొందగలుగుతారు.

భావి కార్యక్రమం :

ఈ శాఖ సంస్కరణ సంస్థలు, సర్వీసులకు సంబంధించిన దాదాపు 39 పథకాలుగల సవివరమైన ప్రతిపాదనలను తయారుచేసింది. ఆ పథకాలను అమలు

వర్చడానికిగాను భవన నిర్మాణాలకు సంబంధించిన 9 కార్యక్రమాలు కూడ తయారు చేసింది. రాజమండ్రి సెంట్రల్ జెయిలుకు మెరుగుపరచిన నీటిసరఫరా, జెయిళ్ళలో మురుగుపారుదల సదుపాయాల ఏర్పాటు, ప్రభుత్వ శాఖలనుండి గిరాకీని మాత్రమేకాక యితర వినియోగదారులయొక్క గిరాకీనికూడ తట్టుకునేందుకు వీలుగా ఉత్పత్తిని అభివృద్ధి చేసేందుకై దాదాపు రూ. 50 లక్షల మూలధనపు పెట్టుబడితో సంవత్సరానికి రూ. 50 లక్షల సంచారనిధితో పారిశ్రామిక విస్తరణ కార్యక్రమం, మరికొన్ని ధ్రువీకృత పాఠశాలలు, రిసెప్షన్ హోమ్ మున్నగువాటిని ప్రారంభించే కార్యక్రమాలు యింతులో చేరి ఉన్నాయి స్వంత విక్రయశాలలను, వాటికి అనుబంధంగా అన్ని తయారీ వస్తువులకు గోదాము నిర్మించుకొనడం శాఖయొక్క అత్యంత ప్రధానమైన పథకాలలో ఒకటి. దీనివలన కేంద్ర కార్యాలయంనుండి వస్తువులను వత్వరంగా తరలించడానికి సాధ్యమవుతుంది. పరిశ్రమల విస్తరణ ఫలితంగా ఒక ప్రత్యేక రైల్వే సైడింగు ద్వారా బుకింగు అవసరం కాగలదు. దానినిర్మాణం ప్రభుత్వరంగంలోని పారిశ్రామిక ఉత్పత్తికి దోహదం చేస్తుంది. పరిశ్రమల ఆధునీకీకరణ గురించీ, ఖయిదీల శ్రామిక శక్తిని అధికతమంగా వినియోగించుకోవడం గురించి ఈ శాఖ, ప్రభుత్వం కూడ శ్రద్ధగా పరిశీలిస్తున్నాయి, వ్యవసాయంపై ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపించే ఆరుబయలు 5 జెయిళ్ళ సంఖ్య పెంచాలని, వీటిలోని ఖయిదీల సంఖ్యను సుమారు 100 కు పరిమితం చేయాలనీ, ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులలో ఖయిదీలకు శిక్షణ ఇచ్చేందుకు యాంత్రిక వ్యవసాయ పరికరాలను ప్రవేశపెట్టాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది. ఖయిదీ జెయిలునుండి విడుదలైన పిమ్మట జెయిలులో ఉండగా పొందిన శిక్షణతో తనకుతాను పునరావాసం కల్పించుకోవడం సులభసాధ్యం కావాలన్నది ప్రభుత్వ లక్ష్యం

సాధారణ విషయాలు :

జైళ్ళశాఖ ఆర్థికంగా యిబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నప్పటికి, ఈ శాఖకు ప్రాధాన్యత క్రమంలో తక్కువ స్థానం లభిస్తున్నప్పటికి సమాజానికి ప్రమాదం వాటిల్లచేయగల నేరస్థుల భద్రతకు అధిక బాధ్యత వహించవలసిన ఈ శాఖ నేర శాస్త్రములోని ఆధునాతన ధోరణులకు అనుగుణంగా ప్రగతిశీలకమైన సంస్కరణ విధానాన్ని అవలంభిస్తున్నదని చెప్పడానికి ఎంతో సంతోషిస్తున్నాను. ఈ శాఖ యీ సంవత్సరం దాదాపు రూ. 14 లక్షల పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిని రూ 2.52 లక్షల వ్యవసాయఉత్పత్తిని సాధించ గలిగింది. జెయిలు పరిశ్రమలను, వ్యవసాయ కార్యకలాపాలను అభివృద్ధి చేసే నిమిత్తం ఎక్కువ పెట్టుబడులను పెట్టినట్లయితే యీ శాఖ యింకా ఉత్తమ ఫలితాలను సాధించగలదు. క్రొత్త పథకాలను ప్రారంభించే నిమిత్తం, ప్రస్తుత పథకాలను అభివృద్ధి చేసే నిమిత్తం ప్రభుత్వం త్వరలో అదనపు నిధులను వినియోగించే విషయం గురించి తీవ్రంగా పరిశీలిస్తున్నది. అంగబలం విరివిగా ఉన్నప్పటికి పైన పేర్కొన్న కారణాలవల్ల దానిని పూర్తిగా వినియోగించడంలేదు.

సంస్కరణల సర్వీసుల కేంద్ర శాఖ అంతర్రాష్ట్ర అధ్యయన బృందాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. బాలల చట్టాలను అమలుజరిపే విధానాన్ని పరిశీలించే నిమిత్తం

భారత దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలనుండి సంస్కరణల అధికారులు ఈ బృందంలో ఉన్నారు. ఈ బృందం 1970 జులై 12 వ తేదీనుండి జులై 15 వ తేదీవరకు రాష్ట్రాన్ని సందర్శించి బాలల సంస్థ, బాలల న్యాయస్థానం, ధ్రువీకృత పాఠశాలలు మొదలైనవాటిని గురించి తెలుసుకోవడం జరిగింది

పారిస్‌లోగల నేరశాస్త్రి వ్యవహారాల అంతర్జాతీయ సంఘం అధ్యక్షులు "ఫౌండేషన్ ఎక్వినాస్" క్రింద భారత దేశంలో ఒక కార్యక్రమాన్ని ఏర్పాటుచేయగలమని తెలియజేశారు. ఈ కార్యక్రమం క్రింద కెనడాలోని మాంట్రియల్ విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన మిస్టర్ హా. యల్. మైలాక్స్ పి. హెచ్. డి హైదరాబాదును కూడ సందర్శించి 16-12-1970 న "బాలలలో అపరాధం, నేరం" అనే విషయంపై ఉపన్యసించారు.

సంస్కరణల సర్వీసుల కేంద్ర సంస్థ ఆరుబయలు ఖయిదు పనిచేసే విధానాన్ని పరిశీలించే నిమిత్తం భారత దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలనుండి సంస్కరణ అధికారులతో కూడిన అంతర్రాష్ట్ర అధ్యయన బృందాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. ఈ బృందం 1971 ఫిబ్రవరి మొదటి వారంలో రాష్ట్రాన్ని సందర్శించి, మౌలాలి, అనంతపూరులలోగల ఖయిదీల వ్యవసాయ కాలనీలు పనిచేసే విధానాన్ని అధ్యయనం చేసింది. నా సవానికి మౌలాలీలోని ఖయిదీల వ్యవసాయ కాలనీ, భారత దేశంలో బాలకాలం క్రిందట ఏర్పాటయిన ఆరుబయటి ఖయిదులలో ఒకటి. ఇది 1954 లో ప్రారంభించబడింది

భారత ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన రీతిగా 1971 సంవత్సరం "ప్రొబేషన్ సంవత్సరం"గా పాటించబడింది. ఈ సందర్భంలో 1971 మార్చి 27, 28 తేదీలలో హైదారాబాదులో "న్యాయస్థానాలు, ప్రొబేషన్" అనే విషయంపై ఒక సదస్సు ఏర్పాటు చేయబడింది దీనికి న్యాయమూర్తి శ్రీ కె. వి, యల్, నర్సింహం ప్రారంభోత్సవం చేశారు. ఈ సదస్సులో పెక్కు ప్రయోజనకరమైన సిఫారసులు చేయడం జరిగింది. అవి సవివరంగా పరిశీలించబడుతున్నాయి.

1971 జనవరి ఒకటవ తేదీనుండి, 1958 కేంద్ర నేరస్థుల ప్రొబేషను చట్టం ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్రమంతటికి విస్తరింప చేయబడుతున్నది. మద్రాసు నేరస్థుల ప్రొబేషను చట్టం పూర్తిగా తొలగించి దానిస్థానే ఈ చట్టముమ అమలు జరపడం జరిగింది,

నేరస్థులతో వ్యవహరించే విధానంలోని క్రొత్త సంస్కరణ పద్ధతుల మూలంగానూ, జెయిలు వ్యవస్థా విధానంలోను, శిక్షణ కార్యక్రమాల పద్ధతులలోను నేరస్థులను చూచే విధానంలోను, మార్పు తేవడంవల్లనూ నేరాలుచేసే అలవాటు చివరకు తగ్గిపోవచ్చును. నేర, నేరనిరోధం రంగంలో అధ్యయన పరిశోధనల ప్రాముఖ్యాన్ని సాంఘిక రక్షణ కార్యక్రమంలో చిన్నచూపు చూడకూడదు. ఇందుకోసం సముచితమైన యంత్రాంగానికి అవసరమైన నిధుల కేటాయింపు జరగగలదని నేను ఆశిస్తున్నాను. ప్రజ్ఞావంతులైన, వృత్తిరీత్యా అర్హులై ఉన్న యువకులు సంస్కరణ సర్వీసులలో ఎక్కువగా చేరకపోవడమన్నది జెయిలుశాఖ ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సమస్య. రాష్ట్రం

లోని ఇతర ఉద్యోగ పరిస్థితులతో పోల్చినపుడు వీటిలోని ఉద్యోగ పరిస్థితులు ఆకర్షణీయంగా లేక పోవడమే ఇందుకు కారణం. ప్రభుత్వం ఈ సమస్యపట్ల తగిన శ్రద్ధ చూపగలదనీ, రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడిన వెంటనే జైలు సర్వీసుకు ప్రాధాన్యత యిస్తూ నేర నియంత్రణకు, నిరోధానికి, భద్రతకు సంబంధించి పని చేస్తున్న ఇతర సర్వీసులతో సమానంగా ఈ జైలు సర్వీసుకు స్థానం చేకూరగలదనీ ఆశించబడుతున్నది. దేశంలో తీవ్రవాదుల దౌర్జన్య కార్యకలాపాలవలన ఉత్పన్నమయ్యే సమస్యను అధికంగా ఎదుర్కొంటున్న రాష్ట్రాలలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రెండవ స్థానం వహిస్తున్నదనీ, దాదాపు 1,750 మంది అతివాదులు రాష్ట్రంలోని వివిధ జైళ్లలో నిర్బంధించబడినారనీ ఇచ్చట పేర్కొనవలసి వున్నది. గడచిన సంవత్సరాలలో పెక్కుమంది ఆందోళనకారులను నిర్బంధించడంవలన విపరీతమైన శ్రమకు లోనైన జైలు నిర్వహణ ఇంకా కోలుకోలేదు. ఈ లోగా తీవ్రవాదుల నిర్బంధానికి సంబంధించి అధిక శ్రమకు లోనుకావలసివచ్చింది. తగినంత సిబ్బంది లేకపోవడం, లోపయుతమైన నిర్మాణం మొదలైనటువంటి వివిధ కారణాల వలన జైళ్ళను నిర్వహించడంలో పెక్కు సమస్యలు ఎదురౌతున్నాయి. అయినప్పటికీ దొమ్మీలు, కాల్పులకు సంబంధించి నిరంతరం వార్తలు అందుతున్న ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చిచూచినపుడు మన రాష్ట్రంలోని జైళ్ళు ఇంచుమించు ప్రశాంతంగాను ఏ విధమైన దుర్ఘటనలు జరగకుండాను నిర్వహించబడుతూ వుండడం ముదావహం.

NOTE ON DEMAND NO. XXXVIII - PRIVY PURSES AND ALLOWANCES OF INDIAN RULERS.

"(1) Allowances to the Members of the Ruler's family — Banganapalle and (2) Allowances to palace servants and others — Banganapalle."

The former State of Banganapalle was merged in the former Madras Province with effect from 20—2—1948. With reference to the terms and agreement entered into between Nawab of Banganapalle and the former Governor-General of India, the composite Madras State Government sanctioned certain allowances to the relatives and palace servants in the year 1948. These allowances were meant to be paid for the life time of the beneficiaries. They have been paid for the last two decades and over. Since they were meant to be paid only upto the life time of the beneficiaries, the expenditure on them has been gradually decreasing and is likely to decrease at a progressively faster rate as years pass. The provision made under the head during 1971-72 is Rs 30,700/- and for 1972-73 is Rs 2600/- (Rs. 25,300/- to the members of the Ruler's family and Rs. 700/- to the palace servants and others).

The question of the continuance of the allowances was examined by the Government of India in consultation with their Legal Advisers in the context of their general decision to abolish privy

purses. taken in 1970. They have however, advised this Government to continue these allowances till the life time of the beneficiaries on the existing terms and conditions, as the expenditure will gradually decrease with passing of time.

At present 11 Members of whom one has since died, are receiving these allowances. After the coming into force of the Constitution (26th Amendment) Act. 1971 with effect from 28-12-1971, the Government of India have again examined the question whether or not to continue these allowances to the relatives of the former rulers The Government of India in nhe Ministtry of Home Affairs are of the view that there is no need to stop payment of these allowances only because of the Constitution (26th Amendment) Act, 1971 and they have accordingly advised this Government to consider issuing suitable instructions for the payment of allowances tha had been stopped after 28-12-1971. In the light of the above decision, these allowances are being continued.

P. V. Narasimha Rao,
Chief Minister.

డిమాండు నెం. XXX VIII భారత సంస్థానాధీశుల రాజ భరణాలు భత్యాలను గురించిన వివరణ.

(1) బనగానపల్లె, నవాబు కుటుంబ సభ్యులకు భత్యాలు (2) బనగానపల్లె లోని రాజమందిరం సేవకులు, తదితరులకు భత్యాలు "

మాజీ బనగానపల్లె సంస్థానం 20-2-1948 నుండి వెనుకటి మద్రాసు ప్రావిన్సులో సంలీనం చేయబడింది. బనగానపల్లె నవాబు మాజీ భారత గవర్నరు జనరలుకు మధ్య కుదిరిన ఒప్పందపు షరతులను పురస్కరించుకొని, ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, నవాబు బంధువులకు, రాజ గృహ సేవకులకు 1948 సంవత్సరంలో కొన్ని భత్యాలు మంజూరు చేసింది. ఈ భత్యాలను వారి జీవిత కాలం వరకు ఇవ్వాలని నిర్ణయించబడింది. అవి వారికి గత రెండు దశాబ్దాలకు పైబడి చెల్లించబడుతున్నాయి. అవి వారి జీవిత కాలం వరకు మాత్రమే చెల్లించడానికి ఉద్దేశించబడినందున, వారి పై వ్యయం క్రమంగా తగ్గుతున్నది. ముమ్ముందు ఆ వ్యయం క్రమాధికంగా తగ్గవచ్చును. 1971-72 లో ఈ పద్దు క్రింద చేసిన కేటాయింపు రూ. 30,700/- (నవాబు కుటుంబ సభ్యులకు రూ. 25,300/- రాజ గృహ సేవకులు, తదితరులకు రూ. 700/-

రాజ భరణాలు రద్దు చేయాలని 1970 లో తీసుకొన్న సాధారణ నిర్ణయం దృష్ట్యా ఈ భత్యాల చెల్లింపును కొనసాగించే విషయం గురించి. కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు తమ న్యాయ సలహాదారులతో సంప్రదించి పరిశీలిస్తున్నారు ముఖ్యంల

ఈ వ్యయం క్రమేణా తగ్గగలదు కాబట్టి లోగడ కుదుర్చుకున్న నిబంధనలు, షరతుదు వారి జీవిత కాలం వరకు ఈ భత్యాలు కొన సాగించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సలహా ఇచ్చారు.

ప్రస్తుతం 11 మంది సభ్యులు ఈ భత్యాలు స్వీకరిస్తున్నారు. వీరిలో ఒకరు ఇటీవల మరణించారు. 28-12-1971 తేదీ నుండి 1971 రాజ్యాంగ (26వ సవరణ) చట్టం అమలులోనికి వచ్చిన తరువాత ఈ భత్యాలను మాజీ నవాబు బంధువులకు కొన సాగించాలా, లేదా అనే విషయాన్ని గురించి భారత ప్రభుత్వం తిరిగి పరిశీలించింది. 1971 రాజ్యాంగ) (26 వ సవరణ) చట్టం అమలులోనికి వచ్చిన కారణంగా మాత్రమే ఈ భత్యాలు చెల్లించడం ఆపివేయనవసరం లేదనే అభిప్రాయాన్ని భారత ప్రభుత్వ హోం వ్యవహారాల మంత్రాంగశాఖ వెలిబుచ్చింది. 28-12-1971 తేదీ తరువాత ఆపివేయబడిన భత్యాల చెల్లింపు నిమిత్తం తగిన ఆదేశాలు జారీ చేయడాన్ని పరిశీలించవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సలహా ఇచ్చింది. పై నిర్ణయం దృష్ట్యా, ఈ భత్యాలు కొనసాగించబడుతున్నాయి.

పి. వి. నరసింహా రావు,
ముఖ్యమంత్రి.